Odluka je objavljena na poveznici: http://www.sn.pgz.hr/default.asp?Link=odluke&id=36214,
Izvješće je preuzeto na poveznici: https://www.cavle.hr/izvjesce-o-stanju-u-prostoru-opcine-cavle-za-razdoblje-od-2013-do-2016-godine/
14.11.2017.

REPUBLIKA HRVATSKA

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

OPĆINA ČAVLE

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE ČAVLE ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

Rijeka, listopad 2017. godine

Elaborat:

Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Naručitelj:

Općina Čavle

Osnova za izradu:

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15)

Izrada:

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ravnatelj JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije:

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije
JAVNA USTANOVA

Odgovorni voditelj:

Mirjana Marinić, dipl. ing. arh.

MIRJANA MARINIĆ
dipl. ing. arh.
OVLAŠTENA ARHITEKTICA
URBANISTICA
A-U 7

Koordinator:

Jasna Doričić, str. spec. ing. aedif.

Radni tim:

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Jasna Doričić, str. spec. ing. aedif.

Dado Jakupović, mag. geogr.

Mirjana Marinić, dipl. ing. arh.

Vedrana Petrović, mag. oec. spec.

Vedran Radić, dipl. ing. građ.

Ines Tomadin, dipl. ing. geod.

Nastavni zavod za javno zdravstvo

Doc. dr. sc. Aleksandar Bulog, dipl. san. ing.

Suradnici: Mr. sc. Itana Bokan Vucelić, dipl. ing. biol.

Mr. sc. Sandra Marinaca Pupavac, dipl. san. ing.

Mr. sc. Vanda Piškur, dipl. san. ing.

Izv. prof. dr. sc. Luka Traven, dipl. ing. biol.

Vrijeme izrade:

ožujak 2017. do listopad 2017. godine

SADRŽAJ:

UVOD ... 3
1. POLAZIŠTA ... 4
1.1. Ciljevi izrade Izvješća ... 4
1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir ... 4
1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Čavle ... 9
1.4. Općina Čavle u okviru prostornoga uređenja Županije ... 11
1.5. Usklađenost Prostornog plana uređenja Općine Čavle s Prostornim planom Primorsko-goranske županije ... 13
1.5.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije ... 14
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA ... 22
2.1. Sustav naselja i stanovništvo ... 22
2.1.1. Sustav naselja ... 22
2.1.2. Stanovništvo ... 24
2.2. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Čavle ... 32
2.2.1. Građevinska područja naselja ... 33
2.2.2. Građevinska područja izdvojenih namjena ... 35
2.2.3. Prirodna područja ... 49
2.3. Gospodarske i društvene djelatnosti ... 50
2.3.1. Gospodarske djelatnosti ... 50
2.3.2. Struktura društvenih djelatnosti ... 68
2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom ... 78
2.4.1. Prometna infrastruktura ... 78
2.4.2. Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura ... 83
2.4.3. Opskrba električnom energijom i plinom ... 84
2.4.4. Vodoopskrba i odvodnja ... 85
2.4.5. Ostala komunalna infrastruktura ... 87
2.5. Postupanje s otpadom ... 89
2.6. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja ... 90
2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti ... 90
2.6.2. Zaštita krajobraza i kulturne baštine ... 92
2.6.3. Zaštita i očuvanje okoliša ... 95
2.6.4. Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti ... 100
2.6.5. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće ... 103
2.7. Obvezni prostorni pokazatelji ... 104

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA 109

3.1. Izrada prostornih planova 110

3.2. Praćenje stanja u prostoru 113

3.3. Provedba prostornih planova 114

3.4. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor 117

3.5. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru. 122

4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI 125

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove 125

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave 127

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja 128

5. IZVORI PODATAKA 132

6. POPIS SLIKA 135

7. POPIS TABLICA 136

POPIS KRATICA 138

KARTOGRAFSKI PRIKAZI 140

UVOD

Prethodno Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle doneseno je u travnju 2003. godine (SN PGŽ 13/03) temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 68/98).

U međuvremenu je stupio na snagu Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) koji propisuje praćenje stanja u prostoru za četverogodišnje razdoblje i novi Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15), kojim je propisana nova metodologija izrade i sadržaj izvješća.

Stoga se pristupilo izradi ovog Izvješća za proteklo četverogodišnje razdoblje tj. od 2013. do 2016. godine.

Izvješće se sastoji od tri cjeline:

I. Polazišta
II. Analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja te analize provedbe prostornih planova i drugih dokumenata u kojima je izvršena analiza stanja temeljem dostupnih prostornih pokazatelja dobivenih od javnopravnih tijela, podataka iz informacijskog sustava prostornog uređenja, podataka u vlasništvu Općine Čavle, GIS-a Općine i dr.
III. Preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti, kao što su potreba izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle, odnosno njegovih izmjena i dopuna.

U sklopu Izvješća izrađena je i tablica s osnovnim prostornim pokazateljima, koja služi Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja za stvaranje jednoobrazne evidencije pokazatelja na nivou Hrvatske.

Ovo Izvješće izrađeno je na temelju dostupnih podataka iz nadležnosti određenih državnih tijela, tijela Primorsko-goranske županije i Općine Čavle, javnopravnih tijela, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, određenih posebnim propisima, koji obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća kao i na temelju važeće prostorno-planske i druge tehničke dokumentacije izrađene za Općinu Čavle. Obrađeni podaci odnose se na razdoblje od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2016. godine.

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru je temeljni dokument kojim se provjerava i prati stanje u prostoru na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine s preporukama za daljnji sustavni rad na uređenju prostora Općine. Osnovna svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, provjera dosadašnjeg prostornog razvoja kao i planiranje razvoja za naredno razdoblje.

Člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) za jedinice lokalne samouprave propisana je obveza izrade Izvješća kao četverogodišnjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru.

Načelo integralnog pristupa u prostornom planiranju navedeno je u Zakonu kao: "Prostorno planiranje je stalni proces koji obuhvaća poznavanje, provjeru i procjenu mogućnosti korištenja, zaštite i razvoja prostora, izradu i donošenje prostornih planova te praćenje provedbe prostornih planova i stanja u prostoru". Stoga Izvješće mora sadržavati:

- analizu kojom se utvrđuje stanje u prostoru (provjera stanja u prostoru, provjera stanja i pravaca prostornog razvoja, provjera djelotvornosti izrade i provođenje dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata),
- preporuke kojima se utvrđuju smjernice i najvažnije djelatnosti za poboljšanje stanja u prostoru (mogućnosti održivog razvoja u prostoru, ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornoga uređenja, prijedlog ostalih zahvata u prostoru kojim bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru jedinice lokalne ili regionalne samouprave/uprave).

Osnovni cilj izrade ovog Izvješća je:

- uočavanje i praćenje promjena u prostoru i praćenje promjena vezanih za izradu i provedbu prostorno-planskih dokumenata te određivanje nužnih aktivnosti za unaprjeđenje stanja u prostoru, kao i praćenje promjena zakonske regulative.

Specifični ciljevi u izradi ovog Izvješća su:

- prepoznati procese i pojave u prostoru, te u tom smislu dati ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja,
- ocijeniti izradu prostornih planova na području Općine Čavle, te dati smjernice za njihovo unaprjeđenje i usklađenje sa zakonskom regulativom i Prostornim planom županije (SN PGŽ 32/13),
- utvrditi potrebu izmjene ili izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Izvješće o stanju u prostoru

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) propisuje izradu Izvješća o stanju u prostoru za sve jedinice lokalne samouprave za četverogodišnje razdoblje.

Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama za iduće razdoblje.

Izvješće je izrađeno temeljem Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15).

S obzirom na to da učinkovitost prostornog uređenja za područje Općine Čavle, u skladu sa člankom 15. Zakona o prostornom uređenju, osigurava Općinsko vijeće donošenjem prostornih planova (Prostornog plana uređenja Općine Čavle, urbanističkih planova uređenja užih područja), te kako je

prostorno i urbanističko planiranje lokalnog značaja u samoupravnom djelokrugu Općine (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 106/03, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 – pročišćeni tekst), zakonski je propisana potreba da ono razmatra i donosi Izvješće.

Zakoni koji uređuju prostorno planiranje

U proteklom razdoblju bio je na snazi **Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13)**, a krajem 2013. godine usvojeni su novi **Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) i Zakon o gradnji (NN 153/13),** koji su stupili na snagu 1. siječnja 2014. godine. Oba Zakona predstavljaju temeljne zakonodavne okvire kojima se uređuje sustav prostornog uređenja, kako na razini države, tako i na razini pojedinih jedinica lokalne samouprave. No, s obzirom na to da korištenje prostora uključuje širok spektar različitih djelatnosti, korištenje prostora je uređeno i zakonima koji uređuju ostale djelatnosti i tematike zasebno. Na taj način, na prostorno planiranje i stanje u prostoru imaju utjecaja brojni propisi i podzakonski akti koji uređuju različite tematike, npr.: gospodarsko-ekonomske pokazatelje, infrastrukturne sustave, zaštitu okoliša, zaštitu prirode, korištenje poljoprivrednog zemljišta, šuma, itd.

Slijedom prethodno navedenog, u ovom poglavlju su ukratko opisani zakonski i podzakonski propisi koji imaju utjecaja na prostorno planiranje i stanje u prostoru Općine Čavle, a koji su doživjeli izmjene i dopune u razdoblju koje obuhvaća ovo Izvješće.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) je donio brojne prednosti u izradi prostornih planova. Novim Zakonom je ukinuta izrada detaljnog plana uređenja. Dio neizgrađenih građevinskih područja naselja, temeljem članka 201. Zakona, moguće je u postupku izrade usklađenja PPUO/G odrediti kao uređeno neizgrađeno građevno područje naselja u slučaju da je isto infrastrukturno opremljeno. Na taj način se za te dijelove GP naselja Plan provodi neposredno. Također je pojednostavljena procedura izrade i donošenja prostornih planova, na način da javnopravna tijela s posebnim ovlastima, nakon davanja zahtjeva za izradu Plana, daju svoje mišljenje o prihvaćanju istih samo u proceduri javne rasprave.

Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 90/11) donesen je sa svrhom rješavanja problema nezakonite izgradnje u RH, pod jednakim pravnim uvjetima i isključujući model bezuvjetnog ozakonjenja. U početku nije polučio očekivane rezultate a postupak legalizacije se pokazao presloženim, dugotrajnim i skupim. Stoga je Ministarstvo građenja i prostornog uređenja pripremilo novi **Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12 i 143/13)** koji je zamijenio prvoga na način da je podijelio objekte u četiri kategorije obzirom na veličinu objekta. Ovisno o tome smanjen je obim potrebne dokumentacije za manje zahtjevne objekte. Dugoročne koristi od provedbe ovog Zakona su prvenstveno: uvođenje reda u prostoru, poboljšanje uvjeta životnog standarda stanovništva, te posljedično, rješavanje imovinskih prava koja iz toga proizlaze, gospodarski rast, smanjenje pritiska na prostorno planiranje i poslove inspekcije.

Temeljem Zakona o prostornom uređenju donijeta je **Uredba o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15),** koja je stupila na snagu 30. listopada 2015. godine. Uredbom se propisuje, uz ostalo, struktura sadržaja, način rada, oblik i elektronički standard informacijskog sustava prostornog uređenja kao i ovlasti i obveze u vođenju i upravljanju sustavom. Osim toga utvrđuje se obveza i standard elektroničkog zapisa prilikom dostave prostornog plana, te obaveza izrade prostorno-planske dokumentacije u službenoj kartografskoj projekciji (HTRSTM96). Prema stavu MGIPU svi

prostorni planovi čija je odluka o izradi objavljena nakon 30. listopada 2015. godine trebaju biti izrađeni u HTRSTM96.

Odlukom o utvrđivanju službenih geodetskih datuma i ravninskih kartografskih projekcija Republike Hrvatske (NN 110/04, 117/04) propisan je prelazak rada u novom koordinatnom sustavu HTRSTM96 od 1. siječnja 2010. godine. Međutim, implementacija postojećih podataka u Državnoj geodetskoj upravi je tekla postepeno, te je za područje Primorsko-goranske županije okončana u 2016. godini, kad su i katastarski podaci transformirani u HTRSTM96.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14)

Ovim Zakonom uvedeno je ocjenjivanje i razvrstavanje svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti u nekoliko kategorija. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH donesena je **Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 15/13).** Općina Čavle razvrstana je prema indeksu razvijenosti u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 % prosjeka Republike Hrvatske.

Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13, 147/14)

Zakonom o brdsko-planinskim područjima uređuju se poticajne mjere za demografsku obnovu, gospodarski rast i održivi razvitak te stvaranje preduvjeta za rješavanje socijalnih prilika i podizanja životnog standarda stanovnika u brdsko-planinskim područjima, odnosno brdsko-planinska područja određena su kao područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske. Općina Čavle ima status brdsko-planinskog područja.

Zadnja izmjena Zakona o brdsko-planinskom području, koja je stupila je na snagu 1. siječnja 2015. godine, rezultirala je značajnim smanjenjem proračunskih prihoda Općine Čavle.

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, Odluka Ustavnog suda RH, 73/08, 25/12, 147/14, 100/15 i 115/16)

Ovim Zakonom uređuju se izvori sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga županije, općine, grada (jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), u granicama određenim zakonom kojim se uređuju pojedina pitanja ako odredbama ovoga Zakona nije određeno drugačije.

U 2016. godini ukinuta je kompenzacijska mjera Ministarstva financija za brdsko-planinska područja, jer je povećan udio poreza na dohodak za JLS brdsko-planinskog područja.

Navedene izmjene Zakona rezultirale su smanjenjem proračunskih prihoda Općine.

Zakon o obrani (NN 73/13, 75/15 i 27/16)

Ovim Zakonom uređuje se organiziranje za obranu i ostvarenje obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj, obrambene nadležnosti tijela državne vlasti i državne uprave, demokratski nadzor, uporaba i korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje u Oružanim snagama, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba te dužnosti i prava državljana u području obrane.

Izmjenama Zakona ukinuta je obveza plaćanja komunalne naknade za objekte u vlasništvu Ministarstva obrane, što je rezultiralo smanjenjem prihoda Općine s osnova naplate komunalne naknade.

Zakon o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148,13, 92/14) donio je Hrvatski sabor u srpnju 2011. godine. Zakonom su utvrđeni osnovni organizacijski okviri, financiranje i nositelji gospodarenja cestama u Hrvatskoj. Stupanjem na snagu ovog zakona problematika nerazvrstanih cesta na cjelovit je način uređena jednim propisom. Na području Općine Čavle javne ceste razvrstane su sukladno **Odluci o razvrstaju javnih cesta (NN 44/12, 66/15).**

Planiranje izgradnje i održavanja javnih cesta na području Općine, prema Zakonu o cestama, provodi se dugoročno, kroz Strategiju razvitka javnih cesta koju donosi Hrvatski sabor te srednjoročno, kroz četverogodišnje programe građenja i održavanja javnih cesta koje donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture. **Program građenja i održavanja javnih cesta** donesen je 2014. godine, a odnosi se na **razdoblje od 2013. do 2016. godine**. Četverogodišnji Program građenja i održavanja javnih cesta nastavak je i prethodnih programa, tijekom kojih je dijelom provedena projektna priprema za realizaciju izgradnje novih dionica javnih cesta i autocesta, obnovu i rekonstrukciju javnih cesta te redovnog održavanja javnih cesta planiranih u razdoblju od 2013. do 2016. godine.

Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 113/12, 80/13, 71/14) donesen je 2008. godine i njime se uređuje područje elektroničkih komunikacija. Zakon donosi promjene u pogledu elektroničke komunikacijske infrastrukture koja u cijelosti postaje od interesa za Republiku Hrvatsku, a za obavljanje regulatornih i ostalih poslova u okviru djelokruga i mjerodavnosti propisanih Zakonom osnovana je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM). Na temelju članka 25. stavka 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama, Vlada Republike Hrvatske je donijela je **Uredbu o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12, 92/15)**. Ovom se Uredbom propisuju mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, što obuhvaća mjerila za izradu te uvjete i način planiranja u dokumentima prostornog uređenja, u dijelu koji se odnosi na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu.

Zakon o energetskoj učinkovitosti (NN 12/14) donesen je u listopadu 2014. godine. Zakonom se između ostalog uređuje područje učinkovitog korištenja energije, donošenje planova na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini za poboljšanje energetske učinkovitosti, te njihovo provođenje, mjere energetske učinkovitosti, obveze energetske učinkovitosti te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

Općina Čavle obvezna je odvojeno prikupljati problematični otpad, otpadni papir, metal, staklo, plastiku i tekstil te krupni (glomazni) komunalni otpad na način da osigura: funkcioniranje jednog reciklažnog dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području i postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini.

Općina Čavle dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)

Ciljevi sprječavanja onečišćavanja okoliša i ograničavanja posljedica onečišćenja uzimaju se u obzir pri izradi prostornog plana i pri donošenju odluke, u skladu s propisom kojim se uređuje prostorno uređenje, posebno prilikom određivanja lokacija za nova postrojenja odnosno područja postrojenja, utvrđivanja promjena nastalih na postojećim postrojenjima i planiranja novih građevina kao što su prometnice, javne površine i stambena područja.

Za strategije, planove i programe, za koje se obvezno provodi strateška procjena, obvezna je i provedba odgovarajuće ocjene prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode.

Strateška procjena se provodi tijekom izrade nacrta prijedloga strategije, plana i programa prije utvrđivanja nacrta konačnog prijedloga strategije, plana i programa i upućivanja u postupak donošenja, na način propisan Zakonom i **Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17).**

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)

Godine 2013. je donesen Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13) kojim je uređen sustav zaštite i cijelog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti. Zakonom su utvrđene prirodne vrijednosti, zaštićena područja, zaštićene svojte i zaštićeni minerali, sigovine i fosili koji su razvrstani u razrede međunarodnog, državnog i lokalnog značenja. Zaštita prirode provodi se unošenjem uvjeta i mjera zaštite prirode u dokumente prostornog uređenja i planove gospodarenja i upravljanja prirodnim dobrima u djelatnostima od utjecaja na prirodu. Republika Hrvatska je također potpisnica svih značajnijih sporazuma međunarodnog javnog prava koji uređuju zaštitu prirode.

U svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti u prostornim planovima, u postupku izrade tih planova utvrđuju se zahtjevi zaštite prirode.

Zahtjeve zaštite prirode čine uvjeti zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode i područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim prikazom, a utvrđuje ih Ministarstvo.

Prostorni planovi koji obuhvaćaju zaštićeno područje ili čija provedba može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže donose se uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 105/15)

Do značajnih je promjena u sustavu zaštite prirode došlo stupanjem na snagu Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 195/15). Ovom se Uredbom za čitavo područje Republike Hrvatske definira Nacionalna ekološka mreža (NEM), odnosno sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja koja svojom uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Nacionalna ekološka mreža RH je sastavni dio Europske ekološke mreže NATURA 2000 kojoj je svaka zemlja članica Europske unije obavezna pridružiti. Nacionalna ekološka mreža uvodi obvezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu kako je propisano Zakonom o zaštiti prirode.

Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose nove direktive Europske unije. Ekološkom mrežom proglašavaju se:

– područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti,

– područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13)

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima.

Prije donošenja prostornog plana uređenja općine nositelj izrade dužan je pribaviti suglasnost Ministarstva na Nacrt konačnog prijedloga prostornog plana.

Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/14 i 67/14)

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u posebnom izvatku iz Procjene, naslovljenom kao »zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja«, utvrđuju i propisuju preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća, te povećati stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša. Ovaj izvadak je sastavni dio dokumenata prostornog uređenja JLP(R)S.

Podatke iz Procjene potrebno je prikazati na odgovarajućim zemljovidima, prema mogućnosti digitaliziranim, u mjerilu, prostornim planovima 1 : 25000 i 1 : 5000 za područje Općine, ovisno o veličini područja te o vrsti i opsegu opasnosti, te čine sastavni dio Procjene.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Čavle

Područje Općine nalazi se u sjeverozapadnom dijelu priobalnog prostora Primorsko-goranske županije i pripada skupini jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi granica funkcionalnih mikroregija Priobalje i Gorski kotar. Graniči sa susjednim jedinicama lokalne samouprave: Gradom Bakrom, Gradom Čabrom, Gradom Rijekom i Općinom Jelenje (Kartografski prikaz 1). Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj u sastav Općine Čavle ulaze naselja Buzdohanj, Cernik, Čavle, Grobnik, Ilovik, Mavrinci, Podčudnič, Podrvanj, Soboli i Zastenice.

Uzimajući u obzir homogenost prirodno-geografskih obilježja, Općina Čavle pripada prostoru Grobinštine (Grobnišćine, čak.), deagrarizirane zaobalne zone otvorene novijim procesima periurbanog širenja riječke gradske regije. Glavna odrednica zemljopisnog položaja Općine je smještaj na glavnom prometnom pravcu Zagreb - Rijeka, u povijesti valoriziran prometovanjem Lujzinskom cestom, a u novije vrijeme izgradnjom moderne prometnice i auto-cestovnog čvorišta. Izduženost općinskih granica, transverzalno na osnovni smjer pružanja reljefa (SZ-JI), rezultirala je znatnom raščlanjenošću reljefa te heterogenim klimatskim i vegetacijskim obilježjima.

Dolina Rječine nalazi se uz samu zapadnu granicu Općine na visini od 150 m.n.v. do 300 m.n.v. Geološki gledano, padine uz Rječinu pokrivene su sedimentnim naslagama paleogene i kvartarne starosti. Paleogene naslage sastoje se pretežito od pješčenjaka, lapora i konglomerata breča, dok su kvartarne naslage mahom koluvijalno-deluvijalni nanosi i naplavine (šljunak, valutice i blokovi). Glavna odrednica ovog prostora je bogatstvo prirodnih izvora i specifična mikroklima u krškom okruženju.

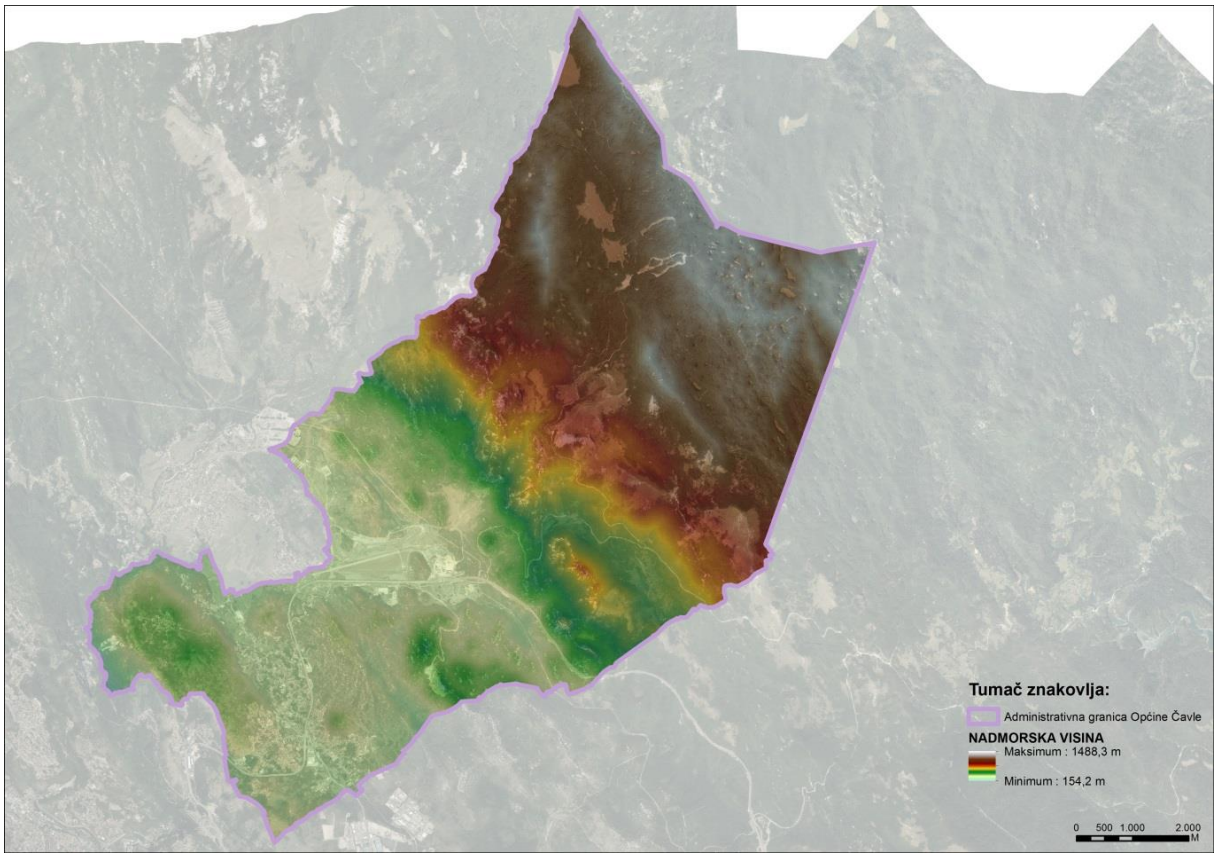
Na dodiru vapnenačkih stijena gornjokredne starosti i fliša, jaka erozija stvara nepropusnu **zaravan Grobničkog polja** (250 m.n.v. do 350 m.n.v., s manjim brežuljcima do 400 m.n.v.). Snažnim spiranjem s viših dijelova pobrđa i planinskog okvira zaravan je zatrpana fluvioglacijalnim materijalom još u holocenu. Danas je Grobničko polje siromašni pašnjak slabe agrarne vrijednosti. Grobničko polje hidrogeološki pokriva dva velika krška sliva. To je sliv izvora u gradu Rijeci i sliv izvora u Bakarskom zaljevu. Nema pojava stalnih krških izvora, ali podzemna voda je prisutna u svim hidrološkim uvjetima. Povremeno izviranje prisutno je i u jednom i drugom slivu, s time da je veličina i trajnost izviranja na sjeverozapadnom rubu polja daleko iznad onoga na južnom dijelu polja. Na sjeverozapadnom dijelu polja to su izvorište Lužac, zatim izvori u Potkilavcu, izvorište Gonjuša istočno od Potkilavca i izvori u koritu Sušice. Dio izvorske vode odmah ponire u ponorima polja a veći dio otječe vodotokom Sušica i kod Lukeža se ulijeva u Rječinu, najveći površinski tok Primorja. Južni dio Grobničkog polja, koji pripada slivu izvora u Bakarskom zaljevu, također je područje povremenog izviranja. Najizraženije su povremene zone izviranja Zahumac i Golubovka, koje uobičajeno izazivaju plavljenje jugoistočnog dijela Grobničkog polja.

Sjeveroistočno na Grobničko polje nastavlja se prostor **višeg brdskog submediteranskog pojasa** (400 m.n.v. do 900 m.n.v.). Riječ je uglavnom o vapnenačkim i dolomitnim sedimentima donjokredne i gornjojurske starosti. Naslage su izražene slojevitosti.

U krajnjem sjeveroistočnom dijelu Općine nalazi se **gorski i pretplaninski pojas** (900 m.n.v. do 1.500 m.n.v.) omeđen dominantnim obroncima Guslice, Međuvrha, Snježnika i Risnjaka. U ovom pojasu prevladavaju vapnenci i dolomiti jurske epohe i gornjotrijaske naslage.

Klimatska obilježja prate porast nadmorske visine od jugozapadnog prema sjeveroistočnom dijelu Općine, sa čak tri karakteristična tipa klime. Najniža područja Rječine i Grobničkog polja pripadaju umjereno toploj vlažnoj klimi s vrućim ljetima (oznaka Cfa prema Köppenovoj klimatskoj regionalizaciji), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca ≥ 22°C. Srednja godišnja temperatura nalazi se između izotermi od 10°C i 14°C. Srednja godišnja količina padalina je između 1.500 mm i 2.000 mm. Susjedni brdski submediteranski pojas visinski se nastavlja na prethodni a prate ga obilježja umjereno tople vlažne klime s toplim ljetima (oznaka Cfb), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca < 22°C. Postoje barem četiri mjeseca sa srednjom temperaturom ≥ 10°C. Srednja godišnja temperatura je između 6°C i 10°C, dok je srednja godišnja količina padalina između 2.000 mm i 3.000 mm. U ovoj klimi ne postoji sušno razdoblje, a padaline su jednako raspoređene na cijelu godinu. Najviša područja Općine (iznad 1.200 m.n.v.) pripadaju snježno-šumskoj klimi (oznaka Df). Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca je između -4°C i 0°C, a temperatura najtoplijeg mjeseca je ispod 20°C. Srednja godišnja temperatura je između 0°C i 6°C, dok je godišnja količina oborina iznad 3.000 mm.

Slika 1: Hipsometrijska obilježja Općine Čavle

Izvor: izrada JU Zavod, prema GIS bazi JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka

Ovakva klimatska slojevitost utječe na velike dnevne i godišnje temperaturne razlike na području Općine, kao i na fluktuacije u količini padalina. Najkišovitiji mjeseci su rujan, listopad i studeni, a najsiromašniji oborinama su ljetni mjeseci. Dominantan vjetar tijekom godine je bura, koji nastaje prelijevanjem hladnog zraka koncentriranog u zavalama Gorskog kotara preko primorskog planinskog ruba. Početku nastanka bure obično prethode vlažna ciklonalna strujanja s juga praćena kišom.

Reljefna i klimatska raščlanjenost prostora prenijela se i na **vegetaciju**, s dominantnim elementima flore karakterističnim za viši i niži polusredozemni (submediteranski) prijelazni pojas. Na zaklonjenim

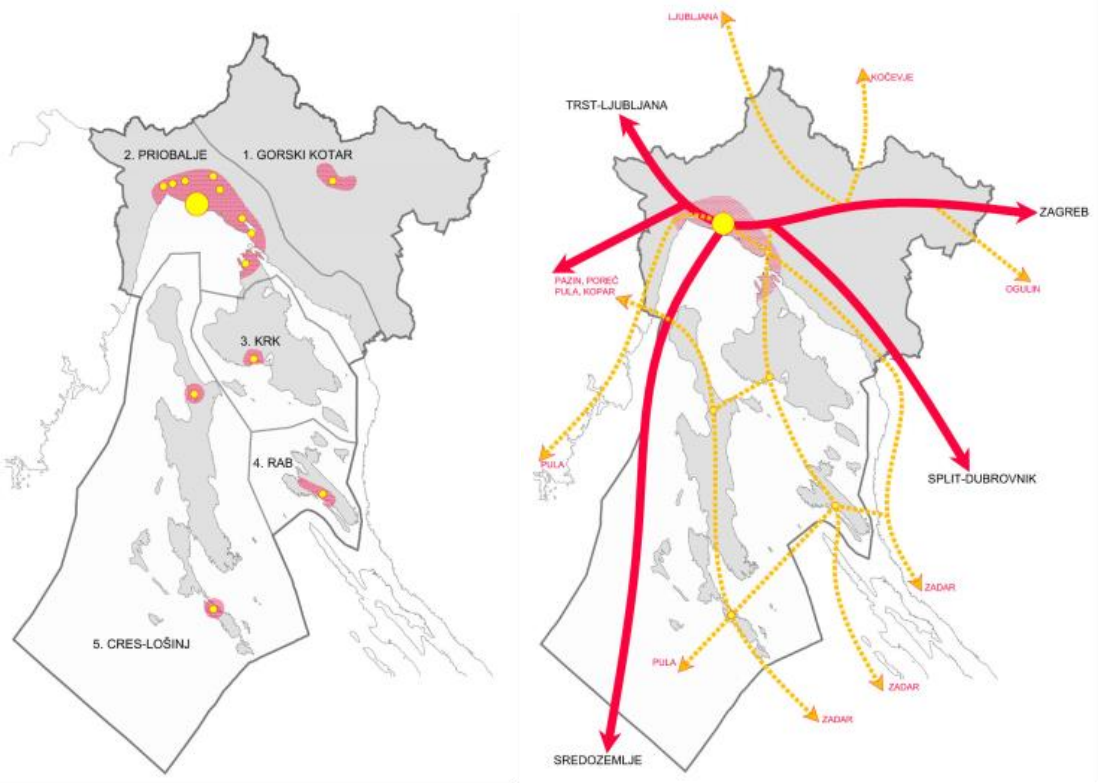
mjestima južne ekspozicije pojavljuju se zajednice šuma i šikara hrasta medunca i bijelog graba. Na zapadu je, dolinom Rječine, ta zajednica prekinuta azonalnom pojavom šuma bukve s bekicom i hrasta kitnjaka. Brdskim, polusredozemnim područjem u središnjem dijelu Općine, prema sjeveroistoku izmjenjuju se redom zajednice hrasta medunca i crnog graba te primorske šume bukve. Gorskim dijelom Općine dominiraju pretplaninske šume bukve, s mjestimičnom pojavom pretplaninske smrekove šume. Najviši dijelovi, na obroncima Snježnika i Guslice, područja su bukovih i jelovih šuma s rijetkom pojavom klekovine bora krivulja.

Dostupnost velikih površina i visinska raščlanjenost prostora Općine Čavle nudi mogućnost racionalnog gospodarenja resursima i koncentracije aktivnosti u željenim dijelovima, sve sa ciljem očuvanja specifičnosti prirodne baštine (geomorfološki lokaliteti i vrijedna područja) te flore i faune.

1.4. Općina Čavle u okviru prostornoga uređenja Županije

U rujnu 2013. godine donesen je Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13). U županijskom planu je razgraničenje prostora prema namjenama te definiranje polova razvitka i njihove povezanosti, izrađeno funkcionalno-nodalnom metodom. Formiranjem relevantnih prostornih zona te ustrojavanjem žarišta i funkcija te brojnih kriterija (fizionomski i funkcionalni) i parametara iz područja prirodnih, društvenih i gospodarskih sustava, utvrđena su tri osnovna težišta razvitka: Gorski kotar, Priobalje i Otoci. Prostornim planom Županije formirano je pet mikroregija.

Slika 2: Žarišta razvitka i vezni pravci na području Primorsko-goranske županije

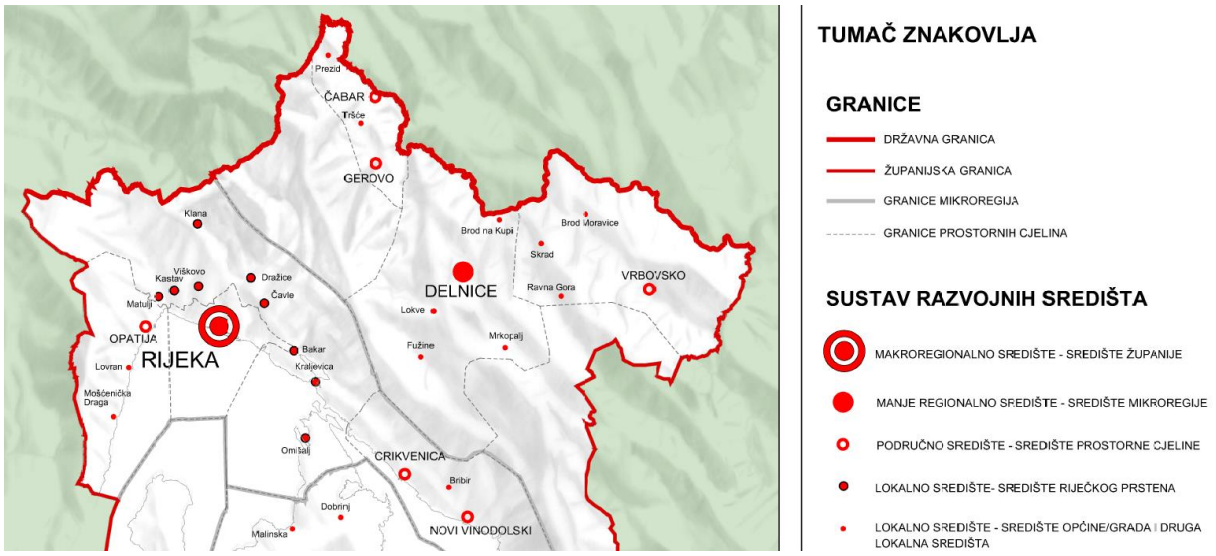
Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

Sukladno navedenoj podjeli, prostor Općine Čavle pripada svojim JZ dijelom mikroregiji Priobalje, a SI dijelom mikroregiji Gorski kotar (Kartografski prikaz 1). Daljnjom razradom, a sa ciljem definiranja razvojnih središta, prostor mikroregija diferenciran je u manje funkcionalne cjeline specifičnih obilježja.

Mikroregija Priobalje obuhvaća područje uz more, od istočne do zapadne granice Županije, i sjeverni dio otoka Krka. Priobalje predstavlja najvažnije težište razvitka i najperspektivniji dio Županije, iako se to područje susreće s određenim problemima, prvenstveno zbog oskudnosti prostora.

Unutar Mikroregije Gorski kotar koncentrirani su antropogeni prostori s tri središta: Delnice, Vrbovsko i Gerovo – Čabar, dok ostali dio (kojem pripada i prostor Općine Čavle) karakteriziraju prirodna obilježja te sukladno tome nemaju zasebna razvojna središta.

Slika 3: Prikaz mikroregija Priobalje i Gorski kotar, te njihovih prostornih cjelina u Sustavu razvojnih središta

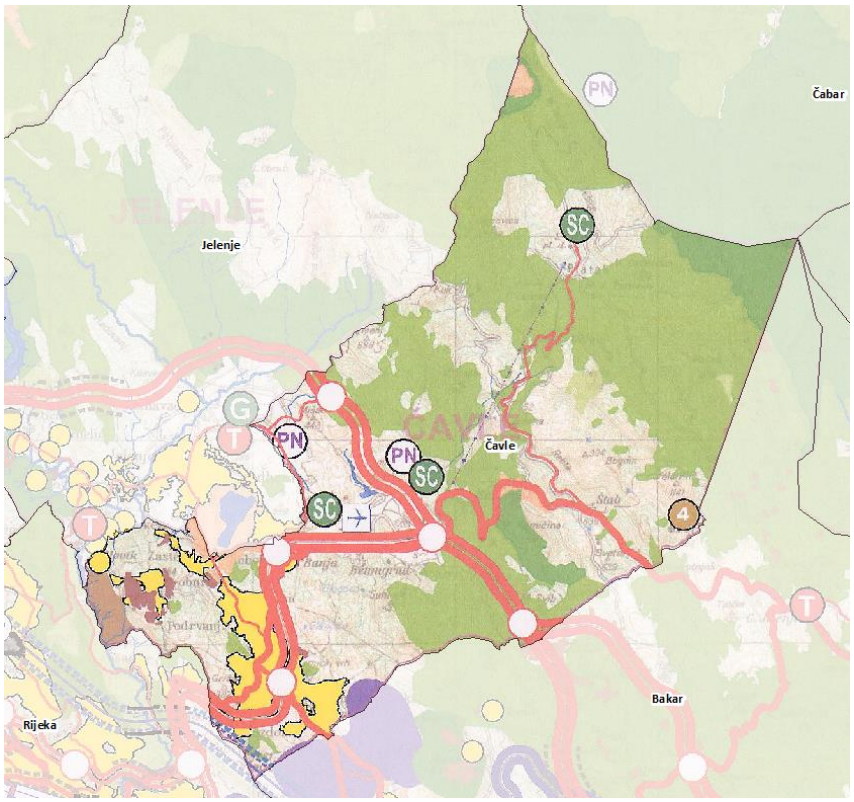
Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

Prostor Općine Čavle funkcionalno pripada prostornoj cjelini Riječki prsten, koji se sastoji od Grada Rijeke i njenog okruženja i zajedno s Rijekom čini zasebni urbani sustav organizacije prostora.

Korištenje i namjena površina Općine Čavle, određena Prostornim planom Primorsko-goranske županije (Slika 4), određuje građevine i zahvate od županijskog interesa, te površine za građenje u građevinskim područjima i izvan građevinskog područja, a temelji se na važnim prometnim pravcima koji povezuju predmetno područje s ostalim dijelovima RH, ali ujedno i evropskim prometnim koridorima. Svojim položajem u prostoru tangiraju urbana područja Općine i samim time stvaraju nove granice za daljnji razvoj. Južnim dijelom Općine prolazi autocesta Zagreb – Rijeka (A6) s planirana tri cestovna čvora: Čavle, Grobničko polje (Konj) i Soboli kao veza na ostalu cestovnu infrastrukturu. Središnjim dijelom Općine planiran je koridor autoceste A7 dionica Permani – Grobničko polje (Konj) koja je vrlo značajna jer se njome potpuno obilazi gusto naseljeno šire područje Grada Rijeke i upravo ovaj koridor određuje položaj i način povezivanja ostalih autocestovnih koridora.

U distribuciji prometa, a naročito prema Riječkoj luci (bazen Bakar) te gospodarskoj zoni Kukuljanovo značajnu ulogu ima planirana državna cesta Čvor Čavle – Čvor Bakar. Centralnim dijelom urbanog područja naselja Čavle prolazi državna cesta DC 3 Rijeka - Zagreb "Lujzijana" (Orehovica - G. Jelenje - Delnice - Skrad - Vrbovsko - Karlovac) koja ima ulogu alternativnog povezivanja predmetnog područja u pravcu Zagreba i s druge strane Grada Rijeke.

Slika 4: Izvod iz PP PGŽ, kartografski prikaz Korištenje i namjena površina

Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

1.5. Usklađenost Prostornog plana uređenja Općine Čavle s Prostornim planom Primorsko-goranske županije

Županija, kao jedinica područne (regionalne) samouprave, obavlja poslove od područnog interesa odnosno značaja, uključujući i prostorno i urbanističko planiranje, pa kroz prostorni plan uređuje svrhovitu organizaciju te korištenje i namjenu svog prostora. Prema ZPU-u Prostorni plan uređenja Općine Čavle, kao prostorni plan niže (lokalne) razine, mora biti usklađen s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13), kao planom više (regionalne) razine. Kako su do sada rađene samo izmjene i dopune općinskog plana, potrebno je provesti usklađenje PPUO s PP PGŽ te se ovdje daje sažetak ciljeva i obveza županijske razine, važećih u trenutku donošenja ovog Izvješća.

Prostorni plan uređenja Općine Čavle (PPUO), kao prostorni plan niže (lokalne) razine, pretežno je u skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (PP PGŽ), no postoji nekoliko točaka neusklađenosti proizašlih iz činjenice da je PP PGŽ donesen nakon donošenja PPUO (u međuvremenu donesenim izmjenama i dopunama PPUO nije se provodilo usklađivanje s PP PGŽ, osim u ciljanim izmjenama i dopunama u području obuhvata plana).

Za usklađenje je potrebno:

- uskladiti uvjete razgraničenja prostora prema korištenju i namjeni,
- planirati mrežu državnih i županijskih cesta u skladu s mrežom PP PGŽ,
- uskladiti sustav plinoopskrbe, elektroopskrbe, vodoopskrbe i odvodnje s regionalnim sustavima te sustav pošta i telekomunikacije,
- odrediti mjere zaštite prirodne baštine i kulturno-povijesnog nasljeđa,
- odrediti mjere zaštite krajobraza,
- odrediti mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš,

- izraditi kartu osjetljivosti prostora, koja treba biti sastavni dio obrazloženja PPUO,
- odrediti tražene standarde za planiranje komunalnih građevina i površina parkova, dječjih igrališta i tržnica na malo,
- za naselje Čavle kao središnje naselje Općine odrediti tražene standarde za površine namijenjene odmoru, radu i prometu,
- planirati mreže društvenih djelatnosti u skladu s PP PGŽ,
- izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene, vikend naselja Mali Platak (T4-1), Kripanj (T4-2), Kripanj (T4-3), Kripanj (T4-4) i Banja (T4-6), planirati kao dio građevinskog područja naselja a ne više kao zasebne zone, u skladu s kriterijima PP PGŽ,
- sportsko-rekreacijsku zonu na Grobničkom polju (R6-1) planirati kao sportski centar Grobnik 1, a sportsko-rekreacijsku zonu na Platku (R6-2) kao sportski centar,
- preostala građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene (Mavrinci (R6-4), Zastenice (R6-3) i Hrastenica (R6-5)) moguće je priključiti građevnim područjima naselja ili planirati gradnju izvan građevnih područja naselja u skladu s kriterijima PP PGŽ,
- odrediti mjere zaštite prirodne baštine predložene za zaštitu - Kamenjak 1, Travnjaci istočno od grebena Kamenjak (Kamenjak 2), Mali Platak-Pliš, Ponikva velo Snižno, Selca u zaleđu Plosne, Kanjon i dolina Rječine,
- odrediti područja i kriterije gradnje i korištenja prostora za zone krša, zone fliša, zone klastita i zone naplavina, te mikrozonirati djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja radi određivanja podložnosti geološkim hazardima i nestabilnostima,
- vjetroelektrana Pliš planirana je Prostornim planom Primorsko-goranske županije, te je za nju određena neposredna provedba po tom Planu, uvjeti se prenose iz županijskog Plana, ispitati opravdanost zadržavanja planirane lokacije za istraživanje mogućeg smještaja vjetroelektrane koja je određena u Općinskom prostornom Planu.

1.5.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Načela i uvjeti organizacije prostora te ciljevi razvoja

Prostor Općine Čavle pripada svojim JZ dijelom mikroregiji Priobalje, a SI dijelom mikroregiji Gorski kotar, kako je definirano Prostornim planom Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: PP PGŽ). Naselje Čavle je tim prostornim planom određeno kao razvojno središte u Riječkom prstenu VII. kategorije.

Radi održivog korištenja prostora, PP PGŽ jedinicama lokalne samouprave daje sljedeće obveze koje treba provesti putem prostornog plana uređenja Općine (iz čl. 5.):

- postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju,
- poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja,
- poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja,
- postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju,
- osigurati prostor za komunalne građevine i površine određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo),
- za središnja naselja općina i gradova osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku,

- vratiti izgubljeni urbanitet u štićenim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje,
- osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila,
- osigurati minimalno jedan poštanski ured u svakom od središnjih naselja općine ili grada,
- osigurati 100 % pokrivenost telekomunikacijskim signalom,
- usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju,
- prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela,
- osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima,
- poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta,
- osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

U skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije, na području Općine Čavle određene su sljedeće građevine i zahvati od važnosti za Republiku Hrvatsku:

Gospodarske zone

a) proizvodno-poslovna zona Kukuljanovo (Bakar i Čavle)

Građevine sporta

a) Sportski centar Grobnik 1 - Automotodrom na Grobničkom polju, smješten u građevnom području sportsko-rekreacijske namjene oznake R 6_1,

b) Sportski centar Platak, smješten u građevnom području sportsko-rekreacijske namjene oznake R 6_2.

Građevine obrane

a) vojno skladište Grobnik,

b) vojno strelište Kovačevo.

Građevine infrastrukture

1/Ceste s pripadajućim građevinama:

a) autoceste:

- Zagreb – Rijeka - sa čvorištima Vrbovsko, Ravna Gora, Delnice, Vrata i Oštrovica, Mali Svib,

- Rupa – Rijeka – Žuta Lokva obilazno oko Grada Rijeke,

u II. etapi vanjska dionica sa čvorištima: Rupa – Miklavija – Permani – Viškovo – Dražice – Grobničko polje – Mali Svib – Križišće – spoj na trasu Križišće – Žuta Lokva,

b) ostale državne ceste:

- Rijeka – Zagreb "Lujzijana" (Orehovica – G. Jelenje – Delnice – Skrad – Vrbovsko – Karlovac),

- čvor Čavle – čvor Sveti Kuzam (JTC) – luka Bakar.

2/Poštanske i telekomunikacijske građevine:

a) telekomunikacijske građevine međunarodne razine:

- međunarodni TK kabel I. razine: Rijeka – Delnice – Karlovac – Zagreb,

b) magistralni TK kabeli II razine: Rijeka – Delnice – Ogulin / Karlovac.

3/Vodne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) građevine za vodoopskrbu:

- regionalni vodoopskrbni sustav,

b) građevine sustava odvodnje:

- sustav Rijeka.

4/Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) elektroenergetske građevine:

- prijenosni dalekovod 400 kV Meline – Divača,

- prijenosni dalekovod 2 x 220 kV Meline – Pehlin,

- prijenosni dalekovodi 220 kV Meline – Pehlin,

b) građevine za transport plina:

- magistralni plinovod za međunarodni transport DN 700 radnog tlaka 75 bara kopnom Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac.

Građevine i zahvati od važnosti za Primorsko-goransku županiju

U skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije, na području Općine Čavle određene su sljedeće građevine i zahvati od važnosti za Primorsko-goransku županiju:

Građevine društvenih djelatnosti

Građevine sporta - Sportski centar Grobnik 2

Građevine infrastrukture

1/ Željeznička infrastruktura

a) žičara Grobničko polje – Sportski centar Platak.

2/ Cestovna infrastruktura

a) Osnovne županijske ceste:

- Čavle – Dražice – Lopača – Drenova,

- “Lujzijana” – Platak.

3/ Građevine zračnog prometa

a) Zračno pristanište Grobnik.

4/ Poštanske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama

5/ Građevine za vodoopskrbu pripadajućeg podsustava “Rijeka”

6/ Elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- prijenosni dalekovodi 2x110 kV Meline – Sušak – Rijeka.

7/ Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- distribucijski sustav plinovoda s pripadajućim objektima uključujući i redukcijske stanice (županijska plinska mreža).

Društvene djelatnosti

Mrežom škola je određena minimalna potreba za 28 osnovnoškolskih razrednih odjeljenja u minimalno dvije osnovne škole (čl. 37.).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja jedne građevine primarne zdravstvene zaštite i jedne građevine sekundarne zdravstvene zaštite (čl. 39.).

Mrežom ustanova socijalne skrbi je određena potreba planiranja jednog doma za odrasle osobe (čl. 42.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja sportske dvorane, terena za nogomet, košarku, rukomet te sportsko-rekreacijskog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je određena minimalna potreba planiranja otvorenog ili pučkog učilišta, muzeja ili galerije te knjižnice i čitaonice (čl. 49.).

Prateće funkcije naselja Čavle kao središnjeg naselja Općine Čavle:

PP PGŽ su za područje naselja Čavle utvrđene smjernice za izradu prostornih planova lokalne razine:

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) treba biti min. 15 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko turistička namjena) treba biti max. 20 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih prometu do 15 % površine naselja (čl. 60.).

Uvjeti određivanja građevinskih područja gospodarske namjene

Na području Općine Čavle proizvodne zone mogu zauzimati najviše 60 ha, a poslovne zone najviše 30 ha (čl. 64.).

Za građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene - vikend naselja koja su bila planirana općinskim Prostornim planom, u Prostornom planu Primorsko-goranske županije određeno je da postaju građevinska područja naselja.

Za zone Mali Platak (T4-1), Kripanj (T4-2), Kripanj (T4-3), Kripanj (T4-4) određeno je da postaju izdvojeni dijelovi građevinskog područja naselja Soboli te se ne smiju širiti. Zona vikend naselja Banja (T4-6) priključuje se građevinskom području naselja Soboli.

Uvjeti određivanja građevinskih područja sportske namjene

Sportski centri su određeni položajem, vrstom sportskog sadržaja koji se u njih smješta, veličinom i maksimalno dopuštenim smještajnim kapacitetom.

- Grobničko polje – SC Grobnik 1 max. vel. 271 ha, max. smještajni kapacitet 300 ležaja, vrsta mješovita (automotodrom, aerodrom, sportski sadržaji, sadržaji zabave),
- Grobničko polje – Kovačevo – SC Grobnik 2, max. veličina 65 ha, bez smještajnih kapaciteta, vrsta streljački centar (sportsko i lovno streljaštvo),
- Platak – SC Platak, max. veličina 426 ha, max. smještajni kapacitet 2.050 ležaja, vrsta mješovita (centar za zimske i ljetne sportove).

Građevine posebne namjene

U prostornom planu uređenja Općine Čavle potrebno je razgraničenjem odrediti vojni kompleks, građevine i zaštitni pojas oko vojnih kompleksa.

Građevine od interesa obrane:

- vojno skladište Grobnik,

vojno strelište Kovačevo.[1]

Sustav željezničke infrastrukture

U prostornom planu uređenja Općine Čavle planirana je žičara Grobničko polje – SC Platak.

[1] *Vojno strelište Kovačevo proglašeno je civilnim*

Sustav cestovne infrastrukture

PP PGŽ shematski određuje mrežu državnih i županijskih cesta (čl. 165.). U prostornom planu uređenja Općine Čavle mogu se planirati i druge ceste državnog i županijskog ranga koje vode do područja državnog i/ili županijskog značenja. Pri planiranju prometnih sustava naselja potrebno je osigurati odgovarajuće kapacitete javnih parkirališta i garaža za osobna vozila, na obodima centralnih naselja.

Sustav infrastrukture zračnog prometa

PP PGŽ je određeno zračno pristanište Grobnik (javni aerodrom za domaći promet). Planira se proširenje stajanke i hangara, ograđivane zračnog pristaništa, opremanje noćnog starta, itd.

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba Općine Čavle je planirana kao dio podsustava vodoopskrbe "Rijeka" (čl. 181.). Uz količinu vode iz sadašnjih izvora planira se osigurati potrebne količine voda za potrebe podsustava Rijeka (čl. 183.) - na području Općine Čavle - podzemne vode na sjeveroistočnom rubu Grobničkog polja.

Preko općinskog područja planira se razvoj distribucijskog sustava, te dovod vode u rubno područje koje još nije pokriveno vodoopskrbnom mrežom - Platak.

S podsustavom "Rijeka" će se Općina Čavle povezati izgradnjom novog magistralnog cjevovoda (čl. 189.).

Sustav odvodnje otpadnih voda

Nove sustave odvodnje otpadnih voda graditi kao razdjelne, a za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda. (čl. 192.).

U dijelovima Općine gdje je planirana izgradnja kanalizacijskog sustava, sukladno prihvaćenoj koncepciji, prikupljene sanitarne otpadne vode odvoditi će se na uređaj za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda - Rijeka. (čl. 193.). Do izgradnje sustava javne odvodnje, sanitarne otpadne vode se disponiraju ovisno o zoni sanitarne zaštite uz obvezno ishodovanje vodopravnih uvjeta.

Uređenje vodotoka i voda

Mjere uređenja voda u slivu Rječine su:

- urediti korito vodotoka, sanirati postojeće vodne građevine, izgraditi veće retencijske pregrade i stabilizacijske pragove koji će smanjiti erozijsku snagu vodnih valova,
- u slivu bujica Rečinica i Kovačevica dograđivati sustav obrane od poplave izgrađenih objekata na Grobničkom polju, minimalno na sigurnost od 20. godišnjega povratnog razdoblja (čl. 196.).

Energetski sustav

Elektroenergetsku mrežu, u gusto naseljenim naseljima, treba graditi podzemno, osim u iznimnim slučajevima (čl.214.).

Planira se izgradnja međunarodnog magistralnog plinovoda kopnom Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac (čl. 220).

PPUO je potrebno odrediti lokacije za smještaj punionica ukapljenim/stlačenim prirodnim plinom za vozila (čl. 225.).

Potrebno je PPUO analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivih izvora energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Mjere zaštite krajobraza za pojedine zahvate

Za gospodarske zone, sportske centre i autocestu izraditi projekte krajobraznog uređenja.

Za sportske centre izraditi analizu i vrednovanje krajobraza cjelovitih područja u odnosu na značajni kumulativni utjecaj: cjelovito područje Grobničkog polja.

Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnog nasljeđa

Područja prirodnih vrijednosti predložena za zaštitu na kopnu:

- u kategoriji zaštite posebni rezervat predlažu se sljedeći vrijedni dijelovi prirode: Kamenjak 1, travnjaci istočno od grebena Kamenjak (Kamenjak 2), Mali Platak – Pliš i ponikva Veliko Snježno (nalazi se na granici Općine Jelenje i Čavle),
- u kategoriji zaštite značajni krajobraz predlaže se kanjon i dolina Rječine,

  na razini općinskog plana potrebno je utvrditi, temeljem posebnih konzervatorskih smjernica, komplekse i zahvate lokalne razine značenja.

Zaštita kulturno-povijesnog nasljeđa:

- u kategoriji obrambenih građevina predlaže se kaštel Grobnik,
- u kategoriji prometnica nacionalnog i županijskog značaja predlaže se cesta Lujzijana (povezivala je Rijeku s Karlovcem preko Grobničkog polja, Kamenjaka, Gornjeg Jelenja, Lokava, Delnica, Skrada, Stubice, Severina na Kupi, Netretića i Stativa),
- u kategoriji memorijalnih građevina i obilježja predlaže se groblje spomen žrtvama NOB-a u Podhumu.

Smjernice za prostorno uređenje prometnica

Povijesnim prometnicama, Lujzijani i Karolini, treba očuvati postojeću trasu, a sve sačuvane objekte na cestama treba čuvati u izvornom obliku. Isto vrijedi i za priključne i tzv. povijesne spojne ceste između Lujzijane i Karoline.

Smjernice za prostorno uređenje memorijalnih građevina

O memorijalnim građevinama i obilježjima potrebno je voditi računa pri izradi prostornih rješenja u prostorno planskoj dokumentaciji užih područja.

Postupanje s otpadom

U Prostornom planu uređenja Općina Čavle samostalno određuje lokaciju za:

- građevinu za skupljanje, privremeno skladištenje i oporabu proizvodnog otpada i odvojeno prikupljenog otpada iz reciklažnih dvorišta koji je namijenjen za daljnju reciklažu,
- građevinu za sakupljanje, obradu i oporabu posebnih kategorija otpada,
- građevinu za odlaganje ili privremeno odlaganje građevinskog otpada.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

Uređivanje slivova provoditi radi održanja ili povećanja prirodnih retencijskih kapaciteta zemljišta i vegetacije radi smanjivanja maksimalnoga vodnog vala. Nužno je uravnotežiti stanje između zahtjeva za daljnjom urbanizacijom i gospodarskim korištenjem prostora te potrebe za korištenjem zemljišta za usporavanje otjecanja i zadržavanje vode u slivovima.

U tu svrhu određuju se sljedeće mjere:

Prirodne močvare i poplavne površine na slivovima sačuvati, a gdje je moguće i gospodarski opravdano, obnoviti ih ili proširiti.

Šumske površine na slivovima održavati i širiti, osobito u brdskim i planinskim područjima s velikim rizicima od erozije nastale kao posljedica antropogenog djelovanja.

Ograničiti korištenje zemljišta u inundacijskim i poplavnim područjima.

Na vodotocima i drugim površinskim vodama utvrđuje se inundacijsko područje u kojem je zabranjena izgradnja i druge radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj rizika od štetnog djelovanja voda.

U uređenom inundacijskom području zabranjena je svaka radnja i djelatnost koja nije u funkciji održavanja regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.

Neuređeno inundacijsko područje je zemljište uz vodotoke, rezervirano za građenje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, te prirodne i umjetne akumulacije i retencije. Do utvrđivanja inundacijskog područja širina koridora vodotoka, u kojem se provode mjere ograničenja, obuhvaća prirodno i uređeno korito s obostranim pojasom širine 10 m.

U neuređenom inundacijskom području svi zahvati izvode se u skladu s vodopravnim uvjetima.

Uz inundacijska područja mjere ograničenja izgradnje odnose se i na poplavna područja kao prirodna retencijska područja, koja se inače mogu koristiti u rekreacijske svrhe i nije nužna njihova zaštita od poplave izgradnjom građevinskih zaštitnih objekata.

Područja ugrožena erozijom javljaju se na flišnim naslagama (Rječina i bujice u slivu akumulacija), a opasnost od velikih odrona i klizišta prijeti u slivu Rječine.

Stoga je potrebno sanirati erozijske procese, naročito na flišnim naslagama (vodotoci Rječina), i bujice u slivu akumulacija i sanirati velike odrone i klizišta u slivovima vodotoka (Grohovo u slivu Rječine).

Zaštita tla

U PPUO je potrebno odrediti područja i kriterije gradnje i korištenja prostora za zone krša, zone fliša, zone klastita i zone naplavina (čl. 314.) te mikrozonirati sva djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja radi određivanja podložnosti geološkim hazardima i nestabilnostima (čl. 318.).

Zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš

Potrebno je procijeniti utjecaj buke iz sportskog centra Grobnik 2 na naseljena područja i osjetljive dijelove prirode.

Mjere zaštite od poplava

Prostorni planovi užih područja sukladno svojoj razini i sadržaju moraju sadržavati:

- kartografski prikaz zone plavljenja,
- na vodotocima unutar obuhvata ovoga plana potrebno je definirati posebne mjere za uređenje vodotoka,
- propisati mjere gradnje u poplavom ugroženim područjima,
- potrebno je definirati urbanističke mjere za zaštitu od bujičnih voda,
- u zonama ugroženim poplavama definirati obvezu građenja građevine bez podrumskih prostorija, a postojeće podrumske prostorije prenamjenjivati u namjene manje osjetljive na poplavu,
- popis zaštitnih građevina od poplave (nasipi, retencije, oteretni kanali, propusti i sl.) i predviđene lokacije na kojima je potrebno izgraditi zaštitne građevine od poplava,
- popis imatelja opasnih tvari ugroženih poplavom koji bi usljed poplavljivanja mogli ugroziti ljude i okoliš,
- popis ugroženih spomenika kulture,
- pravce evakuacije izvan zone plavljenja,
- definirane glavne prometne putove koji nisu ugroženi plavljenjem,

- popis infrastrukture ugrožene plavljenjem,
- način kako, prilikom izvođenja poplavnih površina, omogućiti najbrže otjecanje poplavne vode.

Mjere provedbe

Potrebno je izraditi kartu osjetljivosti prostora s kojom mora biti usklađeno planiranje građevinskih područja i smještaja građevina izvan GP-a (čl. 372., 373.)

PPUO je potrebno razlučiti izdvojene dijelove građevinskih područja naselja po tipologiji tj. funkciji (čl. 376.).

Smjernice za zaštitu prirodne baštine

Izgradnjom cestovnih prometnica može doći do negativnog utjecaja na bioraznolikost zbog zauzimanja i fragmentacije staništa, presijecanja koridora kretanja životinja, narušavanja kontinuiranosti toka vodotoka ili uznemiravanja okolne faune bukom.

Značajniji utjecaji očekuju se zbog izgradnje autoceste Permani – Grobničko polje.

U daljnjoj fazi pripreme za provedbu ovog zahvata potrebno je:

- kod planiranja detaljnog položaja trase maksimalno izbjegavati staništa ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta,
- planirati dionicu autoceste Permani – Grobničko polje na način da se maksimalno izbjegnu staništa vodozemaca i gmazova - ciljeva očuvanja područja NEM HR2000661 (Borova draga),
- planirati izvedbu zelenih mostova i prijelaza za vodozemce i gmazove za slučaj da trasa u cijelosti ne može zaobići ugrožena staništa te uzrokuje njihovu fragmentaciju,
- predvidjeti prolaze za divlje životinje na svim lokacijama gdje je to potrebno za osiguranje kontinuiteta njihovog staništa te održavati propusnost ovih prolaza,
- maksimalno izbjegavati fragmentaciju staništa, posebno šumskih ekosustava.

Mjere zaštite voda

Osnovne mjere sanacije za zaštitu vodoopskrbe:

a) u slivu izvora u Gradu Rijeci:

- izgradnja sustava odvodnje na Grobničkom polju,
- izgradnju kontroliranog sustava odvodnje autoceste od Orehovice do Kikovice,
- sanaciju napuštenog eksploatacijskog polja šljunka Dubina.

b) u slivu izvora u Bakarskom zaljevu:

- kontrolirana odvodnja autoceste na dionici Orehovica – Kikovica,
- na jugoistočnom dijelu Grobničkog polja uklanjanje/sanacija pojedinih gospodarskih pogona.

Mjere kontrole i smanjenja onečišćenja voda iz raspršenih i linijskih izvora onečišćenja

Oborinske vode s potencijalno onečišćenih površina SRC Grobnik 1 na Grobničkom polju (automotodrom s pratećim objektima i velikim parkiralištem) odvesti izvan II. zone zaštite izvorišta vode za piće.

Građevine i zahvati razvojnih mjera

Kao građevina od županijskog i državnog interesa (čl. 412) na području Općine Čavle planira se vjetroelektrana Pliš, za koju su dani uvjeti za neposrednu provedbu.

2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1. Sustav naselja i stanovništvo

2.1.1. Sustav naselja

U deset statističkih naselja Općine Čavle 2011. godine živjelo je 7.220 stanovnika ili 2,4 % stanovništva Primorsko-goranske županije. Time se Općina svrstava na 15. mjesto najnaseljenijih općina u Republici Hrvatskoj. Broj statističkih naselja (10) Općine Čavle predstavlja tek 2 % ukupnog broja naselja na području Primorsko-goranske županije.

Osnovno obilježje razmještaja stanovništva je njegova neravnomjerna koncentracija unutar sustava naselja. Većina naselja, svojim morfostrukturnim obilježjima, pripada skupini zbijenih naselja nepravilne tlocrtne strukture. Neravnomjernu koncentraciju naseljenosti potvrđuje činjenica da od ukupnog broja stanovnika, njih 73,3 % živi u četiri najveća naselja s preko 1.000 stanovnika (Buzdohanj, Cernik, Čavle, Mavrinci). Riječ je o naseljima u jugozapadnom dijelu Općine, koja su prostorno i prometno najbolje povezana s Gradom Rijekom. Četiri naselja su srednje veličine (200-500 stanovnika), dok su naselja Ilovik i Soboli u skupini naselja s manje od 200 stanovnika (Tablica 1).

Valja istaknuti kako osim na razini Općine, znatne razlike u razmještaju stanovništva postoje i na razini samih naselja. Tako u površinom najvećem naselju (Soboli) većina stanovništva živi u dijelu smještenom južno od autocestovne trase, dok je zbog planinskog karaktera i zauzetosti prostora zonama izdvojene namjene (Kartografski prikaz 4) cijeli sjeveroistočni dio praktički nenaseljen.

Specifičnost sustava naselja je i činjenica da naselje s najvećim brojem stanovnika (Buzdohanj, 1.517) nije i središnje naselje Općine (Čavle, 1.358). Prosječna veličina naselja na području Općine iznosi 722 stanovnika, što je malo iznad županijskog (581 st.) i državnog (634 st.) prosjeka.

Općina Čavle prostire se na 84,7 km^2 površine, i obuhvaća 2,4 % površine Primorsko-goranske županije. Prosječna veličina naselja na području Općine Čavle iznosi 8,47 km^2. Gustoća naseljenosti iznosi 85,3 st./km^2, što je u razini prosjeka Primorsko-goranske županije (82,6 st./km^2) i malo iznad prosjeka Republike Hrvatske (75,7 st./km^2). Najveću gustoću naseljenosti imaju naselja Cernik (673,7 st./km^2), Buzdohanj (609,4 st./km^2) i Čavle (580,3 st./km^2), smještena u jezgri naseljenosti na jugozapadu Općine. S druge strane, administrativna pripadnost cjelokupnog brdskog i planinskog prostora naselju Soboli rezultirala je njegovom izrazito niskom gustoćom naseljenosti (2,9 st./km^2) (Tablica 1).

Tablica 1: Naselja Općine Čavle prema gustoći stanovnika 2011. godine

Naselje	Površina (km^2)	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (st./km^2)
Buzdohanj	2,49	1.517	609,4
Cernik	2,07	1.397	673,7
Čavle	2,34	1.358	580,3
Grobnik	3,66	421	115,1
Ilovik	0,23	14	61,9
Mavrinci	10,66	1.021	95,8
Podčudnič	1,01	470	465,2
Podrvanj	0,82	461	563,8
Soboli	59,95	172	2,9
Zastenice	1,44	389	270,6
Općina Čavle	**84,67**	**7.220**	**85,3**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Svi minimalno planirani sadržaji novim prostornim planom PGŽ (SN PGŽ 32/13) su i realizirani, osim Otvorenog pučkog učilišta. Također su Prostornim planom uređenja Općine Čavle planirane sve društvene djelatnosti i realizirane sve građevine unutar pojedinih vrsta, osim Otvorenog pučkog učilišta (Tablica 2).
U promatranom periodu od 2013. do 2016. godine nisu se odvijale aktivnosti u pogledu obrazovanja odraslih. Sadržaj koji bi nedostajao Općini Čavle u djelatnosti socijalne skrbi je staračk dom, za koji se u više navrata razmatrala moguća lokacija smještaja i vršila analiza opravdanosti njegove izgradnje. Osim postojećih sadržaja moguće je prostornim planom uređenja Općine Čavle predvidjeti i nove sadržaje, lokalitete, kao i druge građevine društvenih djelatnosti.

Tablica 2: Ostvarenost središnjih funkcija na području Općine Čavle 2016. godine

Grupa djelatnosti	Vrsta građevine	Minimalni sadržaji propisani PP PGŽ (SN PGŽ 32/13)	Ostvarenost sadržaja propisanih PP PGŽ (SN PGŽ 32/13)	Minimalni sadržaji propisani PPUO Čavle (SN PGŽ 16/16)	Ostvarenost sadržaja propisanih PPUO Čavle (SN PGŽ 16/16)
ŠKOLSTVO	Osnovna škola	+	+	+	+
ZDRAVSTVO	Građevine primarne zdravstvene zaštite	+	+	+	+
	Građevine sekundarne zdravstvene zaštite	+	+	+	+
	Ljekarna	+	+	+	+
SOCIJALNA SKRB	Domovi za odrasle osobe	+	+	+	+
SPORT I REKREACIJA	Zatvoreni sadržaji (sportske dvorane)	+	+	+	+
	Otvoreni sadržaji (nogomet, košarka, rukomet, atletika)	+	+	+	+
	Boćališta	+	+	+	+
	Sportsko-rekreacijski centri i zone	+	+	+	+
KULTURA	Otvoreno pučko učilište	+	-	-	-
	Muzeji, galerije, zbirke	+	+	+	+
	Knjižnice i čitaonice	+	+	+	+
UPRAVA	Općinska uprava	+	+	+	+
	Javnobilježnički uredi	+	+	+	+

Izvor: Prostorni plan uređenja Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13); Prostorni plan uređenja Općine Čavle (SN 16/16 - pročišćeni tekst); obrada autora

2.1.2. Stanovništvo

Razmještaj i struktura stanovništva na području Općine Čavle rezultat su demografskog rasta u posljednjih 50-ak godina, koji vezujemo uz jačanje procesa suburbanizacije na području županijskog Priobalja, odnosno uz preseljenje stanovništva iz primarnog centra rada (Grad Rijeka) u prigradska naselja riječkog suburbanog prstena. Navedena redistribucija stanovništva prije svega je odraz privlačnosti riječke okolice za naseljavanje. Jačanje tržišta nekretnina i prestanak društvene stambene izgradnje 90-ih godina prošlog stoljeća utjecao je na smanjenje cijena građevinskog zemljišta i stambene izgradnje. Upravo rješavanje stambenog pitanja, ali i ulazak u bračnu zajednicu, najvažniji su privlačni čimbenici preseljenja u riječku prigradsku okolicu (Klempić Bogadi, 2012.). Sekundarni faktori preseljenja su ugodniji okoliš za stanovanje te blizina Grada Rijeke, odnosno dostupnost njezinih centralnih funkcija i funkcije rada.

Navedeni procesi rezultirali su značajnom demografskom preobrazbom Općine u posljednjih 50-ak godina, pri čemu se ukupno stanovništvo gotovo udvostručilo. Važno je istaknuti kako opisana dinamika kretanja broja stanovnika predstavlja specifičnost nekolicine jedinica lokalne samouprave riječkog urbanog prstena (Viškovo, Kastav, Kostrena, Čavle) i nalazi se u dijametralnoj suprotnosti s općim demografskim trendovima, kako na županijskoj tako i na državnoj razini. Specifičnost Općine Čavle predstavlja činjenica da je značajnije useljavanje stanovništva nastupilo 30 godina ranije u odnosu na ostale općine i gradove riječkog urbanog prstena. U novije vrijeme ekspanzija broja stanovnika je zaustavljena te je u posljednjem međupopisnom razdoblju povećanje iznosilo 7 %. Relativno najveći porast u tom razdoblju zabilježila su naselja Buzdohanj (15,7 %) i Čavle (8,8 %). S druge strane, samo naselje Soboli zabilježilo je pad broja stanovnika (Tablica 3).

Tablica 3: Kretanje broja stanovnika naselja Općine Čavle od 2001. do 2011. godine

Naselje	Broj stanovnika		Udio (%) u broju stanovnika Općine Čavle		Indeks promjene 2011./2001.	Međupopisna promjena 2011./2001.	Prosječna godišnja promjena 2011./2001.	Stopa godišnje promjene 2011./2001.
	2001.	2011.	2001.	2011.				
Buzdohanj	1.311	1.517	19,4	21,0	115,7	206	20,6	1,46
Cernik	1.344	1.397	19,9	19,3	103,9	53	5,3	0,39
Čavle	1.248	1.358	18,5	18,8	108,8	110	11	0,84
Grobnik	382	421	5,7	5,8	110,2	39	3,9	0,97
Ilovik	14	14	0,2	0,2	100,0	0	0	0,00
Mavrinci	999	1.021	14,8	14,1	102,2	22	2,2	0,22
Podčudnič	464	470	6,9	6,5	101,3	6	0,6	0,13
Podrvanj	426	461	6,3	6,4	108,2	35	3,5	0,79
Soboli	198	172	2,9	2,4	86,9	-26	-2,6	-1,41
Zastenice	363	389	5,4	5,4	107,2	26	2,6	0,69
Općina Čavle	**6.749**	**7.220**	**100,0**	**100,0**	**107,0**	**471**	**47,1**	**0,67**

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Demografski trendovi posljednjeg međupopisnog razdoblja (Tablica 3) nastavljeni su i u razdoblju nakon popisa 2011. godine, ali dodatno smanjenim intenzitetom. Uzevši u obzir podatke vitalne statistike i vanjske migracije stanovništva u posljednjih pet godina, procjenjuje se da je krajem 2016. godine na području Općine Čavle živjelo 7.376 stanovnika, odnosno 2,2 % stanovnika više nego u vrijeme Popisa stanovništva 2011. godine (Tablica 4).

Tablica 4: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Čavle u razdoblju od 01. 04. 2011. do 31. 12. 2016.

Godina	Prirodno kretanje stanovništva			Vanjska migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika (31. prosinca)
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo	
2011.[2]	42	47	-5	104	108	-4	**7.211**
2012.	74	79	-5	191	128	63	**7.270**
2013.	71	76	-5	239	153	86	**7.351**
2014.	74	73	1	225	155	70	**7.422**
2015.	72	66	6	215	211	4	**7.432**
2016.	62	65	-3	179	232	-53	**7.376**
Ukupno	**395**	**406**	**-11**	**1.153**	**987**	**166**	

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Čavle 2011.-2016., DZS RH, Zagreb; Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2011.-2016., DZS RH, Zagreb

Prirodno kretanje stanovništva

Kretanje broja rođenih na području Općine Čavle određeno je prije svega bioreproduktivnim potencijalom recentno doseljenog stanovništva, dok je broj umrlih osoba rezultanta starosne strukture stanovništva koje na području Općine živi od rođenja te starenja imigracijskog kontingenta koji je najranije doselio na područje Općine. Uz manja kolebanja, rodnost i smrtnost u Općini Čavle posljednjih 20-ak godina stagnira na razini od 70 živorođenih/umrlih osoba godišnje.

Osnovno obilježje prirodnog kretanja stanovništva Općine Čavle u novije vrijeme nulta je stopa prirodne promjene. S nastavkom trenda povećanja broja umrlih osoba, za očekivati je razdoblje blage prirodne depopulacije stanovništva.

Odnos pozitivne (rodnost) i negativne (smrtnost) sastavnice prirodnog kretanja po naseljima Općine Čavle ukazuje na demografsku polarizaciju Općine na naselja s regresivnim pokazateljima (Grobnik, Ilovik, Zastenice) i ona s blagim prirodnim prirastom (Buzdohanj, Mavrinci, Cernik) (Tablica 5). U prvom slučaju riječ je o periferno položenim naseljima, nepovoljne starosne strukture i smanjenog bioreproduktivnog potencijala. Za očekivati je da će u njihovom slučaju prirodna depopulacija biti glavna odrednica daljnjeg kretanja ukupnog broja stanovnika.

Izrazito negativnu stopu prirodne promjene u Iloviku (- 42,9 ‰) i pozitivnu stopu prirodne promjene u Sobolima (3,5 ‰) valja uzeti s rezervom obzirom da u navedenim naseljima najmanja apsolutna promjena može rezultirati nerealnim relativnim pokazateljima zbog malog broja stanovnika koji u njima živi.

[2] Sastavnice ukupnog kretanja stanovništva nakon Popisa stanovništva 2011. godine dobivene su ponderiranjem službenih podataka vitalne statistike i vanjskih migracija za 2011. godinu s koeficijentom 0.75 kako bi se podaci prilagodili razdoblju nakon kritičnog trenutka Popisa (31. ožujka 2011.).

Tablica 5: Stope rodnosti i smrtnosti po naseljima Općine Čavle 2011. godine[3]

Naselje	Broj stanovnika 2011.	Natalitet	Mortalitet	Prirodna promjena	Stopa nataliteta (‰)	Stopa mortaliteta (‰)	Prirodna promjena (‰)
Buzdohanj	1.517	15,4	12,4	3,0	10,2	8,2	2,0
Cernik	1.397	12,4	11,2	1,2	8,9	8,0	0,9
Čavle	1.358	12,8	14,0	-1,2	9,4	10,3	-0,9
Grobnik	421	4,0	6,0	-2,0	9,5	14,3	-4,8
Ilovik	14	0,0	0,6	-0,6	0,0	42,9	-42,9
Mavrinci	1.021	11,4	9,4	2,0	11,2	9,2	2,0
Podčudnič	470	4,4	4,6	-0,2	9,4	9,8	-0,4
Podrvanj	461	4,2	4,6	-0,4	9,1	10,0	-0,9
Soboli	172	2,2	1,6	0,6	12,8	9,3	3,5
Zastenice	389	3,2	5,8	-2,6	8,2	14,9	-6,7
Čavle	**7.220**	**70,0**	**70,2**	**-0,2**	**9,7**	**9,7**	**0,0**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2009.-2013., DZS RH, Zagreb

Mehaničko kretanje stanovništva

Migracije stanovništva Općine Čavle u razdoblju između 2013. i 2016. godine obilježava nastavak trenda pozitivnog salda vanjske migracije, pri čemu je mehanički prirast stanovništva glavni čimbenik ukupnog rasta broja stanovnika na razini cijele Općine. Valja istaknuti negativni migracijski saldo u posljednjoj godini promatranog razdoblja, što može biti znakoviti pokazatelj budućih demografskih kretanja (Tablica 4).

U kretanju broja migranata periodički se mogu uočiti fluktuacije koje ovise o većem broju privlačnih i potisnih čimbenika, što uključuje opće makroekeonomske pokazatelje i trendove (zakašnjeli odraz financijske krize od 2010. do 2011. godine), ponudu na tržištu stambenih objekata, ponudu radnih mjesta i slično.

Važnost migracijske komponente u ukupnom kretanju broja stanovnika Općine Čavle potvrđuje udio doseljenog u ukupnom stanovništvu. Dvije trećine (66,3 %) stanovništva utvrđenog popisom 2011. godine doselilo je u naselje trenutačnog boravka. Malo veći udio žena u doseljenom stanovništvu (52,4 %) ukazuje na selektivnost migracije prema spolu, odnosno na dio ženidbenih migracija koje su se dogodile tijekom ili nakon glavnog razdoblja useljavanja stanovništva 70-ih godina prošlog stoljeća. U novije vrijeme imigracijski kontingent čini uglavnom zrelo stanovništvo, odnosno bračni parovi u potrazi za rješenjem stambenog pitanja i životom izvan urbanih cjelina.

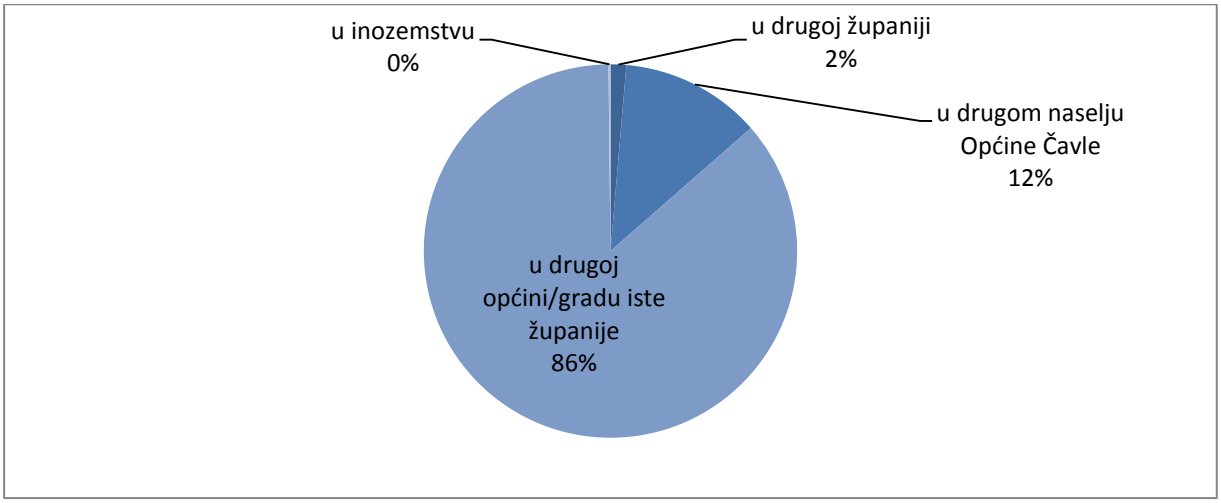
Također, veliki udio doseljenih iz drugih općina unutar iste županije (66,2 %) potvrđuje pretpostavku kako je primarno ishodište migracija Grad Rijeka i ostali centri rada županijskog Priobalja. Slijede doseljeni iz inozemstva (12,8 %), drugih naselja Općine (12,6 %) te drugih županija (8,4 %).

Dnevna cirkulacija predstavlja primarni pokazatelj razvijenosti funkcija i centraliteta naselja unutar nekog prostora. Na području Općine Čavle 2011. godine gotovo polovica stanovništva (43,7 %, 3.158) sudjelovala je u dnevnim migracijama. Od njihovog ukupnog broja 74,5 % čini aktivno zaposleno stanovništvo, 20,8 % čine učenici a 4,7 % studenti. Maleni udio dnevnih migracija aktivnog

[3] Stope rodnosti i smrtnosti za 2011. godinu izračunate su na osnovu prosjeka broja rođenih i umrlih u razdoblju od 2009. do 2013. godine

stanovništva unutar općinskih granica (Slika 5) naglašava važnost funkcionalnih i prometnih veza između Općine i Rijeke kao primarnog centra rada.

Slika 5: Aktivno stanovništvo Općine Čavle koje obavlja zanimanje i dnevno migrira na rad prema mjestu rada 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., dnevni i tjedni migranti, po naseljima,DZS RH, Zagreb

Tip općeg kretanja stanovništva

Zajedničko djelovanje komponenti prirodnog i mehaničkog kretanja stanovništva u posljednjem međupopisnom razdoblju rezultiralo je povoljnim tipom općeg kretanja stanovništva – I1[4]. Obilježje takvog trenda je pozitivna vrijednost obiju sastavnica, pri čemu je relativni porast ukupnog broja stanovnika veći od stope prirodnog prirasta, te prije svega generiran pozitivnom migracijskom bilancom.

Ipak, tip općeg kretanja stanovništva na razini Općine u cjelini (I1) ponderiran je pozitivnim predznakom obiju komponenti u najvećim naseljima Općine (Buzdohanj, Čavle, Cernik). Većina ostalih naselja pripadala je tipu I2 (Grobnik, Zastenice) ili I3 (Podčudnič). Navedena naselja, zajedno s Ilovikom (I3/I4), pripadaju skupini naselja u kojima useljavanje stanovništva donekle poništava negativne posljedice prirodne depopulacije. Naselje Soboli jedino je koje pripada tipu E4 – izumiranje, pri čemu su obje sastavnice kretanja negativnog predznaka.

Analiza prirodnog i mehaničkog kretanja stanovništva u referentnom razdoblju (2013.-2016.) ukazuje na intenziviranje procesa prirodne depopulacije u većini naselja, uključujući i ona koja u posljednjem međupopisnom razdoblju nisu zabilježila prirodni pad (Cernik, Čavle). Prema dostupnim pokazateljima, naselja Cernik i Čavle uz negativnu prirodnu promjenu bilježe i negativan migracijski saldo čime prelaze u skupinu naselja u kojima se očekuje smanjenje ukupnog broja stanovnika. U narednom razdoblju relativno najveće povećanje broja stanovnika može se očekivati u naseljima Podčudnič, Buzdohanj i Mavrinci, koja bilježe najveći mehanički prirast s povoljnim odrazom na stope prirodne promjene (Tablica 6). Može se zaključiti kako je riječ o primarnim imigracijskim odredištima, odnosno o budućim nositeljima populacijskog rasta u Općini Čavle.

[4] Tipovi općega kretanja stanovništva pokazuju odnos i utjecaj prirodne promjene i migracije na ukupno kretanje broja stanovnika u promatranom razdoblju. Razlikujemo emigracijske (E) i imigracijske (I) tipove. Emigracijski tipovi jesu emigracija – E1, depopulacija – E2, izrazita depopulacija – E3, i izumiranje – E4. Imigracijski tipovi jesu porast imigracijom – I1, obnova imigracijom – I2, slaba obnova imigracijom – I3, i vrlo slaba obnova imigracijom – I4.

Tablica 6: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika naselja Općine Čavle u razdoblju od 1. 4. 2011. do 31. 12. 2016.[5]

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva			Migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika krajem 2016. godine (31. prosinca)	Indeks promjene 2016./2011.
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo		
Buzdohanj	93	67	26	349	237	111	**1.654**	109,0
Cernik	66	76	-10	190	249	-59	**1.328**	95,1
Čavle	72	81	-9	236	240	-4	**1.345**	99,0
Grobnik	19	35	-16	70	62	8	**413**	98,0
Ilovik	1	2	-1	6	2	4	**17**	117,9
Mavrinci	55	42	13	246	205	41	**1.075**	105,3
Podčudnič	36	27	9	124	53	71	**550**	116,9
Podrvanj	19	35	-16	90	79	11	**456**	98,9
Soboli	11	14	-3	19	30	-11	**158**	91,7
Zastenice	25	28	-3	61	66	-5	**382**	98,1
Općina Čavle	**395**	**406**	-11	**1.388**	**1.222**	166	**7.376**	**102,2**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Čavle 2011.-2016., po naseljima, DZS RH, Zagreb; Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2011.-2016., DZS RH, Zagreb

Strukturna obilježja stanovništva

Dobno-spolna struktura stanovništva predstavlja važan pokazatelj trenutnog i budućeg demografskog razvoja te ekonomskog potencijala nekog prostora, s obzirom da definira ključne populacijske kontingente koji sudjeluju u biološkoj reprodukciji i pokazuje dostupnost radne snage. Koeficijenti dobne ovisnosti starih i mladih, odnosno udjeli navedenih kontingenata u ukupnoj populaciji, izravno utječu i na funkcionalnu raspodjelu financijskih i materijalnih ulaganja (rashoda) lokalnih jedinica. Veći udio mlađeg stanovništva implicira nužnost ulaganja u ''ljudski kapital'', odnosno u obrazovnu djelatnost te osiguranje većeg broja radnih mjesta potencijalnoj radnoj snazi. Suprotno tome, visok udio starog stanovništva implicira namjensku raspodjelu proračunskih sredstava za potrebe zdravstvenog, mirovinskog i socijalnog zbrinjavanja tih osoba.

S obzirom na to da su udjeli mladog i starog stanovništva na podjednakoj razini, vrlo visoki udio zrelog stanovništva utjecao je na niži indeks starosti (103,0) i koeficijent dobne ovisnosti starih (20,7) u odnosu na županijski i državni prosjek (Tablica 7). Također, s prosječnom dobi od 41 godine, Općina Čavle spada u red najmlađih općina Primorsko-goranske županije. Specifični koeficijent feminiteta fertilno aktivnog kontingenta pokazuje manjak žena u navedenoj skupini, odnosno sugerira veći broj muških samačkih kućanstava i mogućnost ženidbenih migracija u budućnosti.

[5] Sastavnice ukupnog kretanja stanovništva nakon Popisa stanovništva 2011. godine dobivene su ponderiranjem službenih podataka vitalne statistike i migracija za 2011. godinu s koeficijentom 0.75 kako bi se podaci prilagodili razdoblju nakon kritičnog trenutka Popisa (31. ožujka 2011.).

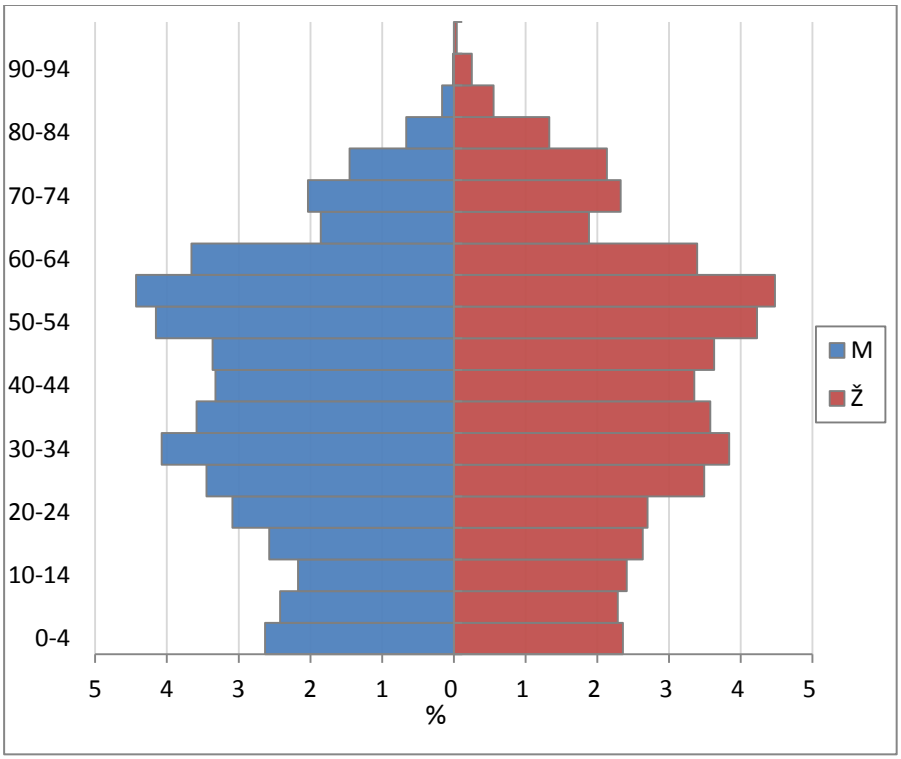
Tablica 7: Odabrani pokazatelji biološkog sastava stanovništva Općine Čavle 2011. godine6

Pokazatelj	Općina Čavle	Naselje Čavle	Ostala naselja	Republika Hrvatska
Koeficijent feminiteta (k_f)	103,6	107,0	102,8	107,4
Koeficijent feminiteta ($k_{f, 20-39}$)	95,8	101,6	94,5	96,6
Mlado stanovništvo (0-14) (%)	14,3	15,2	14,1	15,2
Zrelo stanovništvo (15-64) (%)	71,0	68,9	71,5	67,1
Staro stanovništvo (65+) (%)	14,7	15,9	14,4	17,7
Indeks starosti (i_s)	103,0	104,9	102,5	116,3
Koeficijent dobne ovisnosti starih ($k_{d, s}$)	20,7	23,1	20,2	26,4
Prosječna dob	41,0	41,3	41,0	41,7

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Struktura stanovništva prema spolu pokazuje neznatno veći udio ženskog stanovništva, osobito u najstarijim dobnim skupinama. Dobna struktura stanovništva proizlazi iz već opisanih demografskih kretanja i pokazuje značajno proširenje u dobnim skupinama između 50 i 64 godina (Slika 6). Riječ je o stanovništvu koje je krajem 2016. godine velikim dijelom već napustilo, kako fertilni tako i radno aktivni, kontingent. Ukoliko se uspori trenutna mehanička supstitucija stanovništva, prirodna depopulacija uslijed povećanja smrtnosti postat će dominantni demografski proces na području Općine.

Slika 6: Dobno-spolni sastav stanovništva Općine Čavle 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

[6] k_f – opći koeficijent feminiteta (broj žena na 100 muškaraca)
$k_{f\,(20-39)}$ – specifični koeficijent feminiteta dobne kohorte 20-39 godina (broj žena na 100 muškaraca u dobi 20-39 godina)
i_s – indeks starosti – broj starih (65+) na 100 mladih stanovnika (0-14)
$k_{d, s}$ – koeficijent dobne ovisnosti starih – broj stanovnika umirovljeničke dobi (65+) na 100 radno sposobnih stanovnika (15-64 g.)

Struktura zaposlenih prema gospodarskim djelatnostima pokazuje izrazito mali broj zaposlenih (0,8 %) u djelatnostima primarnog sektora (poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo), što potvrđuje intenzitet procesa deagrarizacije koji je zahvatio općine i gradove riječkog urbanog prstena. Najveći broj aktivnog stanovništva zaposlen je u djelatnostima tercijarnog (44,2 %) i sekundarnog sektora (29,8 %), dok je u kvartarnom sektoru zaposleno 22,8 % stanovništva. Analiza zaposlenih na razini naselja ne pokazuje značajniju razinu specijalizacije za određene djelatnosti, prvenstveno zbog činjenice što većina zaposlenih cirkulira u mjesto svoga rada koje se nalazi izvan granica same Općine (Tablica 8).

Tablica 8: Zaposleni u naseljima Općine Čavle prema sektorima djelatnosti 2011. godine

Naselja	Primarni sektor		Sekundarni sektor		Tercijarni sektor		Kvartarni sektor		Ostalo i nepoznato		Ukupno	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Buzdohanj	8	1,3	159	26,2	283	46,7	141	23,3	15	2,5	**606**	**100,0**
Cernik	4	0,8	186	35,3	207	39,3	110	20,9	20	3,8	**527**	**100,0**
Čavle	6	1,1	142	26,7	249	46,9	124	23,4	10	1,9	**531**	**100,0**
Grobnik	1	0,6	53	32,5	66	40,5	37	22,7	6	3,7	**163**	**100,0**
Ilovik	0	0,0	2	50,0	2	50,0	0	0,0	0	0,0	**4**	**100,0**
Mavrinci	3	0,7	138	34,4	159	39,7	97	24,2	4	1,0	**401**	**100,0**
Podčudnič	0	0,0	61	30,2	92	45,5	43	21,3	6	3,0	**202**	**100,0**
Podrvanj	-	-	51	28,0	77	42,3	51	28,0	-	-	**182**	**100,0**
Soboli	-	-	18	23,4	43	55,8	14	18,2	-	-	**77**	**100,0**
Zastenice	0	0,0	40	24,7	83	51,2	34	21,0	5	3,1	**162**	**100,0**
Općina Čavle	**23**	**0,8**	**850**	**29,8**	**1261**	**44,2**	**651**	**22,8**	**70**	**2,5**	**2.855**	**100,0**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju, djelatnosti i spolu, po naseljima, DZS RH, Zagreb

Obrazovna struktura stanovništva pokazuje kako najveći udio (60,9 %) stanovništva ima završenu srednju školu. Udio visoko obrazovanog stanovništva od 13,7 % ispod je županijske razine (20,1 %). Osnovnu školu nije završilo 7,7 % stanovništva starijeg od 15 godina.

Struktura kućanstava i stambenih jedinica

Ukupan broj popisom utvrđenih kućanstava na području Općine Čavle iznosi 2.609 privatnih kućanstava i u njima živi 7.182 stanovnika. Preostalih 38 stanovnika[7] članovi su jedinog institucionalnog kućanstva na području Općine, Doma za starije i nemoćne osobe u naselju Buzdohanj. Analiza privatnih kućanstava prema broju članova pokazuje kako prosječni broj članova po kućanstvu iznosi 2,75, što je iznad županijskog prosjeka od 2,51 člana po kućanstvu. Najveći broj članova po kućanstvu imaju naselja Cernik (2,9) i Mavrinci (2,8), a najmanji naselja Ilovik (1,75) i Soboli (2,46) (Tablica 9).

Najmanji udio samačkih kućanstava imaju naselja Cernik (15 %), Čavle (17,4 %) i Podrvanj (17,4 %), dok je najveći udio kućanstava s jednim članom u naseljima Ilovik (62,5 %), Soboli (28,6 %) i Grobnik (26,8 %). Otprilike polovica kućanstava ima dvoje ili troje članova, što je u skladu s trendovima gdje se mlade obitelji opredjeljuju za manji broj djece. Najveći udio kućanstava s pet ili više članova, nalazi se u naseljima Cernik (10,6 %) i Mavrinci (9 %), dok je najmanji udio velikih kućanstava zabilježen u naseljima Podrvanj (3,5 %) i Podčudnič (5,9 %).

[7] *Ovaj broj može uključivati i beskućnike popisane u prihvatilištu.*

Više od polovice kućanstava (56,8 %) na području Općine posjeduje osobno računalo, što je malo ispod prosjeka Županije (57,7 %). Također, udio kućanstava koja se koriste internetom (52,7 %) manji je od županijskog prosjeka (53,8 %).

Tablica 9: Broj kućanstava po naseljima Općine Čavle 2001. i 2011. godine

Naselje	Broj kućanstava		Udio u broju kućanstava Općine Čavle		Indeks promjene broja kućanstava 2011./2001.	Prosječan broj članova kućanstva	
	2001.	2011.	2001.	2011.		2001.	2011.
Buzdohanj	431	534	18,9	20,5	123,9	3,04	2,77
Cernik	435	481	19,1	18,4	110,6	3,09	2,90
Čavle	439	500	19,3	19,2	113,9	2,84	2,72
Grobnik	135	164	5,9	6,3	121,5	2,83	2,57
Ilovik	7	8	0,3	0,3	114,3	2,00	1,75
Mavrinci	329	365	14,4	14,0	110,9	3,04	2,80
Podčudnič	154	169	6,8	6,5	109,7	3,01	2,78
Podrvanj	145	172	6,4	6,6	118,6	2,94	2,68
Soboli	64	70	2,8	2,7	109,4	3,09	2,46
Zastenice	138	146	6,1	5,6	105,8	2,63	2,66
Općina Čavle	**2.277**	**2.609**	**100,0**	**100,0**	**114,6**	**2,96**	**2,75**

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Privatna kućanstva prema broju članova, po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva 2001., Privatna kućanstva prema broju članova, po naseljima, DZS RH, Zagreb

Kao posljedica stambene izgradnje, ukupan broj stambenih jedinica u posljednjem međupopisnom razdoblju povećao se za 19,4 %. Broj ukućana po nastanjenom stanu u isto vrijeme smanjio se s 3,0 na 2,8.

Analiza stanova prema načinu korištenja potvrđuje rezidencijalni karakter Općine, pri čemu je velika većina stambenih jedinica namijenjena stalnom stanovanju, odnosno vrlo mali broj stanova koristi se u svrhu odmora i rekreacije, sezonskih radova ili za obavljanje djelatnosti (Tablica 10). Znatno povećanje broja napuštenih i nenastanjenih stanova ukazuje na činjenicu da postoje preduvjeti daljnje imigracije stanovništva. Prosječna veličina nastanjenih stanova iznosi 80,2 m^2.

Tablica 10: Stanovi Općine Čavle prema načinu korištenja 2001. i 2011. godine

Broj stanova		Godina		Promjena	
		2001.	2011.	aps.	%
Ukupno		2.626	3.136	510	19,4
Za stalno stanovanje	nastanjeni	2.237	2.573	336	15,0
	privremeno nenastanjeni i napušteni	324	508	184	56,8
Za povremeno korištenje	odmor i rekreacija	60	50	-10	-16,7
	sezonski radovi	2	0	-2	-100,0
	Za obavljanje djelatnosti	3	5	2	66,7
Broj nastanjenih stanova na 1.000 stanovnika		331,5	356,4		
Broj kućanstava na 1.000 nastanjenih stanova		1.017,9	1.013,6		

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Stanovi prema načinu korištenja, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva 2001., Stanovi prema načinu korištenja, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb, Tablica 10: Broj kućanstava po naseljima Općine Čavle 2001. i 2011. godine

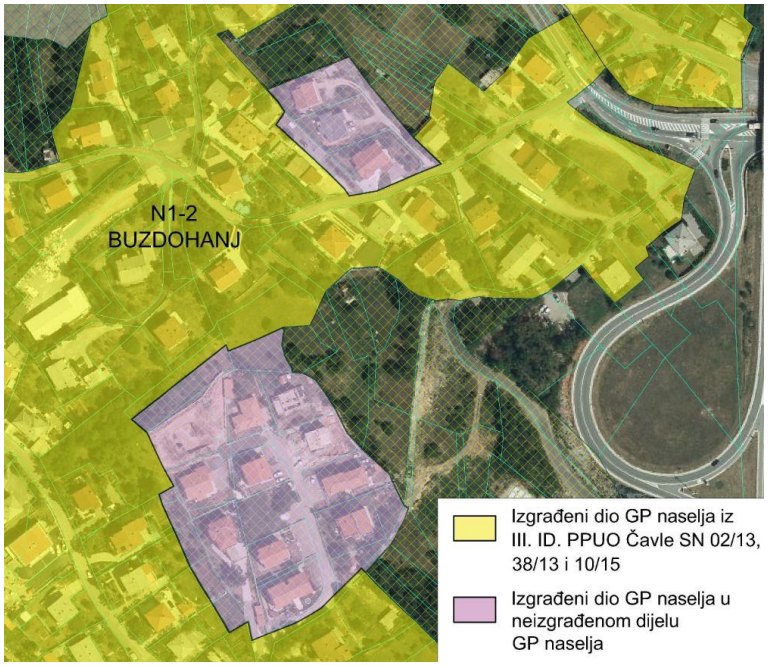
2.2. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Čavle

Podaci o korištenju i namjeni površina se prvenstveno obrađuju kroz korištenje i namjenu određenu Prostornim planom uređenja Općine Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16).

Budući da su na području Općine Čavle u periodu od usvajanja III. Izmjena i dopuna PPUO Čavle izgrađene nove građevine (Slika 7), bit će potrebno izvršiti ponovnu analizu izgrađenosti građevinskih područja svih naselja i utvrditi nove granice njegova izgrađenog dijela. Slika 8 prikazuje izgrađene dijelove koji se nalaze van GP naselja N1-3 Podčudnič.

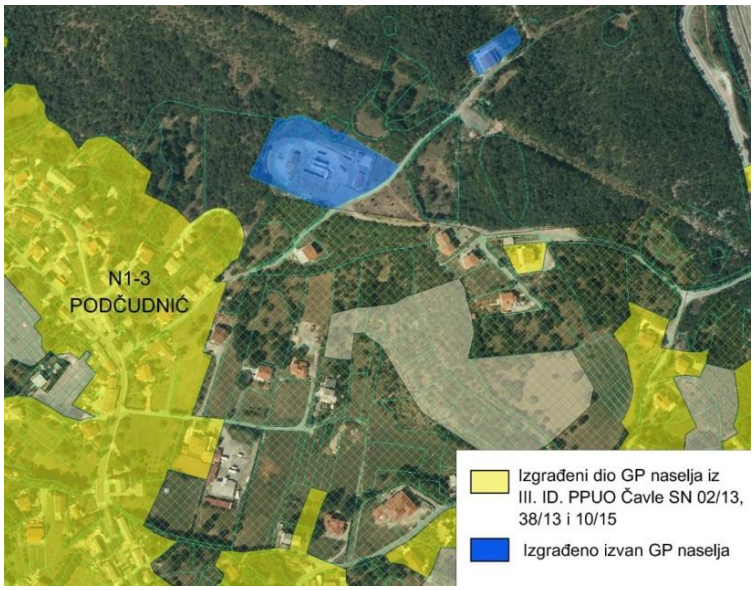
Za potrebe analize kompletne izgrađenosti građevisnkih područja naselja u izradi Izmjena i dopuna PPUO Čavle, osim građevina evidentiranih na orto-foto podlogama, potrebno je dopuniti analizu i utvrđivanjem stvarnog stanja na terenu.

Slika 7: Primjer izgrađenog dijela GP naselja u neizgrađenom dijelu

Izvor: Analiza JU Zavod

Slika 8: Primjer izgrađenog dijela van GP naselja

Izvor: Analiza JU Zavod

2.2.1. Građevinska područja naselja

Građevinsko područje naselja (GPN) obuhvaća građevinska područja unutar granice pojedinog naselja (naseljem se smatra prostorna jedinica čije su granice utvrđene prema Zakonu o naseljima (NN 54/88)).

U ovom pregledu se koriste površine u skladu sa službenim podacima o granicama naselja. U Tablica 11 su prikazani osnovni podaci o građevinskom području naselja (ukupna površina, izgrađeni i neizgrađeni dio, te neuređeni dio neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja).

Podaci o površinama građevinskih područja korišteni u ovom Izvješću su dobiveni izmjerom površina građevinskih područja nacrtanih na kartografskim prikazima u grafičkom dijelu PPUO (Kartografski prikaz 3).

Tablica 11: Površine građevinskih područja naselja (GPN-a) po dijelovima naselja Općine Čavle - izvod iz PPUO Čavle (SN 2/13) i Usklađenje PPUO Čavle sa Zakonom o prostornom uređenju (SN 33/15)

Naselje		Površina (GPN-a) (ha)	Površina izgrađenog dijela GPN-a	Površina neizgrađenog dijela GPN-a	Neuređeni dio neizgrađenog dijela GPN-a	Udio neizgrađenog dijela GPN-a u odnosu na ukupni GPN
N1-1	Čavle-centar	60,12	55,9	4,22	1,27	7,00 %
N1-2	dijelovi naselja Čavle, Buzdohanj, Cernik (zapadno od zone autoputa)	81,86	72,68	9.18	1,72	11,21 %
N1-3	dijelovi naselja Čavle, Podrvanj, Podčudnič	80,90	56,82	24,08	9,39	29,76 %
N2	naselje Mavrinci (osim novog naselja Baćina) i dio naselja Cernik (istočno od zone autoputa)	90,80	66,07	24,73	6,45	27,24 %
N3	dio naselja Mavrinci (predio novog naselja Baćina)	11.43	6,26	5,17	1,72	45,23 %
N4	dio naselja Buzdohanj-Hrastenica (južno od zone autoputa)	8,56	8,56	0,00	0,00	0,00 %
N5	dio naselja Čavle (gp uz zonu IG3)	0,07	0,07	0,00	0,00	0,00 %
N6	dio naselja Čavle (istočno od zone autoputa)	1,11	0,07	1,04	0,00	93,69 %
N7	dio naselja Soboli „Bukvina“	2,52	1,51	1,01	0,00	40,08 %
N8	dio naselja Soboli (područje u k.o. Cernik-Čavle)	5,58	5,42	0,16	0,00	2,86 %
N9	dio naselja Soboli (područje u k.o. Cernik-Čavle)	0,81	0,81	0,00	0,00	0,00 %
N10	dio naselja Soboli (područje u k.o. Podrvanj)	2,48	2,48	0,00	0,00	0,00 %
N11	dio naselja Čavle	0,09	0,09	0,00	0,00	0,00 %

	(Lišćevica – stambeni objekt)					
N12	dio naselja Zastenice	19,09	12,51	6,58	1,52	34,47 %
N13	dio naselja Zastenice (stambeni objekt-Jezero)	0,26	0,21	0,05	0,00	19,23 %
N14	dio naselja Soboli (stambeni objekt)	0,57	0,57	0,00	0,00	0,00 %
N15	dio naselja Soboli	0,88	0,88	0,00	0,00	0,00 %
N16	dio naselja Podčudnič-Kalina (kave)	0,03	0,03	0,00	0,00	0,00 %
N17	dio naselja Zastenice	0,10	0,10	0,00	0,00	0,00 %
N18	dio naselja Zastenice (Škaroni)	0,38	0,15	0,23	0,00	60,53 %
N19	dio naselja Grobnik	25,3	10,41	14,89	3,42	58,85 %
N20	dio naselja Grobnik (stambeni objekt)	0,15	0,15	0,00	0,00	0,00 %
N21	dio naselja Grobnik (Kačani)	1,79	1,53	0,26	0,00	14,53 %
N22	dio naselja Grobnik (Mikelji)	3,79	2,04	1,75	0,39	46,17 %
N23	dio naselja Grobnik Mikelji)	0,06	0,06	0,00	0,00	0,00 %
N24	dio naselja Grobnik (Mikelji)	0,04	0,04	0,00	0,00	0,00 %
N25	Naselje Ilovik	2,97	0,91	2,06	0,70	69,36 %
N26	dio naselja Buzdohanj (stambeni objekt-Kosorci)	0,06	0,06	0,00	0,00	0,00 %
N27	dio naselja Podrvanj (Podpora „kave“)	0,18	0,18	0,00	0,00	0,00 %
N28	dio naselja Zastenice (Jezero)	1,98	1,98	0,00	0,00	0,00 %
N29	dio naselja Zastenice (Jezero „kave“)	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00 %
N30	dio naselja Soboli u k.o. Podhum, stambeni objekt između autoputa i Lujzijane	0,48	0,48	0,00	0,00	0,00 %
N31	dio naselja Soboli k.o. Cernik-Čavle	0,04	0,04	0,00	0,00	0,00 %
N32	dio naselja Soboli k.o. Podrvanj	0,02	0,02	0,00	0,00	0,00 %
	UKUPNO:	**405,00**	**309,59**	**95,41**	**26,58**	**23,56 %**

PPUO razlikuje izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja naselja u skladu sa sada nevažećim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13, 78/15), prema kojem je izrađen.

Neizgrađeni dio GPN-a, prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, sastoji se od neizgrađenih i neuređenih čestica zemljišta, a izgrađeni dio može u sebi sadržavati i cjeline neizgrađenih i neuređenih čestica zemljišta površine do 5.000 m² (ta površina se odnosi na pojedinu cjelinu takvih čestica, ne na ukupnu takvu površinu unutar naselja) koje s njime čine prostornu cjelinu, dok takve cjeline veće površine mogu činiti samo neizgrađeni dio.

Važeći Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) izgrađeni dio građevinskog područja definira kao "područje određeno prostornim planom koje je izgrađeno", a neizgrađeni kao "područje određeno prostornim planom planirano za daljnji razvoj" iz čega proizlazi kako je određivanje odnosa između izgrađenog i neizgrađenog dijela stvar planerske procjene, ovisno o karakteru naselja i načinu izgradnje i korištenja prostora, tj. da izgrađeni dio naselja i dalje može sadržavati neizgrađene čestice, do mjere u kojoj neizgrađene cjeline nisu posebna područja za daljnji razvoj naselja, već su "rupe" u izgrađenom naselju. Ovaj Zakon uvodi i pojam neuređenog dijela građevinskog područja koji je "neizgrađeni dio građevinskog područja određen prostornim planom na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura".

Uvođenje pojma neuređenog dijela građevinskog područja i izmjena definicija njegovog izgrađenog i neizgrađenog dijela mogli bi uzrokovati djelomičnu izmjenu odnosa izgrađenog i neizgrađenog dijela pri usklađenju PPUO-a s važećim ZPU-om.

2.2.2. Građevinska područja izdvojenih namjena

Prostornim planom uređenja Općine Čavle određene su zone izdvojene namjene izvan naselja (Kartografski prikaz 4). U nastavku je prikazana Tablica 12 zona izdvojene namjene izvan naselja s osnovnim elementima.

Tablica 12: Zone izdvojene namjene izvan naselja na području Općine Čavle

Oznaka namjene	Naziv	Planirana površina IGPIN-a (ha)	Izgrađena površina IGPIN-a (ha)
I_2	Proizvodna zona Soboli	18,37	11,53
I_1	Proizvodna zona Gorica	30,15	-
	Ukupno:	**48,52**	**11,53**
K_1	Poslovna zona Cernik	32,89	3,35
K_2	Poslovna zona Berhonjin	6,05	-
K_3	Poslovna zona Podčudnič	1,55	1,55
K_4	Poslovna zona Jelenje	0,99	-
	Ukupno:	**41,48**	**4,90**
E_3	Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina	5,79	5,79
E_1	Površine za oplemenjivanje mineralnih sirovina	0,63	-
	Ukupno:	**6,42**	**5,79**
$T4_1$	Vikend područja Platka	3,54	2,67
$T4_2$	Vikend područja Platka	3,33	-
$T4_3$	Vikend područja Platka	14,87	2,01
$T4_4$	Vikend područja Platka	9,97	1,34
$T4_6$	Vikend naselje Banja	1,23	-
	Ukupno:	**32,94**	**6,02**
$R6_1$	Područje Grobničkog polja	268,39	110,00
$R6_2$	Područje Platka	427,60	2,96
$R6_3$	Područje Zastenice	0,68	0,68
$R6_4$	Područje Mavrinci	4,49	4,49
$R6_5$	Područje Hrastenica	1,34	1,34
	Ukupno:	**702,50**	**119,47**

SC	Sportski centar – Grobnik 2 – strelište Kovačevo	**65,00**	**0,0**
	Ukupno:	**65,00**	**0,0**
PN2	Vojno skladište - Grobničko polje	**39,72**	**39,72**
	Ukupno:	**39,72**	**39,72**
IS1	Postojeća benzinska postaja istočno od autoceste Zagreb – Rijeka	**2,30**	**2,30**
IS2	Planirana benzinska postaja zapadno uz autocestu Zagreb – Rijeka	**3,93**	**-**
IS3	Zona COP (Centar za održavanje i kontrolu prometa)	**3,49**	**3,49**
IS4	Zona donje stanice žičare za Platak	**3,96**	**-**
IS5	Planirana benzinska postaja uz aerodrom prema autocesti Zagreb – Rijeka	**1,43**	**-**
	Ukupno:	**15,11**	**5,79**
G2	groblje Grobnik	**2,56**	**0,80**
G1	Groblje Cernik	**3,02**	**1,12**
	Ukupno:	**5,58**	**1,92**
V	Ostala namjena-prostor više namjena	**28,14**	**28,14**
	Ukupno:	**28,14**	**28,14**

Gore navedena građevinska područja za izdvojene namjene, po vrstama, su u toku izrade Izvješća analizirana, te je u nastavku dan kratak osvrt na svaku od njih.

Građevinska područja gospodarske namjene – proizvodna namjena

Na području Općine su planirana dva izdvojena građevinska područja proizvodne namjene i to proizvodna zona Soboli I_2 i proizvodna zona Gorica I_1.

Slika 9: Proizvodna zona Soboli I2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

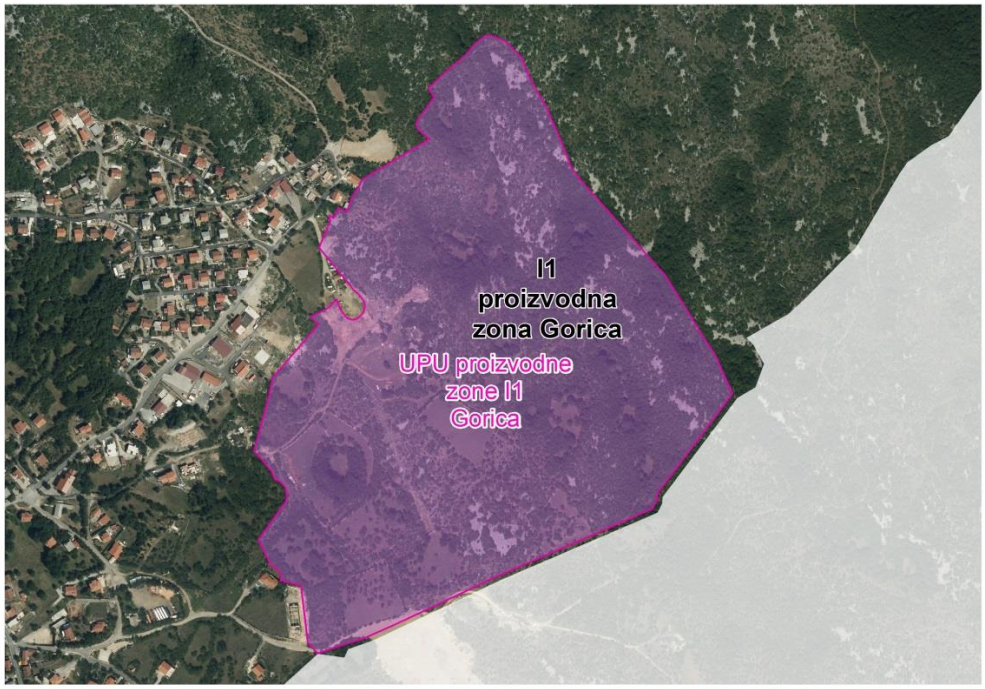
Proizvodna zona Soboli I_2

Položaj zone: nalazi se južno od autoceste Rijeka – Zagreb, nasuprot Grobničkog polja.

Izgrađenost zone: zauzima cca 16 % ukupne planirane površine.

Način provedbe: izrađena je Izmjena i dopuna UPU-a (SN 36/13).

Slika 10: Proizvodna zona Gorica I1

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Proizvodna zona Gorica I_1

Položaj zone: nalazi se uz granicu Općine Čavle i Grada Bakra te graniči i s poslovno-proizvodnom zonom Kukuljanovo - gospodarska zona od važnosti za Državu (PPU PGŽ – članak 19.) te za Grad Bakar i za Općinu Čavle.
Izgrađenost zone: neizgrađena zona.
Način provedbe: izrađen je UPU proizvodne zone I 1-Gorica (UPU 2) (SN 34/10).

Građevinska područja gospodarske namjene – poslovna namjena

Na području Općine su planirana četiri izdvojena građevinska područja i to poslovna zona Cernik (K1), poslovna zona Berhonjin (K2), poslovna zona Podčudnič (K3) i poslovna zona Jelenje (K4).

Poslovna zona Cernik K1

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb, neposredno uz čvor Čavle.
Izgrađenost zone: zauzima cca 25 % ukupne planirane površine.
Način provedbe: za dio poslovne zone K1 izrađen je UPU 4 (1/03 i 34/10), ali je zona u III. Izmjeni i dopuni PPUO Čavle proširena, pa je potrebno izraditi Izmjene i dopune UPU-a s novom granicom obuhvata Plana.

Poslovna zona Berhonjin K2

Položaj zone: na jugu Općine Čavle uz samu granicu s Gradom Bakrom.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: potrebno je izraditi UPU poslovne zone Berhonjin – UPU 12.

Slika 11: Poslovne zone Cernik K1 i Berhonjin K2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Slika 12: Poslovna zona Jelenje K4

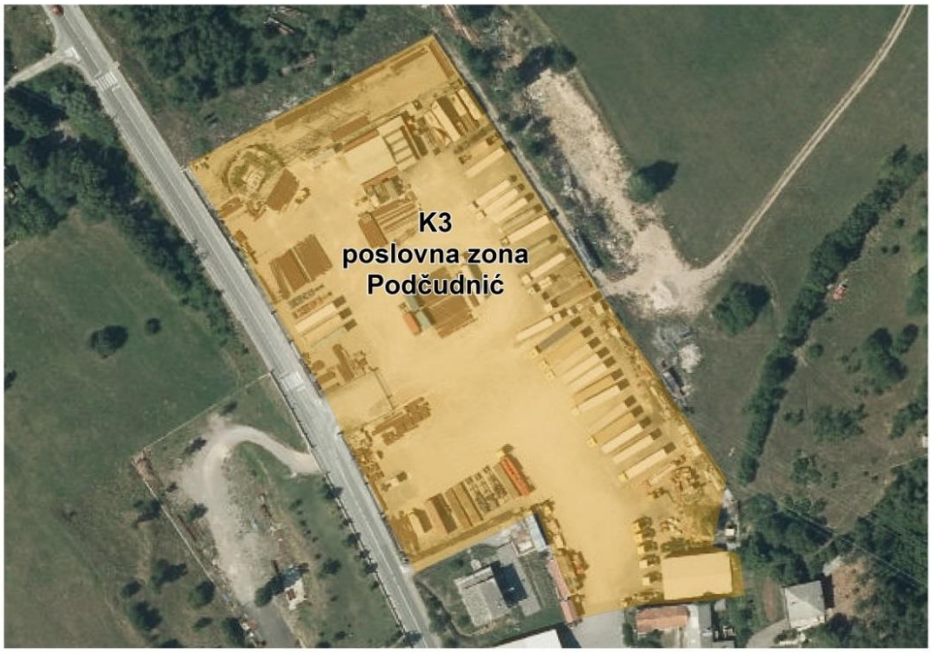

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Poslovna zona Jelenje K4

Položaj zone: blizu granice Općine Čavle i Općine Jelenje.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: u izradi je UPU poslovne zone Jelenje – UPU 21.

Slika 13: Poslovna zona Podčudnič K3

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Poslovna zona Podčudnič K3

Položaj zone: na sjeverozapadnom dijelu naselja Podčudnič, blizu granice Općine Čavle i Općine Jelenje.
Izgrađenost zone: gotovo 100 % izgrađena.
Način provedbe: u građevinskom području poslovne namjene Podčudnič K3 gradi se neposrednom provedbom PPUO Čavle.

Građevinska područja gospodarske namjene – površina za iskorištavanje mineralnih sirovina

Slika 14: Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E_3)

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E_3)

Položaj zone: blizu granice s Gradom Bakrom (jugoistočni dio Općine Čavle).
Izgrađenost zone: određena je površina od 5,79 ha za iskorištavanje mineralnih sirovina, zona je funkciji.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 15: Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Poslovna zona Kikovica (E1) - površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina

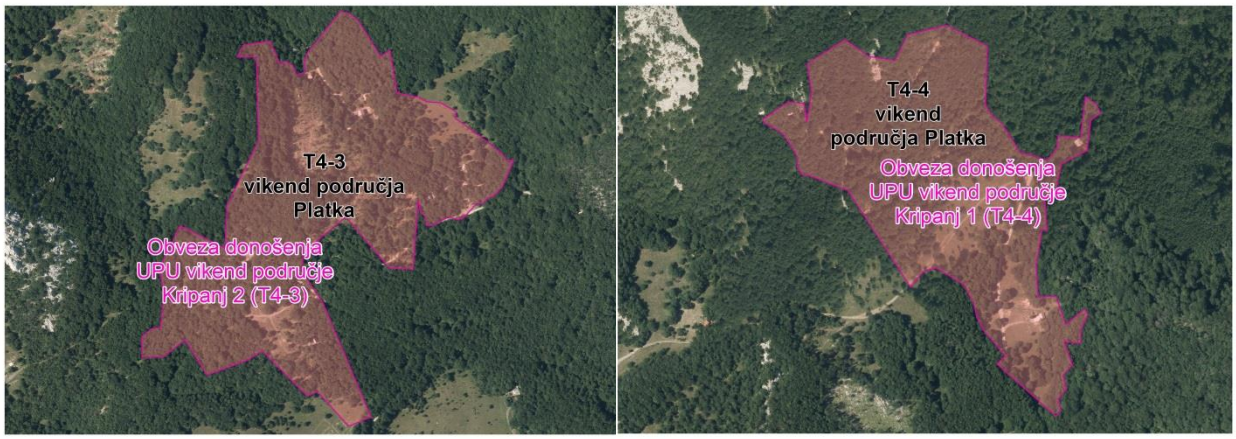
Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb, u blizini naplatnih kućica.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: potrebno je izraditi UPU_{22} poslovne zone Kikovica (E1).

Građevinska područja gospodarske namjene – ugostiteljsko-turistička namjena

Na području Općine je planirano pet izdvojenih građevinskih područja namijenjenih vikend naseljima i to vikend područja Platka T1 do T4 i vikend naselje Banja. Površine za ugostiteljsko-turističku namjenu su sadržaji u funkciji turizma sa smještajnim kapacitetima.

Slika 16: Vikend područja Platak T4-1 do T4-4

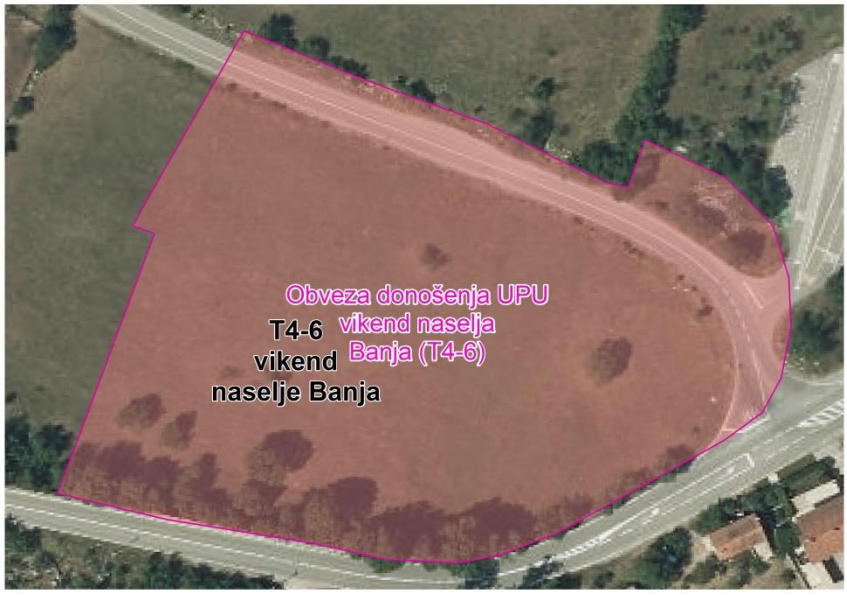

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

***Vikend područja* Platak T4-1 do T4-4**

Položaj zona: u sjeverozapadnom dijelu Općine Čavle.
Izgrađenost zona: $T4_1$ (cca 65 %), $T4_2$ (neizgrađena), $T4_3$ (cca 15 %), $T4_4$ (10 %).
Način provedbe: prema članku 72. PPŽ-a vikend područja Platka određuju se građevinskim područjima naselja. Za navedena građevinska područja je potrebno izraditi UPU.

Slika 17: Vikend područje Banja

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

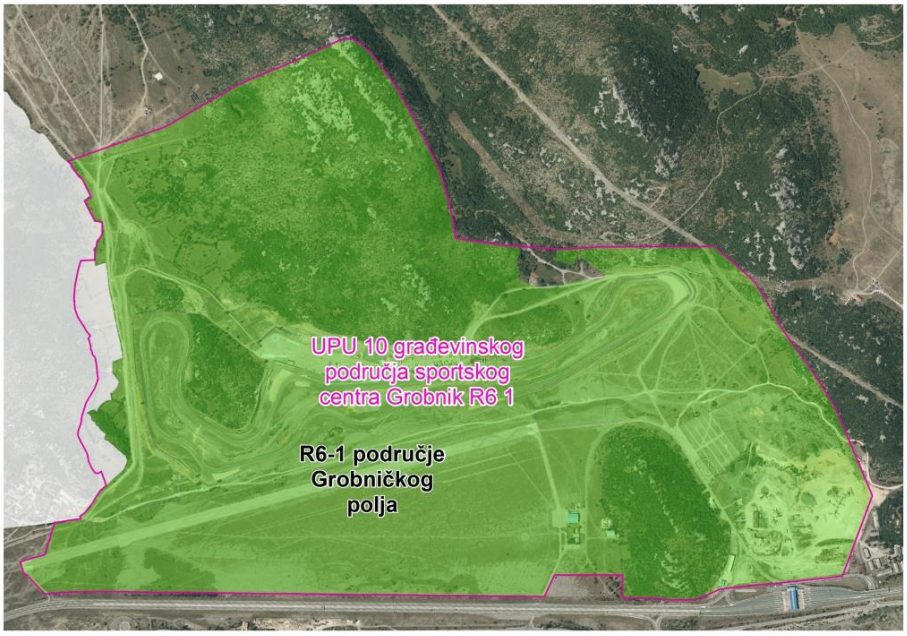
Vikend područje Banja $T4_6$

Položaj zone: blizu autoceste Rijeka – Zagreb u naselju Soboli.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: prema PP PGŽ prestaje obveza izrade UPU-a i potrebno ga je priključiti u GP naselja Soboli.

Građevinska područja sportsko rekreacijske namjene

Na području Općine je planirano pet izdvojenih građevinskih područja i to područje Grobničkog polja (R6-1), područje Platka (R6-2), područje Zastenica (R6-3), područje Mavrinci (R6-4) i područje Hrastenice (R6-5).

Slika 18: Građevinsko područje sportskog centra Grobnik R6-1

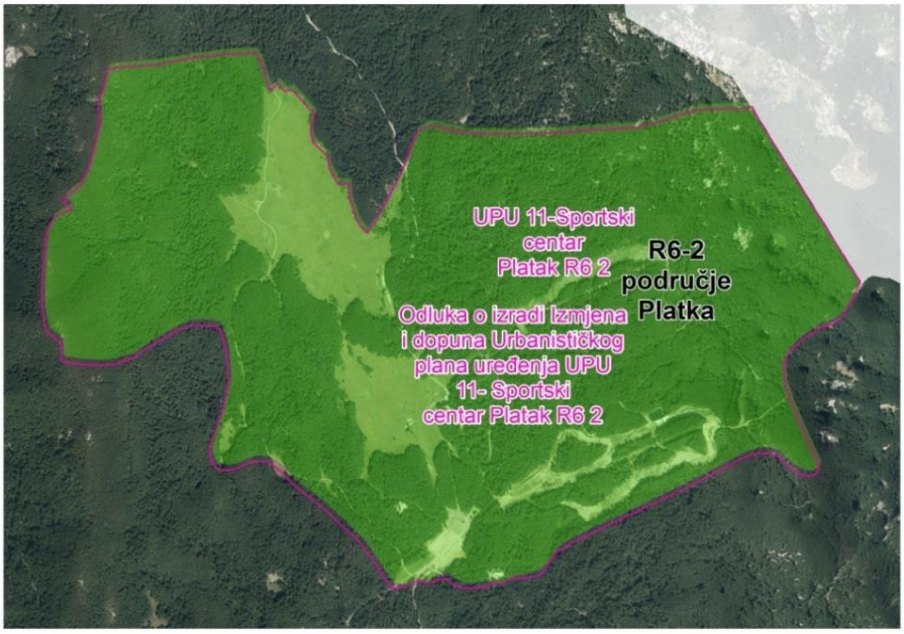

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje sportskog centra Grobnik R6-1

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb na Grobničkom polju.
Izgrađenost zone: cca 65 %.
Način provedbe: izrađen je UPU 10 (SN 46/10).

Slika 19: Građevinsko područje sportskog centra Platak R6-2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje sportskog centra Platak $R6_2$

Položaj zone: u sjevernom dijelu Općine Čavle, (dio uz granicu Općine Čavle).
Izgrađenost zone: cca 10 %.
Način provedbe: izrađen je UPU 11 (SN 9/11). Donijeta je Odluka o izradi Izmjene i dopune UPU-a (SN 7/15).

Slika 20: Građevinsko područje sportskog centra Zastenice R6-3

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje sportskog centra Zastenice $R6_3$

Položaj zone: naselje Zastenice.
Izgrađenost zone: 100 %, područje je izgrađeno i uređeno.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 21: Građevinsko područje sportskog centra Mavrinci R6-4

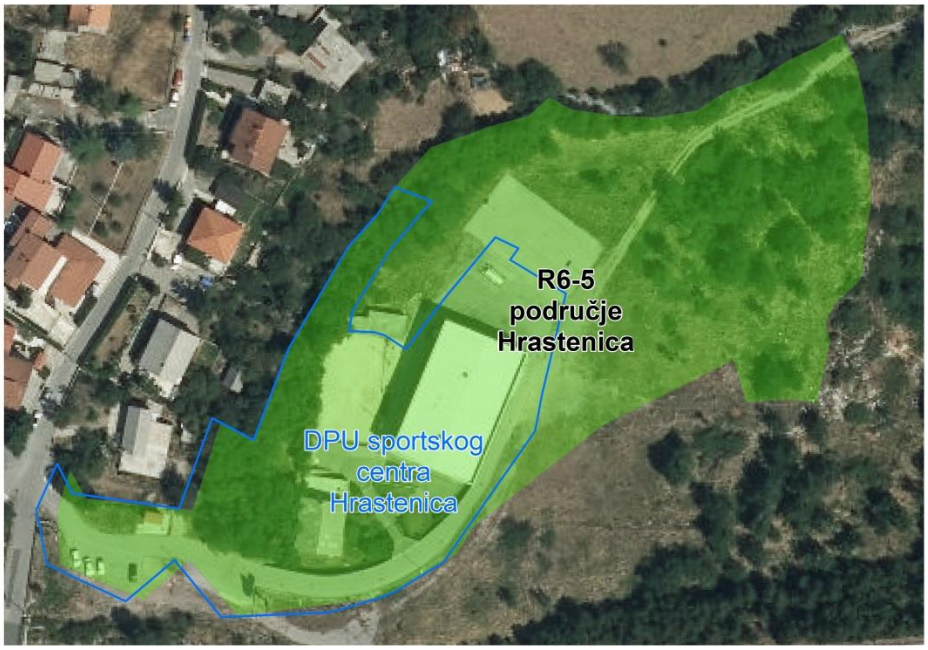

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje sportskog centra Mavrinci R6-4

Položaj zone: u naselju Mavrinci.
Izgrađenost zone: cca 60 %.
Način provedbe: izrađene su Izmjene i dopune DPU-a SC Mavrinci (SN 42/06).

Slika 22: Građevinsko područje sportskog centra Hrastenica R6-5

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje sportskog centra Hrastenica $R6_5$

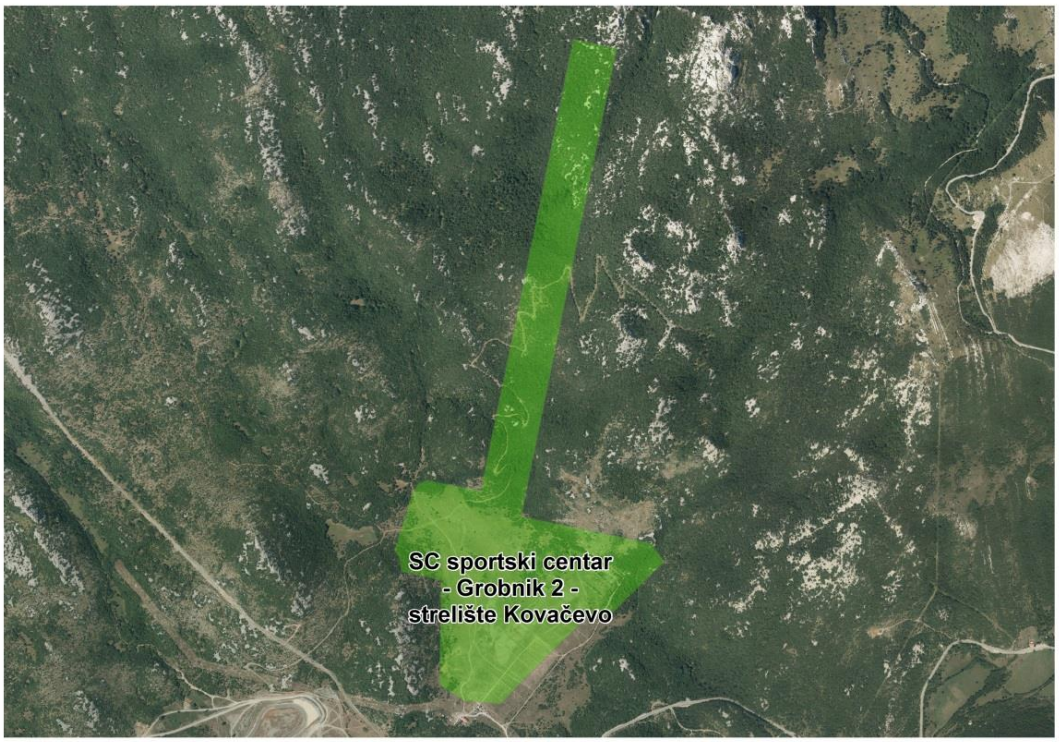
Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb u naselju Buzdohanj.
Izgrađenost zone: cca 60 %.
Način provedbe: izrađen je DPU SC Hrastenice (SN 35/03).

Prema kriterijima iz PPU PGŽ sportski centri planirani su samo kao izdvojene veće površine sporta i kao građevine od važnosti za Državu ili Županiju. Svi sportski centri koji su planirani u naselju moraju se u Izmjenama i dopunama PPUO Čavle uskladiti s PPU PGŽ.

Građevinska područja sportske namjene

Na području Općine Čavle planiran je sportski centar - strelište Kovačevo (SC). Namjena osnovne građevine je strelište, koje sadrži niz pomoćnih sadržaja: ugostiteljsko-turističke namjene, zdravstvene namjene, društvene namjene, sportske namjene, trgovačke djelatnosti i ostali slični sadržaji.

Slika 23: Građevinsko područje sportskog centra Grobnik 2-Kovačevo

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

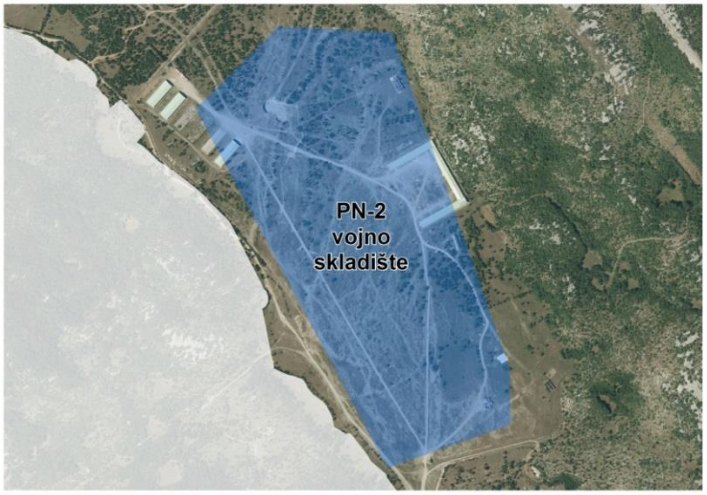
Građevinsko područje sportskog centra Grobnik 2-Kovačevo

Položaj zone: blizu SC Grobnik 1 (Automotodrom Grobnik).
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: provodi se neposrednom provedbom PPUO Čavle.

Građevinska područja posebne namjene

Na području Općine Čavle izgrađeno je vojno skladište Grobničko polje (PN2), odrđeno PPUO kao posebna namjena.

Slika 24: Građevinsko područje posebne namjene – PN2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje posebne namjene – vojno skladište PN2

Položaj zone: uz granicu s Općinom Jelenje, neposredno uz SC Grobnik 1 (Automotodrom Grobnik).
Izgrađenost zone: cca 20 %.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Površine infrastrukturnih sustava

Na području Općine je planirano pet izdvojenih građevinskih područja i to postojeća benzinska postaja istočno od autoceste Zagreb – Rijeka (IS1), benzinska postaja zapadno uz autocestu Zagreb – Rijeka (IS2), Zona COP (Centar za održavanje i kontrolu prometa) (IS3), Zona donje stanice žičare za Platak (IS4) i planirana benzinska postaja uz aerodrom prema autocesti Zagreb – Rijeka (IS5).

Slika 25: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 1, IS 2 i IS 3

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 1, IS 2 i IS 3

Položaj zona: uz autocestu Rijeka – Zagreb .
Izgrađenost zona: sve su izgrađene.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 26: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 5

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 5

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 27: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 4

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 4 (donja stanica žičare za Platak)

Položaj zone: uz „staru“ cestu Rijeka – Zagreb.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Građevinska područja groblja

Na području Općine Čavle izgrađena su dva groblja i to groblje Grobnik (G2) i groblje Cernik (G1).

Slika 28: Građevinsko područje groblja Cernik – G1 i groblja Grobnik – G2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje groblja Cernik – G1

Položaj zone: u naselju Cernik.
Izgrađenost zone: cca 50 %.
Način provedbe: izrađen je Detalljni plan uređenja Groblja Cernik G1 - DPU 4 (SN 39/12).

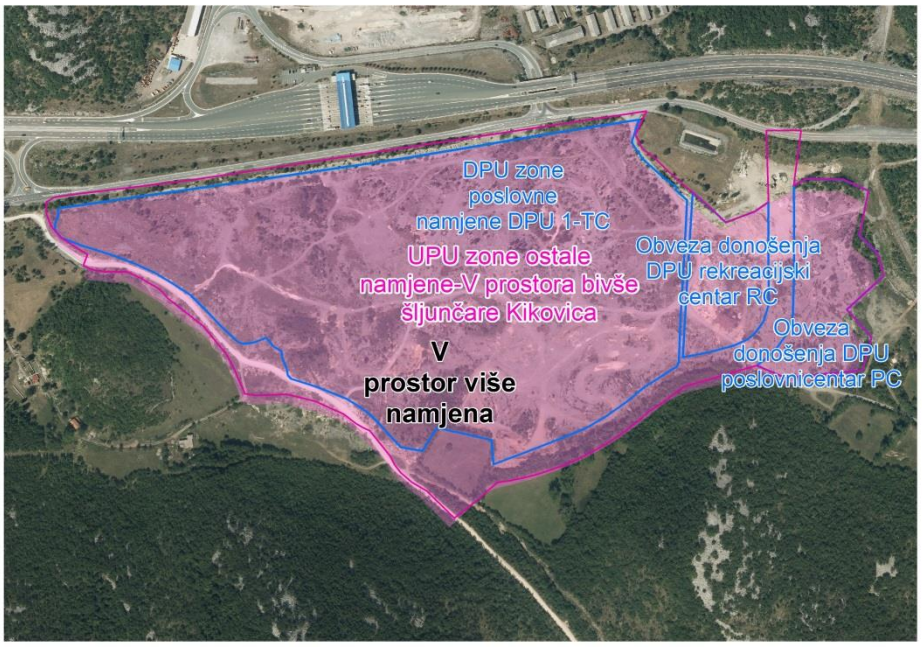
Građevinsko područje groblja Grobnik – G2

Položaj zone: u naselju Grobnik.
Izgrađenost zone: cca 50 %.
Način provedbe: izrađen je Detalljni plan uređenja Groblja Grobnik G2 – DPU 5 (SN 12/12).

Građevinsko područje izvan naselja za ostalu namjenu

Na području Općine Čavle planirana je ostala namjena (V), a namijenjena je smještaju sljedećih sadržaja (okvirno): poslovni, trgovački i uslužni sadržaji, ugostiteljsko-turistički, kulturno-zabavni (zabavni park), sportsko-rekreacijski sadržaji i ostali nadopunjujući sadržaji.

Slika 29: Građevinsko područje za ostalu namjenu (V)

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje za ostalu namjenu (V)

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb, južno od naplatnih kućica.
Izgrađenost zone: neizgrađena.
Način provedbe: izrađeni su planovi: DPU poslovne namjene 1-TC i UPU zone ostale namjene – V prostora bivše šljunčare Kikovica.
Na Slika 29 su označene granice važećeg UPU-a i granice obuhvata više DPU-a (postojećeg i planiranih).

Potrebno je uskladiti granice obuhvata svih UPU-a (po novom Zakonu o prostornom uređenju više se ne propisuje izrada DPU-a).

2.2.3. Prirodna područja

Podaci o korištenju i namjeni površina (planske površine) se prvenstveno obrađuju kroz korištenje i namjenu određene Prostornim planom uređenja Općine Čavle (SN PGŽ 38/13, 33/15, 10/15, 12/16 i 16/16).

Površina utvrđene poljoprivredne namjene iznosi 213,5 ha što je 2,54 % od površine Općine, a odnosi se na osobito vrijedno obradivo tlo planske oznake P1, vrijedno obradivo tlo planske oznake P2 i ostala poljoprivredna obradiva tla planske oznake P3.

Na području Općine utvrđena je površina od 3.657,33 ha šumskih površina, što čini 43,43 % površine Općine. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište obuhvaća 3.141,04 ha što je 37,3 % površine Općine. Duljina vodotoka Rječine na području Općine Čavle je 1,8 km.

Tablica 13 daje zbirni iskaz površina prirodnih područja u skladu sa izmjerom površina na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina - PPUO Čavle.

Tablica 13: Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Općine Čavle – segment prirodna područja

Šumske, poljoprivredne i vodne površine	Oznaka	Površina (ha)	% od površine Općine Čavle	ha/st
Poljoprivredne površine - obradive		**213,5**	**2,54**	**0,03**
- **osobito vrijedno obradivo tlo**	**P1**	45,9		
- **vrijedno obradivo tlo**	**P2**	79,5		
- **ostala poljoprivredna obradiva tla**	**P3**	88,1		
Šumske površine		**3.657,33**	**43,43**	**0,51**
- **gospodarska**	**Š1**	3.233,56		
- **zaštitna**	**Š2**	62,67		
- **posebne namjene**	**Š3**	361,10		
Ostale poljoprivredne i šumske površine	**PŠ**	**3.141,04**	**37,3**	**0,44**
		Duljina (km)		
Vodotok Rječine	**-**	**1,8**	**-**	-

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza PPUO Čavle (SN 10/15 i 12/16)

U PP PGŽ (SN 32/13) određeno je:

„Na prirodnim površinama mogu se graditi građevine koje su isključivo u funkciji iskorištavanja prirodnih resursa, a svojom funkcijom, veličinom, tehnologijom i ostalim obilježjima ne utječu bitno na svojstva prirodnih površina. Karakteristika je ove gradnje da se građevine grade na čestici osnovne namjene (poljoprivredno zemljište, šuma itd.), a bez da se formira zasebna građevinska čestica za izgrađenu građevinu.

Za navedene građevine i zahvate namjena, položaj, vrsta, veličina, kapacitet i ostali uvjeti za građenje građevina i uređenje javnih površina izvan građevinskog područja, određuju se prostornim planom uređenja općine ili grada.“

2.3. Gospodarske i društvene djelatnosti

2.3.1. Gospodarske djelatnosti

U analizi i ocjeni stanja dano je opće stanje gospodarstva i ključnih gospodarskih djelatnosti na području Općine Čavle, te njihovo kretanje u razdoblju od 2013. do 2016. godine. Pri izradi analize koristile su se stručne podloge kojima raspolažu JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, FINA, Hrvatska gospodarska komora, Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Turistička zajednica Općine Čavle.

Analiza obuhvaća stanje i probleme ključnih djelatnosti u izvještajnom razdoblju. Kao takva služi kao podloga za izradu preporuka za unaprjeđenje prostornog razvoja u segmentu gospodarstva.

Tržište rada – zaposlenost i nezaposlenost stanovništva

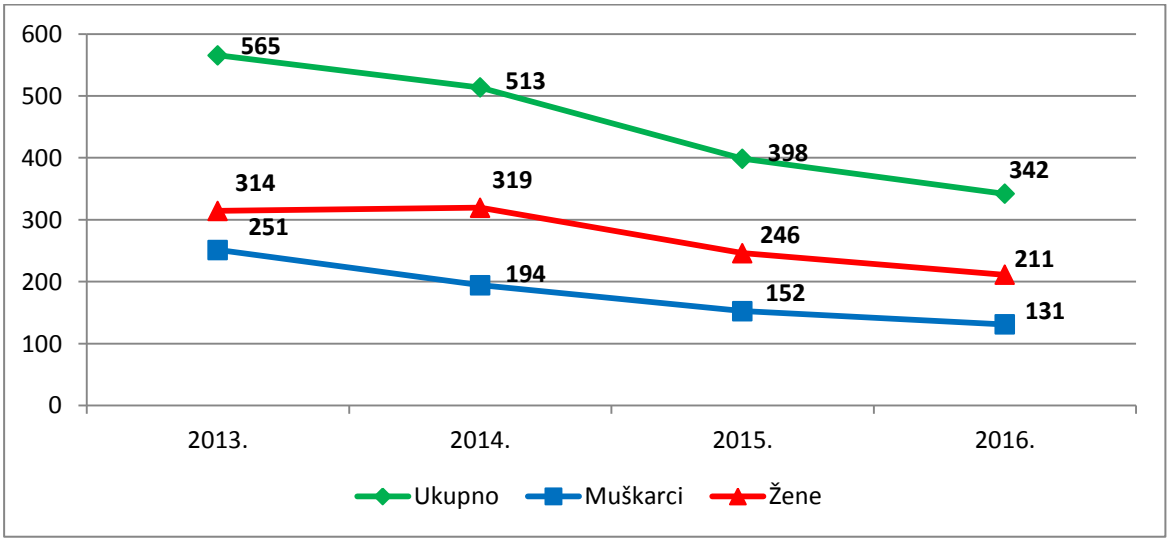
U nastavku Izvješća slijedi analiza nezaposlenosti i zaposlenosti na području Općine Čavle.

Nezaposlenost

Nezaposlene osobe jesu osobe u dobi od 15 do 65 godina, sposobne ili djelomično sposobne za rad, koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad.

Broj nezaposlenih osoba u Općini Čavle u promatranom periodu, koji se odnosi na razdoblje od 2013. do 2016. godine, slijedi trendove i u Županiji i u Hrvatskoj. Naime, financijska kriza koja je 2008. godine pogodila gospodarstvo rezultirala je kontinuiranim povećanjem broja nezaposlenih. Nepovoljna ekonomska situacija u Županiji i Hrvatskoj djelovala je negativno i na broj nezaposlenih u Općini Čavle, koji je 2013. dosegao najvišu razinu u posljednjih 10 godina brojkom od 565 nezaposlenih. U razdoblju koje slijedi do 2016. godine prosječan broj nezaposlenih stalno opada, da bi na području Općine Čavle u 2016. godini bilo ukupno 342 nezaposlene osobe.

Slika 30: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Općini Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

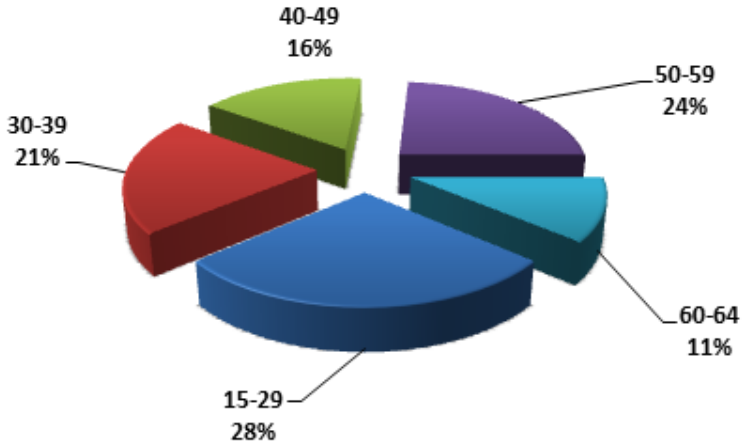

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Analiza nezaposlenih osoba po spolu pokazuje da je u pravilu veći broj nezaposlenih osoba ženskog spola, i to za vrijeme cijelog promatranog razdoblja.

Analiza dobne strukture nezaposlenih osoba pokazala je da u ukupnoj nezaposlenosti najbrojniju skupinu, na području Općine Čavle, čine mladi do 29 godina starosti (28 %). Ovaj podatak ukazuje na jedan od najvećih problema gospodarstva, ne samo Općine, već Primorsko-goranske županije i Hrvatske općenito. Drugu ranjivu skupinu nezaposlenih predstavljaju ljudi od 50-59 godina (24 %), a kojima je do mirovine ostalo svega nekoliko godina. Zatim slijedi dobna skupina 30-39 godina (21 %), dobna skupina 40-49 godina (16 %) te dobna skupina 60-64 godina (11 %).

Slika 31: Dobna struktura nezaposlenih osoba u Općini Čavle, 2016. (%)

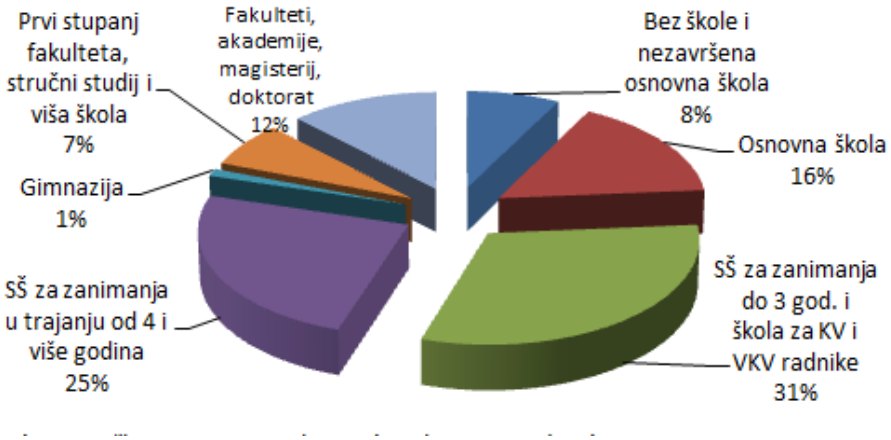

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Prema razini obrazovanja, odnosno kvalifikacijskoj strukturi, u 2016. godini najviše je nezaposlenih završilo srednju školu za zanimanja do tri godine i školu za KV i VKV radnike (31 %), odnosno srednju školu za zanimanja u trajanju od četiri i više godina (25 %).

Završenu osnovnu školu ima 16 % nezaposlenih. Udio nezaposlenih osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom u 2016. godini je sedam posto, dok je nezaposlenih sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom, 12 %.

Slika 32: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle, 2016. godine

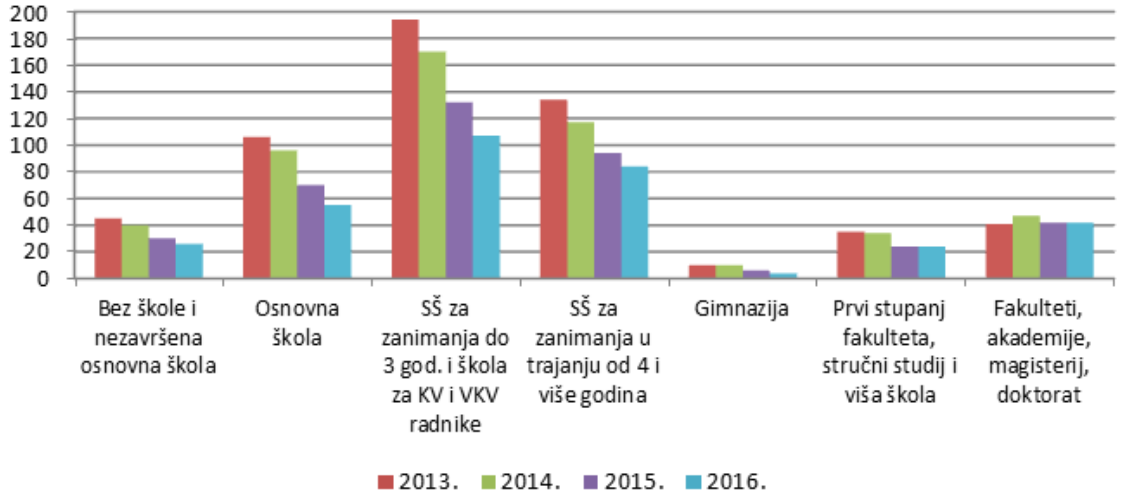

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

U nastavku slijedi prikaz nezaposlenih prema razini obrazovanja kroz promatrano razdoblje, a koji pokazuje da se broj nezaposlenih kontinuirano smanjuje po svakoj razini obrazovanja, izuzev razine: fakulteti, akademije, magisterij, doktorat, što je zabrinjavajući podatak koji pokazuje da se visokoobrazovane osobe teže zapošljavaju.

Nezaposlenost visokoobrazovanih osoba jedan je od značajnijih problema današnjice, a koji ukazuje na problem neusklađenosti politika obrazovanja i zapošljavanja.

Slika 33: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle od 2013. do 2016. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Zaposlenost

Zaposleni su sve osobe koje su zasnovale radni odnos s poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme neovisno o duljini radnog vremena i vlasništvu pravne osobe.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Općine Čavle u 2016. godini bilo je zaposleno 1.249 osoba[8].

Tablica 14: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja od 2013. do 2016. godine

	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inozemstvu	Osiguranici - produženo osiguranje	Ukupno
2013.	851	124	41	198	1	7	1.222
2014.	796	109	42	201	1	6	1.155
2015.	857	104	40	203	2	5	1.211
2016.	910	98	44	187	1	9	1.249

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, 2017., Obrada autora

Najveći broj zaposlenih u 2016. godini nalazi se kod pravnih osoba (udio iznosi 73 %), potom radnici kod fizičkih osoba (udio iznosi 15 %) te obrtnici (udio iznosi 8 %).

Kretanje broja zaposlenih u promatranom razdoblju pokazuje pozitivan trend, a što je vidljivo iz prikazane tablice. Broj zaposlenih u promatranom razdoblju rastao je prosječnom godišnjom stopom od 0,73 %. Ukoliko se broj zaposlenih u Općini Čavle stavi u omjer s ukupno zaposlenima u Primorsko-goranskoj županiji (108.272; stanje na dan 31. prosinca 2016.), tada se može uočiti da on predstavlja udio od oko 1,15 % u 2016. godini.

Uzimajući u obzir metodologiju prikupljanja podataka HZMO, stvarni broj zaposlenih u Općini Čavle je zasigurno puno veći, jer gore prikazani broj od 1.249 zaposlenih ne uključuje zaposlene koji žive na

[8] *Metodološki se zaposleni vode prema mjestu rada, odnosno sjedištu poslodavca.*

području Općine Čavle, ali rade na području drugih općina, odnosno gradova, a s druge strane uključuje one koji žive na području drugih općina, a rade u Općini Čavle.

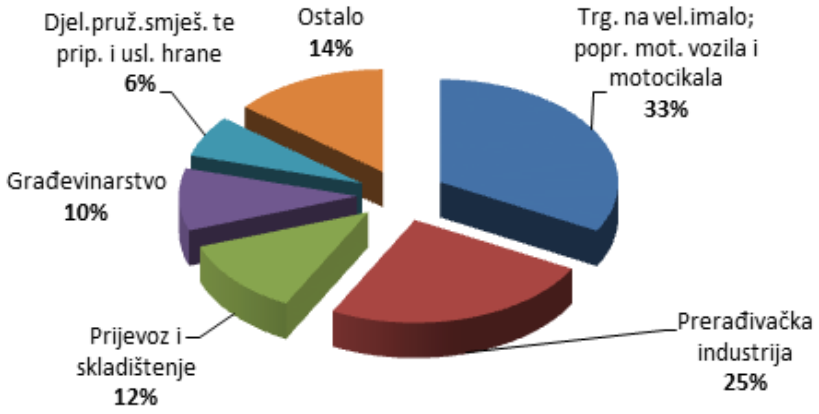
Precizniji podatak o broju zaposlenih na području Općine Čavle prikazuje posljednji Popis stanovništva, iz 2011. godine. Prema tom Popisu Općina Čavle broji ukupno 7.220 stanovnika, od kojih je zaposleno ukupno 2.855 osoba, odnosno 39,5 % stanovnika Općine, od čega 1.590 muškaraca i 1.265 žena. Naime, Popisom stanovništva popisane su sve osobe u Općini Čavle koje su radno aktivne i na području Općine, ali i izvan nje.

Struktura gospodarskih djelatnosti

Promatrajući strukturu gospodarskih djelatnosti može se doći do zaključka da nemaju sve djelatnosti jednako značenje za razvoj Općine Čavle, iz čega proizlazi potreba da se detaljnije pruži osvrt na one djelatnosti koje trenutno imaju, ili one koje bi u bliskoj budućnosti mogle imati značajniju ulogu u gospodarskom razvoju Općine.

Nositelji ukupnog prihoda u 2016. godini u Općini Čavle su poduzetnici **trgovine na veliko i malo, prerađivačke industrije, prijevoza i skladištenja, građevinarstva te djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane**. Udjeli navedenih djelatnosti u ostvarenim ukupnim prihodima prikazani su na grafikonu u nastavku.

Slika 34: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Općine Čavle, 2016. godina

Izvor: Podaci FINE, obrada autora

Ovih pet djelatnosti prikazanih na grafikonu na području Općine zajedno ostvaruju 85,92 % ukupnog prihoda te imaju najviše zaposlenih (79,5 %). Na njih treba obratiti posebnu pozornost u daljnjem razvoju Općine te se sukladno tome u nastavku kratko analiziraju financijski pokazatelji navedenih djelatnosti.

Analiza djelatnosti G - Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala

Financijski pokazatelji ove djelatnosti pokazuju uglavnom pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 7,89 %, broj zaposlenih 7,26 % godišnje, dok neto plaće rastu s 2,27 %. Gubitak pada sa stopom od 66,63 %, a dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 27,07 %.

Negativne trendove u djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugoročnih obveza, koje rastu s 3,72 % godišnje te dugotrajne imovine koja se smanjuje po godišnjoj stopi od 3,85 %.

Tablica 15: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	43	45	51	54	7,89 %
Dugotrajna imovina	47.531	41.786	44.477	42.248	-3,85 %
Dugoročne obveze	8.545	7.031	8.222	9.535	3,72 %
Dobit prije oporezivanja	2.703	4.072	3.846	5.546	27,07 %
Gubitak	45.199	1.189	812	1.679	-66,63 %
Broj zaposlenih	141	144	169	174	7,26 %
Neto plaće	3.613	3.562	3.596	3.865	2,27 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: "DŠ" obrt za vulkanizerske usluge i "TIP-TOP" trgovački obrt, ORCUS PLUS d.o.o., ZAJEDNIČKI MESARSKI OBRT ŽEŽELIĆ, D.I.R.N.I.S. d.o.o. i WT GRUPA d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 35,6 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti C - Prerađivačka industrija

Pozitivna kretanja djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 8,10 %, broj zaposlenih 5,40 % godišnje, dok neto plaće rastu sa 4,24 %. Gubitak pada sa stopom od 65,95 %, a dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 37,27 %.

Negativne trendove u djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugotrajne imovine, koja pada s 27,80 % godišnje te dugoročne obveze koje rastu sa stopom od 26,25 %.

Tablica 16: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	19	24	20	24	8,10 %
Dugotrajna imovina	7.236	69.937	10.757	2.723	-27,80 %
Dugoročne obveze	4.202	2.282	4.727	8.456	26,25 %
Dobit prije oporezivanja	2.383	2.257	3.609	6.164	37,27 %
Gubitak	1.115	966	176	44	-65,95 %
Broj zaposlenih	152	136	144	178	5,40 %
Neto plaće	3.863	3.700	4.327	4.375	4,24%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: FUĆAK d.o.o., POPRAVAK BRODSKIH MOTORA d.o.o., STO-AL d.o.o., VILICARI d.o.o. i LIŠĆEVICA pekarsko trgovački obrt.

Navedene tvrtke imale su 62 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti H - Prijevoz i skladištenje

Pozitivna kretanja djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju kategorije dugotrajne imovine, koja raste s 12,71 % te neto plaće, koje rastu s 3,62 % godišnje.

S druge strane, negativne trendove u djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju sljedeće kategorije: broj poduzetnika smanjuje se po godišnjoj stopi od 1,70 %, dok se broj zaposlenih smanjuje s 3,16 % godišnje. Gubitak raste s prosječnom stopom od 3,23 %, a dobit prije oporezivanja pada s prosječnom godišnjom stopom od 16,07 %. Dugoročne obveze rastu sa stopom od 9,02 %.

Tablica 17: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	20	16	17	19	-1,70 %
Dugotrajna imovina	9.143	8.096	12.019	13.091	12,71 %
Dugoročne obveze	5.264	4.532	5.694	6.820	9,02 %
Dobit prije oporezivanja	2.038	2.697	3.084	1.205	-16,07 %
Gubitak	90	25	1	99	3,23 %
Broj zaposlenih	87	76	78	79	-3,16 %
Neto plaće	3.277	3.743	3.468	3.646	3,62 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: ADELLA d.o.o., ACORD - ŠPED, d.o.o., CALX d.o.o., SARŠON M d.o.o. i FRIGOPROM d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 68,3 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti F - Građevinarstvo

Pozitivna kretanja djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 9,70 %, broj zaposlenih 10,74 % godišnje, dok neto plaće rastu s 0,54 %. Dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 19,73 %. Dugoročne obveze smanjuju se stopom od 10,75 %.

Negativne trendove u djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugotrajne imovine, koja pada sa 16,34 % godišnje, dok gubitak raste stopom od 127,54 %.

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: CINDRIĆ GRADNJA d.o.o., Građevinski obrt ISKOPI MILARDOVIC, ORCUS HILT d.o.o., ARCUS GRADNJA d.o.o. i RONALD MAVRINAC - obrt za usluge građevinske mehanizacije.

Navedene tvrtke imale su 49 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Tablica 18: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	25	29	29	33	9,70 %
Dugotrajna imovina	17.838	19.712	15.737	10.444	-16,34 %
Dugoročne obveze	7.721	10.483	8.431	5.489	-10,75 %
Dobit prije oporezivanja	1.783	1.710	2.471	3.060	19,73 %
Gubitak	430	1.931	1.093	5.066	127,54 %
Broj zaposlenih	81	90	169	110	10,74 %
Neto plaće	3.238	3.189	3.324	3.291	0,54 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Analiza djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Financijski pokazatelji ove djelatnosti pokazuju pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 11,46 %, broj zaposlenih 25,99 % godišnje, dok neto plaće rastu s 2,70 %. Dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 17,59 %, dugotrajna imovina raste sa stopom od 3,53 % godišnje dok se dugoročne obveze smanjuju sa stopom od 36,56 %.

Negativne trendove u djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuje kategorija gubitka koji raste sa stopom od 31 % godišnje.

Tablica 19: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	13	14	19	18	11,46 %
Dugotrajna imovina	1.002	1.095	1.015	1.112	3,53 %
Dugoročne obveze	94	75	18	24	-36,56 %
Dobit prije oporezivanja	1.291	1.533	1.525	2.099	17,59 %
Gubitak	137	60	276	308	31,00 %
Broj zaposlenih	55	102	96	110	25,99 %
Neto plaće	2.862	2.951	3.071	3.100	2,70 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007): KORNELIJA d.o.o., AERO D.N.S. d.o.o., KOGULI d.o.o., MORSKI PRASAC ugostiteljski obrt i PLATAK d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 62,7 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Financijski rezultati gospodarstvenika

Općina Čavle obuhvaća 2,4 % površine Primorsko-goranske županije. Ostvareni udjeli poduzetnika Općine Čavle u ukupnim pokazateljima PGŽ (ukupni prihodi, ukupni rashodi) kreću se na razini od oko 0,8 %. Općina Čavle ima 1,8 % udjela u ukupnom broju tvrtki u Primorsko-goranskoj županiji u 2013. godini, odnosno 2,1 % u 2015. godini[9].

U nastavku se iznose osnovni financijski rezultati poduzetnika koji su registrirani na području Općine Čavle, po djelatnostima, u 2013. i 2016. godini. Iz tablice se vidi, uspoređujući 2016. godinu s 2013. godinom, da svi važniji financijski pokazatelji iskazuju pozitivan predznak.

[9] *U trenutku izrade Izvješća još nisu bili raspoloživi podaci na razini Županije za 2016. godinu.*

Tablica 20: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2013. i 2016. godina *(iznosi u 000 kn)*

Djelatnost	Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja			
	2013.	%	2016.	%	2013.	%	2016.	%	2013.	%	2016.	%	2013.	%	2016.	%
A. Poljopr., šumarstvo i ribarstvo	151	0,1 %	57	0,0 %	3.690	1,2 %	247	0,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	3.539	6,9 %	190	2,2 %
B. Rudarstvo i vađenje	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
C. Prerađivačka industrija	65.349	25,4 %	82.120	24,7 %	64.081	21,7 %	76.000	23,9 %	2.383	18,5 %	6.164	27,7 %	1.115	2,2 %	44	0,5 %
D. Ops. el.ener., plinom,parom i klim.	0	0,0 %	140	0,0 %	9	0,0 %	137	0,0 %	0	0,0 %	4	0,0 %	9	0,0 %	0	0,0 %
E. Opskrba vodom; ukla.otpa.voda, gosp. vodom…	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
F. Građevinarstvo	23.304	9,1 %	32.574	9,8 %	21.951	7,4 %	34.579	10,9 %	1.783	13,9 %	3.060	13,8 %	430	0,8 %	5.066	59,9 %
G. Trg. na vel.imalo; popr. mot. vozila i motocikala	77.578	30,1 %	109.139	32,9 %	120.073	40,6 %	105.273	33,1 %	2.703	21,0 %	5.546	24,9 %	45.199	87,9 %	1.679	19,8 %
H. Prijevoz i skladištenje	42.224	16,4 %	39.682	12,0 %	40.275	13,6 %	38.576	12,1 %	2.038	15,9 %	1.205	5,4 %	90	0,2 %	99	1,2 %
I. Djel.pruž.smješ.te prip. i usl. hrane	11.644	4,5 %	21.719	6,5 %	10.491	3,5 %	19.928	6,3 %	1.291	10,0 %	2.099	9,4 %	137	0,3 %	308	3,6 %
J. Informacije i komunik.	166	0,1 %	1.863	0,6 %	162	0,1 %	1.860	0,6 %	5	0,0 %	46	0,2 %	1	0,0 %	42	0,5 %
K. Financijske djel. i djel. osiguranja	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
L. Poslovanje nekretninama	9.342	3,6 %	11.151	3,4 %	9.915	3,4 %	10.869	3,4 %	55	0,4 %	483	2,2 %	629	1,2 %	201	2,4 %
M. Stručne, znan. i tehni. djelatnosti	2.295	0,9 %	6.807	2,1 %	1.401	0,5 %	5.356	1,7 %	894	7,0 %	1.623	7,3 %	0	0,0 %	172	2,0 %
N. Admini. i pom. uslužne djelatnosti	15.338	6,0 %	15.300	4,6 %	14.913	5,0 %	14.180	4,5 %	603	4,7 %	1.245	5,6 %	178	0,3 %	125	1,5 %
P. Obrazovanje	3.152	1,2 %	3.155	1,0 %	2.534	0,9 %	2.788	0,9 %	618	4,8 %	367	1,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Q.Dj.zdr.zaštite i soc.skrbi	6.344	2,5 %	4.249	1,3 %	5.936	2,0 %	3.915	1,2 %	442	3,4 %	334	1,5 %	33	0,1 %	0	0,0 %
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0,0 %	2.561	0,8 %	0	0,0 %	3.032	1,0 %	0	0,0 %	8	0,0 %	0	0,0 %	480	5,7 %
S. Ostale uslužne djelatn.	484	0,2 %	1.462	0,4 %	523	0,2 %	1.470	0,5 %	33	0,3 %	49	0,2 %	73	0,1 %	58	0,7 %
UKUPNO	**257.371**	**100 %**	**331.981**	**100 %**	**295.954**	**100 %**	**318.210**	**100 %**	**12.848**	**100 %**	**22.233**	**100 %**	**51.431**	**100 %**	**8.462**	**100 %**

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u Općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

Ukupni prihodi u 2016. godini u odnosu na 2013. godinu rasli su s prosječnom godišnjom stopom od 8,9 %. Pojedinačno gledano, najveće prihode u 2016. godini ostvarile su sljedeće djelatnosti: G - trgovina na veliko i malo (32,9 %), C - prerađivačka industrija (24,7 %), H - prijevoz i skladištenje (12 %), F - građevinarstvo (9,8 %), I - djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane (6,5 %).

Najveći rast, gledajući odnos 2016. i 2013. godine, ostvarila je I - djelatnost pružanja smještaja te pripeme i usluživanja hrane, a koja je rasla po stopi od 23,1 % godišnje, odnosno koja ima gotovo udvostručene prihode u 2016. godini u odnosu na početnu godinu razdoblja, 2013. godinu.

Najveći pad ostvarila je djelatnost A - poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, a koja je pala po godišnjoj stopi od 27,6 %, čiji ukupni prihodi su se u 2016. gotovo trostruko smanjili u odnosu na 2013. godinu.

Iz tablice se mogu vidjeti pozitivna kretanja koja obilježavaju djelatnosti I - informacije i komunikacije i M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti te je stoga potrebno u budućnosti obratiti pažnju na daljnji razvoj ovih djelatnosti, koje očito imaju potencijal.

Ukupni rashodi imali su malo slabiju dinamiku rasta, u odnosu na ukupne prihode, rasli su s godišnjom stopom od 2,4 %. Pojedinačno gledano, najveće rashode u 2016. godini ostvarile su sljedeće djelatnosti: G - trgovina na veliko i malo (33,1 %), C - prerađivačka industrija (23,9 %), H - prijevoz i skladištenje (12,1 %), F - građevinarstvo (10,9 %) te I – djelatnost pružanja smještaja te pripeme i usluživanja hrane (6,3 %).

Najveću dobit prije oporezivanja u 2016. godini imala je djelatnost C - prerađivačka industrija (27,7 %), zatim G - trgovina na veliko i malo (24,9, %), F - građevinarstvo (13,8 %), I – djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9,4 %) te M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (7,3 %).

U 2016. godini **najveći gubitak prije oporezivanja** ostvarila je djelatnost F -građevinarstvo (59,9 %) te G - trgovina na veliko i malo (19,8 %).

Sljedeća tablica pokazuje rezultate trgovačkih društava na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Tablica 21: Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području Općine Čavle od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)*

Pozicija	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2013./2016.
Broj registriranih poduzetnika	163	184	198	210	8,81 %
Ukupna dugotrajna imovina	95.659	156.511	99.833	100.927	1,80 %
Dugoročne obveze	31.715	30.466	33.257	39.293	7,40 %
Neto plaće i nadnice	28.019	29.969	32.480	37.447	10,15 %
Investicije	2.666	21.092	14.146	4.454	18,66 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

U izvještajnom razdoblju broj registriranih poduzetnika raste s prosječnom godišnjom stopom od 8,81 %. Ukupna dugotrajna imovina raste s godišnjom prosječnom stopom od 1,80 %. Dugoročne obveze rastu 7,40 %, neto plaće i nadnice s 10,15 %, a investicije s 18,66 %.

Turizam

Iako turizam sudjeluje s udjelom od 6,5 % u ukupnim prihodima Općine Čavle, evidentni su napori svih sektora u tom segmentu, kao i ambiciozni planovi za budućnost, a što se može vidjeti i iz strateških dokumenata Općine (Akcijski plan razvoja turizma, Plan ukupnog razvoja Općine Čavle). Osim toga, ostvareni rezultati u segmentu turizma pokazuju trend rasta i ukazuju na perspektivnost navedene djelatnosti te se stoga u ovom poglavlju zasebno daje osvrt na turizam Općine Čavle.

Turizam ima određen značaj u gospodarstvu Primorsko-goranske županije. Ukupno je osam turističkih klastera Županije, od kojih Općina Čavle spada pod klaster Rijeka i Riječki prsten. Na području Općine djeluje Turistička zajednica Općine Čavle, osnovana s namjerom promicanja vrijednosti i ljepote Općine, ali i cijele Grobništine. Turistički informativni centar (TIC) smješten je u samom središtu mjesta Čavle.

Što se turističke infrastrukture tiče, na području Općine Čavle nema aktivne turističke ili putničke agencije koja bi pružala sve potrebne informacije o turističkoj ponudi na Grobništini i šire.

Organizacijom različitih manifestacija (Kobasica Open, Grobniština zvoni, Maškarani Platak, Proljetna biciklijada Grobnik, Hodeć do Grada Grobnika, Festival palente i sira, Festival pučkog teatra, Večeri smijeha i zabave u Domu kulture Čavle, Bartoja i Bartojski kotlić, Martinja na Čavji) unaprjeđuje se turistička ponuda na području Općine Čavle kroz njihovo preoblikovanje u turističke proizvode, uz osmišljavanje dopunskih turističkih sadržaja. Te manifestacije mogu biti temeljem za izradu prepoznatljivih brandova Općine Čavle.

Od početka 2016. godine s primjenom je krenuo novi jedinstveni informacijski sustav za prijavu i odjavu turista, eVisitor, koji funkcionalno povezuje sve turističke zajednice u državi. Njime se pojednostavio proces prijave i odjave turista, automatiziralo se zaduženje te olakšalo praćenje dugovanja i dinamike naplate boravišne pristojbe.

Broj dolazaka i noćenja

U promatranom razdoblju zabilježen je rast dolazaka, kako domaćih tako i stranih. Ono što je zanimljivo zabilježiti jest činjenica da su u početku promatranog razdoblja, 2013. godine prevladavali i u dolascima i u noćenjima strani turisti, no međutim četiri godine kasnije se situacija potpuno izmijenila u korist domaćih turista.

Tablica 22: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Godina	Broj dolazaka			Broj noćenja		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
2013.	**2.342**	509	1.833	**8.124**	1.643	6.481
2014.	**2.122**	559	1.563	**7.521**	1.064	6.457
2015.	**3.146**	1.203	1.943	**11.806**	6.482	5.324
2016.	**3.904**	2.003	1.901	**20.855**	13.892	6.963

Izvor: TZ Općine Čavle, obrada autora

Slična je situacija i sa ostvarenim noćenjima. Ukupan broj noćenja u 2016. godini se više nego dvostruko uvećao u odnosu na 2013. godinu, s time da je broj noćenja domaćih turista značajno povećan u odnosu na noćenja stranih turista, koji kroz cijelo prikazano razdoblje zadržavaju približno istu razinu.

Kontinuirani rast dolazaka i noćenja pokazuje pozitivan trend u razvoju turizma i opravdava napore svih sektora u tom segmentu.

Smještajni kapaciteti

Ponuda privatnog smještaja u Općini Čavle vrlo je raznolika. Kapaciteti nastali kako bi prihvatili goste Automotodroma povećavaju se profitirajući blizinom Rijeke, Industrijske zone Bakar na Kukuljanovu te razvojem novih turističkih sadržaja kao i brojnim mogućnostima za rekreaciju i boravak u prirodi. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku 2011. godine u Općini Čavle nudila se 181 postelja, dok ih je 2016. godine evidentirano 337, što predstavlja povećanje od 53 %.

Na području Općine Čavle smještajni kapaciteti obuhvaćaju: privatne apartmane, sobe, dva planinarska doma i jedan hotel/pansion. Većina smještajnih kapaciteta ima tri odnosno četiri zvjezdice. Kapaciteti viših kategorija slabije su zastupljeni u turističkoj ponudi Općine Čavle. Privatni smještaj koncentriran je u naseljima Podčudnič, Podrvanj, Ilovik, Grad Grobnik, Čavle, Buzdohanj, Cernik, Zastenice, Mavrinci te Soboli pod koje spada Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak.

Prema podacima Turističke zajednice Općine Čavle, na području Općine posluju 33 privatna iznajmljivača koji iznajmljuju apartmane, te zajedno broje 125+52 ležaja u apartmanima te 196 ležaja u 79 soba (od kojih su dva planinarska doma s ukupno 30 soba odnosno 89 ležajeva). Kuća za odmor ima četiri s ukupno 16+8 ležaja. Ukupni smještajni kapacitet Općine Čavle iznosi 337+60 ležaja.

Tablica 23: Smještajni kapaciteti na području Općine Čavle, 2016. godina

Vrsta smještaja	Kategorija	Broj ležajeva
Sobe (79)	**/***/****	196
Kuće za odmor (4)	***/****	16+8
Apartman (32)	**/***/****	125+52
Ukupno		**337+60**

Izvor: TZ Općine Čavle, obrada autora.

Izniman značaj za turizam Općine Čavle imaju područja sportsko-rekreacijskih zona koja se nalaze na njihovom području, konkretnije:

- Sportski centar Grobnik 1: automotodrom, aviodrom, sportski sadržaji, sadržaji zabave, smještajni kapaciteti.
- Sportski centar Grobnik 2: streljački centar (sportsko i lovno streljaštvo).
- Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak: centar za zimske i ljetne sportove sa svom potrebnom infrastrukturom za nordijsko skijanje, sanjkanje, snowboarding te biciklističke, planinarske i pješačke staze, tubing, disc golf i panoramske vožnje žičarom. Navedene sportsko-rekreacijske sadržaje prate ugostiteljsko-turistički, trgovački i drugi sadržaji.

Obrtništvo

Prema Zakonu o obrtu (NN 143/13) obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnici na području Općine Čavle članovi su Obrtničke komore Primorsko-goranske županije - Udruženja obrtnika Rijeka, Bakar, Kraljevica, Čavle i Kostrena (skraćeno: Udruženja obrtnika Rijeka).

Udruženje obrtnika Rijeka, u suradnji s Obrtničkom komorom PGŽ, jedinicama lokalne samouprave koje spadaju u prostorni obuhvat Udruženja i ostalim nadležnim institucijama, djeluje kao pokretač aktivnosti od interesa za obrtništvo na području svoga djelovanja.

S obzirom na to da se financijski pokazatelji poslovanja obrtnika sustavno ne prikupljaju, u nastavku se prikazuju podaci vezani uz statistiku broja aktivnih obrta.

Broj obrtnika iz godine u godinu se smanjuje, u razdoblju od 2013. do 2016. evidentan je pad broja aktivnih obrta, a ista takva kretanja obilježavaju se u PGŽ.

U razdoblju od 2013. do 2016. godine broj obrta u konstantnom je padu, da bi 2016. godine broj obrta bio smanjen za 8 %. Ukupno je u 2016. godini u Općini Čavle bilo aktivno 173 obrta.

Tablica 24: Statistika aktivnih obrta od 2013. do 2016. godine

Ceh	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Proizvodni obrt	28	28	27	28	-
Uslužni obrt	33	35	39	38	4,81%
Ugostitelji i turistički djelatnici	17	16	17	14	-6,27 %
Trgovina	21	21	21	20	-1,61 %
Prijevoznici	29	25	22	21	-10,20 %
Građevinari	39	34	34	32	-6,38 %
Frizeri, kozmetičari i pedikeri	13	10	10	12	-2,63 %
Obrti za intelektualne usluge gospodarskog karaktera	7	8	8	8	4,55 %
Ukupno	**187**	**177**	**178**	**173**	-2,56 %

Izvor: Udruženje obrtnika Rijeka, 2017., Obrada autora

Stanje obrtništva po djelatnostima je sljedeće; najviše ima uslužnih obrta, slijedi ceh građevinara te proizvodni obrti.

Raste broj uslužnih obrta te obrta za intelektualne usluge gospodarskog karaktera, dok svi drugi obrti imaju negativan predznak rasta.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

U nastavku Izvješća slijedi kratka analiza planiranih gospodarskih površina temeljena na prostorno planskoj dokumentaciji Općine Čavle i stanju na terenu.

Gospodarske zone

Gospodarske zone predstavljaju posebno izdvojen prostor za odvijanje različitih gospodarskih aktivnosti odnosno za smještaj poslovanja skupa poduzetnika/tvrtki. Realizacijom zona osmišljava se gospodarstvo područja te se omogućava njegov strukturirani razvoj, sprječava se devastacija prostora u naseljima, a na koncu se osigurava prostor i infrastruktura za poduzetnike.

Općina Čavle u prostorno planskoj dokumentaciji stvara pretpostavke za razvoj gospodarskih zona planiranjem površina za razvitak gospodarskih namjena, proizvodne i poslovne namjene. U građevinska područja gospodarske namjene smještaju se djelatnosti koje nisu spojive sa stambenom funkcijom naselja i imaju specifične zahtjeve proizvodnog, odnosno poslovnog procesa.

Gospodarske zone proizvodne namjene obuhvaćaju industrijske komplekse prerađivačke industrije i građevinarstva. Podrazumijevaju proizvodnju koja zahtijeva značajnije prostorne i ljudske resurse te mogu imati značajniji utjecaj na prostor i okoliš. S druge strane zone poslovne namjene obuhvaćaju pogone proizvodnog obrta, trgovačke i skladišne komplekse, servise različitih djelatnosti (uključujući i komunalnu djelatnost) i sl.

Prostorno planskom dokumentacijom na području Općine Čavle definirano je ukupno šest gospodarskih zona, proizvodne i poslovne namjene, i to kako slijedi:

I1 - Proizvodna zona GORICA (veličina zone: 30,15 ha)
I2 - Proizvodna zona SOBOLI (veličina zone: 18,37 ha)
K1 - Poslovna zona CERNIK (veličina zone: 32,95 ha)
K2 - Poslovna zona BERHONJIN (veličina zone: 6 ha)
K3 - Poslovna zona PODČUDNIČ (veličina zone: 1,55 ha)
K4 - Poslovna zona JELENJE (veličina zone: 0,98 ha)

Od gore navedenih gospodarskih zona tri zone su potpuno neizgrađene (Gorica, Berhonjin i Jelenje). Preostale tri gospodarske zone Cernik, Soboli i Podčudnič su izgrađene djelomično ili u cijelosti, u nastavku Izvješća slijedi kratak opis.

Proizvodna zona SOBOLI (I2) obuhvaća 18,37 ha površine od kojih je okvirno 16 % površine izgrađeno. U zoni posluje više subjekata (Gostiona Putniku, Solana Pag, P. Audio, Sun Adria), a koji zapošljavaju okvirno 20 ljudi. Izgrađene su hale privatnih investitora. Zona je opremljena energetskom, komunalnom i komunikacijskom infrastrukturom. Unutar zone je makadamska cesta, prometnica je u fazi rješavanja vlasništva.

Slika 35: Proizvodna zona SOBOLI (I2)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Poslovna zona CERNIK (K1) obuhvaća 32,95 ha površine i od kojih je okvirno 25 % površine izgrađeno. U zoni posluju dva subjekta (Metro, Auto Hrvatska PSC Rijeka, Auto Hrvatska automobili), a koji zapošljavaju okvirno 120 ljudi. Izgrađene su hale privatnih investitora. Zona je opremljena energetskom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom.

Slika 36: Poslovna zona CERNIK (K1)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Poslovna zona PODČUDNIČ (K3) obuhvaća 1,55 ha površine od kojih je gotovo 100 % površine izgrađeno. U zoni posluje jedan subjekt (Adella d.o.o.). Izgrađene su hale i skladišni prostor privatnog investitora. Zona je opremljena energetskom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom.

Slika 37: Poslovna zona PODČUDNIČ (K3)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Pored gore navedenih zona gospodarske namjene, prostorno planskom dokumentacijom definirana je i mješovita zona veličine 28,14 ha, a za koju je, temeljem Prostornog plana uređenja Općine Čavle, izrađen urbanistički plan uređenja za građevinska područja za izdvojene namjene: ostala namjena (V) V - Područje ostale namjene Kikovica - UPU 8 (SN PGŽ 19/03), a kojim se uređuje prostor bivše šljunčare Kikovica.

Predmetnim UPU-om propisani su uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti u prostoru, a koji pored ostalih uključuju poslovne, trgovačke, uslužne i ugostiteljsko-turističke sadržaje (odnosno trgovački, rekreativni i poslovni centar te infrastrukturne površine).

Do konačne realizacije planiranog sadržaja u analiziranom razdoblju nije došlo, osim infrastruktura- što je u tijeku.

Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3)

Prostorno-planskom dokumentacijom Općine Čavle određena je površina od 5,79 ha za iskorištavanje mineralnih sirovina namijenjena eksploataciji građevno-tehničkog kamena (E3) na lokaciji "Kikovica - Drenovi vrh". Rudarski gospodarski subjekt Mineral IGM d.o.o., koji zapošljava 13 osoba, obavlja eksploataciju mineralnih sirovina, a temeljem Ugovora o koncesiji (do 2023. godine).

Slika 38: Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3)

Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina (E1)

Prostorno-planskom dokumentacijom Općine Čavle određena je površina od 0,63 ha za oplemenjivanje mineralnih sirovina, a u kojoj zoni je dopušteno odabiranje, drobljenje, mljevenje, sortiranje te odvajanje korisnog minerala od iskopanog prirodnog materijala nastalog kao višak nakon iskopa na građevnoj čestici. Prostornim planom uređenja Općine Čavle utvrđena je obveza izrade urbanističkog plana uređenja za predmetno područje, UPU 22: Poslovna zona Kikovica (E1). Još nije započela izrada UPU-a.

Izgradnjom gospodarskih zona prvenstveno se potiče gospodarski razvoj, potiču se investicije. S obzirom da je od ukupno planiranih površina gospodarskih zona izgrađeno cca 15 %, odnosno od ukupno šest zona u funkciji su tri zone, može se zaključiti da je potencijal za daljnji razvoj zona velik. Ograničenja razvoja gospodarskih zona u Općini su zasigurno neriješeni imovinsko-pravni odnosi kao i visoki troškovi infrastrukturnog opremanja novih zona. Zaključno, preostali neizgrađen prostor zona predstavlja „rezerve", područja na kojima je moguće razvijati gospodarske aktivnosti, a sukladno osmišljenoj viziji razvoja Općine.

Upravljanje razvojem

Razvojem se upravlja. Potrebno je imati jasnu viziju željenog stanja u koje jedinica lokalne samouprave želi doći kako bi uspjela zadržati i povećati društvene i gospodarske dobrobiti, te pri tome sačuvati okoliš.

U nastavku Izvješća razmatra se razvojni položaj Općine Čavle te institucionalni i financijski kapaciteti.

Razvojni položaj Općine Čavle

Zakonom o regionalnom razvoju (NN 147/14) uvedeno je ocjenjivanje i razvrstavanje svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti u nekoliko kategorija. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH donesena je Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 15/13).

Na razini Primorsko-goranske županije vidljivo je da se većina jedinica lokalne samouprave ubraja u IV. skupinu, a po indeksu razvijenosti u I. i II. skupinu ne ulazi niti jedna.

Indeks razvijenosti predstavlja važan pokazatelj ukupnog razvoja određenog područja te se postavlja kao temelj pri strateškom planiranju i budućem razvoju. Prema indeksu razvijenosti od 101,20 %, Općina Čavle pripada najrazvijenijoj, IV. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 % prosjeka Republike Hrvatske.

Svrstavanje Općine Čavle u razvijenije jedinice lokalne samouprave neosporno je pozitivno, no s druge strane gledajući, nosi i negativne implikacije. Naime, pojedini programi namijenjeni financiranju razvojnih projekata u Hrvatskoj usmjereni su prema slabije razvijenim područjima, što drugim riječima znači umanjenje dostupnih financijskih sredstava u razvijenijim jedinicama lokalne samouprave, što je slučaj i s Općinom Čavle.

Institucionalni kapaciteti Općine Čavle

Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili Zakonom dodijeljeni državnim tijelima. Poslovi koje obavlja Općina Čavle su: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita potrošača, zaštita i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita, promet na svom području te ostale poslove

sukladno posebnim zakonima. No, prije postizanja određenih rezultata, institucionalni kapaciteti i ljudski kapital moraju biti sposobni za provođenje lokalne politike.

U nedostatku ostalih pokazatelja, kapacitete javne uprave može se mjeriti ukupnim brojem zaposlenih. Broj zaposlenih u Općini Čavle nije se značajno mijenjao posljednje četiri godine, a što je razvidno iz tablice koja slijedi u nastavku Izvješća.

Tablica 25: Broj zaposlenih u Općini Čavle

Broj zaposlenih u javnoj upravi općine Čavle	2013.	2014.	2015.	2016.
ukupno	**11**	**13**	**13**	**13**
službenici	**8**	**10**	**10**	**10**
namještenici	**1**	**1**	**1**	**1**
dužnosnici	**2**	**2**	**2**	**2**

Izvor: Ministarstvo financija, proračuni JLS-a

Razvoj pojedinog lokalnog područja rezultat je dobro osmišljene vizije nositelja razvoja. U tom smislu Općina Čavle priprema i provodi svoj lokalni strateški dokument, Plan ukupnog razvoja Općine Čavle od 2016. do 2020. godine, a koji predstavlja plan budućeg razvoja Općine, temeljen na analizi postojećeg stanja.

Financijski kapaciteti Općine Čavle

Prihodi i rashodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Financijski kapacitet lokalne samouprave značajan je za realizaciju razvojnih projekata i programa, odnosno za funkcioniranje uprave općenito, a što poticajno djeluje na gospodarski razvoj područja.

Ustavom RH zajamčeno je pravo na lokalnu samoupravu i upravu, koje obuhvaća pravo odlučivanja o lokalnim potrebama i interesima, a što se ostvaruje kroz Proračun lokalne jedinice. Osnovna funkcija proračuna u Općini je da prikaže osnovne ciljeve Općine u fiskalnoj godini i da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

Slijedi kratki prikaz prihoda i rashoda proračuna Općine Čavle[10].

Općina Čavle koja je osnovana 1993. godine, Zakonom o brdsko-planinskim područjima je 2003. dobila status brdsko-planinskog područja, a samim time i veći udjel u poreznim prihodima koji su do te godine iznosili najviše 4.3 mil.hrk.

Tablica 26: Prihodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

Godina	PRIHODI POSLOVANJA			Ukupno	Prihodi od prodaje imovine	Prihodi TEKUĆE GODINE
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi			
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2013.	16.547.573	4.155.127	7.913.063	**28.615.763**	48.224	**28.663.987**
2014.	17.392.184	8.047.654	8.206.723	**33.646.561**	163.433	**33.809.994**
2015.	10.274.285	6.210.190	8.944.652	**25.429.127**	1.232.607	**26.661.734**
2016.	12.358.969	658.405	8.234.931	**21.252.305**	584.912	**21.837.217**

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle. Obrada autora.

[10] Prema Proračunski prihodi i rashodi Općine Čavle 2005.-2015., HGK Županijska komora Rijeka, Odsjek za financijske institucije, poslovne informacije i gospodarske analize, Nikola Musulin, Rijeka 2017.

Prihodi od tekućih potpora ili drugih subjekta, kao i ostali prihodi (od imovine, administrativnih pristojbi i slično) različiti su po pojedinim godinama što se detaljnije uočava u sljedećoj tablici.

Tablica 27: Struktura prihoda poslovanja Općine Čavle po godinama

Godina	PRIHODI POSLOVANJA			
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	**Ukupno**
1	2	3	4	5=2+3+4
2013.	57,8 %	14,5 %	27,7 %	**100,0 %**
2014.	51,7 %	23,9 %	24,4 %	**100,0 %**
2015.	40,4 %	24,4 %	35,2 %	**100,0 %**
2016.	58,1 %	3,1 %	38,7 %	**100,0 %**

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Rashodi proračuna Općine Čavle kretali su se u okviru ostvarenih prihoda. Rashodi poslovanja prikazani su u tri skupine rashoda: rashode za zaposlene, materijalne i ostale rashode.

Tablica 28: Rashodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

Godina	RASHODI POSLOVANJA				Rashodi za nabavu imovine	Rashodi TEKUĆE GODINE
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2013.	2.708.117	7.256.493	10.627.274	**20.591.884**	5.457.839	**26.049.723**
2014.	2.847.781	6.621.387	9.390.315	**19.278.448**	12.917.327	**32.195.775**
2015.	1.686.747	7.518.992	9.398.855	**20.711.935**	3.884.359	**24.596.294**
2016.	1.796.917	6.582.595	9.971.626	**18.351.138**	2.578.069	**20.929.207**

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Ukupni rashodi poslovanja ostvarivali su se u rasponu od 18,3 do 20,7 mil.hrk, a rashodi za nabavu imovine u rasponu od 2,5 do 12,9 mil.hrk, sukladno izvještajima o izvršenju proračuna. Struktura rashoda poslovanja po godinama prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 29: Struktura rashoda poslovanja Općine Čavle po godinama

Godina	RASHODI POSLOVANJA			
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	**Ukupno**
1	**2**	**3**	**4**	**5=2+3+4**
2013.	13,2 %	35,2 %	51,6 %	**100,0 %**
2014.	14,8 %	34,5 %	48,7 %	**100,0 %**
2015.	17,9 %	36,7 %	45,4 %	**100,0 %**
2016.	9,8 %	35,9 %	54,3 %	**100,0 %**

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Pojedini rashodi rasli su različitim intenzitetom ovisno o potrebama korisnika proračuna i ostvarenim prihodima, a sukladno tekućoj politici u pojedinoj proračunskoj godini koju je provodilo Općinsko vijeće Općine Čavle.

U 2015. godini došlo je do izmjene zakona o financiranju JLS kojim je u 2015. godini ukinuta kompenzacijska mjera Ministarstva financija za brdsko-planinska područja, a što je rezultiralo velikim smanjenjem prihoda u odnosu na prethodne godine. Navedene izmjene zakona, koje će rezultirati smanjenjem proračunskih prihoda, zasigurno će utjecati na daljnji razvoj Općine.

Daljnja decentralizacija prijenosom ovlasti s viših na niže razine, uz prateći prijenos financijskih sredstava, doprinijela bi jačanju fiskalnog kapaciteta i samostalnosti jedinica lokalne samouprave, što

bi trebalo omogućiti ispunjenje osnovne zadaće lokalnih jedinica, a to je poboljšanje životnog standarda svih njezinih stanovnika.

2.3.2. Struktura društvenih djelatnosti

Predškolski odgoj i obrazovanje

Predškolski odgoj i obrazovanje odvija se u Općini Čavle u Dječjem vrtiću „Čavlić“ u Čavlima, Područnici „Petešić“ i u Područnici „Grad Grobnik“.

Dječji vrtić „Čavlić“ je matični vrtić izgrađen 2015. godine, a sastoji se od unutarnjeg prostora od cca 2.000 m^2 i vanjskog prostora od cca 3.000 m^2. Kapaciteta je 250 djece. Sastoji se od dva kata s dva igrališta, te odvojenog gospodarskog dijela s dvije kotlovnice. Godine 2016. upisano je ukupno 250 djece u 10 odgojnih skupina, od čega 51 dijete jasličke dobi i 199 djece u dobi od tri do šest godina.

Područni vrtić „Petešić“ nalazi se u Čavlima iza OŠ Čavle, planiranog kapaciteta do 60-oro djece. Godine 2016. upisano je 46-oro djece u dva odjela. Izgrađen je još 1973. godine a sastoji se od unutarnjeg prostora od 365 m^2 i vanjskog prostora od 1.000 m^2.

Područna jedinica dječjeg vrtića „Čavlić“ nalazi se u prizemlju škole u Grobniku, a pohađa ju 17-oro djece u jednoj grupi, starosti od tri do šest godina.

Građevina, koja je zaštićeni kulturni spomenik, u cijelosti je adaptirana 2013. godine na način da se u prizemlju nalazi Vrtić, a na katu Područna škola Grobnik. Vrtiću i Školi nedostaje prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu. Na raspolaganju je suteren od 70 m^2 koji se planira adaptirati za navedenu namjenu.

U Dječjem vrtiću „Čavlić“ i u Područnici „Grad Grobnik“ ne planira se povećanje broja odgojnih skupina, za razliku od Područnice „Petešić“, gdje će se zbog povećanja broja djece, otvoriti još jedna odgojna skupina.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Općine Čavle djeluje OŠ Čavle. U Osnovnu školu „Čavle“ u školsku godinu 2016./2017. upisano je ukupno 591 učenika u 24 razredna odjeljenja. Matičnu školu pohađa 573 učenika, a 18 učenika Područnu školu Grobnik. Svake školske godine broj prvašića raste.

Zbog sve većeg interesa za produženim boravkom u matičnoj školi i omogućavanja odgojno-obrazovnog rada škole u jednoj smjeni, a temeljem odredbi Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08, 90/10) koji propisuje od 16 do 20 razreda kao maksimalan broj odjeljenja za jednosmjenski rad, bit će potrebno dograditi Osnovnu školu.

Matična osnovna škola je sagrađena 1965. godine i dograđena 1984. godine. Površina škole je 3.147 m^2 unutarnjeg prostora u zgradi katnosti P+1 s 12 klasičnih i tri specijalizirane učionice, dvoranom za tjelesnu i zdravstvenu kulturu, knjižnicom, etno učionicom te kabinetima.

Nastava tjelesne i zdravstvene kulture odvija se u školskoj sportskoj dvorani veličine 464 m^2 i vanjskom školskom igralištu otvorenog tipa.

Dvorana je izgrađena 1964. godine i opremljena je za različite sportove: odbojku, mali rukomet, mali nogomet, tenis, stolni tenis, košarku i gimnastiku. Također je opremljena potrebnim pratećim sadržajima: dvije svlačionice sa sanitarnim čvorovima, odvojeno za djevojčice i dječake te kabinetom za učitelje tjelesne i zdravstvene kulture.

Vanjski prostor je veličine 2.320 m^2, a obuhvaća uređeno dvorište i sportsko igralište „Jama“ površine 2.000 m^2. Na njemu se nalaze košarkaški i malonogometni tereni sa osvjetljenjem.

Unatoč velikoj kvadraturi raspoloživih površina nedostaju uređeni sportski tereni i igralište. Postojeće vanjsko igralište je nedostatno i samo dijelom uređeno.

Nastavak uređenja okoliša obavit će se u suradnji s Osnivačem i Općinom Čavle, koja je financirala izradu dokumentacije s planom uređenja svake pojedinačne parcele i njene namjene za određenu aktivnost, te uređenje sportskih terena namijenjenih grupnim sportovima.

U razdoblju od 2009. do 2014. godine započelo se s uređenjem učionica i oplemenjivanjem vanjskog prostora Škole (igralište, postavljanje vanjske sportske opreme i uređenje školskog Mediteranskog vrta).

Na području Općine djeluje i **Područna škola Grobnik** u Gradu Grobniku. Izgrađena je 1847. godine, djelomično renovirana 1990. godine, a u potpunosti adaptirana 2013. godine. U prizemlju zgrade nalazi se Područna jedinica Dječjeg vrtića „Čavlić“, a na katu PŠ Grobnik. Za dva kombinirana razredna odjela koriste se dvije klasične učionice, sanitarni čvor i mala zbornica, ukupne korisne površine od 320 m^2 unutarnjeg prostora i oko 1.000 m^2 školskog dvorišta.

Zdravstvena zaštita

Sustav zdravstvene zaštite Općine Čavle odvija se na primarnoj i sekundarnoj razini. Primarna zdravstvena zaštita odvija se preko Doma zdravlja Rijeka, zdravstvene ambulante u Čavlima koja sadrži ordinacije opće/obiteljske medicine, dentalne medicine i patronaže. Građevina se nalazi u naselju Čavle blizu zgrade općinske uprave, katnosti P+1 (u prizemlju 200 m^2, a na katu 400 m^2). U Općini nedostaje pedijatrijska i ginekološka ambulanta.

Na području Općine djeluje jedna privatna ljekarna, dvije privatne ordinacije dentalne medicine i jedan oftalmološka.

Na području Općine Čavle djeluju četiri tima opće medicine (dva u sklopu Doma zdravlja i dva koncesionara), tri tima dentalne medicine (koncesionari) i dva tima zdravstvene njege u kući (koncesionari).

Zdravstvena njega bolesnika u kući odvija se na razini primarne zdravstvene zaštite (kurativa). Djelatnost se provodi isključivo na terenu i to kao njega u kući bolesnika i/ili provođenjem fizikalne terapije, a po nalogu odabranog liječnika opće prakse uz odobrenje HZZO-a. Njegu i/ili fizikalnu terapiju nepokretnih bolesnika, kojima je potrebno pružiti zdravstvenu uslugu u kući vrši pet medicinskih sestara i dva fizioterapeuta. Korisnici ove usluge su sve dobne skupine stanovništva.

Socijalna skrb

U pogledu pružanja usluga socijalne skrbi, na području Općine Čavle djeluju jedan privatni **Dom za starije i nemoćne osobe** „Nina“ i jedna **Ustanova za zdravstvenu njegu u kući** „Žeravica“.

U Domu za starije i nemoćne osobe „Nina“, koji se nalazi u naselju Buzdohanj, pruža se socijalna usluga smještaja za starije osobe do 61 korisnika. Do ožujka 2013. godine Dom je bio manjeg kapaciteta do najviše 49 korisnika III. stupnja usluge. Socijalna usluga trajnog smještaja obuhvaća sljedeće aktivnosti: briga o zdravlju, njega, fizikalna terapija, socijalni rad, aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti. Medicinska skrb je zajamčena dolaskom liječnika nekoliko puta na tjedan, a 24-satni nadzor pružaju stalno zaposlene medicinske sestre i njegovateljice. Dio dnevne brige preuzima fizioterapeut. Prehrana pod medicinskim nadzorom je realizirana u vlastitoj kuhinji.

U prizemlju Doma su dvije sobe s vlastitim kupaonicama te osam soba s dvije zajedničke kupaonice. Na međukatu se nalazi jedna soba s vlastitom kupaonicom i osam ostalih soba s tri kupaonice. Na prvom katu se nalaze četiri sobe s dvije kupaonice.

Dom je preuređen 2014. godine. Na drugom katu, u novouređenom dijelu, osiguran je smještaj u tri dvokrevetne i dvije trokrevetne sobe, za još 12 korisnika. Sve sobe imaju zasebne sanitarne čvorove (wc+umivaonik) s tušem. Površina i oprema soba je primjerena za smještaj korisnika do III. stupnja usluge. Svaka etaža ima i svoj zasebni dnevni boravak. Na drugom katu postoji i soba za djelatnike sa zajedničkim dnevnim boravkom, koji ujedno ima i funkciju blagovaonice za korisnike navedenog kata.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Žeravica“ započela je s radom 2013. godine. Pruža usluge smještaja starijih i nemoćnih osoba propisanih „Pravilnikom o vrsti i djelatnosti Doma socijalne skrbi, načinu pružanja socijalne skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centara za pomoć i njegu u kući“ (NN 64/09), bez osnivanja Doma socijalne skrbi.

Rehabilitacijska ustanova je smještena u naselju Buzdohanj u objektu katnosti P+2, u kojoj se pruža smještaj za najviše 13 korisnika – starijih i nemoćnih osoba (od čega može biti pet pokretnih korisnika, a osam korisnika koji zahtijevaju pojačanu njegu). Prostor za pružanje usluga smještaja nalazi se u potpunosti u prizemlju objekta.

U okviru smještaja pružaju se sljedeće usluge: stanovanje i prehrana, briga o zdravlju, njega i održavanje osobne higijene, pomoć pri obavljanju svakodnevnih aktivnosti, usluge socijalnog rada i psihosocijalne rehabilitacije, radne aktivnosti, organiziranje slobodnog vremena, pratnja i organizirani prijevoz te savjetodavni rad. Površina i broj soba odgovara uvjetima iz Pravilnika. U objektu postoji primjeren broj sanitarnih čvorova, opremljenih prema potrebama teže pokretnih korisnika. Također postoji prostor za dnevno boravljenje/blagovanje. Ustanova ima ugovor s ovlaštenim pružateljem usluga pripreme i dostave obroka. Objekt ima praonicu i glačaonicu rublja, pomoćnu kuhinju sa skladištem, sobu za izolaciju, sobu za privremenu pohranu preminulih i plinsku kotlovnicu.

Radi povećanja kvalitete života osoba treće dobi Općina Čavle je 2015. godine naručila investicijski projekt za „Dom za starije i nemoćne osobe Čavle“ i izradila Studiju izvedivosti za opravdanost, isplativost i održivost projekta „Doma za starije i nemoćne osobe Čavle“, te time iskazala potrebu za planiranjem Doma za starije osobe i teško bolesne odrasle osobe.

U Domu za njegu starijih osoba pružaju se sljedeće vrste usluga: smještaj, poludnevni i cjelodnevni boravak te organizirano stanovanje u stambenim jedinicama.

Dom može obuhvaćati sljedeće aktivnosti: brigu o zdravlju, njegu, fizikalnu terapiju, socijalni rad, aktivno provođenje vremena i radne aktivnosti, organiziranje prehrane u kući korisnika, obavljanje kućnih poslova u kući korisnika, održavanje osobne higijene u kući korisnika, zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba, te aktivnosti podrške u organiziranom stanovanju.

Intenzitet pružene usluge starijim osobama i teško bolesnim odraslim osobama ovisi o vrsti usluge, potrebama korisnika, odnosno funkcionalnoj sposobnosti i zdravstvenom stanju korisnika, a određuje ga intenzitet aktivnosti unutar usluge (usluga se sastoji od više aktivnosti).

Sport i rekreacija

Sportsko-rekreacijski centar Platak nalazi se desetak kilometara zračne linije od mora, sa svojim najvišim vrhom Radeševo (1.363 m iznad mora).

Zona sportsko-rekreacijske namjene Platak smještena je u sjevernom dijelu Općine Čavle i zauzima površinu od 426,1 ha. Istočna granica je ujedno i granica Općine i na tom dijelu Sportski centar Platak graniči s Nacionalnim parkom Risnjak, odnosno Općinom Čabar.

Postojeću izgrađenu strukturu u obuhvatu čine skijaški tereni, građevina uprave Hrvatskih šuma-Lugarnica, objekt Interventne baze Platak - Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanica Rijeka i planinarski domovi Platak i Sušak.

Skijanje je najpopularniji oblik rekreacije zimi. Prva žičara na Platku izgrađena je još 1966. godine. Zimska ponuda sadržaja na Platka nudi mogućnosti skijanja, bordanja, sanjkanja i drugih zimskih doživljaja. Na području SC Platka uređeno je šest skijaških staza te jedna staza za sanjkanje. U funkciji su dvosjedežnica Radeševo (dužine 850 m, 500/900 skijaša/sat) i baby lift (dužine 150 m, 200 skijaša/sat), vučnica Pribiniš 1 (dužine 350 m, 300/500 skijaša/sat) i automatska vučnica Tešanj (dužine 650 m, 900 skijaša/sat). Ukupni kapacitet žicara iznosi 2.400 do 2.500 skijaša/sat. Na skijaškoj stazi Radeševo izvedena je rasvjeta čime je omogućeno noćno skijanje. Uz skijašku stazu, u podnožju Radeševa, nalazi se i pokretna traka za skijaše i sanjkaše.

Platak i njegova okolica nudi izvanredne ture i lijepe izlete za sve koji vole vožnju biciklom i uživanje u prekrasnim pejzažima i pogledima. Uređen je bike-park koji sadrži dvije razine staza i to onu lakšu „flow“, dužine cca 2.000 m, te zahtjevniju „downhill“, dužine cca 1.500 m. Organizirano je iznajmljivanje bicikla. Blizina Risnjaka i Snježnika čini Platak polazišnom točkom za ljubitelje dužih pješačkih tura. U suradnji s planinarskim društvima markirano je više planinarskih staza i šumskih puteva. Na Platku je uređen ljetni sportski zabavni park koji obuhvaća niz rekreativno sportskih sadržaja u kojima mogu uživati i djeca i stariji. On obuhvaća: sportska igrališta (mogućnost igranja košarke, rukometa, malog nogometa, odbojke, badmintona i dr. na asfaltnoj podlozi od 6.000 m^2), dječja igrališta (ljuljačke, tobogani, penjalice, vodoravne ljestve, klackalice, trampolini i dječji zip-line), dva boćališta te disc golf (šumski teren disc golfa sastoji se od 18 „rupa/koševa“od kojih svaka ima po dvije početne pozicije – jedna za početnike, a druga za naprednije igrače). Na raspolaganju su 10 uređenih platoa s roštiljem.

Postojeći planinarski domovi, Platak i Sušak (Mali Platak), osim što omogućuju smještaj planinara, predstavljaju i polazišnu točku za posjete Nacionalnom parku Risnjak.

Veliki planinarski dom „Platak“ raspolaže sobama za smještaj, restoranom, caffe-barom i dvije sale, te je vrlo popularan među osnovnoškolcima koji organizirano zimuju na Platku.

Trenutni zakupac Velikog Doma na Platku uložio je u uređenje glavnog ulaza, recepcije, restorana i kafića te sanitarnog čvora i terase, čime se dodatno unaprijedila izletnička i skijaška ponuda.

Mali planinarski dom „Sušak“ obavlja djelatnost ugostiteljstva i ima mogućnost pružanja usluga smještaja.

Ugostiteljska ponuda, pored spomenuta dva planinarska doma, uključuje caffe bar „X-bar“ u podnožju Radeševa i caffe bar „Sova“ na samom parkiralištu.

Automotodrom Grobnik je motociklistička i automobilistička staza na području Grobničkog polja,

na površini od 400.000 m^2. Staza je otvorena 17. rujna 1978. godine. Dužina staze je 4.167 m, a širina staze iznosi od 10 do 15 m. Uz stazu se nalaze dvije zgrade katnosti P+1 i P+2, opremljene s potrebnom opremom (za rad djelatnika na stazi, monitorima za pregled stanja rezultata).

Staza se koristi u ekskluzivnom najmu do 190 dana u godini a u individualnom najmu 50 do 60 dana u godini. Kapacitet staze za moto utrke iznosi 48 motocikla za treninge i 40 za utrke, a kapacitet staze za automobilističke utrke je 40 automobila za treninge i 40 za utrke.

Slika 39: Svjetsko prvenstvo motocikala s prikolicom "Croatia osiguranje FIM Sidecar World Championship 2013."

Na stazi se održavaju sljedeća natjecanja:

- Moto utrke Prvenstva Hrvatske, Alpe Adria, Europsko prvenstvo, Svjetsko prvenstvo motocikala s prikolicama (dva do tri puta godišnje),

- Auto utrke – Prvenstvo Hrvatske i CEZ (Centralno europska zona).

U promatranom periodu izrade Izvješća na Automotodromu Grobnik su se obavljale sljedeće aktivnosti: organizacija auto i moto utrka, najam staze različitim klubovima iz zemlje i inozemstva, organiziranje šest zasebnih Team Building evenata i snimanje reklamnih spotova za nove automobile i motocikle.

Održavale su se sljedeće utrke: osam utrka Alpe-Adria, četiti utrke Svjetskog prvenstva motocikala s prikolicama, pet automobilističkih utrka Prvenstva Hrvatske + CEZ (Centralno europska zona) i četiri Europska prvenstva motocikala.

Potrebno je naglasiti da je riječ o jedinom automotodromu na području Hrvatske koji se bavi organizacijom domaćih i međunarodnih utrka u brzinskom motociklizmu i automobilizmu.

Sportski aerodrom smješten je na području naselja Soboli na 300 mnm, a koriste ga lokalni aeroklubovi. Staza je neinstrumentalna, odnosno predviđena je za dnevno letenje. Duljina piste iznosi 1.600 m, a širina 30 m asfaltne podloge. Promet je nekomercijalan (prevladava sportsko-rekreacijsko letenje). Lokalni aeroklub ima osam aviona i pet jedrilica.

Također se izvode letovi motornim zrakoplovima i padobranski skokovi. Ovaj je aerodrom jedan od nekolicine mjesta u Hrvatskoj gdje je moguće susresti sve grane zrakoplovstva.

Danas na aerodromu djeluje pet zrakoplovnih klubova ujedinjenih u Zrakoplovno društvo “Krila Kvarnera”. To je krovna organizacija koja upravlja aerodromom. U sklopu aerodroma je hangar u kojem je moguće smjestiti zrakoplove klubova koji djeluju na aerodromu i zrakoplove posjetitelja. Na aerodromu je također dostupno i zrakoplovno gorivo.

Padobranski klub “Krila Kvarnera” jedan je od najtrofejnijih padobranskih klubova u RH te dugogodišnji organizator europskih padobranskih kupova. Klub posjeduje dva zrakoplova, Cessna 207 i AN-2, pogodna za bavljenje padobranskim sportom kao i za padobransku školu.

Jedriličarski klub “Krila Kvarnera” jedan je od najstarijih takvih klubova u Hrvatskoj. Klub posjeduje tri jedrilice i jedan zrakoplov za vuču jedrilica. Zbog geografskih ograničenja, tj. nemogućnosti prevaljivanja velikih udaljenosti, klub je prvenstveno orijentiran na obuku pilota jedrilica. Zrakoplovi su prilagođeni za sve vrste obuke, od osnovne, u dvosjednoj jedrilici, do napredne obuke za natjecatelje u klupskoj jedrilici.

Pilotski klub “Krila Kvarnera” posjeduje četiri zrakoplova tipa Cessna koji su pogodni za panoramsko letenje kao i za snimanje iz zraka.

Klub za slobodno letenje “Krila Kvarnera” organizira letenje zmajevima te obuku za zmajarenje. U sklopu aerodroma napravljen je poseban poligon za obuku zmajara. Letove započinju s obližnjih brda, a moguće je i letenje aerozapregom sa samog aerodroma.

Klub za samogradnju “Krila Kvarnera” ima dugu tradiciju, te je u sklopu kluba izrađeno nekoliko amaterskih zrakoplova koji su smješteni na aerodromu i kojima se redovito leti. Klub ima i modelarsku sekciju, te je prvi izbor osnovnoškolaca zaljubljenika u letenje od kojih mnogi kasnije postanu piloti ili padobranci.

Sportska dvorana Mavrinci je slobodnostojeća građevina namijenjena za sport i rekreaciju izgrađena 2009. godine, odnosno zatvorena dvorana s tribinama kapaciteta od 620 gledatelja. Dvorana ima mogućnost razdvajanja na tri borilišta. Ima 12 svlačionica, fitness, poslovne prostore, spremišta te sadržaje i prostore ugostiteljske namjene. Kapacitet parkirališta je za 35 mjesta, a po potrebi se otvara i pomoćno igralište NK Grobničana za prihvat više vozila.

NK Grobničan osnovan je 1932. godine kao Radnički sportski klub. Nalazi se nedaleko od sportske dvorane Mavrinci, a sastoji se od glavnog i pomoćnog igrališta s tribinama.

Zatvoreni prostor se sastoji od dviju svlačionica sa sanitarnim čvorovima te dviju svlačionica i prostorijama za suce. Tribine mogu primiti 2.500 gledatelja s preko 700 natkrivenih mjesta. Tribine su dograđene 2004. godine. Prostor također ima dva otkrivena igrališta za nogome. Prostor ispod tribina

je planiran za izgradnju pomoćnog prostora za vatrogasce, kao prostor za spremište opreme i uređenje dotrajalih svlačionica.

Sportski centar „Start fun“ nalazi se u naselju Buzdohanj. Djeluje s vanjskim terenima za mali nogomet, tenis i odbojku, kao i unutarnjim terenima za mali nogomet, tenis/badminton/squash, polivalentnom dvoranom i igraonicom za djecu.

Na području Općine Čavle izgrađeno je sedam **boćališta** i to: u Cerniku (Cernik), u Mavrincima (Baćina), dva u Grobniku (Zastenice i Frankopan), jedno u Podrvnju (Krenovac) i dva u naselju Buzdohanj (Sloga i Bajci). Za sve njih, na Hrastenici u naselju Buzdohanj, Općina Čavle je 2005. godine izgradila **dvoranu za boćanje**.

U zatvorenom prostoru boćlišta nalaze se staze za boćanje i tribine za 200 gledatelja, tri svlačionice, uredi i pomoćni prostori.

Što se tiče sadržaja za najmlađe stanovnike, Općina je izgradila i opremila 18 **dječjih igrališta** koja su postala glavna okupljališta roditelja i njihove djece.

Kultura

Kaštel u Grobniku, kulturni je spomenik nulte kategorije, izgrađen oko živog bunara s izvorskom vodom u središtu unutarnjeg dvorišta kaštela. U sklopu kaštela djeluje Zavičajni muzej s etnografskom zbirkom. Od posebnog je značaja **Artoteka Grobnik** koja je svoja vrata otvorila 2015. godine, a ujedno je i prva u ovom dijelu Europe. Obzirom na već priznate likovne autore iz raznih zemalja, za očekivati je da će Artoteka s vremenom biti sve značajniji kulturni i turistički cilj.

Muzej suvremene umjetnosti Grobnik nalazi se u sklopu kaštelskog kompleksa Grobnik te je dom jedinstvene Zbirke suvremene likovne umjetnosti. Navedenu zbirku su 2002. godine utvrdili povjesničari umjetnosti dr.sc. Berislav Valušek i Boris Toman. Zbirka se, sa svakim novim sazivom umjetnika koji rade u grobničkoj Likovnoj koloniji (nastaloj 1996. godine), nadopunjuje novim djelima, a s obzirom na do sada stečen ugled Međunarodne likovne kolonije Grobnik u zemlji i inozemstvu, realna su očekivanja konstantnog bogaćenja Muzeja suvremene likovne umjetnosti Grobnik.

Od posebnog je značaja **Zavičajni muzej s etnografskom zbirkom** koji pomno „čuva“ razne dijelove namještaja vrijednih, nekada daleko poznatih grobničkih majstora - tišjara, koji su svoj zanat prenosili 400-ak godina s koljena na koljeno. U tom je prostoru grobnička stolica, grobnička posteja, grobnička mobilija, zatim dijelovi tkalačkog stana te brojni predmeti koji su koristile daleko poznate grobničke mlikarice. Osim toga, u muzeju se nalaze i kopije dva najstarija hrvatska križa koja su nastala upravo u grobničkoj Župi.

U **Domu Čavle,** u samom centru naselja Čavle, čija je gradnja započela 1950. godine, a dvorana i ulazni hol dograđeni 1966. godine, smješteni su brojni društveni sadržaji: Turistička zajednica Općine Čavle, Pošta Čavle, Erste banka, ugostiteljski sadržaji, trgovački sadržaji i prostor za skladište Dobrovoljnog vatrogasnog društva (DVD Čavle). Također je u prostoru Doma Čavle smješten i matični ured te stara općinska vijećnica. Prostor stare vijećnice koristi i Općina Čavle za potrebe javnih rasprava i povremenih prezentacija.

U **Domu kulture** nalazi se dvorana (348 m^2) s pozornicom (160 m^2) i ulaznim holom (217 m^2), ukupne veličine 725 m^2 i kapaciteta max. 650 gledatelja u kojoj se održavaju neke od brojnih manifestacija opisanih u daljnjem tekstu o kulturnim i tradicijskim manifestacijama Općine Čavle.

Ovaj veliki kompleks s brojnim sadržajima još uvijek je u nedovoljnoj mjeri iskorišten javni prostor, jer je gotovo polovica prostora prazna.

Na području Općine izgrađene su **dvije čitaonice** i to u Grobniku i Cerniku, a u prizemlju zgrade sjedišta Općine Čavle, djeluje **knjižnica** Čavle. Knjižnica je dio sustava Gradske knjižnice Rijeka, od 2007. godine, a 2016. godine broji 644 člana. Knjižnica je namijenjena stanovnicima Općine Čavle u svrhu podizanja opće kulture i informiranosti, poticanja stručnog rada te osobne kreativnosti.

Unutar debelih kamenih zidova Čebuharove kuće na površini od 170 m^2, pruža se osobit knjižnični interijer s fondom od 21.000 knjiga.

Smještaj društvenih djelotnisti u prostoru prikazan je na kartografskom prikazu broj 5.

Organizacije civilnog društva

U Općini Čavle registrirano je 59 različitih udruga. Ovako velik broj udruga (iako nema podataka o njihovoj aktivnosti) upućuje na zainteresiranost građana za udruživanje u različite udruge i inicijative. Udruge uglavnom djeluju volonterski u lokalnoj zajednici, najčešće kroz zajedničke ili pojedinačne aktivnosti ciljane na poboljšanje kvalitete života u zajednici, jačanje tradicijskih i drugih kulturnih aktivnosti. U nastavku se daje popis registriranih, aktivnih udruga prema Registru udruga Ministarstva uprave Republike Hrvatske.

Tablica 30: Popis registriranih udruga na području Općine Čavle

1.	ATLETSKI KLUB "GROBNIK"	36.	ODBOJKAŠKI KLUB "GROBNIČAN"
2.	BOĆARSKI KLUB "BAJCI"	37.	OLDTIMER KLUB "RIJEČKA FIĆO SCENA"
3.	BOĆARSKI KLUB"CERNIK"	38.	PAINTBALL KLUB "GROBNIK"
4.	BOĆARSKI KLUB "ČAVLE ŠB" ČAVLE	39.	PIKADO KLUB GROBNIK
5.	BOĆARSKI KLUB "FRANKOPAN"	40.	PIKADO KLUB SLOGA ČAVLE
6.	BOĆARSKIKLUB "KRENOVAC"	41.	PLESNI CENTAR "SALSAMOR"
7.	BOĆARSKI KLUB "SLOGA"	42.	RUKOMETNI KLUB "MORČIĆ"
8.	BOĆARSKIKLUB "ZASTENICE"	43.	RUKOMETNI KLUB ČAVLE
9.	BODYBUILDING KLUB "SPORTMAN"	44.	SKIJAŠKI KLUB "GROBNIČAN" ČAVLE
10.	CENTAR ZA PROFESIONALNU AROMATERAPIJU "SMILJE"	45.	SPORTSKO REKREATIVNO DRUŠTVO "SPIRITUS NATURALIS"
11.	ČAVJANSKE MAŠKARE	46.	TAEKWON-DO KLUB "GROBNIK"-ČAVLE
12.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO "ČAVLE"-ČAVLE	47.	„TOPIARI“ – UDRUGA ZA OBLIKOVANJE I OČUVANJE LJEKOVITOG I UKRASNOG BILJA, LIJEPIH OKUĆNICA I STARINA PO TRADICIJI GROBNIČKOG KRAJA
13.	DRAMSKA KUMPANIJA "TAVALONI"	48.	TRKAČKI SKI KLUB "RIJEKA-ČAVLE"
14.	DRUŠTVO PRIJEVOZNIKA PGŽ	49.	UDRUGA "GROBNIČKI DONDOLAŠI"
15.	"DRUŠTVO NAŠA DJECA" ČAVLE	50.	UDRUGA "GROMIŠĆINA ZEMJA"
16.	FESTIVAL PUČKOG TEATRA	51.	UDRUGA "NOVUS"
17.	GLAZBENA UDRUGA „CONTEMPORANEA“	52.	UDRUGA ANTIFAŠISTIČKIH BORACA I ANTIFAŠISTA OPĆINE ČAVLE
18.	„INTEROCENTAR“ -UDRUGA ZA EDUKACIJU, SAVJETOVANJE I NENASILNO DJELOVANJE	53.	UDRUGA HOSTESA "STRATEGIJAS"
19.	JEDRILIČARSKI KLUB "NEVERIN" ČAVLE	54.	UDRUGA HRVATSKIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA GROBNIŠĆINE
20.	KARATE KLUB "GROBNIČAN"	55.	UDRUGA MLADIH "BABILON"
21.	KATEDRA ČAKAVSKOG SABORA GROBNIŠĆINE	56.	UDRUGA MOTOCIKLISTIČKIH SUDACA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
22.	KICKBOXING KLUB "ADRIAGYM" ČAVLE	57.	UDRUGA NAVIJAČA - ARMADA GROBNIK
23.	KICKBOXING KLUB "GROBNIK"	58.	UDRUGA PALENTAR
24.	KLUB BRAZILSKE JIU-JITSE "AEQUILIBRIUM"	59.	UDRUGA U TURIZMU-GROBNIK

Izvor podataka: Općina Čavle „Program ukupnog razvoja Općine Čavle 2016.-2020.godine“

Manifestacije u Općini Čavle

Općina Čavle oduvijek se ponosila svojom kulturnom baštinom i povijesnom tradicijom. To je područje grobničke čakavštine koja je proglašena zaštićenim kulturnim dobrom Republike Hrvatske te ju je zato potrebno dodatno valorizirati. Svake godine ovaj projekt dobiva sredstva Ministarstva za njegovo provođenje.

Gmajna je glasilo Općine Čavle koja se objavljuje tri puta godišnje, a sadrži brojne informacije o aktualnim temama, gospodarskim, političkim, sportskim, kulturnim i raznim drugim događajima. Prvi broj Gmajne izašao je 2006. godine.

Potrebno je istaknuti rad Katedre Čakavskog sabora Grobništine kroz koju su se realizirali mnogi projekti u kulturi na ovom području.

Osim navedenog, Općina Čavle je domaćin brojnih manifestacija kroz koje nastoji pridonijeti unapređenju kvalitete kulturnih djelatnosti i tradicije i dalje razvijati prepoznatljivost u kontekstu tradicijskog i kulturnog stvaralaštva. Posebno se ističu sljedeće manifestacije i događaji:

Kulturne i tradicijske manifestacije:

„Večeri smijeha i zabave“ u Domu kulture Čavle održavaju se tijekom jeseni i proljeća.

„Noć muzeja“– Grad Grobnik, Katedra čakavskog sabora Grobništine organizira međunarodnu manifestaciju Noć muzeja uz poeziju i klasičnu glazbu.

„Festival Pučkog teatra“ je zajednički projekt koji povezuje frankopanske kaštele Grad Grobnik i Omišalj na kojima se održavaju i ocjenjuju najbolje kazališne predstave ne samo iz Hrvatske nego i iz susjednih zemalja.

„Festival Grobnik“ - klasična glazba na popularan način. Tijekom srpnja, Udruga „Contemporanea“ organizira dvije nedjelje za redom u prekrasnom ambijentu kaštela Grada Grobnika koncerte pod zvijezdama.

„Čavjanske noći“ - tijekom ljetnih mjeseci u centar Čavala dolaze najpopularnija imena domaće estrade koja zabavljaju sve posjetitelje do jutarnjih sati.

„Festival palente i sira“ – grobnički sir i palenta kompirica othranili su generacije Grobničana te im se u tu čast se svake godine, krajem lipnja, priređuje Festival palente i sira. Manifestacija je rezultat suradnje Turističke zajednice Čavle i Turističke zajednice Jelenje, a na toj ideji treba se zahvaliti pokojnom gospodinu Živku Šupku. Parnih godina Festival se održava u Jelenju, a neparnih godina u Čavlima.

„Večeri klapske pjesme“ – krajem srpnja u drevnom frankopanskom kaštelu Grada Grobnika okupljaju se domaće i gostujuće klape iz cijele Hrvatske.

„Festival Grobnička skala“ – u studenom se organizira jedinstveni festival koji njeguje čakavštinu i omogućuje mladim talentiranim izvođačima koji pobjede nastup na MIK-u i Festivalu kajkavske popevke u Krapini.

„Grobnički maškarani vikend“ - Grobniština zvoni – okupljanje zvončara iz Hrvatske i susjednih zemlja.

„Maškarani Platak“ – spust maškara niz snježni brežuljak na Platku.

„Filipja“ - blagdan sv. Filipa i Jakova – obilježavanje uz Svetu misu u župnoj crkvi u Gradu Grobniku. Svaku parnu godinu slavi se Dan Općine Čavle uz bogati program i svečanu sjednicu OV Općine Čavle.

„Bartoja“ - 24. kolovoza slavi se Dan Župe Cernik i vjerski blagdan kada se slave Svete Mise, no svaku neparnu godinu slavi se Dan Općine uz bogati program i svečanu sjednicu Općinskog vijeća Općine Čavle. Na Trgu hrvatskih branitelja se održava pučka veselica s koncertom. Obično i dani uoči ili nakon „Bartoje“ budu popraćeni pučkim veselicama i nastupima poznatih izvođača.

„Opiranji mesopusta“ – 6. siječnja se diže zvono i započinje peto godišnje doba na ovom području.

Sportske manifestacije:

„Međunarodna utrka skijaškog trčanja Platak Open – Žiletov memorijal“

„Biciklijada“ - biciklistička utrka sa sportskom i rekreativnom rutom koja se svake godine mijenja i služi promociji biciklističkih staza na području Općine Čavle.

„Svjetski padobranski kup“ - Aerodrom Grobnik svakog lipnja ugošćuje međunarodno natjecanje u padobranstvu.

„Svjetsko prvenstvo prikoličara“ - Automotodrom Grobnik je domaćin ovog međunarodnog natjecanja sa sudionicima iz cijelog svijeta.

„Grobnička regata“ - u uvali Črišnjevo organizira se regata u kojoj sudjeluje veliki broj jedriličara s područja Grobništine.

„Eco bike maraton“ - održava se u srpnju na Platku i pruža jedinstven sportski doživljaj.

„Hodeć do grada Grobnika“- šetnja kojom se promoviraju pješačke staze i zdrav način života uz prekrasne vidike.

„Rijeka bike weekend“ - u proljeće i jesen kroz cijeli riječki prsten prolazi sportska i rekreacijska biciklijada koja promovira biciklističke staze na našem području.

Ostale manifestacije:

„Kobasica Open“ - takmičenje u spremanju najbolje kobasice po ocjeni sudaca sastavljenih od priznatih ugostitelja i grobničkih mesara. Ocjenjuje se najbolja kuhana i najbolja pečena kobasica.

„Pekmezijada“ - u organizaciji udruge „Vidov san za čistu planetu“ svake se godine u rujnu organizira ova manifestacija koja ima humanitarni karakter. Sva sredstva koja se prikupe doniraju se jednoj od socijalno ugroženih obitelji ili u zdravstvene svrhe.

„Martinja na Čavji“ – gozba u čast mladoga vina, krštenje mošta i druženje uz domaću glazbu.

„Gljive naše Grobničke“ - udruga „Vidov san za čistu planetu“ organizator je i ove manifestacije. Dobri poznavatelji gljiva u prostoru Doma kulture Čavle svake godine izlažu gljive čije je stanište na području Grobništine.

„Bartojski kotlić“ – uoči ili nakon Bartoje održava se uzbudljivo natjecanje u kuhanju lovačkog gulaša u kotliću.

Vjerske građevine

Od spomenika kulture u Grobniku valja spomenuti Župnu crkvu sv. Filipa i Jakova, Kapelu sv.Križa i crkvu sv. Trojice.

Crkve sv. Filipa i Jakova sagrađena je 1105. godine i jedna je od najstarijih crkava na tlu Grobništine. Na brdu iznad Grobničkog polja, crkva je dijelila burnu povijest naroda ovoga kraja, od uprave Frankopana i Zrinskih te mongolskih osvajanja do okupacije tijekom drugoj svjetskog rata. Burna povijest ostavila je i bogat umjetnički trag u crkvi. Grbovi Zrinskih i Frankopana donose do sada nepoznate detalje i važni su za proučavanje hrvatske povijesti. Obnovljena propovjedaonica rad je umjetnika Michelazzia iz 18. st. Na samoj crkvi nalazi se nekoliko glagoljaških natpisa koji govore o zbivanjima u Grobniku tijekom 16., 17. i 19. st. te bogato ukrašene grobnice koje potječu iz 1589. godine.

Osim crkve u Grobniku, u Cerniku je izgrađena crkva sv. Bartola. Zaštitnik cerničke župe je sv. Bartol, zaštitnik siromašnih, bolesnih i nemoćnih.

Prvi sakralni spomenik na području cerničke župe podignut je 1538. godine na mjestu današnje crkve. Ta godina, upisana glagoljicom na ploču koja je pronađena u staroj župnoj crkvi, najvjerojatnije se odnosi na godinu podizanja prve cerničke kapele na tom mjestu.

Javna uprava

Općinski načelnik zastupa Općinu Čavle i obavlja poslove određene propisima i Statutom Općine Čavle. Općinsko vijeće broji 15 članova. Upravni odjel za lokalnu samoupravu i upravu obavlja poslove iz samoupravnog djelokruga Općine, kao i poslove državne uprave koji su preneseni na Općinu. U svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima.

Javni bilježnik se nalazi na u naselju Čavle u stambeno-poslovnoj građevini na adresi Čavja 70.

Ostale djelatnosti

Turistički informativni centar (TIC) smješten je u samom središtu mjesta Čavle u Domu Čavle. U centru se pružaju korisne informacije i preporuke kako najbolje iskoristiti vrijeme na području Grobništine.

Turistička zajednica Općine Čavle osnovana je s namjerom promicanja vrijednosti i ljepote Općine, Čavle, ali i cijele Grobništine.

Komunalno društvo „Čavle“ d.o.o. je osnovano 2003. godine odlukom Općinskog vijeća Općine Čavle. Od 2004. godine djeluje kao samostalno trgovačko društvo prema Izjavi o osnivanju. Njegove su osnovne djelatnosti: redovno održavanje javnih zelenih površina, autobusnih čekaonica i dječjih igrališta, održavanje groblja, upravljanje mjesnim grobljima Cernik i Grobnik, redovno čišćenje vodolovki, upojnih bunara i kanala za odvodnju oborinskih voda. Ostale djelatnosti su: izvanredno održavanje zelenih površina, zbrinjavanje biljnog materijala, izvođenje raznih vrsta građevinskih radova manjeg opsega, prijevoz robe i materijala i izvođenje svih ostalih poslova koji su u ingerenciji Općine Čavle.

Interventne službe

Dobrovoljno vatrogasno društvo Čavle (DVD Čavle) utvrđeno je Planom zaštite i spašavanja od požara i tehnoloških eksplozija Općine Čavle, s područjem djelovanja u Općini Čavle i na susjednim JLS, temeljem zapovijedi županijskog vatrogasnog zapovjednika. Opremljeno je autocisternom, malim vozilom za gašenje šumskih požara i vozilom za prijevoz vatrogasaca i opreme. Opremljenost DVD-a Čavle sukladna je s Pravilnikom o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi. (NN 43/95).

Dobrovoljno vatrogasno društvo Čavle koristi prostor prostorije u prizemlju stražnjeg ulaza u Dom Čavle, kao skladište opreme, a na vanjskom parkiralištu su označena parkirna mjesta za smještaj vozila za njihove potrebe. Budući da je to u potpunosti neadekvatna lokacija za smještaj ove djelatnosti, potrebno je odrediti lokaciju za smještaj građevine Vatrogasnog doma.

Temeljem zadaća iz Plana zaštite od požara i tehničke opremljenosti po navedenom Pravilniku neophodno je osigurati uvjete za rad i skladištenje vatrogasnih vozila, opreme i sredstava, kao i uvjete za društvene potrebe te za povremeno obavljanje dežurstava.

Potrebno je osigurati: garažni prostor za smještaj vatrogasnog vozila autocisterne, garažni prostor za smještaj dva manja vozila (šumsko vozilo i vozilo za prijevoz), servisni i skladišni prostor, garderobu, sobu za obavljanje operativnog dežurstva, sanitarne prostorije, uredski prostor, čajnu kuhinju, arhivu i društvenu prostoriju za održavanje sastanaka, predavanja i teoretsku obuku.

Također, ispred vatrogasnog doma treba biti slobodan prostor za izvođenje vježbi, manja održavanja vozila i slične potrebe.

Vatrogasni dom mora biti opremljen sustavom za stalni izvor napajanja, a lokacija Doma poželjno je da bude na mjestu s dobrom prometnom povezanošću, koja ima uvjete za jednostavan izlazak na intervenciju, na području gdje gravitira veći broj stanovnika i koji je brzo dostupan članovima. Lokacija treba biti stalno dostupna i ne smije biti privremeno blokirana aktivnostima koje onemogućavaju ili ograničavaju promet.

Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Rijeka je dragovoljna i samostalna udruga, osnovana za spašavanje i pružanje prve pomoći unesrećenim osobama na nepristupačnim terenima, na skijalištima, u svim vremenskim uvjetima, za sprječavanje nesreća u planinama i za spašavanje i pružanje pomoći u drugim slučajevima kada je potrebno primijeniti posebno stručno znanje, tehniku i opremu namijenjenu spašavanju u planinama. Članstvo sačinjavaju najbolji alpinisti, speleolozi i planinari koji se spašavanjem bave dragovoljno kao volonteri.

U svrhu bolje pokrivenosti često posjećenog područja Nacionalnog parka Risnjak i sportsko-rekreacijskog centra Platak nalazi se Interventna baza Platak. Navedeni objekt je 2000. godine podignut samostalnim radom i zalaganjem članova HGSS Stanice Rijeka. Bruto površina objekta iznosi 74,40 m^2, a sastoji se od ulaznog prostora u prizemlju, dnevnog boravka, kuhinje, kupaonice, potkrovlja (spavaonica), garaže i lođe. Objekt je namijenjen za privremeni smještaj spasilačkih ekipa kod akcija spašavanja, vježbi, i za vrijeme raznih dežurstava na području Platka, a opremljen je tehničkom opremom za spašavanje, nosilima, motornim sanjkama, radio stanicama i računalom.

U periodu od 2013. do 2016. godine članovi HGSS stanice Rijeka odradili su 231 dežurstvo na skijalištu Platak sa zabilježene 64 akcije u kojima je spašeno i/ili pružena prva pomoć 66 osoba. Ljetnih dežurstava ima znatno manje i ovise o manifestacijama koje se događaju u prirodi na području Platka, Hahlića, NP Risnjaka. Ostale intervencije se odrađuju na poziv.

2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1. Prometna infrastruktura

Prometna infrastruktura na području Općine Čavle u funkciji je cestovnog i zračnog prometa (Kartografski prikaz 6).

Cestovna infrastruktura

Područjem Općine Čavle prolazi autocesta Rijeka – Zagreb (A6) koja ima značajnu ulogu za povezivanje predmetnog područja, ali i šire primorske regije s ostalim dijelovima RH te ujedno s mrežom prometnih europskih pravaca. Položaj Općine, s obzirom na blizinu županijskog središta (Grada Rijeke), putničkih terminala, zračne i pomorske luke Rijeka, omogućava lakšu mobilnost stanovnika te tranzit roba s predmetnog područja. Istovremeno pozitivno utječe i na gospodarski razvoj.

Cestovnu mrežu na području Općine čine javne i nerazvrstane ceste (Kartografski prikaz 6: Prometna infrastruktura). Javne ceste razvrstane su u četiri kategorije: autoceste, državne, županijske i lokalne. Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 66/13, 94/14, 66/15 i 96/16) na području Općine razvrstane su sljedeće ceste:

Tablica 31: Javne ceste na području Općine Čavle

Kategorija	Oznaka	Naziv	Duljina (km)
AUTOCESTE	**A6**	Čvorište Bosiljevo 2 (A1) – Delnice – Rijeka (čvorište Orehovica (A7))	11,0
DRŽAVNE CESTE	**DC 3**	G.P. Goričan (gr. R. Mađarske) – Čakovec – Varaždin – Breznički Hum – Zagreb – Karlovac – Rijeka (D8)	14,9
ŽUPANIJSKE CESTE	**ŽC 5205**	Čavle (DC 3) – Škrljevo (ŽC 5059) – čvor Sv. Kuzam (A7)	1,9
	ŽC 5055	Viškovo (ŽC 5025) – Saršoni – Trnovica – Dražice – Čavle (DC 3)	2,9
	ŽC 5056	Grobnik – Podrvanj (ŽC 5055)	2,0
	ŽC 5028	Jezero (ŽC 5055) – Soboli (DC 3)	2,0
	ŽC 5030	T.I. Platak – DC 3	8,7
LOKALNE CESTE	**LC 58110**	DC 3 – Kukuljanovo – ŽC 5205	2,2

Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 96/16), Županijska uprava za ceste, Hrvatske ceste, GIS baza Općine Čavle.

Ukupna duljina cestovne mreže na području Općine iznosi 105,6 km, sastoji se od razvrstanih cesta: autoceste oznake A6 duljine 11 km, državne ceste oznake DC 3 duljine 14,9 km, županijskih cesta oznaka ŽC 5205, ŽC 5055, ŽC 5056, ŽC 5028, ŽC 5030 ukupne duljine 17,5 km, lokalne ceste LC 58110 duljine 2,2 km te niza ostalih nerazvrstanih cesta, ukupne dužine 60 km.

Najznačajniju ulogu imaju prometnice, državna cesta DC 3 te županijska cesta ŽC 5205. Državna cesta DC 3 prolazi centralnim dijelom Općine te ima višestruku ulogu. Gledajući u užem lokalnom smislu spomenuta prometnica preuzima ulogu glavne mjesne ulice kojom se između ostalog omogućava povezivanje naselja Čavle s rubnim dijelovima Općine. Osim lokalnog značaja prometnica ima širu ulogu u smislu alternativnog pravca prema Gradu Rijeci te s druge strane prema Zagrebu. Županijska cesta ŽC 5025 ima značajnu ulogu povezivanja Općine Čavle s mrežom autocesta, ali ujedno i prikuplja sav promet iz smjera Rijeke i Zagreba kojem je odredište industrijska zona Kukuljanovo. Na razini RH spomenuta županijska cesta ima najveći prosječni godišnji dnevni promet (PGDP) koji se većinom disperzira putem cestovnog čvora Sv. Kuzam (izvan obuhvata) te čvora Čavle koji se nalazi unutar područja Općine. Velika količina dnevnog prometa predstavlja problem na području same industrijske zone Kukuljanovo. Sa ciljem rasterećenja prometnih tokova, važećim PP PGŽ (SN 32/13), planirana je izgradnja obilazne prometnice (zapadnije).

Autoceste

Autocesta Rijeka – Zagreb (A6): Čvorište Bosiljevo 2 (A1) – Delnice – Rijeka (čvorište Orehovica (A7) prolazi djelomično dionicom kroz područje Općine Čavle.

Na predmetnoj dionici nalazi se čeona naplata Rijeka (Grobnik) te dva cestovna čvora. U cestovnom čvoru Kikovica, preko podvožnjaka Kikovica, povezane su dvije strane autoceste i omogućen je pristup SC Grobnik, dok se čvorom Čavle predmetna autocesta povezuje na mrežu državnih cesta, centrom Općine Čavle te nastavno Industrijskom zonom Kukuljanovo.

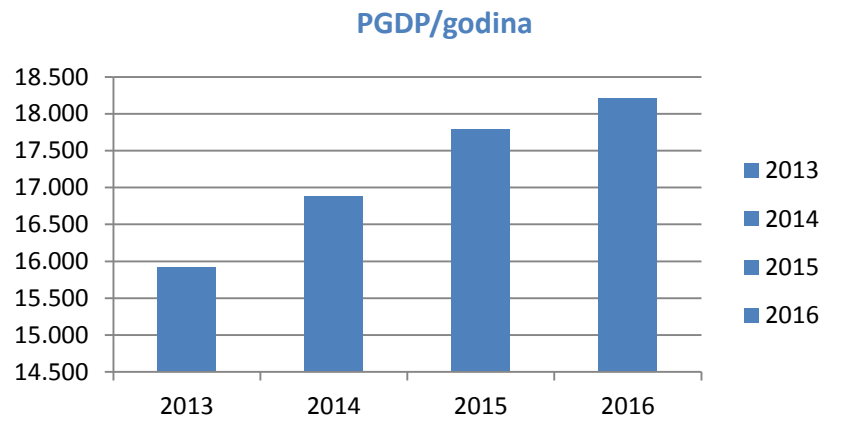
Na predmetnoj dionici autoceste, odnosno u području Općine nalaze se dva odmorišta i to:

Cernik – smjer Zagreb (jug) u sklopu kojeg se nalazi benzinska postaja podkoncesionara „INA“, s pripadajućim parkiralištem;

Cernik – smjer Rijeka (sjever) u sklopu kojeg se nalazi benzinska postaja podkoncesionara „Petrol“, s pripadajućim parkiralištima.

Podaci o prometnom opterećenju odnosno o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) za dionicu Čavle – Orehovica prikupljeni su i obrađeni s mjernih petlji u zoni čvora Orehovica (izvan obuhvata) (Slika 40). Prema podacima može se zaključiti da promet u predmetnom razdoblju konstantno bilježi rast. Stanje kolnika i popratnih građevina je zadovoljavajuće uz potrebu za skorom obnovom asfaltnog zastora.

Slika 40: Prometno opterećenje za autocestu A6, dionicu Čavle – Orehovica (PGDP)

Izvor: Autocesta Rijeka – Zagreb d.d., 2017. godina

Ostale državne ceste

Državna cesta oznake DC 3 dio Rijeka – Zagreb "Lujzijana" (Orehovica – G. Jelenje – Delnice – Skrad – Vrbovsko – Karlovac) prolazi centralnim dijelom urbanog područja Općine. Na području Općine Čavle nema instaliranog brojača prometnog opterećenja. Na predmetnoj dionici u predmetnom razdoblju nisu rađene značajnije rekonstrukcije. Državna cesta ima prosječnu širinu kolnika 6,0 m s obostranim nogostupom u samom centru naselja Čavle dok je jednostrani nogostup izveden do križanja sa ŽC 5055. Planirani zahvati u sljedećem četverogodišnjem razdoblju bit će poznati nakon usvajanja Programa građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. godine.

Županijske ceste

Županijska cesta **ŽC 5205** Čavle (DC 3) – Škrljevo (ŽC 5059) – čvor Sv. Kuzam (A7) predstavlja poveznicu Općine Čavle s Industrijskom zonom Kukuljanovo te autocestom Zagreb – Rijeka (A6). Samim time na njoj se odvija vrlo gust motorni promet, povećan činjenicom da ova cesta prikuplja sav promet iz smjera Rijeke i Zagreba kojem je odredište industrijska zona Kukuljanovo. Prema podacima iz publikacije „Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske iz 2016. godine" za predmetnu cestu prosječan godišnji dnevni promet (PGDP) iznosi 13.042 vozila (najviši na županijskim cestama u RH), odnosno prosječan ljetni dnevni promet (PLDP) 13.638 vozila. U predmetnom razdoblju na brojačkom mjestu Mavrinci zabilježen je trend blagog rasta prometnog opterećenja PGDP od u prosjeku 2 %. U 2016. godini, od ukupnog broja vozila, udio od 83 % čini skupina osobnih vozila dok skupina teretnih vozila i tegljača s prikolicom čini dio od 4,6 %. Širina kolnika iznosi prosječno 6,5 metara s izvedenim obostranim nogostupom duž cijele dionice ceste. Kolnik je u dobrom stanju.

Županijska cesta **ŽC 5055** Viškovo (ŽC 5025) – Saršoni – Trnovica – Dražice – Čavle (DC 3) glavna je poveznica naselja Općine Čavle s Općinom Jelenje. Cesta ima prosječnu širinu kolnika od 6,0 metara s jednostranim nogostupom (mjestimice i dvostranim) duž čitave trase kroz Općinu Čavle. Kolnik je u dobrom stanju.

Županijska cesta **ŽC 5056** Grobnik – Podrvanj (ŽC 5055) povezuje naselje Grobnik sa centrom Općine i mrežom primarnih prometnica. Prosječne je širine od 6 m s dobrom kvalitetom kolnika, tehničkih elemenata i zadovoljavajuće sigurnosti.

Županijska cesta **ŽC 5028** Jezero (ŽC 5055) – Soboli (D3) spoj je državne ceste D3 i županijske ceste 5055. Cesta povezuje naselja Podčudnič i Soboli te poslovne zone Podčudnič (K_3) i Jelenje (K_4). Prosječna širina ceste je 6,0 m dok nogostup nije izgrađen. Kolnik je u dobrom stanju.

Županijska cesta **ŽC 5030** T.L. Platak – DC 3, s obzirom da joj je isključiva namjena povezivanje Goranskog sportskog centra Platak s mrežom primarnih prometnica, karakterizira je slab promet tijekom radnih dana, dok je u danima vikenda on nešto veći zbog brojnih rekreativaca koji posjećuju Centar Platak. Zbog velikog značaja Sportskog centra za Županiju očekuje se dodatno povećanje prometa u budućnosti. Cesta je prosječne širine od 5,0 do 6,0 metara. Kolnik je djelomično rekonstruiran u više faza u cilju poboljšanja tehničkih elemenata te sigurnosti prometa (u dužini nešto više od 2,5 km).

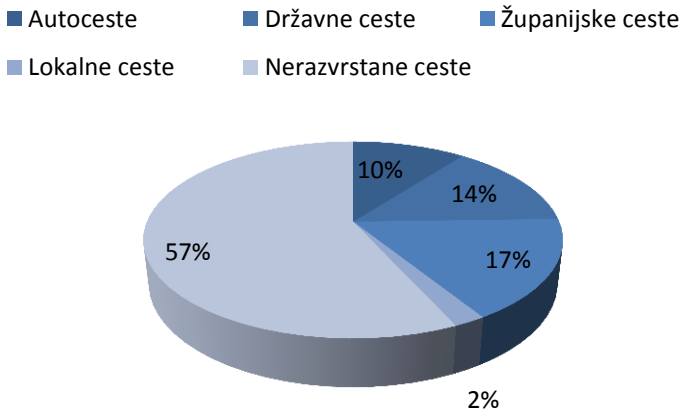
Lokalne ceste

Lokalna cesta **LC 58110** na trasi DC 3 – Kukuljanovo – ŽC 5205 lokalnog je karaktera koja prolazi kroz naselje Cernik i nastavlja prema Gradu Bakru i naselju Kukuljanovo. Prosječne je širine kolnika od 6,0 m. Duž cijele dionice izgrađen je nogostup, koji je mjestimično propisane širine s obzirom na to da prolazi kroz gusto izgrađeno naselje. Na nekoliko mjesta, duž dionice, cesta se nakratko sužava zbog objekata na cesti što ima za posljedicu nepostojanje nogostupa. Stanje kolnika je zadovoljavajuće uz potrebu za skorom obnovom asfaltnog zastora.

Nerazvrstane ceste

Područje Općine umreženo je nerazvrstanim cestama, međunaseljskim i naseljskim koje povezuju naselja i površine za izdvojene namjene. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 60 km. One čine 56,8 % ukupne duljine cesta unutar granica Općine. Mrežu ostalih nerazvrstanih cesta čine međunaseljske, naseljske ceste: od ŽC „Lujzijana" – Platak prema vikend području $T4_{4,}$ od ŽC „Lujzijana" – Platak prema vikend naselju Mali Platak $T4_1$, od DC državne ceste Rijeka – Zagreb "Lujzijana" (Orehovica – G. Jelenje – Delnice – Skrad – Vrbovsko – Karlovac) do naselja Hrastenice, te sve ostale ceste. Kolnik na nerazvrstanim cestama je većinom u dobrom stanju s iznimkom pristupnih putova koji su u nešto lošijem stanju. Treba napomenuti i nedovoljnu širinu kolnika na svim nerazvrstanim cestama u Općini. Glavni problem je nepostojanje nogostupa na većini cesta te mala preglednost na križanjima. Nerazvrstane ceste čine i makadamski putovi koji u nekim slučajevima čine glavni pristup do građevinskih područja kao recimo za gospodarsku zonu Soboli. Kolnik makadamskih putova u lošijem je stanju zbog teškog prometa i izostanaka odvodnje oborinskih voda te zahtijeva sanaciju i kontinuirano održavanje.

Slika 41: Udio pojedine ceste u prometnoj mreži na području Općine Čavle

Izvor: GIS baza Općine Čavle, Županijska uprava za ceste, 2017. godina

Raskrižja

Pojedina raskrižja su loše tehnički položena u prostoru, te zbog nedovoljne preglednosti manje sigurna u pogledu odvijanja prometa. Posebno treba istaknuti križanja županijske ceste ŽC 5055 sa ŽC 5056, križanje državne ceste DC 3 sa ŽC 5055 te križanje nerazvrstanih naseljskih cesta u predjelu naselja Buzdohanj na državnoj cesti DC 3. Kod prvog navedenog križanja problem je nepravilan kut spajanja raskrižja dok se za sva tri navedena općenito može reći da im je nedostatak nedovoljna vidljivost, odnosno preglednost prometa.

Stupanj motorizacije i podaci o sigurnosti prometa

Prema podacima MUP-a, na području Općine Čavle, na dan 30. 3. 2017. godine bilo je registrirano ukupno 3.947 vozila. Stupanj motorizacije je 547 vozila na 1.000 stanovnika. To je nešto više od prosjeka RH koji iznosi 450 vozila na 1.000 stanovnika (podaci iz Statističkog ljetopisa RH, 2016. godine).

Gustoća cestovne mreže

Ukupna duljina razvrstanih cesta na području Općine iznosi 45,6 km (izvor: Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste, 2017. godina). Gustoća cestovne mreže iznosi 53,83 (km ceste/100 km^2 površine). Taj podatak je nešto veći od prosjeka RH koji iznosi 47 (km ceste/100 km^2 površine- izvor Statistički ljetopis RH, 2016. godine).

Promet u mirovanju

Na prostoru Općine nalazi se 16 javnih parkirališta ukupnog kapaciteta 643 parkirnih mjesta za osobna vozila.

Parkiralište SC Platak rekonstruirano je kroz više faza (trenutno završenih 4/5) te je time izgrađeno 207 parkirnih mjesta za osobna vozila, 27 za autobuse te četiri parkirna mjesta za interventna vozila. Preostala površina makadamskog je tipa te se isto koristi za parkiranje vozila. Djelomično se površina parkirališta u ljetnim mjesecima koristi za sportsko-rekreativne aktivnosti te prigodne manifestacije.

Parkiralište u funkciji Automotodroma Grobnik koristi asfaltiranu površina od 25.000 m^2 bez naznačenih parkirnih mjesta. Parkiranje se organizira sukladno potrebama sportskih manifestacija te ostalih događanja. Za potrebe zaposlenika horizontalnom signalizacijom označeno je 12 PM.

Pojedina parkirališta nisu opremljena horizontalnom prometnom signalizacijom.

U Tablica 32 prikazane su lokacije i oznake parkirnih mjesta te njihov kapacitet. Na Kartografski prikaz 6 - Infrastruktura prikazane su lokacije postojećih površina za parkiranje.

Tablica 32: Javna parkirališta i kapaciteti

Lokacija	Ukupno PM	Mjesto za invalide	Oznaka
Dom Čavle	48	2	P1
DVD Čavle**	63	2	P2
Općina	20	-	P3
Dom zdravlja	12	-	P4
Vrtić	30	1	P5
Grad Grobnik - centar	18	-	P6
Grad Grobnik - kaštel	5	-	P7
Groblje Grobnik*	80	-	P8
Spomenik Podhum *	30	-	P9
Cernik	20	-	P10
Podčudnič	8	-	P11
NK Grobničan	15	-	P12
Sportski centar Mavrinci	25	2	P13
SC Platak***	207+27+4	-	P14
Automotodrom****	12	-	P15
Letjelište Grobnik*	50	-	P16

**parkiralište neoznačeno - procjena*
***od ukupnog broja PM šest je rezervirano za vozila DVD Čavle*
****osobna vozila + autobus + interventna vozila (kapacitet parkirališta se u ljetnom periodu smanjuje zbog organizacije sportskih aktivnosti)*
*****za potrebe parkiranja vozila (osobna, kamperi, teretna vozila) koristi se asfaltirana površina od 25000 m^2 bez naznačenih parkirnih mjesta. Parkiranje se organizira sukladno potrebama manifestacija. Za potrebe zaposlenika horizontalnom signalizacijom označeno je 12 PM.*

Zračni promet

Na području Općine smješteno je letjelište Grobnik kojeg koriste lokalni aeroklubovi. Promet je nekomercijalan (prevladava sportsko-rekreacijsko letenje). Lokalni aeroklub ima osam aviona i pet jedrilica. Na aeromitinzima se javlja do 30 aviona. Ne vodi se statistika kretanja zrakoplova, a procjena operatera je oko tri tisuće operacija. Letjelište Grobnik je u vlasništvu Ministarstva obrane RH, a operater aerodroma je Zrakoplovno društvo „Krila Kvarnera“ koje čine pet aeroklubova. Prema klasifikaciji ICAO-a letjelište ima kodnu oznaku 3C. Staza je neinstrumentalna odnosno predviđena za

dnevno letenje. Uzletno-sletna staza je od asfaltiranog kolnika dužine 1.600 m i širine 30 m, u lošem stanju s većim uzdužnim pukotinama, te zahtjeva sanaciju.

2.4.2. Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura

Područje Općine Čavle pokriveno je s područnim telefonskim centralama i dostatno telefonskih priključaka s mogućnošću proširenja. Planirana gustoća telefona na području Općine Čavle je 50 na 100 stanovnika, što znači da se ukupan broj potrebnih telefonskih priključaka na području Općine procjenjuje na oko 3.500 (prema popisu stanovništva iz 2011. godine). Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Općine broj kućanstva koje koriste internet bio je 1.374. U odnosu na gradove i općine na području PGŽ-a, u Općini Čavle zastupljen je relativno visok udio kućanstava koja koriste Internet. Najviše korisnika ima na području naselja Buzdohanj (305) dok je najmanje korisnika u mjestu Ilovik (4).

U Općini Čavle je trenutno za 20,05 % objekata dostupan brzi širokopojasni pristup (prema HAKOM portalu, brzine od 30 do 100 Mbit/s) no trenutne mogućnosti operatora u iskorištavanju postojeće bakrene linijske infrastrukture ne mogu zadovoljiti dugoročne kriterije kvalitete i brzine.

Razina pokrivenosti prostora u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži je zadovoljavajuća. Na području Općine instalirano je 12 baznih postaja na devet lokacija, tri antenska prihvata na samostojećim stupovima, pet antenskih prihvata na objektima te jedan antenski sustav u zatvorenom objektu.

Tablica 33: Postotak priključenosti objekata na širokopojasnu mrežu (žičani pristup)

	Brzina pristupa		
	2Mbit/s-30Mbit/s.	30Mbit/s-100Mbit/s.	>100Mbit/s.
Postotak priključenosti	56 %	20,5 %	-
Broj objekata/ukupan broj objekata	1.355 / 2.394	480/2.394	17
Broj operatora	1	1	1

Izvor: Plan razvoja širokopojasne infrastrukture Općine Čavle, 2016. godina

Tablica 34: Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Stanje na dan	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2016.
Broj baznih postaja	10	10	11	12
Broj lokacija*	8	8	8	9
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora**	2	2	2	2
Broj antenskih prihvata ostalih infrastrukturnih operatera	1	1	1	1
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	5	5	5	5
Broj unutarnjih antenskih sustava u zatvorenom prostoru	0	0	0	1

**Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu*

***Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2 i HT)*

Izvor: Hakom-Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, listopad 2016. godine

U Općini trenutne mogućnosti operatora u iskorištavanju postojeće bakrene linijske infrastrukture ne mogu zadovoljiti dugoročne kriterije kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu.

2.4.3. Opskrba električnom energijom i plinom

Prijenosna električna mreža

Prijenosnim sustavom električne energije koji prolazi jednim dijelom administrativnog područja Općine Čavle upravlja Hrvatska elektroprivreda - Operator prijenosnog sustava d.o.o. (HEP-OPS d.o.o.). Prijenosni sustav čine vodovi napona 220 kV s pripadajućim zaštitnim koridorom, a prikazani su na kartografskim prikazima broj 7 i 11.

Distributivna električna mreža

Distributivnom elektromrežom naponskog nivoa 35 kV i niže upravlja Hrvatska elektroprivreda - Operator distribucijskog sustava (HEP-ODS d.o.o.), Elektroprimorje Rijeka. Na području Općine distributivnu mrežu čine sljedeći vodovi i objekti: dalekovod 35 kV naponskog nivoa ukupne duljine 9,6 km, vodovi naponske razine 10(20) kV ukupne duljine 70,9, trafostanica (TS) Grobnik 35/20 kV te 46 trafostanica 10(20)/0,4 kV. Prema razvojnim planovima HEP Operatora distribucijskog sustava d.o.o. na predmetnom području predviđena je izgradnja 11 novih trafostanica naponskog nivoa 10(20) kV. Većina vodova 35 kv mreža je nadzemna (7,7 km odnosno 80,2 %). Kod elektrovodova 10(20) kV mreže većina vodova je podzemna (53,6 km odnosno 75,6 %).

Kupci električne energije na području Općine Čavle (cca 3.000 kupaca) dio su konzuma TS 35/20 kV Grobnik. Osim kupaca u Općini Čavle, konzum TS 35/20 kV Grobnik čine i kupci u Općini Jelenje te u manjem dijelu kupci Grada Rijeke. Operator distribucijskog sustava, Elektroprimorje Rijeka ne vodi statistiku potrošnje električne energije na osnovi jedinica lokalnih samouprava, već samo na razini trafostanice visoki napon/srednji napon, u ovom slučaju TS 35/20 kV Grobnik te je izrađena procjena potrošnje energije za Općinu Čavle. Procjena potrošnje električne energije iznosi 15.000.000 kWh (Izvor: HEP ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka, 2017. godina).

Tablica 35: Duljine i udjeli elektroenergetskih vodova prema vrsti vodova

Naponska razina voda	Nadzemni vodovi (km)	Podzemni vodovi (km)	Nadzemni vodovi (%)	Podzemni vodovi (%)	Ukupno (km)
35kV	7,7	1,9	80,2	19,9	9,6
10(20)kV	17,3	53,6	24,4	75,6	70,9
Ukupno:	**25**	**55,5**	**31,1**	**68,9**	**80,5**

Izvor: HEP ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka

Tablica 36: Broj transformatorskih stanica prema prijenosnom omjeru i statusu izgradnje

Prijenosni omjer	Broj postojećih trafostanica	Broj trafostanica u izgradnji	Ukupno
35/10kV	1	-	**1**
10(20)kV	46	11	**57**

Izvor: HEP ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka

Elektrodistributivna mreža i pripadajući objekti zadovoljavaju današnje potrebe korisnika na području Općine. Paralelno s daljnjim razvojem građevinskih područja potrebno je sustavno planirati razvoj elektroopskrbe. Potrošnju električne energije moguće je smanjiti dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti.

Opskrba plinom

Područjem Općine prolazi trasa magistralnog plinovoda za međunarodni transport Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac. Cjevovodom upravlja tvrtka Plinacro d.o.o., operator plinskog transportnog sustava. Magistralni cjevovod ima promjer DN500 mm te radni tlak 75 bara u duljini od sedam kilometara. Na području Općine Čavle, u koridoru postojećeg, planira se izgradnja novog međunarodnog plinovoda Zlobin – Sušak DN1000/100 za koji je ishodovana lokacijska dozvola.

Distribucijski sustav prirodnog plina na području Općine spojen je na mjerno redukcijsku stanicu „Rijeka Istok“ koja se nalazi u Radnoj zoni R 27 Kukuljanovo te je sastavni dio opskrbnog sustava Županije. Postotak priključenosti na mrežu iznosi 52,98 %. Plinska mreža sastavljena je od PEHD cijevi (udio 100 %) s trenutnim tlakom u mreži od 400 mbara predtlaka. Trenutni kapacitet sustava je osam tisuća metara kubičnih plina na sat. Trenutno je na mrežu spojeno 153 korisnika (kućanstva) te 16 gospodarskih subjekata.

Tablica 37: Duljina plinovoda, dinamika izgradnje plinovoda na području Općine Čavle

JLS	godina	Ukupno (m)
Općina Čavle	do 2012.	18.752
	2013.	206
	2014.	380
	2015.	30
	2016.	8
	Ukupno:	**19.376**

Izvor: Energo d.o.o. Rijeka, 2017. godina

2.4.4. Vodoopskrba i odvodnja

Opskrba vodom

Sustavom vodoopskrbe na području Općine Čavle upravlja Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. iz Rijeke. Duljina vodoopskrbne mreže iznosi nešto više od 61 km. Na vodoopskrbnu mrežu trenutno je priključeno 84 % stanovništva što je manje od županijskog prosjeka koji iznosi 97 %. Na području Općine nema izvorišta vode već se voda zahvaća na sedam od ukupno 82 izvorišta (većim dijelom s izvorišta Zvir i Rječina) te se doprema do potrošača. Vodoopskrba se obavlja preko vodospreme - VS Grobnik (190 m^3), crpne stanice Zastenice (protoka 12 l/s, snage 30 kW). Trenutno je u sustavu vodoopskrbe izvedeno 2.197 priključaka dok se mreža u predmetnom razdoblju Izvješća proširila za nešto manje od 12 km. Ukupno je u 2016. godini, za potrebe opskrbe vode potrošača koji se nalaze na području Općine, zahvaćeno 519.248 m^3 vode dok je isporučeno 374.508 m^3. Razlika između zahvaćene i isporučene vode predstavlja veličinu gubitaka u sustavu vodoopskrbe koja iznosi 27,9 % što je manje od županijskog prosjeka gdje su gubici u sustavu 36 %. Vodoopskrbni sustav na području Općine s obzirom na spomenute gubitke (27,9 %) spada u kategoriju dobrih vodovoda koji imaju gubitke između 20 i 40 %. Vodoopskrbna mreža bilježi stalni rast u izgradnji usporedno s razvojem građevinskih područja. U promatranom četverogodišnjem razdoblju ukupna godišnja potrošnja vode na području Općine je ujednačena i prosječno iznosi 376.516 m^3 (vidi Tablicu 39). Minimalna godišnja potrošnja vode za piće na području Općine ostvarena je u 2014. godini s količinom od 365.651 m^3 dok je najviše isporučeno 2015. godine s količinom od 388.907 m^3.

Tablica 38: Podaci o potrošnji, postotku priključenosti i karakteristikama vodoopskrbne mreže

Godina	Broj potrošaća	Postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu (%)	Zahvaćeno vode (m^3)	Isporučene vode (m^3)	Gubici u sustavu (%)	Duljina mreže (m')
2013.	5.814	80	491.211	376.999	23,25	49.668
2014.	5.913	81,7	479.039	365.651	23,66	57.172
2015.	5.988	82,7	4.781.164	388.907	18,66	61.170
2016.	6.085	84	519.248	374.508	27,87	61.278

Izvor: Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka, 2017. godina

Sustav odvodnje otpadnih voda

Općina Čavle pripada području aglomeracije Rijeka koju još čine gradovi Rijeka i Kastav, te općine Jelenje, Viškovo i dio Općine Matulji. Djelatnost javne odvodnje na području aglomeracije Rijeka obavlja javni isporučitelj vodne usluge Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju Rijeka. Prema podacima pružatelja usluge, odvodnje otpadnih voda, postojeći javni sustav odvodnje otpadnih voda na području Općine, čini kolektorska mreža u ukupnoj duljini 32.411 m. Ostale građevine na području Općine odvodnju otpadnih voda rješavaju gradnjom septičkih taložnica (građevine kapaciteta do 10 ES-a). U predmetnom razdoblju izgrađeno je 366 priključaka na sustav odvodnje. Otpadne vode s područja Općine prikupljaju se i odvode do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Delta (izvan obuhvata). Postotak izgrađenosti sustava odvodnje na području Općine do 2016. iznosi nešto manje od 50 %.

Sustav odvodnje na području aglomeracije Rijeka planira se proširiti i na području Općine u duljini 29,4 km s odvođenjem otpadnih voda na zajednički uređaj za pročišćavanje na lokaciji Delta. Od ukupne dužine kolektorske mreže za 12 % mreže ishođena je građevinska dozvola (stanje 2016. godine).

Tablica 39: Podaci o postotku priključenosti i karakteristikama kanalizacijske mreže

Godina	Broj potrošača	Postotak priključenosti (%)	Naziv uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	Kapacitet uređaja (m^3/dan)	Duljina mreže m'
2013.	69	0,95	Delta	28.000	3.420
2014.	150	2	Delta	28.000	3.420
2015.	587	8	Delta	28.000	32.411
2016.	1.014	14	Delta	28.000	32.411

Izvor: Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka, 2017. godina

Sustav oborinske odvodnje na području Općine riješen je lokalno, raspršenim sustavom, putem upojnih bunara i oborinskih kolektora s upojnim građevinama. Oborinska odvodnja većinom je izgrađena u funkciji odvodnje državnih, županijskih, lokalnih i manjim dijelom nerazvrstanih cesta. Oborinski kolektori izgrađeni su u ukupnoj dužini od 618 m, što iznosi tek 1 % od ukupne dužine

nerazvrstanih cesta. Oborinska odvodnja s javnih površina, trgova i parkirališta djelomično je riješena lokalno, putem zatvorenog sustava (oborinski kolektor i upojna građevina), dok se oborinska odvodnja javnih objekata provodi putem lokalnih raspršenih sustava, upojnih bunara, u sklopu građevnih čestica.

Razvoj sustava odvodnje otpadnih voda ne prati razvoj sustava vodoopskrbe te mu je trenutna izgrađenost 50 %. Potrebna su dodatna ulaganja u razvoj sustava odvodnje.

Oborinske vode s građevinskih čestica često se odvode slobodnim putem prema javnim površinama i prometnicama. Sustav oborinske odvodnje potrebno je izgraditi u skladu s potrebama.

2.4.5. Ostala komunalna infrastruktura

Na području Općine djeluje Komunalno društvo „Čavle“ d.o.o. koje je osnovano 2003. godine odlukom Općinskog vijeća Općine Čavle, te od 2004. godine djeluje kao samostalno trgovačko društvo prema Izjavi o osnivanju. Komunalno društvo trenutno upravlja mjesnim grobljima Cernik i Grobnik te održava javne zelene površine, autobusne čekaonice, dječja igrališta, vodolovke, upojne bunare te kanale za oborinsku odvodnju.

Javni prijevoz

Javni prijevoz putnika na području Općine Čavle obavlja Komunalno društvo Autotrolej d.o.o. iz Rijeke. Na području Općine Čavle prometuje pet linija prigradskog prijevoza. Njihove trase i oznake prikazane su na kartografskom prikazu broj 10. Trenutna pokrivenost teritorija Općine Čavle, linijama javnog prigradskog prijevoza, je zadovoljavajuća. Javna linija prolazi kroz sva naselja Općine Čavle, izuzev naselja Ilovik koje ima samo 14 stanovnika. Najveće naselje Buzdohanj je ujedno i najpovezanije zbog svog povoljnog prometnog položaja u odnosu na Rijeku. Kroz njega prolaze sve linije javnog prijevoza. Linije 16 i 12 prometuju kroz Općinu Čavle dalje prema Općini Jelenje dok sve druge linije imaju ishodište u Općini Čavle.

U suradnji s KD Autotrolej nekoliko mjeseci u sezoni 2015./2016. godine organizirane su probne vikend vožnje autobusom s jednodnevnim polaskom od centra Grada Rijeke prema SC Platak.

Tablica 40: Popis trasa linija javnog prigradskog prijevoza

Oznaka linije	Trasa linije
Linija 12	Rijeka — Podhum / Umole — Dražice
Linija 14	Rijeka — Čavle — NN Mavrinci — Podola
Linija 15	Čavle — Grad Grobnik — Mikeji
Linija 15A	Čavle — Soboli — Zastenice — Škaroni
Linija 16	Rijeka — Soboli — Podhum — Dražice

Izvor: KD Autotrolej d.o.o.Rijeka, 2017. godine

Groblja

Upravljanje i održavanje groblja na području Općine obavlja Komunalno društvo Čavle d.o.o. sa sjedištem u Čavlima. Trenutno se na području Općine za potrebe ukopa koriste mjesna groblja u naseljima Cernik i Grobnik. Ukupan broj grobnih mjesta za groblje Cernik je 1.012 grobnih mjesta, a čini ga 926 jednostrukih mjesta te 86 dvostrukih grobnih mjesta. Ukupan broj grobnih mjesta za groblje Grobnik je 795 grobnih mjesta, a čini ga 687 jednostrukih te 108 dvostrukih grobnih mjesta. Ukupan broj slobodnih ukopnih mjesta za groblje Grobnik iznosi 70 (66 jednostruki i četiri dvostruka) odnosno 19 (jednostruka) za groblje Cernik. Godišnje se u prosjeku ostvari prodaja oko 15 jednostrukih grobnih mjesta. Zbog malog kapaciteta mjesnog groblja Cernik, ali i vremenskog perioda ishodovanja akata za gradnju te samog izvođenja radova, postoji potreba za pokretanjem postupka izrade projekta proširenja mjesnog groblja Cernik.

Potrebno je dopuniti kapacitete mjesnog groblja Cernik i Grobnik zbog nedostatnih kapaciteta.

Javna rasvjeta

Općina Čavle sustavno upravlja i održava javnu rasvjetu putem Geografskog informacijskog sustava (GIS) od 2011. godine. Javna rasvjeta Općine Čavle sastoji se od 1.196 izvora svjetlosti s ukupnom instaliranom snagom od 144.560 W. Strukturu javne rasvjete u najvećem udjelu od 80 % čini natrijev izvor svjetlosti, a zatim slijede lumiscentni izvori sa 8 % te živini sa 6 %. Najmanji postotak zatupljenosti od 3 % čine rasvjetna tijela s flourescentnim i metahalogenim izvorima svjetlosti. U sklopu projekta međugranične suradnje te putem pomoći Fonda za energetsku učinkovitost Općina vodi aktivnosti zamjene rasvjetnih tijela s energetski učinkovitijima. Od ukupnog broja rasvjetnih tijela 35 % je zamijenjeno novim, odnosno ekološki prihvatljivijim, rješenjima.

Javnu rasvjetu potrebno je i dalje razvijati uvođenjem mjera energetske učinkovitosti kao što je upotreba izvora svjetlosti dužeg životnog vijeka (LED tehnologija), upotreba svjetiljki s optimalno svjetlo-tehničkim karakteristikama, upotrebom elektroničkih elemenata za regulaciju svjetlosnog toka te mjerom podešavanja luxomata ili ugradnja sustava za daljinsko upravljanje.

Biciklističke staze i šetnice

U sklopu zajedničkog projekta „Bike Rijeka“ turističkih zajednica Riječkog prstena (Rijeka, Kastav, Klana, Viškovo, Jelenje, Čavle, Kostrena i Bakar), koji obuhvaća 40 staza na ovom području Općine, označeno je nešto više od 63 km biciklističkih staza. Pored spomenutog projekta na širem području Platka uređeno je osam biciklističkih staza ukupne dužine od 189 km. Biciklističke staze većinom se protežu makadamskim te šumskim putovima.

Osim spomenutih biciklističkih staza na području Općine uređene su i šetnice „Mlikaričin put“ koja povezuje mjesto Hrastenice s Gradom Rijeka te šetnica „Križni put“ koja spaja naselje Cernik i Cerničko brdo.

Na širem području Platka markirano je više planinarskih staza i šumskih puteva. Jedna od značajnijih planinarskih šetnica „Tri latice“, ukupne dužine 23 km, sastoji se od šetnica „Sleme“, „Radeševo“ i „Jasenovica“. Spomenute šetnice vode do zanimljivih vrhova Sleme (1.328 m), Treska (1.234 m), Malo Radeševo (1.364 m), Trešnje (1.309 m) te vrha Jasenovica (1.338 m).

Pošta

Glavni poštanski centar za Primorsko-goransku županiju nalazi se u Rijeci. Poštanski centar za područje Općine Čavle nalazi se u naselju Čavli. Izgradnjom planiranih turističkih kapaciteta ukazat će se potreba izgradnje novih jedinica poštanske mreže u naseljima na Platku.

Benzinske postaje

Na području Općine se nalaze četiri benzinske postaje. Dvije benzinske postaje smještene su na trasi autoceste A6 dok se po jedna nalazi uz državnu cestu oznake DC 3 (centar naselja Čavle) te uz županijsku cestu oznake ŽC 5205.

U predmetnom razdoblju izgrađena je benzinska postaja uz samu trasu autoceste A6 na prostoru nazvanom „Odmorište Cernik“ na površini od 35.000 m^2 od čega je 19.000 m^2 asfaltirano, dok preostali udio čine zelene i prateće površine. Uređen je i veliki parking za kamione i automobile. U ponudi su sve vrste derivata te dodatnii sadržaji: trgovina, caffe bar, automatska praonica za putnički program, autopraonica za kamione i autocisterne kao jedine takve vrste na dionici Rijeka – Zagreb.

2.5. Postupanje s otpadom

Prikupljanje i odvoz otpada na području Općine obavlja tvrtka „KD Čistoća“ d.o.o. iz Rijeke koja je u vlasništvu gradova Rijeka, Kastav, Bakar i Kraljevica, te Općina Čavle, Viškovo, Kostrena, Klana i Jelenje. Poslovni udio Općine Čavle iznosi 2,30 %. Prema podacima tvrtke organiziranim odvozom obuhvaćeno je ukupno 2.155 korisnika odvoza komunalnog otpada iz domaćinstava te ukupno 180 korisnika odvoza komunalnog otpada iz gospodarstva. Na području Općine, prema popisu stanovništva 2011. godine, evidentirano je 2.609 kućanstva pa se iz toga može zaključiti da je odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno 83 % domaćinstva. Prikupljeni otpad s područja Općine odvozi se na Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina koji je središnji je dio cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji.

U promatranom razdoblju prosječno se na području Općine sakuplja nešto više od 1,38 tisuće tona otpada na godinu gdje miješani komunalni otpad ima udio od 84,8 % dok odvojeno sakupljeni glomazni otpad čini 11,6 %. Prema podacima o količinama sakupljenog otpada može se zaključiti da u ukupnom otpadu, najveći udio čini miješani komunalni otpad, a najmanji udio čini otpad od čišćenja ulica. Za predmetno razdoblje, prema dobivenim podacima, uočen je trend rasta ukupne količine otpada s područja Općine po godišnjoj stopi od 16,8 %.

Miješani komunalni otpad odvozi se dvaput tjedno. Papir, staklo, metal, plastika i tetra ambalaža se iz spremnika volumena 1.100 litara odvoze jednom tjedno dok se papir, metal, plastika i tetra ambalaža iz spremnika volumena 2.000 litara, odvoze dva puta mjesečno, a staklo iz spremnika volumena 2.000 litara jednom mjesečno.

Glomazni otpad se prikuplja spremnicima od 5 m^3, tzv. bajama, prema godišnjem programu koji uključuje postavu ukupno 70 baja tijekom godine. Osim toga, glomazni otpad se prikuplja četiri puta mjesečno specijalnim vozilom tzv. grajferom, zapremine 16 m^3.

Za potrebe građana svih devet JLS, koje su suvlasnici KD Čistoća d.o.o. Rijeka, pa tako i Općine Čavle, u funkciji su reciklažna dvorišta na Pehlinu i u Mihačevoj Dragi na kojima građani mogu izdvajati sve vrijedne komponente iz otpada. Unutar reciklažnih dvorišta prikuplja se i sav otpad drvenog porijekla, obrađuje razvrstavanjem i drobljenjem, te odvozi putem ovlaštene tvrtke na daljnje zbrinjavanje.

Potrebno je napomenuti i problem „divljih odlagališta“ na području Općine Čavle koja su mahom nastala odbacivanjem pretežito građevnog, a i miješanog komunalnog i glomaznog otpada. Takva odlagališta nalaze se na sljedećim lokacijama (kako je opisano u Planu gospodarenja otpadom Općine Čavle od 2014. do 2020.): uz autocestu kod spomenika, u zoni proizvodne namjene blizu restorana „Putniku“, uz državnu cestu D3.

Na području Općine ne postoji reciklažno dvorište.

Tablica 41: Količine sakupljenog otpada na području Općine Čavle

Vrsta otpada	Količina otpada (tona)			
	2013.	2014.	2015.	2016.
Miješani komunalni otpad	779,72	1.125,08	1.474,05	1.311,74
Otpad od čišćenja ulica	3,6	0	0	0
Otpad iz vrtova, parkova i groblja	12,95	12,35	13,04	9,28
Odvojeno sakupljeni otpad-Reciklabilne frakcije	2,72	8,91	52,18	82,88
Odvojeno sakupljeni otpad-glomazni	156,22	156,22	208,08	118,84
Ukupno:	**955,21**	**1.302,56**	**1.747,35**	**1.522,74**

Izvor: KD Čistoća d.o.o. listopad 2017. godine

2.6. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti

Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti provodi se u skladu s važećom zakonskom regulativom: Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13), Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15), Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13), Uredba o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN 105/15), Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/14), Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14), Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14), Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 99/09), Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13) te mjerama zaštite utvrđenima PPUO.

Temeljem zahtjeva Općine Čavle, u postupku izrade Ciljanih IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle, Državni zavod za zaštitu prirode je, sukladno članku 15. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), izradio studiju "Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode s prijedlogom mjera zaštite za potrebe Ciljanih IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle". U njoj su definirane mjere zaštite čija provedba bi osigurala dugoročno očuvanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti područja Općine Čavle, zaštićenih područja ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže Republike Hrvatske (ekološke mreže Europske unije Natura 2000 te ostalih ekološki značajnih područja. Prilikom izrade studije utvrđeno je da ne postoji cjelovita invertarizacija ovog područja. Međutim, prema dostupnim podacima iz crvenih knjiga ugroženih vrsta Hrvatske te postojećih znanstvenih i stručnih studija, na ovom području stalno ili povremeno živi niz ugroženih i strogo zaštićenih vrsta biljaka (Gentiana lutea L. ssp. symphyandra (Murb.) Hayek, Helleborus niger L. ssp. macranthus (Freyn) Schiffner, Lilium bulbiferum L., Lilium carniolicum Bernh. Ex Koch, Lilium martagon L.), sisavaca (različite vrste šišmiša, vuk, sivi puh, europski zec, ris, medvjed i mnoge druge), ptica (zmijar, tetrijeb gluhan, sivi soko, mali ćuk), vodozemaca (čovječja ribica), gmazova (barska kornjača), leptira (obični lastin rep, apolon i mnogi drugi). Osim toga, važne su i vrste ostale faune i flore iskazane u smislu ciljnih vrsta područja ekološke mreže RH (ekološke mreže Europske unije Natura 2000).

Prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima (Council Directive 92/43/EEC), na području Općine Čavle prisutna su sljedeća ugrožena i rijetka staništa koje treba zaštititi, očuvati strukturu i biološke vrste značajne za stanišni tip: ilirsko-dinarske vapnenačke stijene; tirensko-jadranske vapnenačke stijene; kvarnersko-liburnijske vapnenačke stijene; gorska, pretplaninska i planinska točila; ilirsko-jadranska, primorska točila; srednjoeuropske livade rane pahovke; subatlanski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima; submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci; livade i pašnjaci šiljke i vlasastog zmijka; planinske rudine; pretplaninska i planinska vegetacija visokih zeleni; pretplaninska klekovina; primorske, termofilne šume i šikare medunca; mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume; jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume; dinarske bukovo - jelove šume.

Zaštićena područja u Općini Čavle

Na području Općine Čavle nalazi se područje zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), a to je **Nacionalni park Risnjak**. Na području Nacionalnog parka Risnjak, građenje i korištenje prostora određeno je odredbama Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), Odlukom o donošenju prostornog plana NP Risnjak (NN 23/01) i Pravilnikom o unutarnjem redu NP Risnjak (NN 75/00).

Dijelovi prirode predloženi za zaštitu

Prema PPUO Čavle, a temeljem PP PGŽ predviđena su za zaštitu sljedeća područja:

- u kategoriji **Posebni rezervati geomorfološko-botanički Kamenjak i botanički Veliko Snježno**;
- u kategoriji **Značajni krajobraz tok kanjona Rječine**.

Područja ekološke mreže

Ekološka mreža Republike Hrvatske, koja je proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13) te Uredbom o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN 105/15), predstavlja područja ekološke mreže Europske Unije, Natura 2000. Natura 2000 se temelji na EU direktivama (Direktiva o pticama – Directive 2009/147/EC i Direktive o staništima - Council Directive 92/43/EEC. Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000), prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13) na području Općine Čavle nalaze se sljedeća područja ekološke mreže Natura 2000:

1. područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- Nacionalni park Risnjak HR2000447,
- Gornje Jelenje prema Platku HR2000707 - zbog staništa suhih travnjaka – mediteransko-montanih travnjaka,
- Obruč HR2000643,
- Rječina HR2000658 - zbog vodene faune i vegetacije vapnenačkih litica,
- Gorski kotar i Sjeverna Lika HR5000019 – zbog brojnih životinjskih i biljnih vrsta.

2. područja očuvanja značajna za ptice:

- Gorski kotar i sjeverna Lika HR1000019.

Navedena područja (kartografski prikaz 12) razlikuju se od područja navedenih u PPUO Čavle jer je u međuvremenu na snagu stupila Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13) te je prestala važiti Uredba o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07).

Mjere zaštite područja ekološke mreže propisane su Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN 124/13), te je potrebno donijeti i provoditi Plan upravljanja sa ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

Zaštita tla

Zaštita tla se provodi temeljem Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15), Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13), Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13), Zakona o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10 i 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14) i dr. Zaštita tla, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprečavanje onečišćenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoće tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija.

Zaštita se provodi u skladu s važećim propisima i PP PGŽ i PPUO prema kojima prenamjena vrijednog obradivog zemljišta od I-V razreda u nepoljoprivredne, a posebice građevinske svrhe, nije dopuštena. Isto tako šume i šumsko tlo štiti se od svake izgradnje i korištenja koje nije u funkciji obavljanja šumarske djelatnosti.

2.6.2. Zaštita krajobraza i kulturne baštine

Kulturna dobra upisana u Registar RH

Tablica 42: Kulturna dobra upisana u Registar Republike Hrvatske

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta
Z-792	Čavle	Čebuharova kuća, Čavle kbr. 206	Civilno nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5034	Čavle	Kuća Linić, kbr. 166	Civilno nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-791	Čavle	Tradicijska kamena zgrada, Čavle, kbr. 203	Civilno nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-2935	Grobnik	Arheološka zona nekropole Grobišće	Nepokretno kulturno dobro – arheološki lokalitet
Z-113	Grobnik	Kompleks kaštela Grobnik	Obrambena građevina - nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-1859	Podčudnič	Ladanjski sklop Majer	Civilno nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-4970	Grobnik	Stari grad Grobnik	Nepokretno kulturno dobro - povijesna cjelina
P-5340	Grobnik	Župna crkva svetih Filipa i Jakova u Grobniku	Sakralno nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
0125-1961	Soboli	Groblje spomen žrtvama NOB u Podhumu	Memorijalno nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Izvor: Registar kulturnih dobara, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

Registrirana nepokretna kulturna dobra RH na području općine Čavle su: Kompleks kaštela Grobnik, Ladanjski sklop Majer kod sela Podčudnič, Kuća Linić - kamena zgrada u Čavlima, Čebuharova kuća u Čavlima, Arheološka zona nekropole Grobišće, Groblje spomen žrtvama NOB u Podhumu, te su preventivno registrirana nepokretna kulturna dobra: povijesna cjelina Stari grad Grobnik i Župna crkva svetih Filipa i Jakova u Grobniku.

Na navedenim kulturnim dobrima za sve je intervencije (istraživanje, dokumentiranje, sanacije, rekonstrukcije i sl.) propisana obveza ishođenja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra i prethodnog odobrenja od strane nadležnog Konzervatorskog odjela u Rijeci.

Zaštita povijesnih naselja, dijelova naselja i cjelina

Konzervatorska podloga za PPUO Čavle nije izrađena, te je potrebno pristupiti izradi iste, kako bi prostor s konzervatorskog aspekta, bio primjereno valoriziran i inventariziran.

Za preventivno zaštićenu povijesnu cjelinu Stari grad Grobnik potrebno je izraditi detaljni konzervatorski elaborat, kojim će se valorizirati povijesna jezgra. U skladu s valorizacijom Starog grada Grobnika, biti će propisane smjernice za obnovu i zaštitu u cilju čuvanja nepokretnog kulturnog

dobra kao i njegovog povijesnog identiteta, planska matrica i gabariti, te građevna struktura povijesnih građevina.

Obnova građevnog fonda naselja oblikom i materijalima mora slijediti povijesne oblike i materijale.

Za sakralne građevine preventivno zaštićenu župnu crkvu sv. Filipa i Jakova i evidentiranu sakralnu građevinu kapelu Sv. Trojstva, u Gradu Grobniku određuje se izrada konzervatorskog elaborata, istraživanje, dokumentiranje i obnova građevina prema pravilima konzervatorske struke. Istraživanje i dokumentiranje i zaštitu potrebno je provesti za sakralne građevine od lokalnog značaja: župna crkva sv. Bartola u Cerniku i crkva sv. Križa u Grobniku.

Od civilnih građevina za pokretanje zaštite predlažu se: Brajda (Na Lokvi) - dvorac Franje Frankulina. Nakon dodatnih istraživanja i valorizacije potrebno je utvrditi najprikladniji način njegove zaštite i mogućnosti prezentacije.

Krajobrazne cjeline na području Općine Čavle

Na području Općine Čavle nalazi se ukupno šest evidentiranih krajobraznih cjelina i to:

1. Kanjon Rječine
2. Grobinšćina
3. Grobničke Alpe-Gornje Jelenje
4. Gumance-Platak
5. Risnjak
6. Risnjačke šume

Evidentirane krajobrazne cjeline i njihove najznačajnije karakteristike prikazane su u Tablica 43.

Tablica 43: Evidentirane krajobrazne cjeline na području Općine Čavle

Naziv evidentirane krajobrazne cjeline	Opis/definicija krajobrazne cjeline i preliminarna valorizacija krajobrazne cjeline	Opisna ocjena krajobrazne cjeline
Kanjon Rječine	Gotovo čitavo područje predloženo je za proglašenje zaštićenim krajolikom, a većina naselja evidentirana su kao ruralne kulturno-povijesne cjeline. Dramatičan kanjon Rječine, s nizom slikovitih naselja, arheoloških lokaliteta, te očuvana šumska sastojina čini osnovu za istraživanje iznimnosti krajobraza cjeline.	Područje predstavlja jedinstven visoko asocijativan krajobraz, visoke vizualne vrijednosti.
Grobinščina	Prostor centriran oko Grobničkog polja s jedne strane omeđen je kanjonom Rječine, a s drugom lancem „**Grobničkih Alpa**“, kamenjakom te krševitim brdima prema jugoistoku. Samo Grobničko polje je izrazito značajno za šire područje zbog velike površine ravnog obradivog tla koje se danas sve više prenamjenjuje u građevinsko zemljište.	Područje čini neskladnu cjelinu velike izgrađenosti, vizualno narušene infrastrukturom, ne predstavlja potencijalno izniman krajobraz.
Grobničke Alpe-Gornje Jelenje	Jugozapadno orijentirana padina koja predstavlja kraj gorskog platoa Gorskog kotara okrenuta moru, na jednom kraju poteza definirana visoravni **Gumance**, a na drugom kraju prijevojem **Gornje Jelenje**. Prema zaleđu definira ju niz izrazito krških vrhova, visine iznad 1.100 metara, a poneki iznad 1.300. Sa strane prema moru uglavnom je određena prvom linijom obronaka na oko 700 m, osim kod drage **Mudna dol** koja je zbog dramatičnosti reljefa cijela uključena u cjelinu.	Područje predstavlja visoko karakterističan krajobraz visoke vizualne vrijednosti.

	Mudna dol i Pakleno predloženi su za proglašenje posebnim rezervatom, a čitavo sjeverno područje cjeline dio je predloženog prostora za proglašenje zaštićenim krajobrazom. **Brdo Kamenjak** na južnom rubnom dijelu cjeline predloženo je za proglašenje posebnim geomorfološkim rezervatom. Cjelina velikog geomorfološkog bogatstva, dinamike reljefa te izmjene čistina i šume. Impresivne otvorene vizure i prirodna očuvanost dodatno utječu na potencijal za iznimnost ovog krajobraza.	
Gumance-Platak	Niz dolina koje se nalaze u rasjedu između vrhunaca „Grobničkih alpi“ i lanca subalpinskih vrhova na sjeveroistoku. S izuzetkom Gumanca koje je prostranija zaravan, koja se intenzivnije koristila kao sjenokoša i pašnjak, ostale doline uglavnom imaju narav vrtača u kojima se slijedom okupljanja hladnijeg zraka javlja fenomen mrazišta koje onemogućava brzi razvoj šumske vegetacije. Ponikva Veliki Snježni vrijedan je primjer takvog mrazišta te je predložena za proglašenje posebnim botaničkim rezervatom. Područje Platka prepoznatljivo je po sportsko rekreacijskoj namjeni s otvorenim pogledom na more. Krajobrazna vrijednost cjeline počiva na kontrastima čistina sa šumskom sastojinom, osim toga to je i relativno homogena cjelina skladne reljefne dinamike.	Područje predstavlja jedinstven krajobraz visoke vizualne vrijednosti.
Risnjak	Netaknuta priroda, geomorfološko bogatstvo, impresivne vizure, kontrasti i dinamika obilježja su ove cjeline, već prepoznate vrijednosti.	Područje predstavlja jedinstven krajobraz visoke vizualne vrijednosti
Risnjačke šume	Sadrži niz šumom pokrivenih vrhova visina između 1.000 i 1.270 m između kojih brojne i duboke vrtače formiraju izrazito zatvorene prostore. Krajobrazna i prirodna vrijednost područja prepoznata je proglašenjem područja Nacionalnim parkom. Nešto blaže područje od samih Risnjačkih vrhova velike je vrijednosti zbog vizure na njih, te svih geomorfoloških kvaliteta, šumske sastojine, dinamike reljefa.	Područje predstavlja jedinstven krajobraz visoke vizualne vrijednosti.

Izvor: „Krajobrazi PGŽ - Krajobrazna osnova, analize i razvojni okviri“ – 2014. g.

Detaljna analiza krajobraza obrađena je u separatu „Krajobrazi Primorsko-goranske županije“ – 2013. godine i to kao metodološka podloga za izradu krajobrazne osnove s posebnim osvrtom na zaštićene dijelove županije. Izrađen je i elaborat „Krajobrazi PGŽ - Krajobrazna osnova, analize i razvojni okviri“ – 2014. godine za Javnu ustanovu Priroda.

Zaštita povijesnih naselja, dijelova naselja i cjelina

Konzervatorska podloga za PPUO Čavle nije izrađena, te je potrebno pristupiti izradi iste kako bi prostor s konzervatorskog aspekta bio primjereno valoriziran i inventariziran.

Za ruralnu cjelinu naselja Grobnik potrebno je izraditi konzervatorsku studiju, kojom će se valorizirati i zonirati povijesna jezgra. U skladu s valorizacijom Grobnika, potrebno je štititi njegov povijesni identitet, plansku matricu i gabarite te građevne strukture povijesnih građevina.

Obnova građevnog fonda naselja oblikom i materijalima mora slijediti povijesne oblike i materijale.

Za građevine Crkva sv. Jakova i Kapela sv. Trojstva, unutar urbane cjeline Grobnik određuje se istraživanje, dokumentiranje i zaštita građevina. Istraživanje, dokumentiranje i zaštitu potrebno je provesti za građevine: Župna crkva sv. Bartola u Cerniku i Crkva sv. Križa u Grobniku.

Od civilnih građevina za zaštitu se određuju: Brajda (Na Lokvi) – dvorac Franje Frankulina. Nakon dodatnih istraživanja i valorizacije potrebno je utvrditi najprikladniji način njegove zaštite i mogućnosti prezentacije.

2.6.3. Zaštita i očuvanje okoliša

Zaštita i korištenje površinskih i podzemnih voda

Na području Općine Čavle nema zahvata površinskih voda (vodotoka, jezera ili sl.) niti zahvata podzemnih voda. Dio prostora Općine Čavle nalazi se jednim manjim dijelom u slivu izvora u Gradu Rijeci, dok je preostali dio Općine u slivu izvora u Bakarskom zaljevu zahvaćenih za javnu vodoopskrbu.

Granice, režim zaštite i program sanacije postojećeg stanja definirani su Odlukom o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (SN PGŽ 35/12, 31/13, 39/14).

Prema navedenoj Odluci područje vodoopskrbnog rezervata Rječina-Podkilavac koji je dio Općine Čavle nalazi se u I. zoni sanitarne zaštite prema svim izvorima u Gradu Rijeci. Preostali dio Općine Čavle zauzima prostore II., III. i IV. zone sanitarne zaštite izvora u Bakarskom zaljevu.

Zaštitu podzemnih voda na području Općine treba provoditi prvenstveno gradnjom sustava odvodnje otpadnih voda koji trenutno ima 32.411 m kanalizacijske mreže. Do kraja 2016. godine priključeno je 1.014 potrošača što čini 14 % priključenosti na sustav javne odvodnje.

Na dijelu sustava, na kojem nije izgrađen sustav javne odvodnje, prikupljanje komunalnih otpadnih voda vrši se individualno putem septičkih taložnica.

U 2012. godini donesen je program sanacijskih zahvata i mjera za postojeće građevine i djelatnosti unutar zona zaštite voda za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu. Tim programom navedeni su naziv pogona, objekta/lokacija; vrsta proizvodnje/djelatnost, mjere sanacije i nositelji mjera sanacije. U tablici koja slijedi prikazani su navedeni podaci za objekte i naselja koji se nalaze na području Općine Čavle.

Tablica 44: Mjere zaštite za područje prvih zona kaptaže Perilo, izvora Dobra i Dobrica te ponora u slivnom području izvora u Bakarskom zaljevu

Područje, radna zona, naselje	Mjere zaštite	Nositelj mjera sanacije
Podhum i Podčunič	1. Definirati područja etapne izgradnje sustava odvodnje Rijeka – Grobnik polazeći od postojeće ugroženosti podzemnih voda (naselja i gospodarske zone) i **planiranog** razvoja prema važećim dokumentima prostornog uređenja Općina Čavle i Jelenje (PPU i DPU). U tom smislu, u slivu izvora u Bakarskom zaljevu ističe se zona Soboli – Kikovica – automotodrom i naselje Podhum. 2. Provesti ciljana hidrogeološka i druga istraživanja potencijalnih mjesta upoja i odrediti način upoja pročišćenih otpadnih voda. 3. Odabrati visoki stupanj pročišćavanja koji se može postići danas razvijenom tehnologijom pročišćavanja otpadnih voda (npr. Membranska tehnologija).	Općina Čavle, KD Vodovod i kanalizacija
Cernik i Mavrinci	1. Izgradnja crpnih stanica, tlačnih i gravitacijskih kolektora do spoja s kolektorom Buzdohanj – Svilno – Orehovica, 2. Izgradnja kanalizacijske mreže naselja.	Općina Čavle, Vodovod i kanalizacija

Čavle, Podrvanj, Zastenice i Grobnik	Izgradnja javne kanalizacije prema usvojenoj koncepciji odvodnje otpadnih voda ovih naselja u sustav GRAD. Radi se o praktički spojenim naseljima s ukupno 1.674 stanovnika. Problematika onečišćenja gospodarskim objektima u naseljima nije izražena.	Rijeka i Općina Čavle, Vodovod i kanalizacija
Područje zajedničke II. zone sanitarne zaštite izvora u Bakarskom zaljevu (Perilo, Dobra I Dobrica) - područje Grobničkog polja		
Automotodrom na Grobničkom polju/Automotodrom Grobnik d.o.o., Soboli 55 – Čavle	Kontrolirana odvodnja piste s pročišćavanjem oborinskih voda. Posebno elaborirati tj. izraditi procjenu utjecaja ispuštanja ovih voda u vodotok Golubovka. Automotodrom koji se nalazi u svim planovima razvoja i prostornog uređenja Općine Čavle i Županije po svojoj prirodi ima sadržaje koji su u suprotnosti s režimom zaštite u II. zoni.	Automotodrom Grobnik d.o.o., Soboli 55 – Čavle
HIDROELEKTRA NISKOGRADNJA – POGON GROBNIK, Kikovica bb, Čavle/HIDROELEKTRA – NISKOGRADNJA d.d. **Zeleni Trg 6, 10000 Zagreb**	Veliki pogon koji koristi i manipulira velikim količinama naftnih derivata (sedam spremnika goriva po 20 m^3) i stambeno naselje za radnike na površini od 70.000 m^2. Vrlo stari i neuređen pogon s mnogobrojnim rizičnim mjestima za onečišćenje podzemnih voda (II. zona san. zaštite bakarskih izvora): rizik od onečišćenja naftnim derivatima zbog neuređene manipulativne površine bez kontrolirane odvodnje oborinskih voda, skladištenja motornih i hidrauličkih ulja, te otpadnih ulja na propusnoj podlozi bez tankvana, neuredna manipulacija uljima u mehaničkoj radionici, stanje septičkih jama nepoznato, a taložnice otpadnih voda betonare neodgovarajuće. Mjere sanacije: S obzirom na to da se u pogonu odvijaju aktivnosti neprimjerene za II. zonu sanitarne zaštite, a s druge strane prema PPU Općine Čavle prostor na kojem su danas smješteni pogoni Hidroelektre, namijenjen je za sportsko-rekreacijske aktivnosti (Sportski centar Grobnik), jedina ispravna mjera zaštite je zatvaranje pogona na ovoj lokaciji i sanacija prostora prvenstveno potencijalnih izvora onečišćenja voda naftnim derivatima.	HIDROELEKTRA – NISKOGRADNJA d.d. Zeleni Trg 6, 10000 Zagreb
ORTIS COMMERCE d.o.o. Kikovica bb, Čavle	Mjere sanacije: a) Pogon zbog osjetljivosti područja na kojem je smješten (II. zona) treba zatvoriti i sanirati prostor. b) Prijelazne mjere zaštite do zatvaranja pogona: tehnološku otpadnu vodu izdvajati iz oborinske i sakupljati kao poseban otpad, vršiti strogu kontrolu manipulacije gorivom te redovno održavati separator i septičku jamu (čišćenje).	ORTIS COMMERCE d.o.o. Kikovica bb, Čavle
Skladišni prostor i veleprodaja RI-KEM, Kikovica bb, Čavle/RiKEM d.o.o. Radnička 39, 51000 Rijeka	Mjere sanacije: Planirati preseljenje skladišta na drugu lokaciju izvan II. zone.	RiKEM d.o.o. Radnička 39, 51000 Rijeka
Pogon SUN ADRIA Soboli bb, Čavle/ **SUN ADRIA d.o.o.** **Rijeka, Bartola Kašića 18,**	Mjere sanacije: a) Ukloniti stanicu za opskrbu dizel gorivom (isprazniti i ukloniti spremnike). b) Obustaviti servisiranje i popravak građevinske mehanizacije.	SUN ADRIA d.o.o. Rijeka, Bartola Kašića 18, 51000 Rijeka

51000 Rijeka	c) Sanitarne otpadne vode zajednički riješiti sa svim korisnicama zone Betongrada tj. Izgraditi zajednički sustav odvodnje i odvesti otpadne vode izvan II. Zone kao etapno rješenje odvodnje SJO Grobnik – Rijeka. d) Urediti kompletan pogon (ukloniti svu nekorištenu staru opremu s područja SUN ADRIA I očistiti zapuštene prostore), obnoviti podlogu na manipulativnom prostoru i urediti oborinsku odvodnju s pročišćavanjem. Ispuštanje oborinskih voda neposredno je vezano za rješenja odvodnje novih zahvata u sportsko-rekreacijskim i poslovnim zonama ovog dijela Grobničkog polja.	
PAG 91 d.o.o. pogon Soboli, Soboli bb, 51219 Čavle	Mjere sanacije: a) Zamijeniti tekuće gorivo plinom. b) Izvršiti ispitivanje tehnoloških otpadnih voda koje se povremeno ispuštaju u podzemlje i u skladu s njihovim sastavom odrediti način pročišćavanja. Otpadne vode odvesti izvan II. zone (zajedničko rješavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda s drugim subjektima u ovoj poslovnoj zoni). c) Izvesti separator oborinske kanalizacije.	PAG 91 d.o.o. Soboli bb, 51219 Čavle
Ug. Obrt Gostiona "PUTNIKU" – Soboli 52; vl. Saršon Zdravko	Mjere sanacije: Potrebno je riješiti oborinsku odvodnju s parkirališta.	Ug. Obrt Gostiona "PUTNIKU" – Soboli 52; vl. Saršon Zdravko
Napuštena šljunčara Kikovica	Mjere sanacije: a) Ukloniti otpad, prioritetno spremnike naftnih derivata s prostora napuštene šljunčare. b) Potrebno uskladiti prostorne planove PGŽ, PPU Čavle i UPU zone napuštene šljunčare Kikovica s noveliranom Odlukom o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće, izvorišta u Bakarskom zaljevu, s obzirom da se radi o prostoru za koji je nakon izrade prostornih planova određena razina zaštite (bivša III. Zona, sada II. Zona sanitarne zaštite). Pri tome posebnu pažnju treba usmjeriti na sadržaje koje je dozvoljeno graditi i način odvodnje fekalnih, tehnoloških i oborinskih otpadnih voda.	Općina Čavle, PGŽ
Područje III.zone sanitarne zaštite izvora u Bakarskom zaljevu		
Kikovica – Drenov vrh "/ Mineral IGM d.o.o. Podružnica Rijeka	Mjere sanacije: a) Izvesti nepropusnu podlogu oko pretakališta goriva sa separatorom ulja b) Izvesti kanal za sakupljanje površinskih voda s platoa drobilišta postrojenja i postrojenja za frakcioniranje kamenog agregata i usmjeriti ih na pročišćavanje u taložnici.	Mineral IGM d.o.o. Podružnica Rijeka
Transport ADELLA, Podčunič 3/Adella d.o.o. Počunič 3, Čavle	Mjere sanacije: a) Pogon treba u potpunosti urediti: izvesti nepropusne podloge tamo gdje se odlažu ili manipulira s otpadnim stvarima i sl., natkriti jamu za popravak vozila te proctor na kojem se nalaze bačve za čuvanje otpadnog ulja, riješiti oborinsku vodu manipulativnih platoa s pročišćavanjem prije ispuštanja u podzemlje.	Adella d.o.o. Počunič 3, Čavle

	b) Planirani razvoj pofona treba zaustaviti do provedbe mikrozoniranja područja s obzirom na smještaj pogona u graničnom području II./III. zone.	
Klaonica I prerada mesa Fućak, Podčunič 79/ **Mesnica i prerda mesa d.o.o. Podčunič 79, Čavle**	Mjere sanacije: a) Za pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda pogona 1 i 2 mora se izgraditi uređaj II. stupnja. b) Lož ulje za grijanje zamijeniti plinom što je već planirano tijekom ove godine.	Mesnica i prerda mesa d.o.o. Podčunič 79, Čavle
Klaonica I prerada mesa, Čavle 83/Zajednički mesarski obrt Žeželić, Čavle	Mjere sanacije: Predvidjeti II. stupanj pročišćavanja otpadnih voda.	Zajednički mesarski obrt Žeželić, Čavle
Garaža I servisni centar MAN Cernik 160a, Čavle/Man PSC d.o.o. Podružnica Rijeka, Cernik 160a, Čavle	Mjere sanacije: Pranje motora vršiti u zatvorenom sustavu i otpadne vode od pranja tretirati kao poseban otpad, a samo vode od ispiranja i pranja vozila zbrinjavati na sadašnjem separatoru.	Man PSC d.o.o. Podružnica Rijeka, Cernik 160a, Čavle
Područje IV. zone sanitarne zaštite izvora u Bakarskom zaljevu		
Rekreacijski centar Platak/Općina Čavle	Mjere sanacije (glavno parkiralište, površine oko 2 ha za preko 1.000 parkirnih mjesta): izvesti nepropusnu podlogu i oborinske vode prije upuštanja u teren putem upojnih bunara pročistiti na separatoru – taložniku. Septička jama za sanitarne otpadne vode je nedovoljnog kapaciteta, a spremnik lož ulja ukopan. U tijeku su pripremni radovi za rekonstrukciju doma. Mjere sanacije (Veliki dom na Platku): Izgrdnja uređaja drugog stupnja za pročišćavanje otpadnih voda. U kotlovnici zamjena tekućeg goriva plinom zbog neadekvatnosti postojećeg spremnika lož ulja te zbog opasnosti od incidentnog zagađenja kod prijevoza tekućeg goriva na cesti za Platak (vrlo loše prometne osobine).	Općina Čavle, PGŽ
Mjere sanacije na postojećim benzinskim stanicama unutar sliva izvora u Bakarskom zaljevu		
BS INA Čavle, Čavle bb **INA d.d. Zagreb**	Mjere sanacije: Jednostijenske spremnike goriva zamijeniti dvostijenskim s uređajem za detekciju propuštanja.	INA d.d. Zagreb
BS INA Cernik, Cernik bb **INA d.d. Zagreb**	Mjere sanacije: Jednostijenske spremnike goriva zamijeniti dvostijenskim s uređajem za detekciju propuštanja.	INA d.d. Zagreb
Ceste koje prolaze slivom izvora u Gradu Rijeci i slivom izvora u Bakarskom zaljevu		
Državna cesta D3: Stara državna cesta Rijeka – Zagreb	Mjere sanacije: a) Ograničenje prijevoza opasnih tvari. Usmjeravanje prometa opasnih tvari autocestom A6. b) Izrada projektnih rješenja oborinske odvodnje kroz II. zonu zaštite.	Hrvatske ceste d.o.o.
Ž 5027: Podkilavac – Dražice (spoj na Ž 5055)	Ograničenje prijevoza opasnih tvari.	ŽUC PGŽ

Ž 5028: Podhum – Soboli	a) Ograničenje prijevoza opasnih tvari. b) Izrada projektnih rješenja oborinske odvodnje.	ŽUC PGŽ
Ž 5030: T-L. Platak-D3	Kontrolirani prijevoz opasnih tvari do zamjene tekućeg goriva plinom.	ŽUC PGŽ
Napušteno eksploatacijsko polje šljunka Dubina na Grobničkom polju	Mjere sanacije: Uklanjanje otpada. Ostale mjere navedene uz mjere za sanaciju šljunčare.	

Izvor: Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i sliva izvora u Bakarskom zaljevu (SN 31/13), obrada autora

Prema dostupnim i dobivenim podacima iz KD Vodovod i kanalizacija d.d. Rijeka u području javne odvodnje, a sukladno propisanim mjerama zaštite, učinjeno je sljedeće:

Podhum i Podčudnič – za područje ovih naselja definiran je obuhvat i trase budućeg sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda u sklopu projekta „Odvodnja i UPOV u sklopu sustava javne odvodnje „GRAD"; Aglomeracija Rijeka. Za navedeni projekt izrađena je Studija izvedivosti kao i Studija utjecaja na okoliš koja je sastavni dio Studije izvedivosti. Paralelno su za područja Podhuma, Sobola i Podčudniča izrađeni glavni projekti sustava odvodnje, te je za iste ishođen dio građevinskih dozvola.

Studijom izvedivosti odabrano je rješenje kojim će se otpadne vode na području aglomeracije Rijeka (gradovi Rijeka i Kastav, te općine Viškovo, Čavle i Jelenje) odvoditi na novi uređaj za pročišćavanje otpadnih voda II. stupnja pročišćavanja (biološka obrada otpadnih voda) – UPOV Rijeka, koji će biti smješten u Rijeci na Delti. Odabrani stupanj pročišćavanja proizlazi iz zahtjeva EU Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda 91/271/EEZ, ovisno o osjetljivosti područja.

Realizacija cjelokupnog projekta planira se izvesti u fazama u razdoblju od prve polovice 2018. do kraja 2023. godine.

Cernik i Mavrinci – za sjeverni dio područja naselja Cernik definiran je obuhvat i trase budućeg sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda u sklopu projekta „Odvodnja i UPOV u sklopu sustava javne odvodnje „GRAD"; Aglomeracija Rijeka". Izrađen je glavni projekt sustava odvodnje za koji je ishođena građevinska dozvola.

U ostalim dijelovima naselja Cernik, te u naselju Mavrinci izgrađen je sustav odvodnje otpadnih voda kroz projekt „Sustav odvodnje otpadnih voda Rijeka – Grobnik" .

Čavle, Podrvanj, Zastenice i Grobnik – za područje naselja Čavle, Podrvanj i Zastenice definiran je obuhvat i trase budućeg sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda u sklopu projekta „Odvodnja i UPOV u sklopu sustava javne odvodnje „GRAD"; Aglomeracija Rijeka". Izrađeni su glavni projekti sustava odvodnje, te su ishođene građevinske dozvole.

Proširenje sustava odvodnje otpadnih voda za naselje Grobnik predviđeno je u dugoročnom planu te će se detaljnije sagledati i projektno razraditi tek po realizaciji gore navedenog projekta.

Studijom izvedivosti odabrano je rješenje povezivanja Grobnika (Općina Čavle i Općina Jelenje) na sustav odvodnje Rijeka putem crpnih stanica s tlačnim vodovima od naselja Lukeži i Jelenje, preko Podčudniča i Čavli do postojećeg gravitacijskog kolektora u Buzdohnju, odnosno bez hidrotehničkog tunela.

Prema podacima Autoceste Rijeka – Zagreb d.d. većim dijelom trase autoceste Rijeka – Zagreb izveden je zatvoreni kanalizacijski sustav koji prikuplja oborinske vode kao i po okoliš štetne tekućine koje bi u slučaju nesreće mogle dospjeti na kolnik.

Sustav uređenja vodotoka i zaštita od poplava

Za područje Općine, najznačajnija rijeka je Rječina. Duga je 17,3 km (po najnovijim mjerenjima – 18,3 km). Širina Rječine je od 9 do 16 metara. To je tipično krška rijeka s jakim vrelom pod impozantnom stijenom, duboko usječenim kanjonom, slapovima i brzacima.

Vodne površine na području Općine Čavle razgraničuju se na stalni vodotok Rječinu te povremene bujične tokove Zahumku, Golubovku, Kovačevicu, Rečinicu Ilovik, Mikelj, Sušicu, Nakol i Progon. Stalni vodotok Rječine se štiti od svake izgradnje i korištenja koje nije u funkciji obavljanja planirane djelatnosti. Građenje na trasama bujičnih tokova moguće je samo sukladno odredbama Zakona o vodama. Uređenje vodotoka i zaštita od poplava Sustav uređenja vodotoka i zaštite od poplava vodotoka općine Čavle dio je cjelovitog sustava vodotoka sliva Ričine i dio sustava obrane od poplava na vodotocima Ričine. Koridor sustava linijski obuhvaća sljedeće registrirane vodotoke i bujice:

- Vodotok Ričina, (Rečina, Rječina) u dijelu koji prolazi područjem Općine,
- Bujične tokove koji su u cjelosti ili dijelom u području Općine i to:

I. bujično područje:

8.19.4. Ilovik, površina P= 1.980,0 m^2

8.19.5. Mikelj, površina P= 4.320,0 m^2

II. bujično područje:

8.19.6. Sušica, površina P= 4.092,0 m^2

8.19.6.1. Nakol, površina P= 4.740,0 m^2

8.19.6.1.2. Progon, površina P= 4.200,0 m^2

III. bujično područje:

8.19.6.1.1. Rečinica, površina P= 22.080,0 m^2

8.19.6.1.1.1. Zahumka, površina P= 15.720,0 m^2

8.19.6.1.1.2. Golubovka, površina P= 15.720,0 m^2

8.19.6.1.1.2.1. Kovačevica, površina P=36.000,0 m^2

Sustav obrane od poplava Općine Čavle dio je cjelovitog sustava zaštite od štetnog djelovanja voda na području malog sliva “Kvarnersko primorje i otoci” (sektor E-Sjeverni Jadran, branjeno područje 23 ”Mali slivovi” “Kvarnersko primorje i otoci i Podvelebitsko primorje i otoci”). Operativna obrana od poplava provodi se temeljem Državnog plana obrane od poplava (NN 84/10), Glavnog provedbenog plana obrane od poplava, Provedbenog plana obrane od poplava i Plana obrane od poplava na vodama 2. reda Primorsko-goranske županije.

2.6.4. Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti

Na osnovi Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća Općine Čavle (prosinac 2011. godine) može se zaključiti kako gradsko područje nije značajnije izloženo prirodnim i drugim nesrećama. Područje Općine Čavle nije ugroženo od poplava u mjeri koja može uzrokovati katastrofe i velike nesreće.

Opasnosti od poplave u Općini Čavle postoje na području Grobničkog polja i to bujičnim vodama Rečinice, Zahumke i Kovačevice. U slučaju pojave i izlijevanja bujičnih voda bilo bi vrlo kratkotrajno ugroženo 20-ak kuća s pristupnim putovima oko tokova Rečinice, Zahumke i Kovačevice i to u obliku poplavljivanja podruma, a stanovništvo ne bi bilo ugroženo. Osnovni infrastrukturni objekti nisu ugroženi, kao ni funkcioniranje Općine.

Privremena, parcijalna i mjestimična plavljenja na području Općine Čavle neće ugroziti sigurnost ljudi, ali mogu nanijeti manju štetu prirodnim i materijalnim dobrima. Te štete su moguće kroz manju

pojačanu eroziju zemljišta naročito na većim nagibima terena, mogući su odroni cesta, pojave manjih klizišta i sl.

Procjenjuje se da je od svih mogućih prirodnih i (ili) tehničko-tehnoloških nesreća najveća ugroženost i učinci djelovanja na pučanstvo Općine Čavle kod potresa veće razorne snage, kada su moguće i pojedinačne ljudske žrtve i ozljeđivanja. Prema privremenoj seizmološkoj karti područje na kojem se nalazi Općina Čavle ugroženo je potresom VII. do VIII. stupnja intenziteta po MCS skali.

U području Općine moguće je rušenje i teže i lakše oštećivanje i do 40 % stambenih i stambeno-poslovnih građevina starijih od 50 godina, odnosno izgrađenih prije primjene protupotresnih propisa građenja. Kao posljedica takvih oštećenja procjenjuje se pojava većeg broja manjih požara stambenih i poslovnih građevina. Kao posljedica djelovanja jačeg potresa pojavljuju se: urušavanje i oštećivanje građevina, manji požari, trovanje plinom i sl.

Područje Općine Čavle ugroženo je od pojave poledice, olujnog i orkanskog nevremena. Posljedice mogu biti otežano odvijanje cestovnog prometa i manja oštećenja stambenih i poslovnih objekata, no ne u toj mjeri da bi dovelo u pitanje funkcioniranje jedinice lokalne samouprave. Pojave suše, tuče i snježnih oborina ne ugrožavaju područje Općine Čavle u većoj mjeri.

Opasnost od požara u Općini Čavle

U „Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija u Općini Čavle“ navedeni su potencijalni uzročnici i potencijalne lokacije ugrožene od nastanka požara. Šumskih površina u Općini Čavle ima 3.657 ha, koje su razvrstane u II. i III. stupanj ugroženosti od požara.

Najveća opasnost od nastanka požara otvorenog prostora prijeti od početka srpnja do polovice kolovoza uslijed djelovanja groma, kao prirodnog uzročnika požara. Područja neuređenih šuma koja se koriste za planinarenje, izletnički turizam, biciklizam, jahačke staze i lovni turizam zahtjeva se posebniji pristup mjerama za zaštitu od požara, zbog većeg broja individualnih gostiju bez kontrole, koji svojim neadekvatnim ponašanjem mogu izazvati požare na otvorenom prostoru. Automotodrom i aerodrom Grobnik u vrijeme održavanja velikih sportskih manifestacija potrebno je dodatno požarno zaštititi.

Planinarski domovi na Platku požarno su opasni objekti zbog svojih građevinskih konstrukcija, a naročito zbog udaljenosti i nemogućnosti vatrogasne intervencije upravo u trenucima kada su isti puni posjetitelja, a to je u snježnom periodu. Stoga je objekte potrebno dodatno opremiti sredstvima za zaštitu od požara i obučiti djelatno osoblje. Za pravilan rad plinovoda izgrađena je isparivačko-regulacijska stanica UNP za Općinu Čavle koja pored plinskih instalacija ima i instalacije protupožarnog cjevovoda.

Požari dimnjaka i dimovodnih kanala predstavljaju posebno opasnu kategoriju poglavito u stambenoj djelatnosti iz razloga dotrajalosti dimovodnog kanala, nemogućnosti održavanja istog ili iz razloga nenamjenskog korištenja istog primjenom tekućeg ili plinskog goriva. Veće količine zapaljivih tekućina i plinova uskladištava se na benzinskim postajama koje se nalaze u centru naselja Čavle i uz autocestu. Za benzinsku postaju autoput zanimljiva je činjenica da ne raspolaže uopće potrebnim količinama vode za eventualno gašenje požara, tako da je krajnja neophodnost izgradnje za zaštitu iste – hidrantska mreža.

Na području Općine ne postoji rizik od većih tehničko-tehnoloških katastrofa ili velikih nesreća izazvanih opasnim tvarima. U Općini se nalazi osam imaoca opasnih tvari, od kojih samo neki mogu imati širi utjecaj izvan čestice. No u tim slučajevima se ne radi o riziku većem nego kod bilo koje građevine takve vrste (benzinske postaje, spremnici goriva za kotlovnice velikih zgrada) pa je za kontroliranje tih opasnosti dovoljno poštivanje postojećih propisa.

Opasnost od mogućih nesreća izazvanih u radu s opasnim tvarima dolazi iz pogona i građevina u susjednim JLS. Posljedica za okoliš bila bi visoki stupanj zagađenja tla i zraka. Treba naglasiti da nema posebnih rizika od epidemija ili sanitarnih opasnosti.

Zaštita zraka

Na području Općine Čavle nema mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka. Stoga se za ocjenu stanja kvalitete zraka na ovom području koriste podaci za aglomeraciju Rijeka (HR RI), prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14). Ovom se Uredbom određuju zone i aglomeracije te njihova klasifikacija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske, a na osnovi Plana zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine i Izvješća o stanju kakvoće zraka za područje Republike Hrvatske od 2008. do 2011. godine (NN 95/2013).

Prema razinama onečišćenosti zraka teritorij Republike Hrvatske klasificira se u pet zona i četiri aglomeracije. Aglomeracija oznake HR RI obuhvaća sljedeće jedinice lokalne samouprave: Grad Rijeka, Grad Bakar, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Viškovo, Općina Čavle, Općina Jelenje, Općina Kostrena, Općina Klana, Općina Matulji, Općina Lovran i Općina Omišalj (Slika 42).

Razine onečišćenosti zraka određuju se prema donjim i gornjim pragovima procjene te ciljnim vrijednostima i dugoročnim ciljevima za prizemni ozon propisanim u Uredbi o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12). Razine onečišćenosti zraka, određene prema donjim i gornjim pragovima procjene za sumporov dioksid (SO_2), okside dušika izražene kao dušikov dioksid (NO_2), lebdeće čestice (PM_{10}), benzen, benzo(a)piren, olovo (Pb), arsen (As), kadmij (Cd), nikal (Ni) u PM_{10}, ugljikov monoksid (CO), graničnim vrijednostima za ukupnu plinovitu živu (Hg) te ciljnim vrijednostima za prizemni ozon (O_3) s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi. Utvrđene razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima prikazani su u Tablica 45.

Tablica 45: Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima za aglomeraciju HR RI

Oznaka aglomeracije	Razina onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi							
	SO_2	NO_2	PM_{10}	Benzen, benzo(a) piren	Pb, As, Cd, Ni	CO	O_3	Hg
HR RI	> GPP	< GPP	> GPP	< DPP	< DPP	< DPP	> CV	< GV

DPP – donji prag procjene; GPP – gornji prag procjene; CV – ciljna vrijednost za prizemni ozon; GV – granična vrijednost.

Slika 42: Zone i aglomeracije u RH za potrebe praćenja kvalitete zraka

Rezultati mjerenja kvalitete zraka u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Za potrebe ocjene stanja korišteni su podaci s postaje Rijeka-2 koja je dio Državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka i klasificira se kao prigradska/pozadinska postaja. Obzirom da je područje Općine Čavle udaljeno manje od četiri kilometra od mjerne postaje Rijeka-2, može se smatrati da su podaci s ove postaje, kao i sam karakter postaje (prigradska/pozadinska), reprezentativni i za područje Općine Čavle.

Na postaji Rijeka-2 kontinuirano se prate koncentracije sumporovog dioksida, dušikovih oksida, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona, lebdećih čestica PM10, a od 2015. godine i frakcije lebdećih čestica $PM_{2.5}$. Korišteni su podaci iz Godišnjih izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2013., 2014. i 2015. godinu koje izrađuje Hrvatska agencija za okoliš i prirodu. U trenutku pisanja ovog Izvješća podaci za 2016. godinu još nisu bili objavljeni kao objedinjeno godišnje izvješće, stoga su podaci preuzeti iz Izvješća o praćenju kvalitete zraka na postajama Državne mreže 2016. koje izrađuje Državni hidrometeorološki zavod.

Kategorizacija rezultata mjerenja po pojedinim onečišćujućim tvarima za aglomeraciju Rijeka u posljednje četiri godine prikazani su u Tablica 46.

Tablica 46: Kategorizacija kvalitete zraka za aglomeraciju Rijeka HR RI

Godina	SO_2	NO_2	CO	O_3	PM_{10}	$PM_{2.5}$
2013.	I	I	I	II	I	-
2014.	I	I	I	I	I	-
2015.	I	I	I	II	I	I
2016.	I	I	I	I	I	I

I – I. kategorija, čist ili neznatno onečišćen zrak
II – II. kategorija, onečišćen zrak

U promatranom razdoblju utvrđena je I. kategorija kvalitete zraka odnosno čist ili neznatno onečišćen zrak prema izmjerenim koncentracijama sumporovog dioksida, dušikovih oksida, ugljikovog monoksida i lebdećih čestica PM_{10}, te frakcije lebdećih čestica $PM_{2.5}$ od 2015. godine. Također je utvrđena I. kategorija kvalitete zraka prema izmjerenim koncentracijama prizemnog ozona za 2014. i 2016. godinu, dok je u 2013. i 2015. godini prema ovom parametru utvrđena II. kategorija kvalitete zraka odnosno onečišćen zrak, i to zbog premašenog broja dana s prekoračenjem ciljne vrijednosti za ozon (39 dana u 2013., odnosno 55 dana u 2015. godini). Kao razlog prekoračenja navode se prirodni izvori ili prirodni događaji, kao i drugi razlozi (regionalni transport prekursora ozona).

Od potencijalnih izvora emisija na koje mogu doprinijeti onečišćenju zraka na području Općine Čavle izdvaja se pogon kamenoloma tvrtke Mineral IGM d.o.o. na lokaciji Kikovica bb, Soboli. Čije poslovanje je regulirano Rješenjem Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša KLASE UP/I 351-03/97-02/422 URBROJ: 542-07-DR-98-16 od 04. 08. 1998. godine. Na granicama radne zone, a prema najbližem naseljenom mjestu, potrebno je uspostaviti monitoring količine ukupne taložne tvari istaložene na jedinicu površine kako bi se spriječio nepovoljan utjecaj na kvalitetu zraka.

2.6.5. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće

Na području Općine ne postoji rizik od većih tehničko-tehnoloških katastrofa ili velikih nesreća izazvanih opasnim tvarima. U Općini se nalazi osam imaoca opasnih tvari, od kojih samo neki mogu imati širi utjecaj. No u tim slučajevima se ne radi o riziku većem nego kod bilo koje građevine takve vrste (benzinske postaje, spremnici goriva za kotlovnice velikih zgrada) pa je za kontroliranje tih opasnosti dovoljno poštivanje postojećih propisa.

Opasnost od mogućih nesreća, izazvanih u radu s opasnim tvarima, dolazi iz pogona i građevina u susjednim JLS. Posljedica za okoliš bile bi visoki stupanj zagađenja tla i zraka. Nema posebnih rizika od epidemija ili sanitarnih opasnosti.

2.7. Obvezni prostorni pokazatelji

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK
OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA			
DEMOGRAFSKA STRUKTURA	Razmještaj i struktura stanovništva	Broj stanovnika	7.220
		Indeks kretanja broja stanovnika	107
		Prirodni prirast stanovništva (2011./2001.)	-5
	Razmještaj i struktura kućanstava	Broj kućanstava	2.609
		Indeks rasta broja kućanstava	160,49
		Prosječna veličina kućanstava	2,6 osoba
SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	Indeks razvijenosti	101,20 %
		Stupanj razvijenosti	IV.
STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA			
OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	Broj naselja	10
		Gustoća naselja	118,75 naselja/1.000 km²
		Gustoća naseljenosti (2011. g.)	85,74 st/km^2
KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	Površina naselja	Površina (statističkih) naselja	8.421 ha
	Građevinska područja (GP)	Površina GP naselja – ukupno planirana	405,00 ha
		Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	4,81 %
		Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,68 %
		Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	23,6 %
		Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	6,6 %
		Broj stanovnika/ukupna površina GP	17,83 st/ha
		Broj stanovnika/izgrađena površina GP	23,32 st/ha
		Broj stanovnika/uređena površina GP	19,08 st/ha
IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	Površina izdvojenoga građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	985,41 ha, 0,14 ha/st
		Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	
		Ugostiteljsko-turistička namjena	32,94 ha, 3,34 %, 0,1 ha/st
		Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna,	90,00 ha,

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK
		infrastrukturna, OIE i dr.)	9,13 %, 0,1 ha/st
		Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina	5,79 ha, 0,6%
		Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina	0,63 ha, 0,1 %
		Sport i rekreacija	702,5 ha, 71,3 %
		Sportska namjena	65,00 ha 6,6 %
		Područja posebne namjene	39,72 ha 4,03 %
		Površina groblja	5,58 ha, 0,56 %
		Ostala namjena	28,14 ha, 2,86 %
		Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	/
		Broj turističkih postelja po km obalne crte	/
PROMETNA INFRASTRUKTURA	Cestovni promet	Duljina cesta po vrstama[11]	Autoceste 11 km Državne ceste 14,9 km Županijske ceste 17,5 km Lokalne ceste 2,2 km Nerazvrstane ceste 60 km
		Udio pojedinih vrsta cesta	Autoceste 10 % Državne ceste 14 % Županijske ceste 17 % Lokalne ceste 2 % Nerazvrstane ceste 57 %
		Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	53,83 km / 100 km^2
	Željeznički promet	Duljina pruge prema vrsti	/
		Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	/
		Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	/
	Zračni promet	Broj zračnih luka prema vrstama	1 – letjelište Grobnik

[11] Odluka o razvrstavanju cesta (NN 44/12)

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK	
		Površina zračnih luka		/
	Pomorski promet	Broj luka prema vrsti		/
		Površina kopnenog dijela luke		/
		Luke nautičkog turizma prema broju vezova		/
	Riječni promet	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci		/
		Klasa i duljina plovnih putova		/
	Elektroničke komunikacije	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika		0,17
ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopskrbnih vodova	35 kV 10(20) kV	9,6 km 70,9 km
		Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti	35 kV 10(20) kV	12 % 88 %
	Opskrba plinom	Duljina plinovoda		19.376 m
		Udio prema vrsti plinovoda		7 km magistralni 19.376 m distributivni
	Opskrba naftom	Duljina naftovoda		/
OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	Duljina javne vodoopskrbne mreže		61,28 km
		Potrošnja pitke vode		374.508 m^3
	Pročišćavanje otpadnih voda	Duljina kanalizacijske mreže		32,4 km
		Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet		UPOV Delta (izvan obuhvata)
GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	Broj i površina odlagališta prema vrsti		/
		Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)		/
KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA				
KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	Poljoprivreda	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta		213,5 ha
		Udio poljoprivrednog zemljišta		2,54 %
		Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku		0,03 ha/st
	Šumarstvo	Ukupna površina šumskog zemljišta		3657,33 ha
		Udio šumskog zemljišta		43,43 %
		Površina šumskog zemljišta po stanovniku		0,51 ha/st
	Vode	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more)		
		Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države		
		Duljina vodotoka		Rječina 1,8 km
	Morska obala	Morska obala – dužina obalne		/

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK
		crte	
	Mineralne sirovine	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	1, 5,79 ha
ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	Broj i površina zaštićenih područja	1, 6400 ha
		Područja ekološke mreže, prema vrsti: Područje važno za divlje svojte i stanišne tipove Međunarodno važno područje za ptice	 6 1
KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	9 (7 registriranih i 2 preventivno zaštićena)
		Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	3
		Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	2 (Ladanjski sklop Majer i Stari grad Grobnik)
PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA**	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	opisano u tekstualnom dijelu u poglavlju 2.6.3.	
POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP (ukupno)	**20** 1 PPŽ 1 PPPPO 1 PPUO 7 UPU 10 DPU
		Broj donesenih izmjena i dopuna PP ukupno:	**4** 3 PPUO 1 UPU
		Broj PP u izradi	**2** ID UPU
PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		**Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama ukupno:** Lokacijska dozvola po ZOPUG Rješenje o uvjetima gradnje Potvrda glavnog projekta Građevinska dozvola Uporabna dozvola Uporabna dozvola za dio građevine Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15.02.1968.	**184** 42 21 19 41 23 2 13 23
URBANA		Broj PP ili pojedinačnih zahvata	0

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK
PREOBRAZBA		Površina	0
URBANA SANACIJA		**1.Broj izdanih rješenja o ozakonjenju ukupno:**	**742**
		Rješenje o izvedenom stanju	2
		Rješenje o izvedenom stanju (legalizacija NN 90/11)	10
		Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)	74
		Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	415
		Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	80
		Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	161
		2.Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	0

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13) uvedena je obveza izrade Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske. Obveza izrade informacijskog sustava potvrđena je i u novom Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13), te Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15). Slijedom navedenog Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) je uspostavio i vodi Informacijski sustav prostornog uređenja za područje naše Županije (ISPU).

Temeljem istih propisa nositelji izrade prostornih planova (gradovi i općine) imaju obvezu dostavljati JU Zavod sve potrebne informacije i elaborate kako bi informacijski sustav Županije bio ažuran, a posredno i informacijski sustav pri Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, kojeg JU Zavod ima obvezu i ažurirati.

Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije

Svi prikupljeni podaci o prostornom planovima su sistematizirani i vode se pomoću Registra prostornih planova. Osim prikupljanja svih odluka u vezi prostornih planova i arhiviranja elaborata u papirnatom i digitalnom obliku, izrađuju se i posebni digitalni formati prostornih planova kojima se olakšava pronalaženje planiranih podataka o prostoru i izrada potrebnih analiza, primjerice i ovog Izvješća. To su izrade GIS baza PPUG/O, skeniranje ovjerenih elaborata prostornih planova, georeferenciranje skenova i obrada karata te izrada PDF-a za prikaz na WEB-u. Zavod je za područje Primorsko-goranske županije uspostavio Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) koji se koristi kod izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje. Uspostavljeni sustav omogućava direktan i neposredan uvid u geografski locirane kartografske prikaze prostornog plana Županije, prostornih planova uređenja općina/gradova, urbanističke i detaljne planove uređenja. Radi identifikacije prostora koriste se katastarski podaci, topografske karte i ortofoto različitih godišta, koji su dobiveni od Državne geodetske uprave.

Godine 2016. za područje Primorsko-goranske županije stvoreni su preduvjeti za prelazak na novi državni koordinatni sustav HTRS96/TM. Svi prostorni planovi za koje je odluka o izradi objavljena nakon 30. listopada 2015. godine, tj. stupanja na snagu Uredbe o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15), trebaju biti doneseni u novoj kartografskoj projekciji.

Razvoj ISPU ima za cilj uključiti i ostale zainteresirane korisnike, a posebno jedinice lokalne samouprave, čime bi se postigao sinergijski učinak a efekti spustili do krajnjih korisnika sustava. Informatičko povezivanje JLS na županijski informacijski sustav prostornog uređenja u dijelu koji se odnosi na prostorno-plansku dokumentaciju, može se promatrati kao nadogradnja postojećih rješenja pojedine jedinice lokalne samouprave, ali i kao cjelovito rješenje za one JLS koje nemaju razvijene svoje sustave. Općina Čavle je pokazala interes da se u sljedećem razdoblju poveže na županijski ISPU.

Geodetske podloge za područje Općine Čavle

Područje Općine Čavle pokriveno je sljedećim službenim geodetskim podlogama potrebnim za izradu prostorno planske dokumentacije:

- Detaljna topografska karta u mjerilu 1 : 25000 (TK25) listovi Klana, Platak, Rijeka i Bakar (izrađeni 1996.-2001. godine),
- Hrvatska osnovna karta (HOK) sekcija Risnjak listovi 15, 16, 24-27, 33-37, 41-47, te sekcija Rijeka listovi 1-6, 12-13 (izrađeni 1977.-1987. godine),
- Ortofoto karte mjerila 1 : 5000 (DOF5) iz različitih godišta (2005.-2006., 2011. i 2015. godine).

Katastarski operat se sastoji od katastarskih općina: KO Cernik-Čavle, KO Podrvanj, dio KO Grobnik, dio KO Podhum i dio KO Kukuljanovo. Za dio KO Cernik-Čavle, dio KO Podrvanj i dio KO Podhum 1987.-1988. Izvršena je nova izmjera, koja je provedena samo u katastru, a zemljišno-knjižni podaci

se vode po staroj numeraciji. Općina je dobro pokrivena službenim kartografskim podlogama, a katastarsko stanje je različito ovisno o datumu katastarske izmjere.

3.1. Izrada prostornih planova

Tablica 47: Prostorni planovi na snazi ili u izradi za vrijeme od 2013. do 2016. godine

Vrsta plana	Naziv plana	Vrsta odluke 31.12.2016.	Odluka o izradi do 2013. SN PGŽ	Odluka o izradi 2013.-2016. SN PGŽ	Odluka o donošenju do 2013. SN PGŽ	Odluka o donošenju 2013.-2016. SN PGŽ	Van snage 2013.-2016. SN PGŽ	Namjena
PPŽ	Prostorni plan Primorsko-goranske županije	Odluka o donošenju				32/13		
PPPPO	Prostorni plan Nacionalnog parka Risnjak	Odluka o donošenju			NN 23/01			
PPUO	Prostorni plan uređenja Općine Čavle	Odluka o donošenju	PM 17/00		22/01			
	II. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle *Ispravak Odredbi za provođenje, tekstualni dio (Knjiga 1.) II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle*	Van snage	PM 3/05		49/09 *(15/11)*		PPUO 2/13	
	III.Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle *Ispravak III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle Ispravak III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle*	Odluka o donošenju	46/10 (15/11 i 40/1)			2/13 *38/13* *10/15)*		
	Usklađenje Prostornog plana uređenja Općine Čavle sa Zakonom o prostornom uređenju (NN broj 153/13)	Odluka o donošenju		38/14		33/15		
	Ciljane IV. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle *Prostorni plan uređenja Općine Čavle (pročišćeni tekst)*	Odluka o donošenju		53/13		12/16 *16/16*		
UPU	Urbanistički plan uređenja zone poslovne namjene K1	Odluka o donošenju	PM 7/02		1/03			poslovna namjena
	Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja zone poslovne namjene K1 – UPU4	Odluka o donošenju	PM 3/05		34/10			poslovna namjena
UPU	Urbanistički plan uređenja zone proizvodne namjene I2	Van snage	PM 17/00		7/02		36/13	proizv. namjena

	Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja zone proizvodne namjene I2	Odluka o donošenju	24/08			36/13		proizv. namjena
UPU	Urbanistički plan uređenja zone ostale namjene-V prostora bivše šljunčare Kikovica	Odluka o donošenju	PM 22/01		19/03			ostalo
UPU	Urbanistički plan uređenja centar Čavle *Urbanistički plan uređenja centar Čavle – odluka o ispravku odluke*	Odluka o donošenju	PM 3/05		3/08 (*18/08)*			naselje
	Izrada ciljanih izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja Centar Čavle	Van snage Odluka o izradi		43/13			NN 153/13	naselje
UPU	Urbanistički plan uređenja proizvodne zone I 1 – Gorica (UPU 2)	Odluka o donošenju	24/08		34/10			proizv. namjena
UPU	Urbanistički plan uređenja 10 građevinskog područja sportskog centra Grobnik R6 1 *Ispravak Urbanističkog plana uređenja 10 građevinskog područja SC Grobnik R6*	Odluka o donošenju	PM 3/05		46/10 *(26/12)*			sport i rekreacija
UPU	Urbanistički plan uređenja 11-Sportski centar Platak R6 2 *Ispravak Urbanističkog plana uređenja 11-Sportski centar Platak R6-2*	Odluka o donošenju	PM 3/05		9/11	*(16/16)*		sport i rekreacija
	Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 11- Sportski centar Platak R6 2	Odluka o izradi		7/15				sport i rekreacija
UPU	Izrada Urbanističkog plana uređenja UPU 21- Poslovna zona Jelenje (K4)	Van snage Odluka o izradi		28/13			19/16	poslovna namjena
UPU	Izrada Urbanističkog plana uređenja UPU 21 – Poslovna zona Jelenje (K4)	Odluka o izradi		19/16				poslovna namjena
DPU	Detaljni plana dijela novog naselja Mavrinci predio Baćina	Odluka o donošenju	PM 21/97		6/98			naselje
	Detaljni plan dijela novog naselja Mavrinci predio Baćina – Izmjene i dopune	Odluka o donošenju	PM 22/01		3/02			naselje
	Detaljni plana dijela novog naselja Mavrinci predio Baćina – 2. Izmjena i dopuna	Odluka o donošenju	PM 3/05		23/05			naselje
DPU	Detaljni plan Centra Čavle	Van snage	PM 17/00		16/02		4/15	naselje

	Izmjene i dopune DPU centra Čavle	Van snage	PM 33/03		32/04		4/15	naselje
DPU	Detaljni plan dijela zone poslovne namjene K-1	Van snage	PM 7/02		1/03		PPUO 2/13	poslovna namjena
	Izmjene i dopune Detaljnog plana uređenja (DPU) dijela poslovne zone K1 (u daljnjem tekstu Plan)	Van snage	42/08		47/09		PPUO 2/13	poslovna namjena
DPU	Detaljni plan zone poslovne namjene DPU 1-TC *Ispravak Detaljnog plana uređenja zone poslovne namjene DPU 1-TC*	Odluka o donošenju	PM 22/01		33/03 *(17/10)*			poslovna namjena
DPU	Detaljni plan sportskog centra Hrastenica	Odluka o donošenju	PM 13/03		35/03			sport i rekreacija
DPU	Detaljni plan stambene zone Maršić	Odluka o donošenju	PM 13/03		35/03			naselje
DPU	Izmjene i dopune DPU SC Mavrinci	Odluka o donošenju	PM 3/05		42/06			sport i rekreacija
DPU	Detaljni plan vikend područja Mali Platak – DPU7	Van snage	PM 3/05		4/07		PPUO 2/13	turizam
DPU	Detaljni plan uređenja 5 – Groblje Grobnik (G2)	Odluka o donošenju	46/10		12/12			groblje
DPU	Detaljni planuređenja DPU 4 – Groblje Cernik (G1)	Odluka o donošenju	35/11		39/12			groblje

PM – Program mjera za unapređenje stanja u prostoru
Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

Na području Općine Čavle u cijelom ili dijelu razdoblja od 2013. do 2016. godine na snazi su PPŽ, PPPPO Nacionalnog parka Risnjak, PPUO Čavle, sedam urbanističkih planova i 10 detaljnih planova uređenja. Površina važećih DPU iznosi ukupno 54,9 ha, a površina važećih UPU iznosi 859,9 ha. Planovi ranije doneseni izrađeni su temeljem Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru, a kasnije tek nekoliko odlukama o izradi. Vrijeme izrade prostornih planova i izmjena i dopuna i usklađenja koji su izrađeni temeljem odluka o izradi iznosi prosječno: za PPUO 21 mjesec, UPU 45 mjeseci i DPU 13 mjeseci.

UPU 10 SC Grobnik izrađen je dijelom i na području Općine Jelenje.

U razdoblju Izvješća donijete su:

- III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle,
- Usklađenje Prostornog plana uređenja Općine Čavle sa Zakonom o prostornom uređenju,
- IV. Ciljane izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle,
- Izmjene i dopune UPU zone proizvodne namjene I2 – Soboli (UPU 3).

Tablica 48: Prostorni planovi u izradi

VRSTA PLANA	NAZIV PLANA	SN Općine Čavle
UPU	Odluka o izradi Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 11- Sportski centar Platak R6 2	2015-07
UPU	Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja UPU 21 – Poslovna zona Jelenje (K4)	2016-19

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

Gore navedene odluke o izradi i izradi izmjena i dopuna planova donijete su temeljem ZPU (NN 153/13).

Tablica 49: Odluke o izradi prostornih planova koje su stavljene van snage temeljem čl. 202 ZPU-a

VRSTA PLANA	NAZIV PLANA	VRSTA ODLUKE	SN PGŽ
UPU	Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja UPU 21-Poslovna zona Jelenje (K4)	Van snage Odluka o izradi	2013-28
DPU	Odluka o izradi ciljanih izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja Centar Čavle	Van snage Odluka o izradi	2013-43

Izvod: Registar prostornih planova JU Zavod

Temeljem članka 202. Zakona o prostornom uređenju, prostorni planovi za koje je donijeta odluka o izradi, a nije obavljena javna rasprava do 31. 12. 2015. godine, stavljaju se van snage temeljem zakona.

3.2. Praćenje stanja u prostoru

Tablica 50: Popis donesenih Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru

Vrsta dokumenta	Naziv Dokumenta	Broj Glasnika	Razdoblje
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle	1997-21	1997.-1999.
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru	2001-22	1999.-2001.
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru	2003-13	2001.-2003.
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 1997. do 1999. godine	1997-21	1997.-1999.
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 1999. do 2001. godine	2000-17	1999.-2001.
Program mjera	Program mjera za uređenje stanja u prostoru od 2001. do 2003. godine	2001-22	2001.-2003.
Program mjera	Izmjene i dopune Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2001. do 2003. godina	2002-07	2001.-2003.
Program mjera	Izmjene i dopune programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2003. do 2005. godine	2002-13	2001.-2003.

Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2003. do 2005. godine	2003-13	2003.-2005.
Program mjera	Dopuna programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2003. do 2005. godine	2003-33	2003.-2005.
Program mjera	Odluka o izmjenama Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2003. do 2005.godine	2004-20	2003.-2005.
Program mjera	Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje od 2005. do 2009. godine	2005-03	2005.-2009.

Izvod: Dokumentacija JU Zavod

Ranijom zakonskom regulativom, ZUP (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02) bilo je propisano donošenje Izvješća o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za dvogodišnje razdoblje. Zatim je izmjenom i dopunom ZUP-a (NN 100/04) taj period povećan na četverogodišnje razdoblje, a ukinuta je potreba izrade Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru. Zadnji dokument praćenja stanja u prostoru za Općinu Čavle donesen je 2005. godine.

3.3. Provedba prostornih planova

Za područje Općine Čavle provedbu prostornih planova, u obliku izdavanja akata iz oblasti prostornog uređenja i građenja, obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije sa sjedištem u Rijeci. Do donošenja posljednjih zakona o prostornom uređenju i gradnji postojali su ovi akti: lokacijska dozvola, potvrda parcelacijskog elaborata, rješenje o utvrđivanju građevne čestice, rješenje o uvjetima građenja, rješenje o promjeni namjene građevine, rješenje o izvedenom stanju, uporabna dozvola, uvjerenje za uporabu građevine, potvrde samostalnih uporabnih cjelina, uvjerenja o vremenu građenja građevine, dozvole za uklanjanje građevine i rješenja za građenje.

Donošenjem novog Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji (NN 153/13), od 1. siječnja 2014. godine, akti prostornog uređenja su: lokacijska informacija, obavijest o posebnim uvjetima koje treba pribaviti prije izdavanja lokacijske dozvole, lokacijska dozvola, dozvola za promjenu namjene i uporabu postojeće građevine, rješenje za utvrđivanje građevne čestice i potvrda parcelacijskog elaborata.

Akti za građenje su: građevinska dozvola, prijava početka ili nastavka radova i uporabna dozvola.

Tablica 51: Statistika akata iz prostornog uređenja i građenja po godinama (1. 1. 2013. - 31. 12. 2016.)

Naziv podvrste zahtjeva stranke	Godina			
	2013.	**2014.**	**2015.**	**2016.**
zaprimljeni zahtjevi				
Lokacijska dozvola po ZOPUG	14	8	18	4
Lokacijska dozvola po ZOPU		1		
Rješenje o uvjetima gradnje	24	1		
Rješenje za građenje	1			
Potvrda glavnog projekta	20	1		
Uporabna dozvola	4	7	15	5
Uporabna dozvola za dio građevine		2		
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje		15	11	8
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 02. 1968.		9	16	12
Građevinska dozvola		6	15	43

Uvjerenje o uporabi građevine	20		1	
Ukupno godišnje	**83**	**50**	**76**	**72**
			UKUPNO	**281**
usvojeni zahtjevi				
Lokacijska dozvola po ZOPUG	6	13	14	9
Rješenje o uvjetima gradnje	8	8	4	1
Potvrda glavnog projekta	11	5	3	
Uporabna dozvola	2	6	13	2
Uporabna dozvola za dio građevine		2		
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje		4	3	6
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15. 02. 1968.		4	5	14
Građevinska dozvola	2		9	30
Ukupno godišnje	**29**	**42**	**51**	**62**
			UKUPNO	**184**
riješeni odbijeni, odbačeni, obustave				
Lokacijska dozvola po ZOPUG	1			1
Lokacijska dozvola po ZOPU	1			1
Rješenje o uvjetima građenja	1	2	2	2
Rješenje za građenje	1			
Potvrda glavnog projekta	5			
Uporabna dozvola	2		2	2
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje		4	3	3
Uporabna dozvola za građevinu izrađenu do 15. 02. 1968.		1	2	2
Uvjerenje o uporabi građevine	7	1		
Građevinska dozvola				2
Ukupno godišnje	**18**	**8**	**9**	**13**
			UKUPNO	**108**

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

U razdoblju od 2013. do 2016. godine ukupno je za područje Općine Čavle zaprimljen 281 zahtjev, pozitivno je riješeno 184, a negativno 108 zahtjeva.

Tijekom razdoblja od 2013. do 2016. godine većina zaprimljenih zahtjeva za izdavanje akata prostornog uređenja i gradnje za područje Općine Čavle odnosila se na zahtjeve za izdavanje građevinskih dozvola (64), lokacijskih dozvola (45), potvrda glavnog projekta (21), akata za uporabu građevina (125), donošenje rješenja o uvjetima građenja (25), te jedan zahtjev za donošenje rješenja za građenje.

U navedenom razdoblju izdana je 41 građevinska dozvola, 42 lokacijske dozvole, 19 potvrda glavnog projekta, 66 akata za uporabu građevina i doneseno je 21 rješenje o uvjetima građenja.

Među izdanim aktima potrebo je izdvojiti dozvole za značajnije građevine i zahvate kao što su: sanitarne kanalizacije, oborinske odvodnje i vodovodi na području Općine Čavle, rekonstrukcije postojećih građevina: akumulacije „1“ sa sustavom za zasnježenje skijaških staza 12, 13 i 14 (planske oznake), poligona za daskanje i žičare Radeševo, te građenje novih građevina: ugostiteljsko-turističke s kolibom skijaša, akumulacije „2“ sa crpnom stanicom (pumpaonicom) i trafostanice, kao i izgradnja infrastrukture u cijelom obuhvatu zahvata na području sportsko-rekreacijske namjene Radeševo u sklopu Sportskog centra Platak, građenje sustava za zasnježenje staza baby lift i Pribeniš 1, te

građenje akumulacije 2 sa crpnom stanicom (pumpaonicom), građenje poslovnih građevina gospodarske namjene uslužne i trgovačke djelatnosti sa skladišnim prostorom tvrtke Auto Hrvatska d.o.o., te nerazvrstane ceste na području Općine Čavle.

Tablica 52: Statistika predmeta 1. 1. 2013. - 31. 12. 2016. – legalizacija po godinama

Naziv podvrste zahtjeva stranke	Godina			
	2013.	**2014.**	**2015.**	**2016.**
zaprimljeni zahtjevi				
Rješenje o izvedenom stanju	1			
Rješenje o izvedenom stanju (legalizacija NN 90/11)				3
Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)	121		1	2
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	861	5	9	7
Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	193		2	3
Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	238		4	2
Ukupno godišnje:	**1.414**	**5**	**16**	**17**
				UKUPNO 1.452
usvojeni zahtjevi				
Rješenje o izvedenom stanju	1			1
Rješenje o izvedenom stanju (legalizacija NN 90/11)	5	2	1	2
Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)	10	16	33	15
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	46	94	147	128
Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	14	18	25	23
Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	20	33	65	43
Ukupno godišnje:	**96**	**163**	**271**	**212**
				UKUPNO 742
riješeni odbijeni, odbačeni, obustavljeni				
Rješenje o izvedenom stanju	3			
Rješenje o izvedenom stanju (legalizacija NN 90/11)	5			
Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)		1	4	3
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	3	2	56	35
Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	5	3	17	11
Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	3	6	19	5
Ukupno godišnje:	**19**	**12**	**96**	**54**
				UKUPNO 181

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

U razdoblju od 2013. do 2016. godine ukupno je za područje Općine Čavle zaprimljeno 1.452 zahtjeva, pozitivno je riješeno 742, a negativno 181 zahtjev.

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša donosi rješenja o izvedenom stanju temeljem Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 90/11) i Zakona o

postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12), koji je zamijenio prvoga na način da je podijelio objekte u četiri kategorije obzirom na veličinu objekta. Ovisno o tomu smanjen je obim potrebne dokumentacije za manje zahtjevne objekte.

U trajanju razdoblja iz ovog Izvješća na području Općine Čavle bilo je ukupno 1.452 zahtjeva za legalizaciju, što obzirom na broj obiteljskih domaćinstava koji iznosi 2.609, znači da je svako drugo domaćinstvo zatražilo neki vid ozakonjenja objekta.

Najviše pozitivnih rješenja 271 donijeto je 2015. godine i to prvenstveno za manje zahtjevne građevine. Slijede po brojnosti pozitivna rješenja za pomoćne građevine, zahtjevne građevine i jednostavne građevine.

3.4. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE ČAVLE od 2016. do 2020. godine (PUR Čavle) usvojen je na Općinskom vijeću 10. ožujka 2016. godine.
PUR Čavle je planski dokument razvoja Općine u kojem se određuju lokalni razvojni pravci uzimajući u obzir sva obilježja, prednosti i ograničenja područja kako bi se utvrdili ciljevi i prioriteti razvoja. Sastoji se od dvije međusobno povezane cjeline, od čega je prva Analiza postojeće situacije područja, a druga Strategija razvoja područja. Definirana je vizija, strateški ciljevi te razvojne mjere i projekti PUR-a Općine Čavle.

PUR je svojevrsni vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja koji treba slijediti u postavljenoj viziji i ciljevima budućeg razdoblja. Vizija razvoja Općine je kako slijedi: Sinergijskim djelovanjem svih lokalnih dionika postići visoku razinu održivog razvoja u kojem će resursi prirodnog, kulturno-povijesnog i tradicijskog nasljeđa, poduzetničke inicijative i ljudskog potencijala stvoriti nove vrijednosti u poslovnom okruženju i kvaliteti života.

Strateški ciljevi razvoja Općine Čavle:

- podizanje razine kvalitete života,
- daljnji razvoj kulture i turizma,
- razvoj lokalnog gospodarstva.

Kako bi se ostvarila vizija Općine Čavle i zacrtani strateški ciljevi planski i sustavno postavljeni su prioriteti te odgovarajuće razvojne mjere i projekti. Svaka mjera/projekt ima svoj opis, nositelje, potrebne aktivnosti, status te mogućnosti financiranja. PUR-om su utvrđeni kriteriji za ocjenjivanje projekata, poveznice i usklađenost s nadređenim strateškim dokumentima te financijski okvir.

AKCIJSKI PLAN RAZVOJA TURIZMA OPĆINE ČAVLE OD 2010. DO 2014. GODINE, izrađen je u listopadu 2010. godine.

To je strateški dokument razvoja turizma Općine Čavle, a koji postavlja strateški okvir za daljnji turistički razvoj Općine. U vremenskom razdoblju od četiri godine raznim akcijama u planiranju, razvoju i marketingu planira ukupan turizam, i to u suradnji s lokalnim partnerima kako bi ostvarili željeni cilj. Općina Čavle izradom Akcijskog plana razvoja turizma Općine Čavle postavlja strateški okvir za daljnji turistički razvoj Općine utemeljen na suvremenim premisama razvoja i upravljanja turističkim destinacijama, a na zadovoljstvo svojeg stanovništva. Akcijski plan turizma definira tko, gdje, kada i kako treba napraviti vlastiti turistički razvoj.

Ciljevi Akcijskog plana razvoja turizma Općine Čavle: dati jasne smjernice svih radnji, poticati suradnju između raznih lokalnih sudionika, usmjeriti se na prioritete, postati alat privlačenja raznih izvora financiranja, osigurati osnove za bolje rezultate partnerstva (javnog, privatnog, civilnog), promovirati širu identifikaciju uloge Općine Čavle, Turističke zajednice Općine Čavle te drugih subjekata kao značajnih nositelja razvoja turizma, osigurati veću potporu i obveze za planirane radnje.

Akcijskim planom definirana je vizija turizma Općine koja glasi: Spajanjem tradicijske, povijesne, kulturne i prirodne baštine s novim adrenalinskim sadržajima razviti održivi turizam na zadovoljstvo

gostiju i stanovništva Grobništćine. Iz vizije je proizašao slogan, za promotivno predstavljanje Općine: Grobništćina je tu kraj Vas ili 101 lice Grobništćine.

Ciljevi za razvoj turizma u destinaciji Čavle proizlaze iz vizije razvoja turizma na području Općine Čavle, a usklađeni su i sa ciljevima navedenim iz Glavnog plana razvoja turizma i nacionalne razine, i oni su sljedeći:

- stvaranje prepoznatljivog imidža destinacije Čavle,
- izgradnja smještajnih kapaciteta,
- razvoj i promocija manifestacija te očuvanje prirodno-kulturne baštine,
- razvoj ljudskih resursa za potrebe turizma,
- unapređenje komunalne i turističke infrastrukture,
- novi sadržaji u sportsko-rekreacijskoj infrastrukturi.

Planom provedbe obuhvaćene su definirane aktivnosti, a podrazumijevaju sljedeće: što se treba učiniti, tko treba učiniti, potrebni resursi, kada se treba učiniti, razina prioriteta te povezani rizici.

STRATEGIJA RAZVOJA URBANE AGLOMERACIJE RIJEKA ZA RAZDOBLJE OD 2016. DO 2020. GODINE

(UA Rijeka) izrađena je u veljači 2016. godine.

To je strateški dokument višeg reda koji se temelji na prostorno-planskim i strateškim dokumentima gradova i općina u sastavu Urbane aglomeracije Rijeka, a usklađen je s Razvojnom strategijom Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

U sastav UA Rijeka ušlo je deset gradova i općina: Grad Rijeka, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Čavle, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Općina Viškovo. Područje UA Rijeka zauzima 11,5 % kopnene površine Županije, a na njemu živi 64 % ukupnog stanovništva PGŽ. Na ovom području smještene su najznačajnije upravne i društvene funkcije, primjerice Sveučilište, Klinički bolnički centar, Hrvatsko narodno kazalište, glavni prometni pravci i povoljno poslovno okruženje.

UA Rijeka je kao najznačajniju snagu izdvojila povoljni geografski položaj, multietničnost i multikulturalnost, razvijen sustav socijalne i zdravstvene zaštite, te obrazovanja.

UA Rijeka je područje koje se razvija temeljem jačanja ljudskih potencijala, a u funkciji razvoja održivog gospodarstva i očuvanja kvalitetnog urbanog prostora, što je vizija UA Rijeka.

Glavni strateški ciljevi su:

- pametan rast čime se potiču znanje, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo,
- održiv rast u svrhu učinkovitijeg iskorištavanje resursa (klima, energetika, mobilnost), uz istovremeno povećanje konkurentnosti,
- uključiv rast s povećanjem sudjelovanja na tržištu rada, stjecanjem vještina te borbom protiv siromaštva.

Razvoj UA Rijeka planira se ostvariti prvenstveno putem integriranih teritorijalnih ulaganja s obzirom na zajedničke resurse i probleme, ali i postojeće primjere dobre prakse u općinama i gradovima u sastavu UA, te kroz mnogobrojne inicijative.

AKCIJSKI PLAN ENERGETSKI ODRŽIVOG RAZVITKA OPĆINE ČAVLE (svibanj 2014. godine)

Općina Čavle je prva općina u Primorsko-goranskoj županiji koja se nalazi među potpisnicima Sporazuma gradonačelnika i načelnika (Convenant of Mayors), koji je nastao kao inicijativa od strane Europske komisije. Potpisnici Sporazuma obvezali su se izraditi Akcijski plan energetski održivog razvitka (SEAP), koji analizira postojeće stanje u energetskoj potrošnji, te koji bi pomoću raznih mjera i aktivnosti postigao konačni cilj smanjenja emisija CO_2 za više od 20 % do 2020. godine. Smanjenje se promatra u odnosu na 2012. godinu kao referentnu godinu. Mjere i aktivnosti za smanjenje

neposredne potrošnje energije, električne i toplinske, a samim time i smanjenje emisije CO_2 predložene su iz područja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.

Kako bi se navedeni ciljevi ostvarili, potpisnici Sporazuma obavezuju se na:

- izradu Referentnog inventara emisija CO_2 kao temelja za izradu Akcijskog plana energetski održivog razvitka grada do 2020. godine,
- izradu i provedbu Akcijskog plana,
- kontrolu i praćenje provedbe Akcijskog plana,
- podnošenje izvješća o realizaciji Akcijskog plana Europskoj komisiji svake dvije godine,
- prilagođavanje strukture općinske uprave u cilju osiguranja potrebnog stručnog potencijala za redovitu provedbu Akcijskog plana,
- redovito informiranje lokalnih medija o rezultatima provedbe Akcijskog plana,
- informiranje građana o mogućnostima i prednostima korištenja energije na učinkoviti način,
- organiziranje Energentskih dana ili Dana Sporazuma gradova u suradnji s Europskom komisijom i dionicima,
- prisustvovanje i doprinos godišnjim Konferencijama gradonačelnika Europske unije o energetski održivoj Europi,
- razmjenu iskustva i znanja s drugim gradovima i općinama.

Preporuke za uspješnu realizaciju ovog Akcijskog plana su:

- uspostaviti organizacijske strukture za koordinaciju, provedbu i nadzor nad Akcijskim planom, pored REA Kvarner i EE tima,
- uvesti sustav za praćenje energetske potrošnje na području Općine Čavle,
- sustavno i odgovorno provoditi mjere i aktivnosti iz ovog Akcijskog plana,
- pratiti i izvještavati o rezultatima,
- redovito izrađivanje Registra emisija CO_2 za Općinu Čavle, zbog revizije i praćenja plana svake dvije godine, te
- revidirati, odnosno po potrebi izraditi novi Akcijski plan svake dvije godine.

PLAN RAZVOJA ŠIROKOPOJASNE INFRASTRUKTURE OPĆINE ČAVLE (2016. godina)

Ovaj dokument predstavlja nacrt strateškog plana razvoja pristupne širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije na područjima Općine Čavle u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja operatora elektroničkih komunikacija (telekomunikacijskih operatora) i davatelja usluga na tržištu, čime je opravdano izgradnju širokopojasne infrastrukture sufinancirati javnim sredstvima, odnosno sredstvima državnih potpora.

Plan razvoja otvorene širokopojasne pristupne elektroničke komunikacijske infrastrukture u Općini Čavle definira područje na kojem je, u skladu sa sveukupnim planovima i potrebama razvoja Općine, potrebno krajnjim korisnicima omogućiti pristup mreži. Plan razvoja je također dio dokumentacije neophodne za javni natječaj pri odabiru investicijskog partnera, izvođača izgradnje, upravljanja i održavanja otvorene širokopojasne mreže u Općini.

Cilj izgradnje otvorene širokopojasne pristupne elektroničke komunikacijske infrastrukture u Općini Čavle je da se, posebno u područjima gdje širokopojasna mreža odgovarajućih karakteristika ne postoji i ne postoji komercijalni interes za njenu gradnju, omogući povezivanje svih naselja Općine i svih zainteresiranih krajnjih korisnika, te da se nova mreža po istim uvjetima ponudi svim zainteresiranim infrastrukturnim operatorima i davateljima usluga.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE ČAVLE ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE (srpanj 2014. godine)

To je strateški dokument kojega je Općina Čavle donijela temeljem politike gospodarenja otpadom na području EU koja je sadržana u Rezoluciji Vijeća Europe o strategiji gospodarenja otpadom

(97/C76/01) koja se temelji na Okvirnoj direktivi o otpadu (74/442/EEC) i ostalim propisima o gospodarenju otpadom u EU. Na temelju EU direktiva i trenutnog stanja u zbrinjavanju otpada na području Hrvatske potaknulo je sve nadležne institucije u RH na određene promjene u ponašanju i smjeru izgradnje primjerenijeg sustavu gospodarenja otpadom što je rezultiralo donošenjem ključnih dokumenata za planiranje i provođenje sustavnih aktivnosti u području gospodarenja otpadom. Tako je, temeljem Zakona o otpadu, Hrvatski sabor 14. listopada 2005. donio Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05). Svrha strategije, a temeljeno na općim načelima EU u gospodarenju otpadom, bila je uspostaviti realan okvir unutar kojega će Hrvatska moći smanjiti količinu nastalog, a s otpadom koji je nastao će održivo gospodariti.

Temeljem osnovnih načela iz Strategije gospodarenja otpadom RH, Općina Čavle je planirala i osigurala provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom. Predstavničko tijelo Općine Čavle donijelo je odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Dokument ukazuje da je stvoren neophodni sustav odvojenog zbrinjavanja otpada usklađen sa svim zakonskim propisima i načelima zaštite okoliša i gospodarenja otpadom u RH, sustav prilagođen gusto naseljenim urbanim sredinama i integriranom sustavu gospodarenja otpadom koji se planira izgraditi u Primorsko-goranskoj županiji.

Nadalje, predstavničko tijelo Općine Čavle sukladno direktivi donijelo je i program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a koji je sastavni dio programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji se donosi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 144/12, 94/13 i 153/13).

Općina Čavle u strateškom dokumentu navodi jedan od ključnih problema u kvalitetnom sustavu gospodarenju otpadom, a to su divlja odlagališta ili neuređena odlagališta otpada koja su nastala kao posljedica neadekvatnog sustava gospodarenja otpadom u prošlosti odbacivanjem pretežito miješanog komunalnog, glomaznog i građevnog otpada. Osim što je Općina Čavle popisala i locirala sva ilegalna odlagališta otpada sukladno direktivi, donijela je i konkretne mjere koje su sadržane u predmetnom dokumentu.

Iz ovoga strateškog dokumenta razvidno je da će se u vidu projekata važnih za Općinu Čavle provesti brojne mjere uspostave sustava održivog gospodarenja otpadom, a najvažnije su sljedeće:

- donositi po potrebi izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Općine Čavle,
- izraditi i donijeti Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom,
- izraditi potrebnu dokumentaciju za uspostavu reciklažnog dvorišta komunalnog otpada i reciklažnog dvorišta građevnog otpada,
- izgraditi i opremiti reciklažno dvorište za komunalni otpad i reciklažno dvorište za građevni otpad,
- sustavno sanirati „divlja odlagališta“ i spriječiti nastanak novih.

KATALOG INVESTICIJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE od 2013. do 2016. GODINE

Na međunarodnim Investforumima održanim od 2013. do 2016. godine, Primorsko-goranska županija je za područje Općine Čavle predstavila sljedeće investicijske projekte:

Za područje prometne infrastrukture:

Zračna luka Grobnik

Budući da je cijelo područje Županije snažna turistička destinacija, rekonstrukcija, proširenje staze i gradnja upravne zgrade omogućuje korištenje aerodroma za poslovne i turističke potrebe. Zračna luka Grobnik smještena je u neposrednoj blizini Automotodroma Grobnik te Regionalnog sportsko-rekreacijskog i turističkog centra Platak, Golf terena Dubina i Streljačkog centra Kovačine. Projekt podrazumijeva rekonstrukciju i osposobljenost uzletno-sletne staze za čarter letove kapaciteta od 30

do 50 putnika, izgradnju upravne zgrade s pratećim sadržajima i potrebnim servisima koji osiguravaju siguran prihvat čarter letova te izgradnja uzletno-sletne staze sa svjetlosnom signalizacijom i opremom za slijetanje te rulnim stazama, uređenje parkirališta s otprilike 500 parkirnih mjesta uz upravnu zgradu zračne luke. Od projektne dokumentacije postoji idejno rješenje.

Procijenjena vrijednost projekta: 14.800.000 EUR

Za područje turističke infrastrukture:

Međunarodni streljački centar Grobnik (Kovačevo)

Višenamjenski međunarodni streljački centar Grobnik omogućio bi rad, trening i organizaciju natjecanja u streljaštvu koji bi standardima zadovoljio sve međunarodne i olimpijske norme te organiziranje streljačkih natjecanja kao što su: Mediteranske igre, svjetska i europska prvenstva, međunarodna, nacionalna i lokalna natjecanja i slično. Površina je cca 65 ha i objedinjuje sve streljačke discipline uključujući i samostrel kao novu disciplinu te streličarske aktivnosti (luk i strijela).

Međunarodni streljački centar Grobnik predviđa prostor za devet polja letećih meta, dva polja lovnog parkura, dva polja vepra u trku MK puška 50 m i dva polja pokretne mete za zračnu pušku na 10 m. Također, predviđena su i strelišta za discipline međunarodnog i nacionalnog programa (puška 300 m, puška/pištolj 50 m i pištolj 25 m) te discipline nacionalnog programa VK puška 100 m, PAP 100 m, MK serijska puška i ZP 10 m) nestandardne discipline (dinamičko gađanje). U konačnoj fazi se predviđa izgradnja 500 sjedećih mjesta za gledatelje. Za realizaciju projekta zadržala bi se postojeća daljina gađanja (linija strelišta) od 800 m (kako bi se omogućilo uvježbavanje predstavnika Hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova). Od projektne dokumentacije postoji idejno tehničko rješenje za izgradnju streljačkog centra Grobnik.

Procijenjena vrijednost projekta je 24.000.000 EUR

Za područje sporta i rekreacije:

Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak

Izgradnja centra planinskog turizma sa sportskim, rekreacijskim i ostalim sadržajima koji omogućuju cjelogodišnje korištenje. Ukupna površina centra prostire se na 426,32 ha. Projekt podrazumijeva gradnju, u I. fazi:

- rekonstrukcija doma Platak, ceste i parkirališta,
- rekonstrukcija žičara Radeševo i Tešnje,
- rekonstrukcija i dogradnja skijaških staza, sa zasnježenjem, sanacija postojeće i izgradnju nove akumulacije vode te pratećih objekata skijališta Radeševo,
- izgradnja prateće infrastrukture.

II. faza:

- izgradnja nove žičare, skijaških staza sa zasnježenjem,
- izgradnju ostalih sportskih površina, kabinsku žičaru,
- izgradnju smještajnih kapaciteta s 1.700 ležajeva.

Pripremljena dokumentacija: studijska dokumentacija: predinvesticijska studija, cost-benefit analiza.

Projektna dokumentacija: idejni projekt za rekonstrukciju parkirališta i dijela prometnice uz parkiralište, rekonstrukciju I. faze doma Platak, skijalište Radeševo (skijaške staze, žičaru, ugostiteljsko turistički objekt s kolibom skijaša, akumulacije 1 i 2, sustav za zasnježenje; glavni projekt za parkirališta, akumulacije 2 i skijašku stazu Tešnje.

Dozvole za gradnju: lokacijska dozvola za rekonstrukciju parkirališta i dijela prometnice uz parkiralište, građevine u zoni Radeševo, žičaru Radeševo, skijaške staze 12, 13 i 14 te akumulacije i trafostanice; potvrda glavnog projekta za parkiralište i dio prometnice.

Procijenjena vrijednost projekta: 150.000.000 EUR (I. faza 30.000.000 EUR; II. faza 120.000.000 EUR)

Automotodrom Grobnik

Obogaćivanje ukupne turističke ponude destinacije Kvarner u kojem su prvenstveni korisnici Automotodroma zaljubljenici u auto-moto sport koji povezuju vožnje na automotodromu s odmorom u bližoj okolici. Izgradnjom objekata povećat će se standard samog Automotodroma koji će omogućiti i testiranje auto-moto industrije, održavanje seminara, školi sigurne vožnje, ali i organizaciju najvećih svjetskih natjecanja. Projekt podrazumijeva gradnju: pista, zgrada 1 (glavna zgrada s boksovima i tribinama), zgrada 2 (dovršetak postojećeg objekta), postrojenja i oprema.

Prva faza glavne zgrade s 10 boksova, a druga faza glavne zgrade s 32 boksa.

Pripremljena dokumentacija: građevinska dozvola za prvu fazu glavne zgrade s 10 boksova.

Procijenjena vrijednost projekta: 14.280.000 EUR

Navedeni projekti od interesa su za sveukupni razvoj Hrvatske, kao i Primorsko-goranske županije i posebno Općine Čavle koja svojim povoljnim geografskim položajem i prometnom povezanošću nudi mogućnost ostvarivanja značajnih poslovnih i poduzetničkih interesa.

3.5. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru.

S obzirom na to da prethodno Izvješće o stanju u prostoru (SN 13/03) nije propisalo smjernice, prijedloge za unaprjeđenje, preporuke, aktivnosti i mjere, nije moguće dati osvrt na njihovo provođenje. Istovremeno kad i zadnje Izvješće objavljen je Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje od 2003. do 2005. (SN 13/03, 33/03 i 20/04).

Zadnji Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje od 2005. do 2009. godine (SN 3/05) predvidio je izradu i/ili izmjenu i dopunu prostornih planova. Temeljem njega izrađeni su i doneseni slijedeći planovi:

- II. Izmjene i dopune PPUO Čavle,
- UPU centar Čavle,
- UPU 10 građevinskog područja SC Grobnik R6-1,
- UPU 11 Sportski centar Platak $R6_{2,}$
- Izmjena i dopuna UPU zone poslovne namjene K1 (UPU 4),
- DPU dijela novog naselja Marinci predio Baćina-2,
- Izmjene i dopune DPU SC Mavrinci,
- DPU vikend područja Mali Platak – DPU 7.

Realizirani su najznačajniji predloženi planovi kojima se je utvrdila potreba uređenja zemljišta i mjere za provođenje uređenja prostora.

Projektna dokumentacija temeljem koje se može pristupiti uređenju i opremanju građevinskog zemljišta za buduću namjenu

Tablica 53: Popis projekata na području Općine Čavle od 2013. do 2016. godine

NAZIV PROJEKTA	GODINA REALIZACIJE PROJEKTA	STATUS PROJEKTA	KRATAK OPIS PROJEKTA
JAVNE POVRŠINE			
Izgradnja dječjeg igrališta Zastenice	2012.	izveden	Izgrađeno je dječje igralište s potrebnom opremom.
Izgradnja dječjeg igrališta Kosorci	2013.	izveden	Izgrađeno je dječje igralište s potrebnom opremom.
Izgradnja dječjeg igrališta Buzdohanj	2014.	izveden	Izgrađeno je dječje igralište s potrebnom opremom.
Izgradnja dječjeg igrališta Rakovo selo	2016.	izveden	Izgrađeno je dječje igralište s potrebnom opremom.
Izgradnja dječjeg igrališta Lišćevica	2017.	izveden	Izgrađeno je dječje igralište s potrebnom opremom.
Proširenje groblja Grobnik	2016.	izveden	Izgrađen je prva faza proširenja groblja Grobnik.
Proširenja groblja Cernik	2017.	građevinska dozvola	Projektom je planirano proširenje groblja Cernik.
GOSPODARSTVO			
Radna zona Soboli	2016.	lokacijska dozvola	Izrađena je projektna dokumentacija i ishođena lokacijska dozvola te izmjena i dopuna iste. Projektom se namjerava urediti cesta te opremiti zonu modernom infrastrukturom (kanalizacijom, vodoopskrbom, telekomunikacijskom i elektroenergetskom infrastrukturom, javnom rasvjetom).
OBJEKTI			
Izgradnja Dječjeg vrtića Čavle	2015.	izvedeni radovi	Izgrađen novi dječji vrtić u Općini Čavle s 10 odgojnih grupa.
Uređenje kaštela Grobnik	2016.	izvedeni radovi	Izvedena je oborinska odvodnja unutar kaštela.
Izgradnja fotonaponske elektrane i dizalice topline u sklopu Dječjeg vrtića Čavle	2016.	izvedeno	Izvedena je 30 kw fotonaponska elektrana, šest solarnih panela za grijanje tople vode i ugrađena je dizalica topline.
Tribine NK Grobničan	2014.	započeti radovi	Započeti radovi na uređenju tribina NK Grobničana, odnosno izgradnji svlačionica i

			prostorije po FIFA pravilima.
Energetska obnova – izmjena vanjske stolarije Stari Vrtić	2016.	izvedeni radovi	Izmijenjena cjelokupna vanjska stolarija.
Dogradnja OŠ Čavle	2017.	početak radova	Projektom se planira dogradnja OŠ Čavle za osam novih učionica s popratnim kabinetima.
Projekt rekonstrukcije Malog doma na Platku – Sušak	2017.	dokumentacija u izradi	Projektom se planira zamijeniti međukatna konstrukcija i vanjska stolarija.
PROMETNA INFRASTRUKTURA			
Rekonstrukcija ceste Gospodski put	2017.	izrađen projekt	Rekonstrukcije ceste s planiranim upojnim bunarom i oborinskom odvodnjom.
Rekonstrukcija ceste Ledine	2012.	zrada projekta	Rekonstrukcije ceste s planiranim upojnim bunarom i oborinskom odvodnjom.
Izgradnja parkirališta Platak	2015.	izvedeni radovi	Izvedeni radovi u fazama 1,2,3,4, izvedeni radovi na izgradnji parkirališta s javnom rasvjetom i oborinskom odvodnjom.
Izgradnja kanalizacijske mreže i zamjena vodovodne mreže	2013. -2016.	Izvedeno	Izvedena je kanalizacijska mreža na području naselja Mavrinci, Buzdohanj i Cernik, te se na nekim mjestima izvršila zamjena vodovodnih ogranaka.
Javna rasvjeta	2015.	izvedeno	Izvedeni su radovi na djelu županijske ceste 5025, odnosno postavljena je nova javna rasvjeta, u dužini 1,5 km.

4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Potrebe:

- zadovoljiti odredbe Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja za rad Škole u jednoj smjeni,
- obnoviti i urediti nepokretna kulturna dobra na području Općine Čavle upisana u Registar Republike Hrvatske,
- ponovno utvrditi izgrađeni dio GP naselja i uskladiti granice s uređenim dijelom neizgrađenog GP naselja,
- voditi brigu o dovoljnom broju zdravstvenih usluga i socijalnih ustanova, kao i o programima povećanja kvalitete života osoba treće dobi,
- zadovoljiti potrebe DVD Čavle, odnosno osigurati uvjete za rad i skladištenje vatrogasnih vozila, opreme i sredstava, kao i uvjete za društvene potrebe i za povremeno obavljanje dežurstva,
- zadovoljiti potrebe HGSS-a, odnosno osigurati uvjete za njihov siguran rad,
- aktivno djelovati u cilju daljnjeg zapošljavanja,
- jačanje konkurentnosti cjelokupnog gospodarstva Općine,
- razvoj obrtništva,
- stvaranje prepoznatljivog imidža destinacije Čavle,
- jačanje kvalitete turističke ponude,
- novi sadržaji u sportsko-rekreacijskoj infrastrukturi uz unaprjeđivanje raznolike ponude sportsko-rekreativnih sadržaja,
- osmišljeno upravljati razvojem gospodarskih zona,
- jačanje financijskog i institucionalnog kapaciteta Općine,
- sustavno razvijati sustav komunalne infrastrukture (vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i plinoopskrbe),
- povećati sigurnost prometa na javnim i nerazvrstanim cestama,
- proširenje kapaciteta parkirališta,
- razvijati optičku telekomunikacijsku mrežu u cilju osiguranja kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu,
- poboljšati razinu pokrivenosti prostora i jačinu signala u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži,
- potrošnju električne energije smanjiti dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti,
- proširiti kapacitete mjesnog groblja Cernik,
- osigurati kvalitetu vode za ljudsku potrošnju iz javnih cisterni,
- kontinuirano pratiti i usklađivati sustav javnog prijevoza građana sukladno demografskim kretanjima i potrebama,
- provoditi kontinuirani monitoring i mjere zaštite bitnih segmenata ekosustava,

- smanjiti emisije stakleničkih plinova, primarno CO_2, sukladno prihvaćenim strategijama o očuvanju okoliša, a osobito strategiji Europa 2020.,
- osigurati provođenje sanacijskih zahvata i mjera za postojeće građevine i djelatnosti unutar zona zaštite voda za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu,
- održavati I. kategoriju kvalitete zraka koja ne smije biti narušena aktivnostima kojima je izvor emisija na području Općine Čavle,
- uspostaviti monitoring onečišćenja zraka na području postojećeg kamenoloma Kikovica,
- zadovoljiti potrebu izgradnje reciklažnog dvorišta temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu,
- osigurati reciklažno dvorište građevinskog otpada temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu,
- uvrstiti nova područja Nacionalne ekološke mreže u Općini Čavle temeljem Uredbe o ekološkoj mreži,
- provoditi obveznu odgovarajuću ocjenu prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode za strategije, planove i programe za koje se obvezno provodi strateška procjena,
- poštivati važeće propise prilikom izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja i vođenja Informacijskog sustava prostornog uređenja.

Mogućnosti:

- dobra prometna povezanost,
- koncentracija stanovništva u jugozapadnom dijelu Općine omogućava smještaj (zoniranje) svih djelatnosti (gospodarske, infrastrukturne, sportsko-rekreativne i sl.) i funkcija u ostalim slabije naseljenim dijelovima (naselje Soboli),
- veći broj privremeno nenastanjenih i napuštenih stanova sugerira stambeni potencijal koji bi se u budućnosti mogao iskoristiti za doseljavanje mladog stanovništva, ovisno o statusu tih stanova i stanju na tržištu nekretnina,
- stvoreni planski preduvjeti za realizaciju Sportskog centra Grobnik 2 – streljane Kovačevo (neposredna provedba PPUO Čavle),
- rekonstrukcija građevine Doma Čavle, kako bi se postigao bolji raspored prostora, veća funkcionalnost i bolja iskorištenost, naročito za potrebe djelovanja i rada Općinske uprave,
- prostorno-planske pretpostavke za daljnji razvoj gospodarskih zona,
- raznolika ponuda sportsko-rekreativnih sadržaja u funkciji jačanja turizma,
- postojanje autohtonih i tradicijskih vrijednosti,
- kvalitetna tradicijska gastronomska ponuda,
- znatna mogućnost razvoja turizma i valorizacije prirodnog i očuvanih dijelova okoliša,
- korištenje EU fondova i ostalih izvora financiranja za provedbu razvojnih projekata,
- ugodan okoliš i klima za rad i stanovanje u Općini Čavle.

Ograničenja:

- starenje stanovništva i prirodna depopulacija postaju dominantni demografski procesi u Općini Čavle, ugrožavajući njezin daljnji demografski rast,
- nedovoljna kadrovska kapacitiranost Općinske uprave za potrebe upravljanja razvojem i manjak prostora za rad zaposlenika,
- nemogućnost obnove ugroženog nepokretnog kulturnog dobra „Ladanjski sklop Majer“ zbog složenih imovinsko-pravnih odnosa,

- nepostojanje Državnog Plana prostornog razvoja, što onemogućava izradu novog PPUO Čavle,
- problem neriješenih imovinsko-pravnih odnosa i neusklađenosti katastarskih i zemljišno-knjižnih podataka,
- nepostojanje sustava vodoopskrbe na području SC Platak,
- nedovoljan kapacitet parkirališta u funkciji SC Mavrinci,
- neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama na tržištu rada i stanjem u gospodarstvu,
- nedovoljna usmjerenost poduzetnika Općine na razvoj zasnovan na tehnologiji i inovacijama,
- dugotrajni negativni trendovi u obrtništvu,
- nedovoljno razvijeni smještajni kapaciteti,
- sporost u realizaciji gospodarskih zona kao rezultat izostanka interesa investitora za ulaganje,
- nedovoljna razina opremljenosti planiranih gospodarskih zona pratećom infrastrukturom,
- promjene zakonodavnog okvira koje utječu na smanjenje proračunskih prihoda Općine,
- ograničena sredstva Općinskog proračuna onemogućavaju realizaciju planiranih investicija i razvojnih projekata,
- veliki udio površina pod režimom zaštite prirodnih područja i ekološke mreže.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave

Prostorni plan uređenja Općine Čavle

Izradu novog prostornog plana Općine Čavle nije moguće započeti do donošenja Državnog Plana prostornog razvoja i do donošenja novog Prostornog plana Primorsko-goranske županije koji se donose temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13).

Potrebna je izrada Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Čavle zbog:

- usklađenja s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13) u dijelu uvjeta razgraničenja prostora prema korištenju i namjeni (planiranja sportsko-rekreacijske namjene, ugostiteljsko-turističke namjene i ostale namjene u skladu s PP PGŽ), usklađenja infrastrukturnih sustava, određivanja traženih standarda za središnje naselje Čavle, usklađenja mreže društvenih djelatnosti, određivanje mjera zaštite okoliša, krajobraza, prirodne i kulturne baštine i mjera sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš, potrebe izrade karte osjetljivosti prostora;
- usklađenja s novom zakonskom regulativom:
- određivanja lokacije za gradnju reciklažnog dvorišta komunalnog otpada i reciklažnog dvorišta građevinskog otpada,
- ispitivanja potrebe izrade planiranih urbanističkih i detaljnih planova uređenja te mogućnosti propisivanja neposredne provedbe po Općinskom prostornom planu.

Sukladno preuzetim obvezama prilikom dobivanja suglasnosti na IV. IiD PPUO, prilikom sljedećin cjelovitih izmjena PPUO nužno je novelirati sustav zaštite od štetnog djelovanja voda na području Grobničkog polja.

Prilikom izrade Izmjene i dopune PPUO koristiti službene podatke DGU, a vezano za podloge te podatke iz Registra prostornih jedinica.

Urbanistički i detaljni planovi uređenja Općine Čavle

Potrebno je izvršiti reviziju svih postojećih i planiranih urbanističkih i detaljnih planova uređenja, zbog:

- usklađenja s uvjetima razgraničenja prostora u skladu s PP PGŽ (SN 32/13) (sportsko-rekreacijska namjena, ugostiteljsko-turistička namjena i ostalih planiranih namjena),
- novog Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) koji više ne propisuje izradu detaljnih planova uređenja.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Stanovništvo i društvene djelatnosti - korištenje i namjena površina

POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	MJERE I AKTIVNOSTI
Zadovoljiti odredbe Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja za rad škole u jednoj smjeni.	Zbog povećanja broja upisane djece u svakoj školskoj godini i sve većeg interesa za korištenjem produženog boravka, potrebno je dograditi matičnu OŠ Čavle, kako bi se osigurali prostorni i tehnički uvjeti rada.
	Urediti i ograditi školsko sportsko igralište „Jama“.
Obnoviti i urediti nepokretna kulturna dobra na području Općine Čavle upisana u Registar Republike Hrvatske.	Nastaviti konzervatorsko-restauratorska istraživanja i rekonstrukciju kompleksa kaštela Grobnik.
	Nastaviti s obnovom kuće Linić.
	Nastaviti istraživanje arheološke zone nekropole Grobišće i prezentirati javnosti.
	Pristupiti obnovi i prenamjeni „Ladanjskog sklopa Majer“.
Ponovno utvrditi izgrađeni dio GP naselja i uskladiti granice s uređenim dijelom neizgrađenog GP naselja.	Tijekom izrade I. i D. PPUO Čavle analizirati stvarnu izgrađenost, te utvrditi granice izgrađenog dijela GP naselja.
Voditi brigu o dovoljnom broju zdravstvenih usluga i socijalnih ustanova, kao i o programima povećanja kvalitete života osoba treće dobi.	U I. i D. PPUO Čavle odrediti odgovarajuću lokaciju za smještaj građevine Staračkog doma.
	Izgraditi Dom za starije i nemoćne osobe.
	Zbog povećanog broja predškolske djece osigurati uvjete za rad pedijatra.
	Osigurati uvjete za rad ginekologa.
Zadovoljiti potrebe DVD Čavle, odnosno osigurati uvjete za rad i skladištenje vatrogasnih vozila, opreme i sredstava, kao i uvjete za društvene potrebe i za povremeno obavljanje dežurstva.	U I. i D. PPUO Čavle odrediti odgovarajuću lokaciju za smještaj građevine Vatrogasnog doma.
	Izgraditi Vatrogasni dom za potrebe DVD Čavle.
Zadovoljiti potrebe HGSS-a, odnosno osigurati uvjete za njihov siguran rad.	Opremiti interventnu bazu Platak s novom opremom namijenjenom za spašavanje u planinama.
	Osigurati čišćenje prilaza od snijega u zimskom periodu i to od ceste do interventne baze Platak min. širine 5 m.

Gospodarstvo

POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	MJERE I AKTIVNOSTI
Aktivno djelovati u cilju daljnjeg zapošljavanja.	Poticati poduzetništvo radi otvaranja novih radnih mjesta.
	Poticati zapošljavanje mladih, žena i osjetljivih skupina.
Jačanje konkurentnosti cjelokupnog gospodarstva	Daljnje unaprjeđenje temeljnih gospodarskih djelatnosti (trgovina, prerađivačka industrija, prijevoz i skladištenje, građevinarstvo, turizam).

Općine.	Razvoj lokalnog gospodarstva.
	Poticanje razvoja malih i srednjih poduzetnika.
Razvoj obrtništva.	Razvijanje programa potpore/poticaja za otvaranje novih obrta.
	Pružanje potpore za razvoj postojećim obrtima.
	Razvijanje programa povezivanja obrta s turizmom.
Stvaranje prepoznatljivog imidža destinacije Čavle.	Isticanje, razvoj i promocija kulturnih i ostalih manifestacija.
	Razvijanje ponude dodatnih turističkih sadržaja.
	Tipiziranje autohtonih proizvoda i usluga uz kvalitetnu i domaću gastro-ponudu.
	Razvoj ljudskih resursa za potrebe rada u turizmu.
Jačanje kvalitete turističke ponude.	Izgradnja kvalitetnih smještajnih kapaciteta.
	Podizanje kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta.
	Korištenje bogate kulturno-povijesne i prirodne baštine u funkciji jačanja turističke ponude.
	Provođenje aktivnosti koje će potaknuti produžetak turističke sezone.
Novi sadržaji u sportsko-rekreacijskoj infrastrukturi uz unaprjeđivanje raznolike ponude sportsko-rekreativnih sadržaja.	Unapređivanje stanja na Automotodrom Grobnik, a u funkciji turističke ponude.
	Daljnja ulaganja u Platak, sa ciljem privlačenja stanovnika Rijeke i šireg gravitacijskog područja.
Osmišljeno upravljati razvojem gospodarskih zona.	Postojeće gospodarske zone racionalno koristiti i popunjavati.
	Usmjeriti napore prema daljnjem rješavanju imovinsko pravnih problema i ulaganju u infrastrukturu gospodarskih zona.
	Razvijati poduzetničku infrastrukturu.
Jačanje financijskog i institucionalnog kapaciteta Općine.	Jačati kapacitete lokalne samouprave za pripremu i provedbu razvojnih programa i projekata Općine.
	Jačati kapacitete lokalne samouprave za privlačenje domaćih i stranih ulaganja.
	Jačanje partnerstva i suradnje s ostalim jedinicama lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice i organizacija civilnog društva.
	Usmjeravanje napora na korištenju EU fondova i programa i ostalih izvora financiranja za provedbu razvojnih projekata.

Infrastruktura

POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	MJERE I AKTIVNOSTI
Sustavno razvijati sustav komunalne infrastrukture (vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i plinoopskrbe).	Izgraditi vodoopskrbnu mrežu u područjima gdje mreža ne postoji (područje SC Platka), a postojeću mrežu sanirati u cilju smanjenja gubitka.
	Izgraditi sustav odvodnje otpadnih voda za naselja i područja gdje postoji ekonomska opravdanost.
	Izgraditi sustav oborinske odvodnje i sustavno ga održavati
	Nastavak ulaganja u izgradnju opskrbne plinske mreže.
Povećati sigurnost prometa na javnim i	Rekonstrukcija raskrižja u cilju osiguranja veće preglednosti.

nerazvrstanim cestama.	Izgradnja nogostupa.
	Pravovremeno održavanje makadamskih i šumskih putova.
	Sanacija površinskih oštećenja na nerazvrstanim i lokalnim cestama.
Proširenje kapaciteta parkirališta.	Izgraditi dodatna parkirna mjesta u funkciji SC Mavrinci.
	Nastaviti izgradnju proširenja parkirališta SC Platak.
Razvijati optičku telekomunikacijsku mrežu u cilju osiguranja kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu.	Pri izgradnji infrastrukturnih mreža (vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i plinoopskrbe) paralelno realizirati i DTK kanalizaciju.
Poboljšati razinu pokrivenosti prostora i jačinu signala u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži.	Jačinu signala u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži potrebno je pojačati u sjevernom predjelu Općine (šire područje Platka).
Potrošnju električne energije smanjiti dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti.	Javnu rasvjetu potrebno je i dalje razvijati uvođenjem mjera energetske učinkovitosti kao što je upotreba izvora svijetlosti dužeg životnog vijeka (LED tehnologija), upotreba svjetiljki s optimalno svjetlo-tehničkim karakteristikama, upotrebom elektroničkih elemenata za regulaciju svjetlosnog toka te mjerom podešavanja luxomata ili ugradnja sustava za daljinsko upravljanje.
	Poticanje i ulaganje u energetsku obnovu obiteljskih kuća i javnih objekata.
Potrebno je proširiti kapacitete mjesnog groblja Cernik.	Pokretanje postupka izrade projekta proširenja mjesnog groblja Cernik.

Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	MJERE I AKTIVNOSTI
Osigurati kvalitetu vode za ljudsku potrošnju iz javnih cisterni (ukoliko one postoje na području Općine Čavle).	Pratiti kvalitetu vode za ljudsku potrošnju iz javnih cisterni, tj. vršiti njeno uzorkovanje.
Provoditi kontinuirano monitoring i mjere zaštite bitnih segmenata ekosustava.	Sanirati eventualna onečišćenja tla i vode za piće i smanjiti svjetlosna zagađenja uvođenjem ekološke rasvjete.
Smanjiti emisije stakleničkih plinova, primarno CO_2, sukladno prihvaćenim strategijama o očuvanju okoliša, a osobito strategiji Europa 2020.	Obavljati kontrolu potencijalnih zagađivača na području Općine Čavle.
Osigurati provođenje sanacijskih zahvata i mjera za postojeće građevine i djelatnosti unutar zona zaštite voda za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu.	Pratiti ostvarenost programa sanacijskih zahvata i mjera za postojeće građevine i djelatnosti unutar zona zaštite voda za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu.
Održavati I. kategoriju kvalitete zraka koja ne smije biti narušena aktivnostima kojima je izvor emisija na području Općine Čavle.	Kontinuirano mjeriti kvalitetu zraka u skladu sa zakonskim obvezama i osiguravati njegovu postojeću kvalitetu.
Uspostaviti monitoring onečišćenja zraka na području postojećeg kamenoloma Kikovica.	Kontinuirano mjeriti onečišćenja zraka na području postojećeg kamenoloma Kikovica.
Zadovoljiti potrebu izgradnje reciklažnog dvorišta temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu.	Nadograditi elemente za prikupljanje otpada iz kućanstava.
	U I. i D. PPUO Čavle odrediti odgovarajuću lokaciju za smještaj građevine reciklažnog dvorišta komunalnog otpada.

	Izgraditi reciklažno dvorište komunalnog otpada u zakonski propisanom roku.
	Sanirati divlja odlagališta koja su nastala odbacivanjem miješanog komunalnog i glomaznog otpada.
Osigurati reciklažno dvorište građevinskog otpada temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu.	U I. i D. PPUO Čavle odrediti jednu ili više lokacija, odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu za reciklažno dvorište građevinskog otpada, a temeljem Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest.
	Izgraditi reciklažno dvorište za građevinski otpad, te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevinskog otpada sukladno Zakonu.
	Sanirati divlja odlagališta koja su nastala odbacivanjem pretežito građevinskog otpada.
Uvrstiti nova područja Nacionalne ekološke mreže u Općini Čavle temeljem Uredbe o ekološkoj mreži.	U I. i D. PPUO Čavle uskladiti područja Nacionalne ekološke mreže.
Provoditi obveznu odgovarajuću ocjenu prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode za strategije, planove i programe za koje se obvezno provodi strateška procjena.	Potrebno je provoditi postupak ocjene o potrebi strateške procjene za strategije, planove i programe kojima se određuje uporaba malih površina na lokalnoj razini te za manje izmjene i dopune strategija, planova i programa za koje je Zakonom određena obveza strateške procjene.

Provedba dokumenata prostornog uređenja

POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	MJERE I AKTIVNOSTI
Poštivati važeće propise prilikom izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja i vođenja Informacijskog sustava prostornog uređenja.	Dostaviti izrađene prostorne planove JU Zavod u najkraćem mogućem roku.
	Prostorni planovi (izmjene i dopune) izrađeni temeljem Odluke o izradi koja je objavljena nakon 30. listopada 2015. godine moraju biti izrađeni i isporučeni u novoj kartografskoj projekciji HTRS96/TM.
	Nastaviti suradnju s JU Zavod po pitanju ažuriranja i povezivanja na ISPU Primorsko-goranske županije.

***

5. IZVORI PODATAKA

- Akcijski plan zaštite od buke za cijelo koncesijsko područje Autoceste Rijeka–Zagreb d.d., https://www.arz.hr, srpanj 2017.
- Akcijski plan energetskog održivog razvitka Općine Čavle, REA Kvarner d.o.o., 2014.
- Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine, TZ Općine Čavle, 2017.
- Broj zaposlenih prema vrsti zaposlenja od 2013. do 2016. godine, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Zagreb, 2017.
- Direktiva (2004/107/EZ) koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikal i policikličke ugljikovodike u vanjskome zraku
- Direktiva (2008/50/EZ) o kakvoći okolnog zraka i čišćem zraku za Europu
- Distributivna elektromreža i potrošnja električne energije, HEP ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka, 2017.
- Dokumentacija i arhiva fotografija, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka
- Duljina izgrađenih plinovoda na području Općine Čavle, Energo d.o.o., Rijeka, 2017.
- Elaborat „Krajobrazi PGŽ – Krajobrazna osnova, analize i razvojni okviri“, 2014.
- Elaborat „Zaštita od štetnog djelovanja voda“ – podloga za potrebe izrade Ciljanih IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle
- GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka
- GIS baza PPUO Čavle (SN 10/15 i 12/16), JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka
- Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle, Ministarstvo financija RH, 2017.
- Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2013. godinu, Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, 2014.
- Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2014. godinu, Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, 2015.
- Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2015. godinu, Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, 2016.
- INSPIRE Direktiva (2007/2/EZ) o uspostavljanju infrastrukture prostornih informacija u Europskoj zajednici
- Izvješće o praćenju kvalitete zraka na postajama Državne mreže 2016. Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 2017.
- Izvještaji FINE o financijskim rezultatima poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle, Financijska agencija, Podružnica Rijeka, 2017.
- Izvršenje proračuna JLS-e, Ministarstvo financija RH, 2017.
- Količine sakupljenog otpada na području Općine Čavle, Čistoća d.o.o., listopad 2017.
- Konvencija o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima (Geneva, 1979.) (NN-MU 12/93)
- Kretanje broja nezaposlenih osoba na području Općine Čavle 2013.-2016 godine, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017.
- Kvaliteta zraka na području PGŽ, Objedinjeni izvještaj za 2016. godinu, NZZJZ Primorsko-goranske županije, Rijeka, 2017.
- Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, Državni zavod za statistiku RH, Zagreb, 2005.
- Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode s prijedlogom mjera zaštite za potrebe Ciljanih IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle, Državni zavod za zaštitu prirode, 2016.
- Objekti za prijenos električne energije na prostoru Općine Čavle, Hrvatska elektroprivreda - Operator prijenosnog sustava d.o.o., 2017.

- Odluka o razvrstavanju cesta (NN 44/12)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 96/16)
- Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (SN PGŽ 35/12, 31/13, 39/14); Prilog program sanacijskih mjera i zahvata za postojeće građevine i djelatnosti unutar zona zaštite vode za piće u slivu izvora u gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu
- Plan gospodarenja otpadom za Općinu Čavle za razdoblje 2014.-2020. godine, Općina Čavle
- Plan razvoja širokopojasne infrastrukture Općine Čavle, Općina Čavle, 2016.
- Podaci o potrošnji, postotku priključenosti i karakteristikama vodoopskrbne mreže, Vodovod i kanalizacija d.o.o, Rijeka, 2017.
- Podaci o prometnom opterećenju za autocestu A6, dionicu Čavle – Orehovica, Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., 2017.
- Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2013. do 2016. godine, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, listopad 2016.
- Popis državnih cesta na području Općine Čavle, Hrvatske ceste, 2017.
- Popis linija i trase javnog prigradskog prijevoza, Autotrolej d.o.o., Rijeka, 2017.
- Popis stanovništva 2001., Privatna kućanstva prema broju članova, po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva 2001., Stanovi prema načinu korištenja, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu, po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., dnevni i tjedni migranti, po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Privatna kućanstva prema broju članova, po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Stanovi prema načinu korištenja, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju, djelatnosti i spolu, po naseljima, DZS RH, Zagreb
- Popis županijskih i lokalnih cesta na području Općine Čavle, Županijska uprava za ceste PGŽ, 2017.
- Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (NN 3/13)
- Pravilnik o uzajamnoj razmjeni informacija i izvješćivanju o kvaliteti zraka (NN 57/13)
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća Općine Čavle, 2011.
- Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksploziva Općine Čavle, 2013.
- Program ukupnog razvoja Općine Čavle 2016.-2020. godine, Općina Čavle, 2016.
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje od 2014. do 2017.
- Proračunski prihodi i rashodi Općine Čavle 2005.-2015., HGK Županijska komora Rijeka, Odsjek za financijske institucije, poslovne informacije i gospodarske analize, Nikola Musulin, Rijeka 2017.
- Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)
- Prostorni plan uređenja Općine Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16 - pročišćeni tekst)

- Randić, M. i Kremer, D.: Endemični elementi flore i vegetacije na području Općine Jelenje i Grobništćine // Grobnički zbornik 10. / Lukežić, Iva (ur.). Čavle: Katedra Čakavskog sabora Grobništćine i Općina Čavle, 2016. str. 214-236 (predavanje, neobjavljeni rad, znanstveni)
- Randić, M., Brkljačić, A., Lukač, G. i Kremer, D.: New localities of rare NATURA 2000 species: Pulsatilla grandis Wender., Genista holopetala (Koch) Bald. and Cypripedium calceolus L. in the NW Dinarides in Croatia. Nat. Croat., Vol. 22, No. 1., 95–109, 2013, Zagreb
- Randić, M., Modrić, M., Rogić, I., Kremer, D.: Mediteransko-montani travnjaci uskolisne šašike na burnjacima u zaleđu Riječkog zaljeva (Hrvatska). 49. hrvatski i 9. međunarodni simpozij agronoma, Dubrovnik, Hrvatska
- Registar kulturnih dobara, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2016.
- Registar prostornih planova, JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, 2017.
- Smještajni kapaciteti na području Općine Čavle u 2016. godini, TZ Općine Čavle, 2017.
- Statistika akata iz prostornog uređenja i građenja u razdoblju 2013.-2016., Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka
- Statistika aktivnih obrta od 2013. do 2016. godine, Udruženje obrtnika Rijeka, 2017.
- Statistika migracije Općine Čavle 2011.-2016.,DZS RH, Zagreb
- Studija "Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode s prijedlogom mjera zaštite za potrebe Ciljanih IV. izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čavle", Državni zavod za zaštitu prirode
- Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2009.-2016., DZS RH, Zagreb
- Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 117/2012, 90/2014)
- Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)
- Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12)
- Uredba o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 22/14)
- Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14)

6. POPIS SLIKA

Slika 1: Hipsometrijska obilježja Općine Čavle 10
Slika 2: Žarišta razvitka i vezni pravci na području Primorsko-goranske županije 11
Slika 3: Prikaz mikroregija Priobalje i Gorski kotar, te njihovih prostornih cjelina u Sustavu razvojnih središta 12
Slika 4: Izvod iz PP PGŽ, kartografski prikaz Korištenje i namjena površina 13
Slika 5: Aktivno stanovništvo Općine Čavle koje obavlja zanimanje i dnevno migrira na rad prema mjestu rada 2011. godine 27
Slika 6: Dobno-spolni sastav stanovništva Općine Čavle 2011. godine 29
Slika 7: Primjer izgrađenog dijela GP naselja u neizgrađenom dijelu 32
Slika 8: Primjer izgrađenog dijela van GP naselja 32
Slika 9: Proizvodna zona Soboli I2 36
Slika 10: Proizvodna zona Gorica I1 37
Slika 11: Poslovne zone Cernik K1 i Berhonjin K2 38
Slika 12: Poslovna zona Jelenje K4 38
Slika 13: Poslovna zona Podčudnič K3 39
Slika 14: Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E_3) 39
Slika 15: Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina 40
Slika 16: Vikend područja Platak T4-1 do T4-4 40
Slika 17: Vikend područje Banja 41
Slika 18: Građevinsko područje sportskog centra Grobnik R6-1 42
Slika 19: Građevinsko područje sportskog centra Platak R6-2 42
Slika 20: Građevinsko područje sportskog centra Zastenice R6-3 43
Slika 21: Građevinsko područje sportskog centra Mavrinci R6-4 43
Slika 22: Građevinsko područje sportskog centra Hrastenica R6-5 44
Slika 23: Građevinsko područje sportskog centra Grobnik 2-Kovačevo 45
Slika 24: Građevinsko područje posebne namjene – PN2 45
Slika 25: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 1, IS 2 i IS 3 46
Slika 26: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 5 46
Slika 27: Građevinsko područje infrastrukturne namjene IS 4 47
Slika 28: Građevinsko područje groblja Cernik – G1 i groblja Grobnik – G2 47
Slika 29: Građevinsko područje za ostalu namjenu (V) 48
Slika 30: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Općini Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. 50
Slika 31: Dobna struktura nezaposlenih osoba u Općini Čavle, 2016. (%) 51
Slika 32: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle, 2016. godine 51
Slika 33: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle od 2013. do 2016. godine 52
Slika 34: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Općine Čavle, 2016. godina 53
Slika 35: Proizvodna zona SOBOLI (I2) 63
Slika 36: Poslovna zona CERNIK (K1) 63
Slika 37: Poslovna zona PODČUDNIČ (K3) 64
Slika 38: Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3) 64
Slika 39: Svjetsko prvenstvo motocikala s prikolicom "Croatia osiguranje FIM Sidecar World Championship 2013." 71

Slika 40: Prometno opterećenje za autocestu A6, dionicu Čavle – Orehovica (PGDP) 79
Slika 41: Udio pojedine ceste u prometnoj mreži na području Općine Čavle 81
Slika 42: Zone i aglomeracije u RH za potrebe praćenja kvalitete zraka 102

7. POPIS TABLICA

Tablica 1: Naselja Općine Čavle prema gustoći stanovnika 2011. godine 22
Tablica 2: Ostvarenost središnjih funkcija na području Općine Čavle 2016. godine 23
Tablica 3: Kretanje broja stanovnika naselja Općine Čavle od 2001. do 2011. godine 24
Tablica 4: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Čavle u razdoblju od 01. 04. 2011. do 31. 12. 2016. 25
Tablica 5: Stope rodnosti i smrtnosti po naseljima Općine Čavle 2011. godine 26
Tablica 6: Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika naselja Općine Čavle u razdoblju od 1. 4. 2011. do 31. 12. 2016. 28
Tablica 7: Odabrani pokazatelji biološkog sastava stanovništva Općine Čavle 2011. godine 29
Tablica 8: Zaposleni u naseljima Općine Čavle prema sektorima djelatnosti 2011. godine 30
Tablica 9: Broj kućanstava po naseljima Općine Čavle 2001. i 2011. godine 31
Tablica 10: Stanovi Općine Čavle prema načinu korištenja 2001. i 2011. godine 31
Tablica 11: Površine građevinskih područja naselja (GPN-a) po dijelovima naselja Općine Čavle - izvod iz PPUO Čavle (SN 2/13) i Usklađenje PPUO Čavle sa Zakonom o prostornom uređenju (SN 33/15) 33
Tablica 12: Zone izdvojene namjene izvan naselja na području Općine Čavle 35
Tablica 13: Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Općine Čavle – segment prirodna područja 49
Tablica 14: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja od 2013. do 2016. godine 52
Tablica 15: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 54
Tablica 16: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 54
Tablica 17: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 55
Tablica 18: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 56
Tablica 19: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 56
Tablica 20: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2013. i 2016. godina *(iznosi u 000 kn)* 58
Tablica 21: Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području Općine Čavle od 2013. do 2016. godine *(iznosi u 000 kn)* 59
Tablica 22: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine 60
Tablica 23: Smještajni kapaciteti na području Općine Čavle, 2016. godina 61
Tablica 24: Statistika aktivnih obrta od 2013. do 2016. godine 62
Tablica 25: Broj zaposlenih u Općini Čavle 66
Tablica 26: Prihodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. 66

Tablica 27: Struktura prihoda poslovanja Općine Čavle po godinama 67
Tablica 28: Rashodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. 67
Tablica 29: Struktura rashoda poslovanja Općine Čavle po godinama 67
Tablica 30: Popis registriranih udruga na području Općine Čavle 74
Tablica 31: Javne ceste na području Općine Čavle 78
Tablica 32: Javna parkirališta i kapaciteti 82
Tablica 33: Postotak priključenosti objekata na širokopojasnu mrežu (žičani pristup) 83
Tablica 34: Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2013. do 2016. godine 83
Tablica 35: Duljine i udjeli elektroenergetskih vodova prema vrsti vodova 84
Tablica 36: Broj transformatorskih stanica prema prijenosnom omjeru i statusu izgradnje 84
Tablica 37: Duljina plinovoda, dinamika izgradnje plinovoda na području Općine Čavle 85
Tablica 38: Podaci o potrošnji, postotku priključenosti i karakteristikama vodoopskrbne mreže 86
Tablica 39: Podaci o postotku priključenosti i karakteristikama kanalizacijske mreže 86
Tablica 40: Popis trasa linija javnog prigradskog prijevoza 87
Tablica 41: Količine sakupljenog otpada na području Općine Čavle 89
Tablica 42: Kulturna dobra upisana u Registar Republike Hrvatske 92
Tablica 43: Evidentirane krajobrazne cjeline na području Općine Čavle 93
Tablica 44: Mjere zaštite za područje prvih zona kaptaže Perilo, izvora Dobra i Dobrica te ponora u slivnom području izvora u Bakarskom zaljevu 95
Tablica 45: Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima za aglomeraciju HR RI 102
Tablica 46: Kategorizacija kvalitete zraka za aglomeraciju Rijeka HR RI 103
Tablica 47: Prostorni planovi na snazi ili u izradi za vrijeme od 2013. do 2016. godine 110
Tablica 48: Prostorni planovi u izradi 113
Tablica 49: Odluke o izradi prostornih planova koje su stavljene van snage temeljem čl. 202 ZPU-a 113
Tablica 50: Popis donesenih Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru 113
Tablica 51: Statistika akata iz prostornog uređenja i građenja po godinama (1. 1. 2013. - 31. 12. 2016.) 114
Tablica 52: Statistika predmeta 1. 1. 2013. - 31. 12. 2016. – legalizacija po godinama 116
Tablica 53: Popis projekata na području Općine Čavle od 2013. do 2016. godine 123

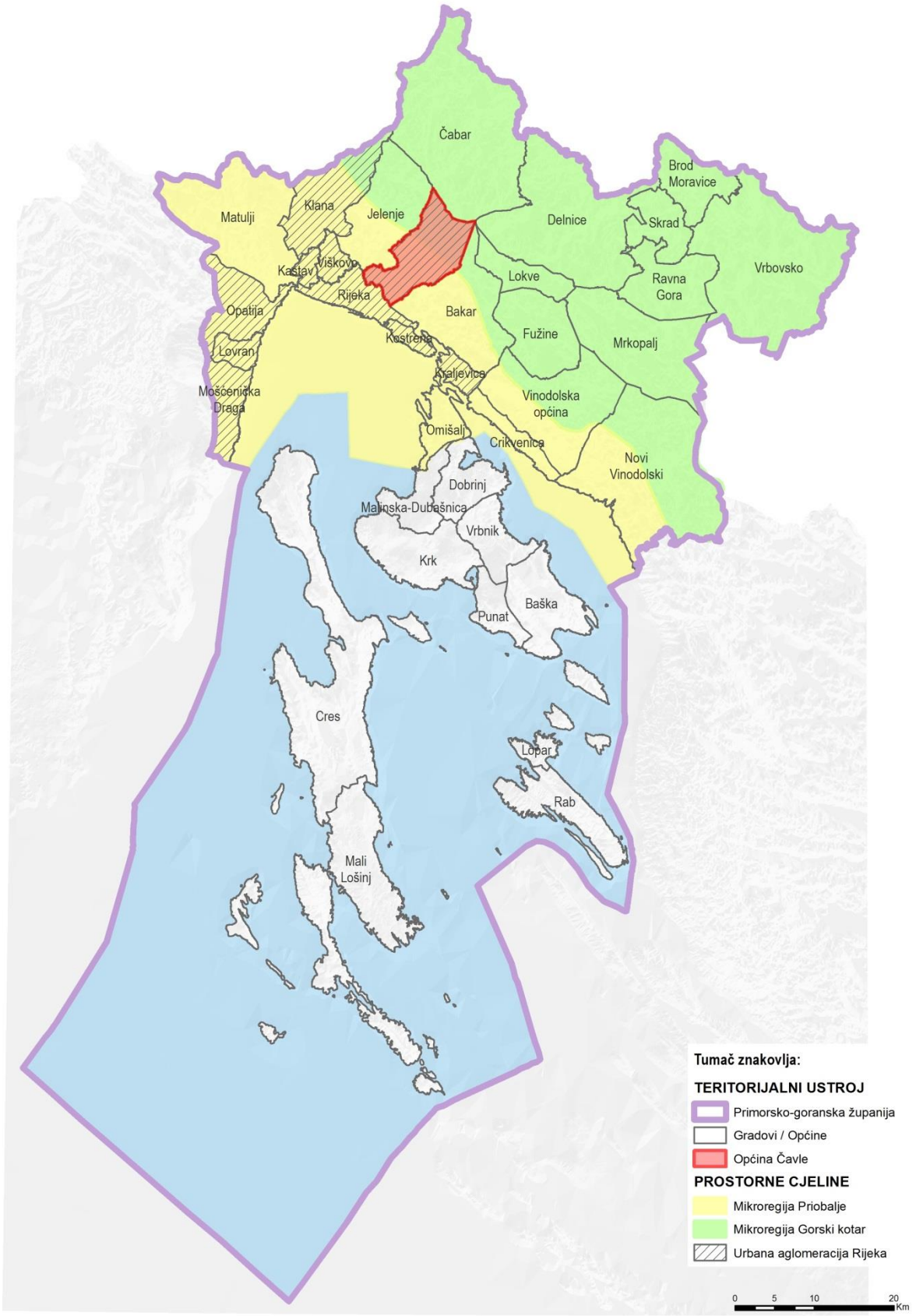
POPIS KRATICA

DPU – Detaljni plan uređenja
DZS – Državni zavod za statistiku
FINA – Financijska agencija
GIS – Geoinformacijski sustav
GP – Građevinsko područje
HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
HEP ODS – Hrvatska elektroprivreda - Operator distribucijskog sustava
HGSS – Hrvatska gorska služba spašavanja
HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
ISPU – Informacijski sustav prostornog uređenja
MCS – Mercalli-Cancani-Siebergova ljestvica
MRS – Mjerno redukcijska stanica
NEM – Nacionalna ekološka mreža
NZZJZ – Nastavni zavod za javno zdravstvo
PP PGŽ – Prostorni plan Primorsko-goranske županije
PPUO – Prostorni plan uređenja Općine
RGFI - Registar godišnjih financijskih izvještaja
TIC – Turistički informativni centar
TZ – Turistička zajednica
UA – Urbana aglomeracija
UPOV – Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
UPU – Urbanistički plan uređenja

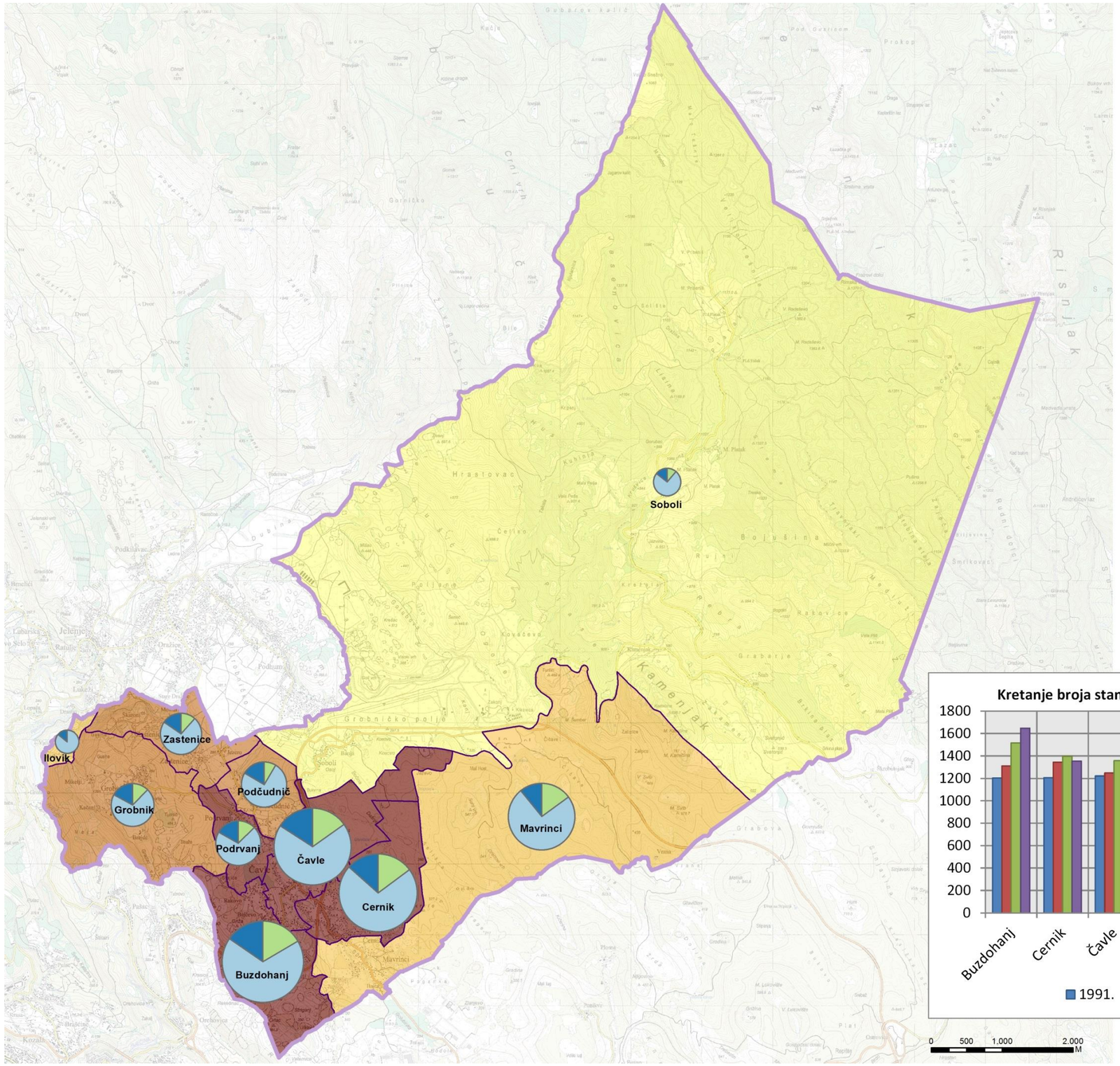
KARTOGRAFSKI PRIKAZI

Kartografski prikaz 1: Položaj Općine Čavle u Primorsko-goranskoj županiji 140
Kartografski prikaz 2: Demografska obilježja Općine Čavle 141
Kartografski prikaz 3: Građevinska područja naselja, prema PPUO Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16)..... 142
Kartografski prikaz 4: Građevinska područja izdvojene namjene, prema PPUO Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16) 143
Kartografski prikaz 5: Društvene djelatnosti 144
Kartografski prikaz 6: Prometna infrastruktura 145
Kartografski prikaz 7: Opskrba električnom energijom i plinom..... 146
Kartografski prikaz 8: Sustav vodoopskrbe 147
Kartografski prikaz 9: Sustav odvodnje otpadnih voda..... 148
Kartografski prikaz 10: Javni prijevoz 149
Kartografski prikaz 11: Zauzetost prostora Općine Čavle infrastrukturnim koridorima 150
Kartografski prikaz 12: Zaštićena prirodna područja i kulturna baština 151
Kartografski prikaz 13: Zaštita i korištenje voda 152
Kartografski prikaz 14: Stanišni tipovi 153
Kartografski prikaz 15: Prostorno-planska dokumentacija 154

Kartografski prikaz 1: Položaj Općine Čavle u Primorsko-goranskoj županiji

Kartografski prikaz 2: Demografska obilježja Općine Čavle

Tumač znakovlja:

- Administrativna granica Općine Čavle
- Granice statističkih naselja

VELIČINA NASELJA I DOBNI SASTAV STANOVNIŠTVA 2011.

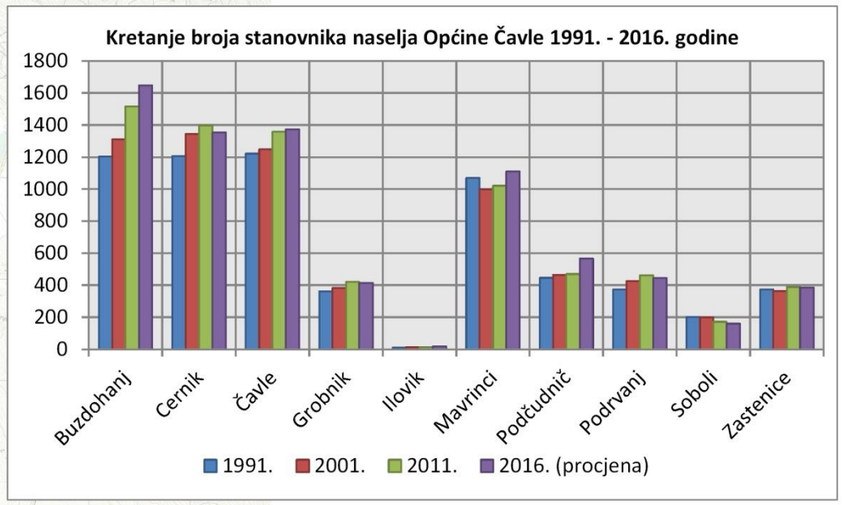
400 stanovnika

- < 14 godina
- 15 - 64 godina
- > 65 godina

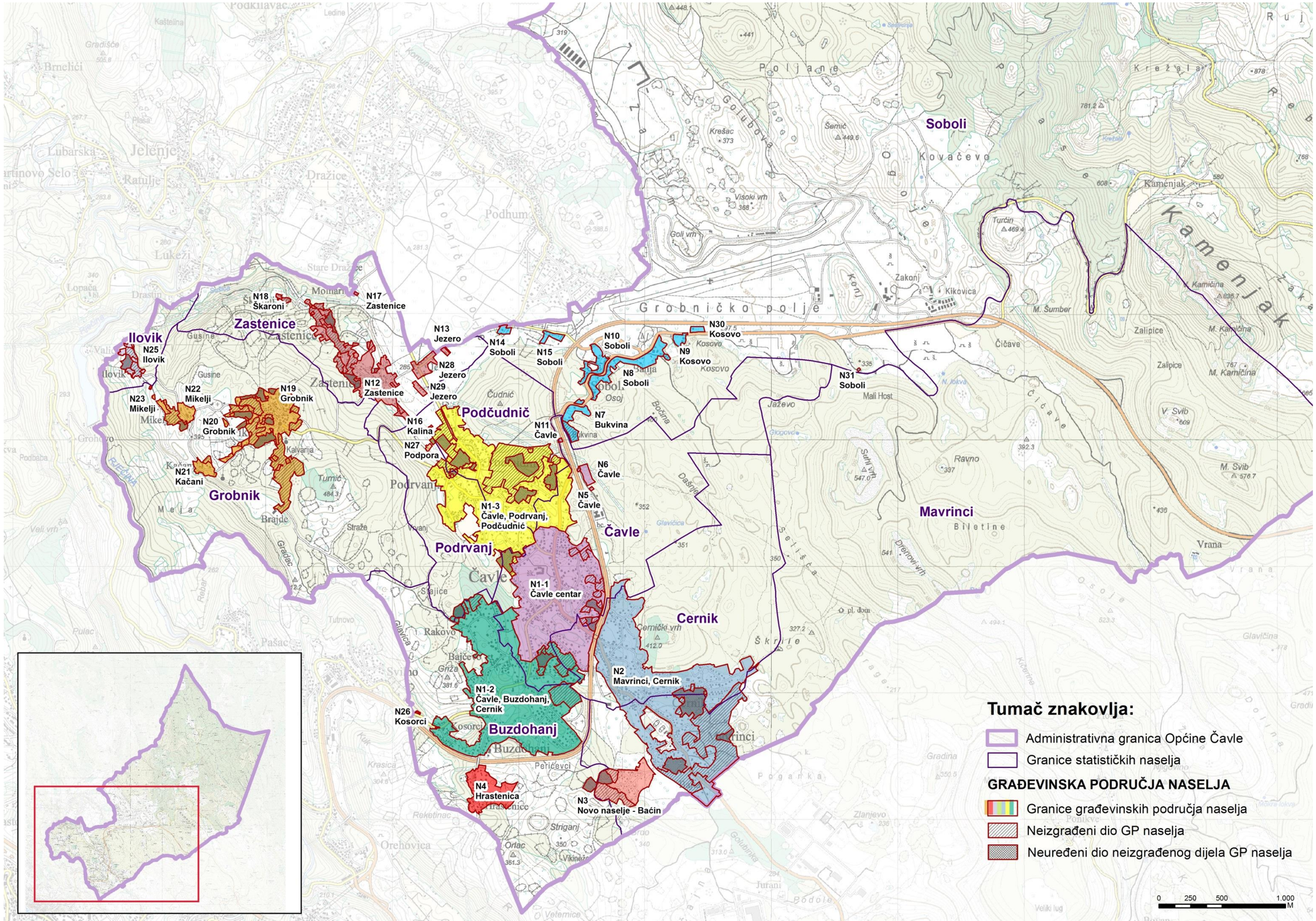
Napomena: Simbol za naselje Ilovik uvećan je 3 puta zbog malog broja stanovnika koji žive u naselju.

GUSTOĆA STANOVNIŠTVA 2011. (st./km²)

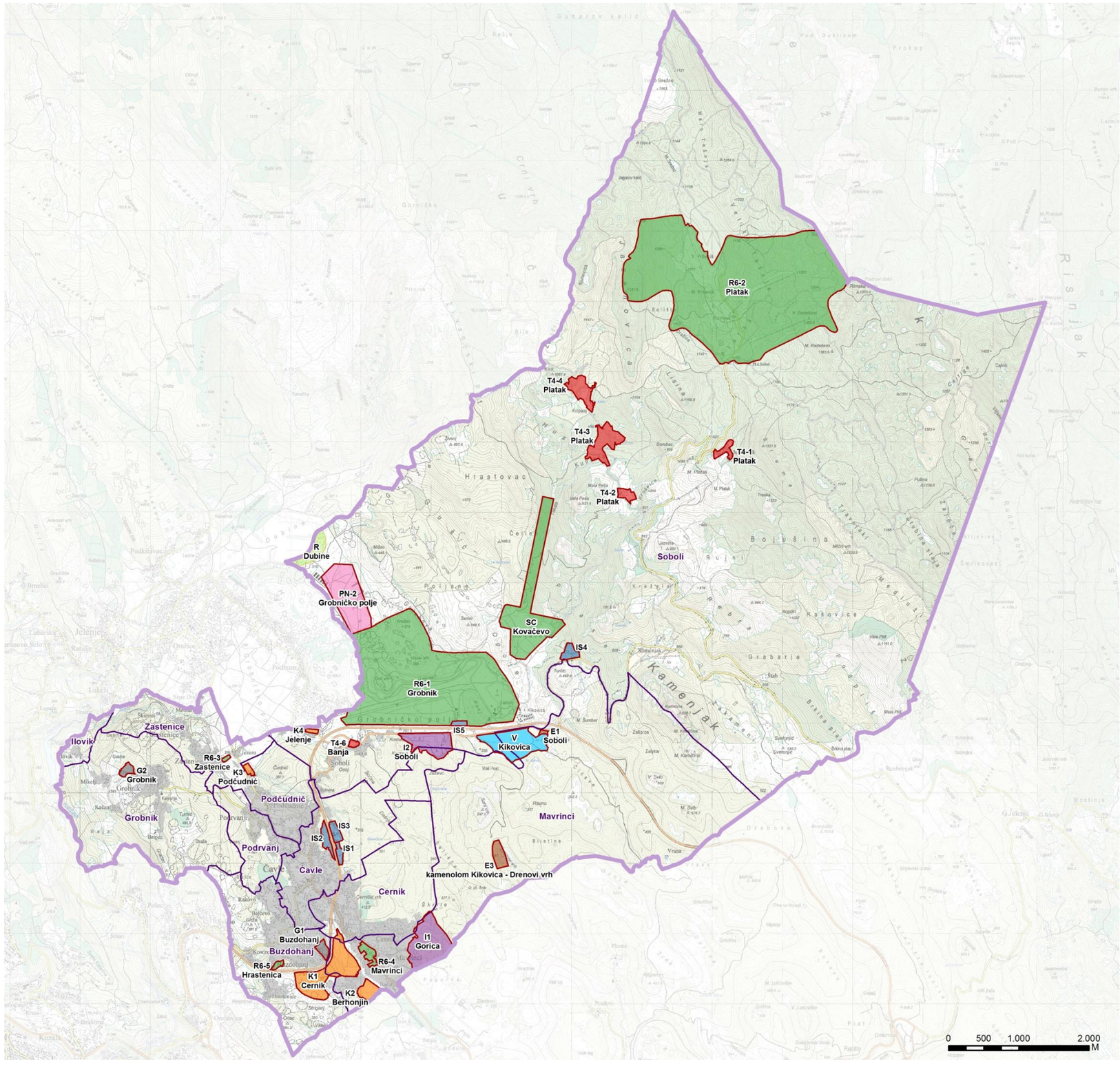
- ≤ 50,0
- 50,1 - 100,0
- 100,1 - 500,0
- > 500,0

Kartografski prikaz 3: Građevinska područja naselja, prema PPUO Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16)

Kartografski prikaz 4: Građevinska područja izdvojene namjene, prema PPUO Čavle (SN 2/13, 38/13, 10/15, 12/16 i 16/16)

Tumač znakovlja:

- Administrativna granica Općine Čavle
- Granice statističkih naselja

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

- Građevinska područja naselja

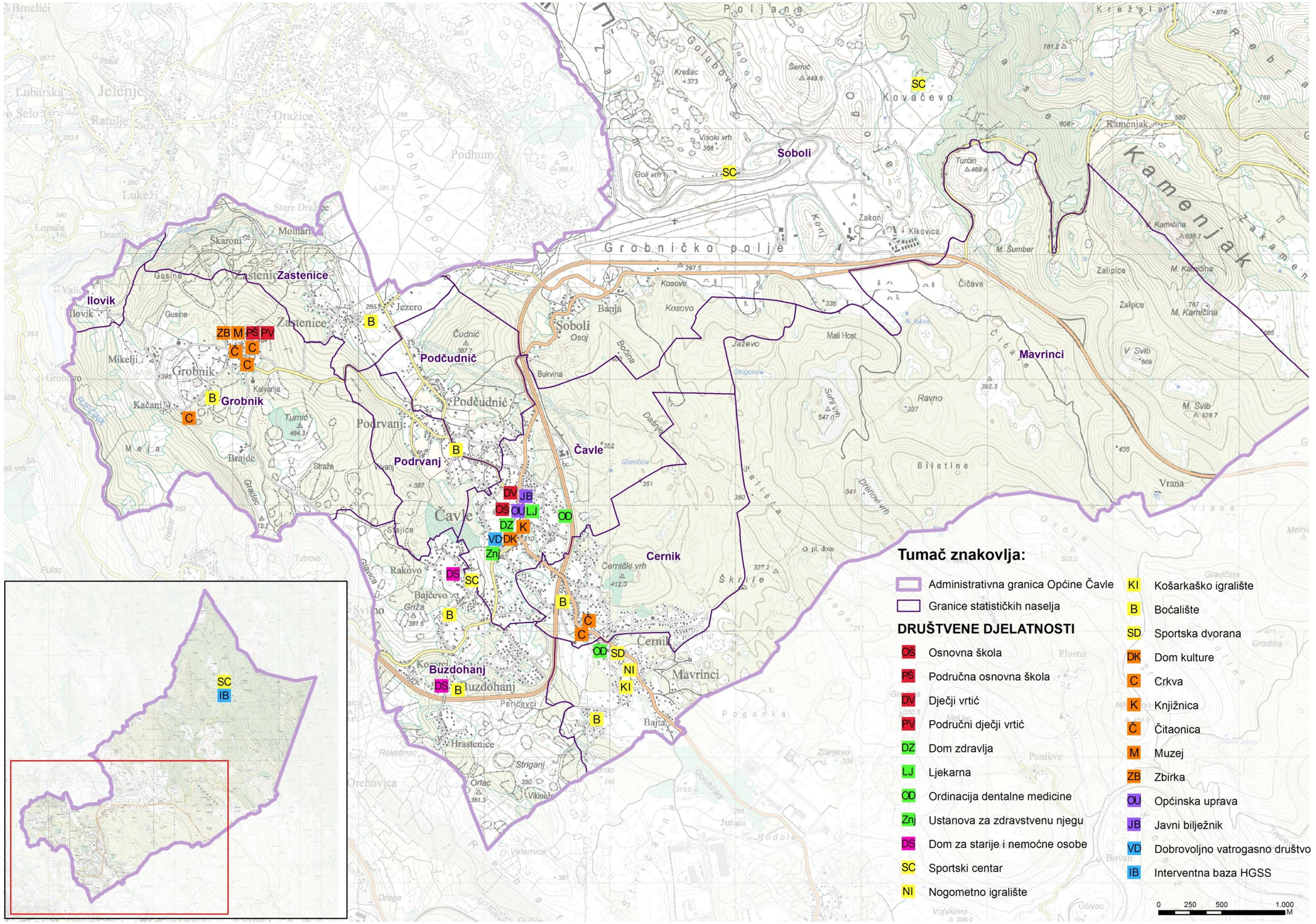
GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZDVOJENIH NAMJENA

- Gospodarska namjena - proizvodna
- Gospodarska namjena - poslovna
- Gospodarska namjena - ugostiteljsko-turistička
- Gospodarska namjena - eksploatacija mineralnih sirovina
- Sportsko-rekreativna namjena - sportski centri
- Posebna namjena (vojna)
- Površine infrastrukturnih sustava
- Ostala namjena
- Groblje

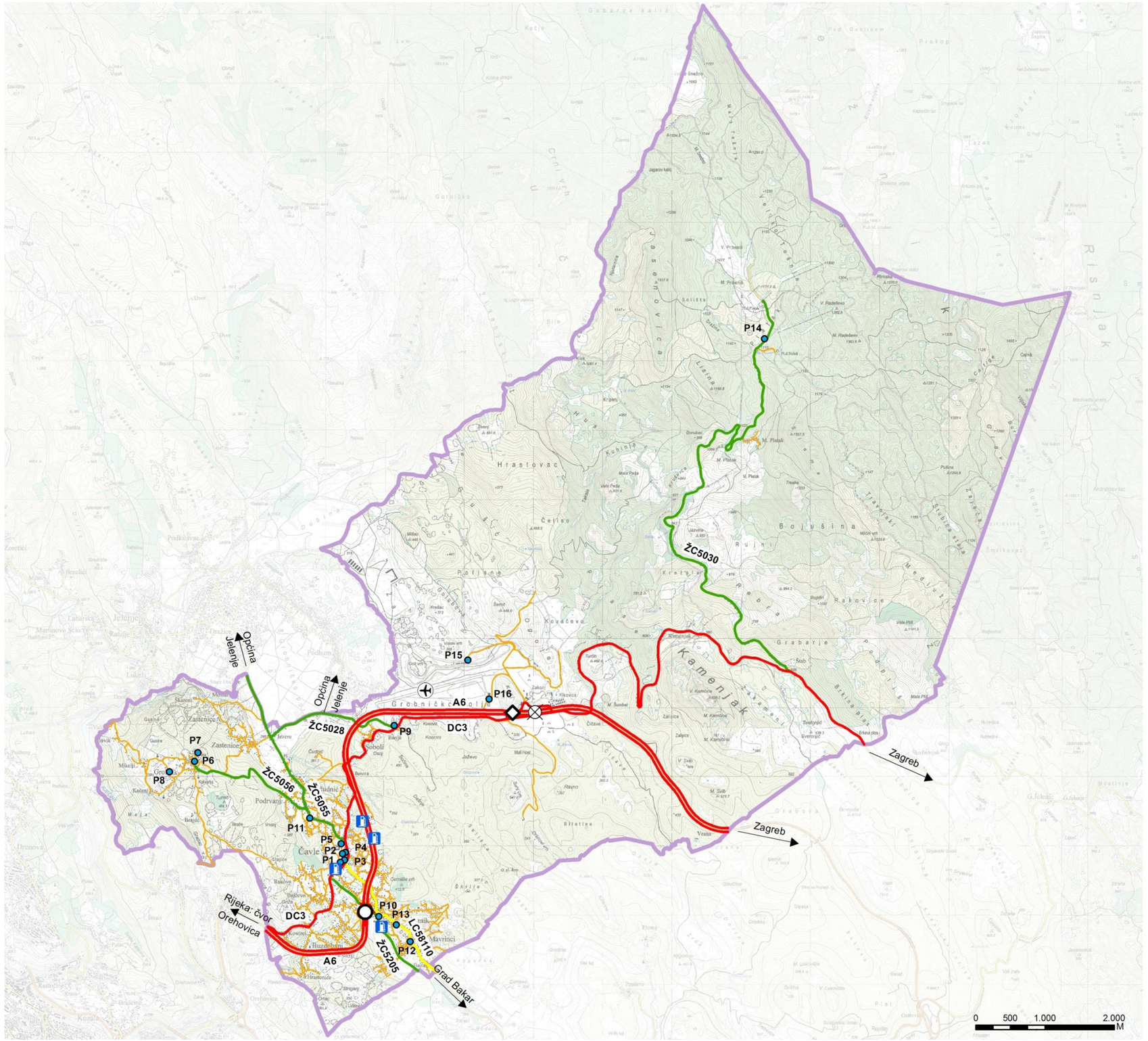
GRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

- Područje za razvoj i uređenje sportsko - rekreacijskih sadržaja

Kartografski prikaz 5: Društvene djelatnosti

Kartografski prikaz 6: Prometna infrastruktura

Tumač znakovlja:

- Administrativna granica Općine Čavle

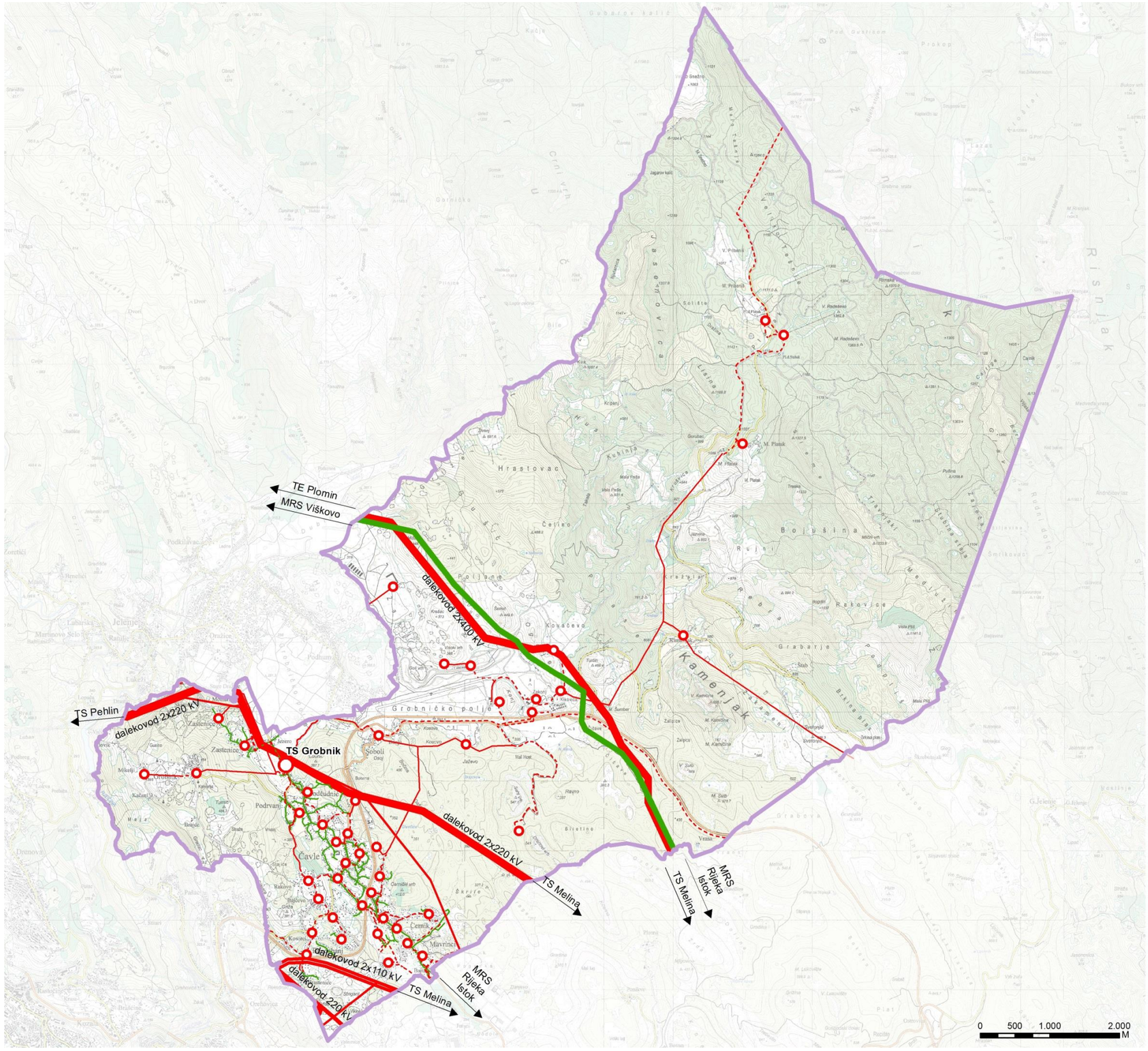
CESTOVNA INFRASTRUKTURA

- Autocesta
- Državna cesta
- Županijske ceste
- Lokalna cesta
- Nerazvrstane ceste
- Čvor Čavle
- Polučvor (ulaz/izlaz Kikovica)
- Naplatna postaja Rijeka
- Benzinska crpka
- Parkiralište

ZRAČNA INFRASTRUKTURA

- Letjelište Grobnik

Kartografski prikaz 7: Opskrba električnom energijom i plinom

Tumač znakovlja:

Administrativna granica Općine Čavle

ELEKTROPRIJENOSNA MREŽA

- Dalekovod 400 kV
- Dalekovod 220 kV
- Dalekovod 110 kV
- Dalekovod 35kV
- Podzemni vod 35 kV
- 35(20) kV trafostanica

DISTRIBUCIJSKA MREŽA

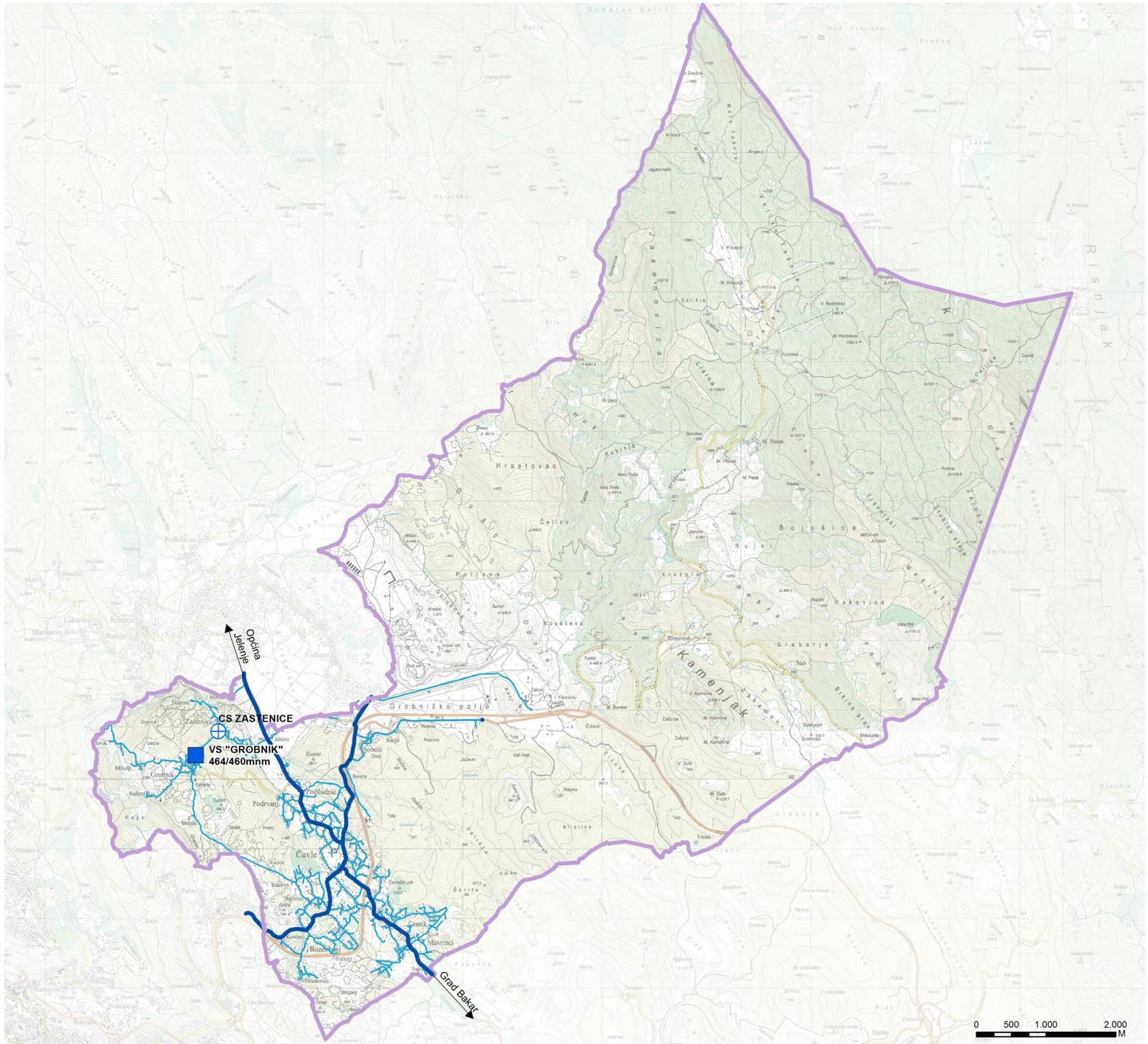
- Dalekovod 10(20) kV
- Podzemni vod 10(20) kV
- 10(20) kV trafostanica

PLINOOPSKRBNA MREŽA

- Magistralni plinovod
- Distribucijska plinska mreža

Izvor podataka:
HEP Operator Distribucijskog sustava d.o.o.
PLINACRO d.o.o.
2017. godina

Kartografski prikaz 8: Sustav vodoopskrbe

Tumač znakovlja:

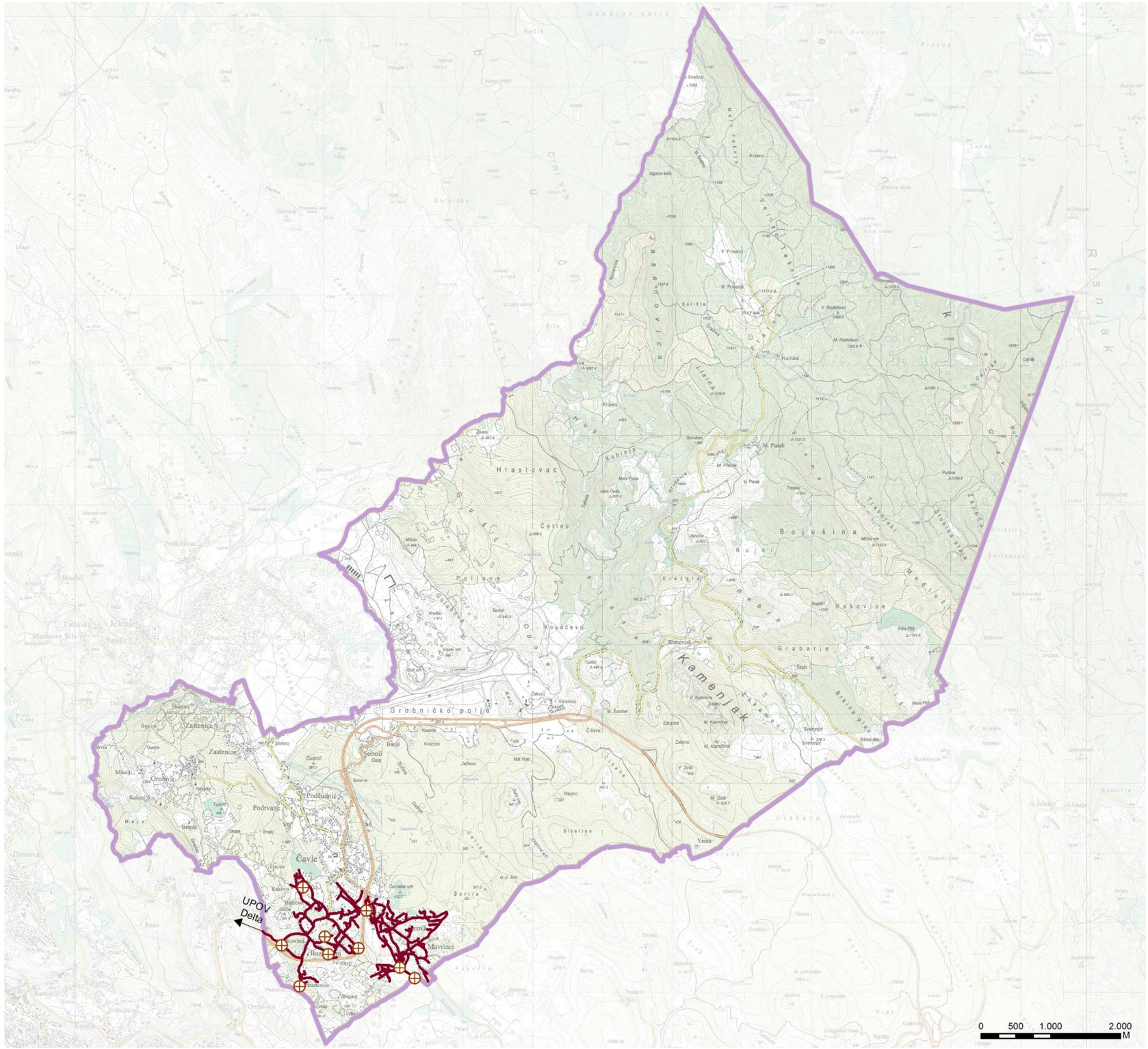
- Administrativna granica Općine Čavle

VODOVODNA INFRASTRUKTURA

- Magistralni cjevovod
- Opskrbni vodovod
- Vodosprema
- Crpna stanica

Izvor podataka:
KD Vodovod i kanalizacija d.o.o.
2017. godina

Kartografski prikaz 9: Sustav odvodnje otpadnih voda

Tumač znakovlja:

Administrativna granica Općine Čavle

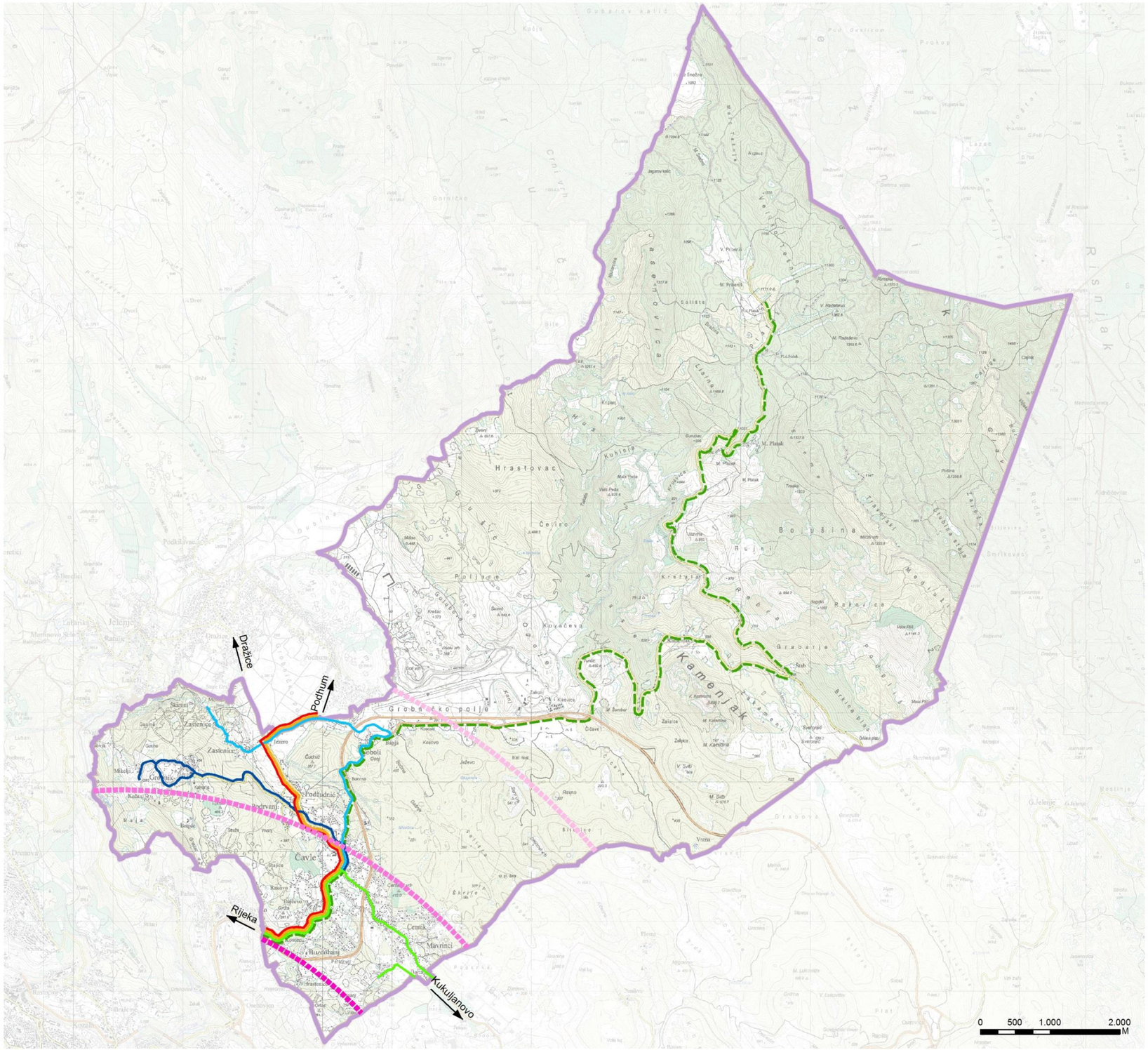
SUSTAV ODVODNJE OTPADNIH VODA

Kanalizacijska mreža

Crpna stanica

Izvor podataka:
KD Vodovod i kanalizacija d.o.o.
2017. godina

Kartografski prikaz 10: Javni prijevoz

Tumač znakovlja:

Administrativna granica Općine Čavle

AUTOBUSNE LINIJE

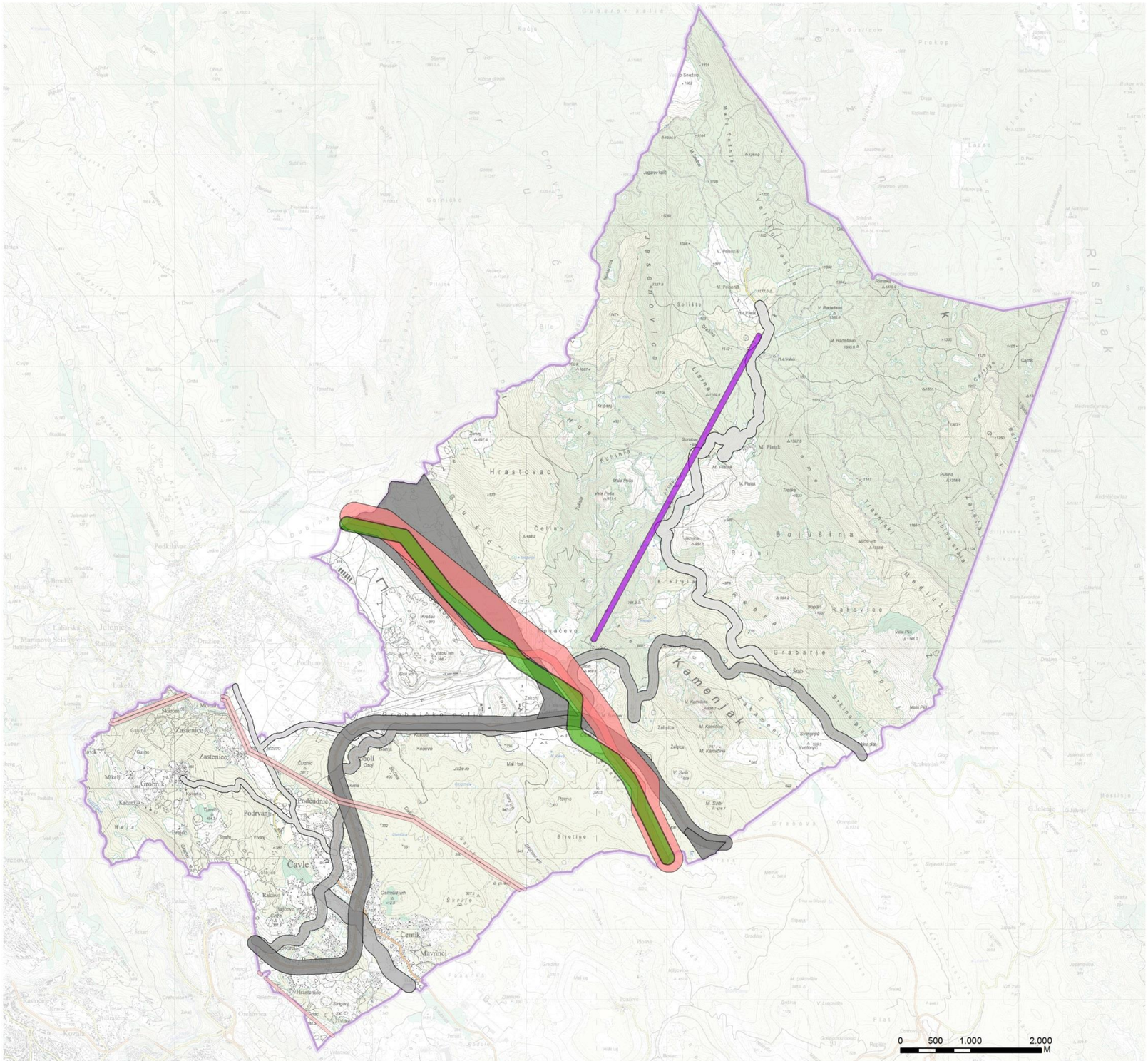
- Linija 12
- Linija 14
- Linija 15
- Linija 15 A
- Linija 16
- Probna vikend linija Rijeka-Platak u sezoni 2015/16

AUTOBUSNE ZONE

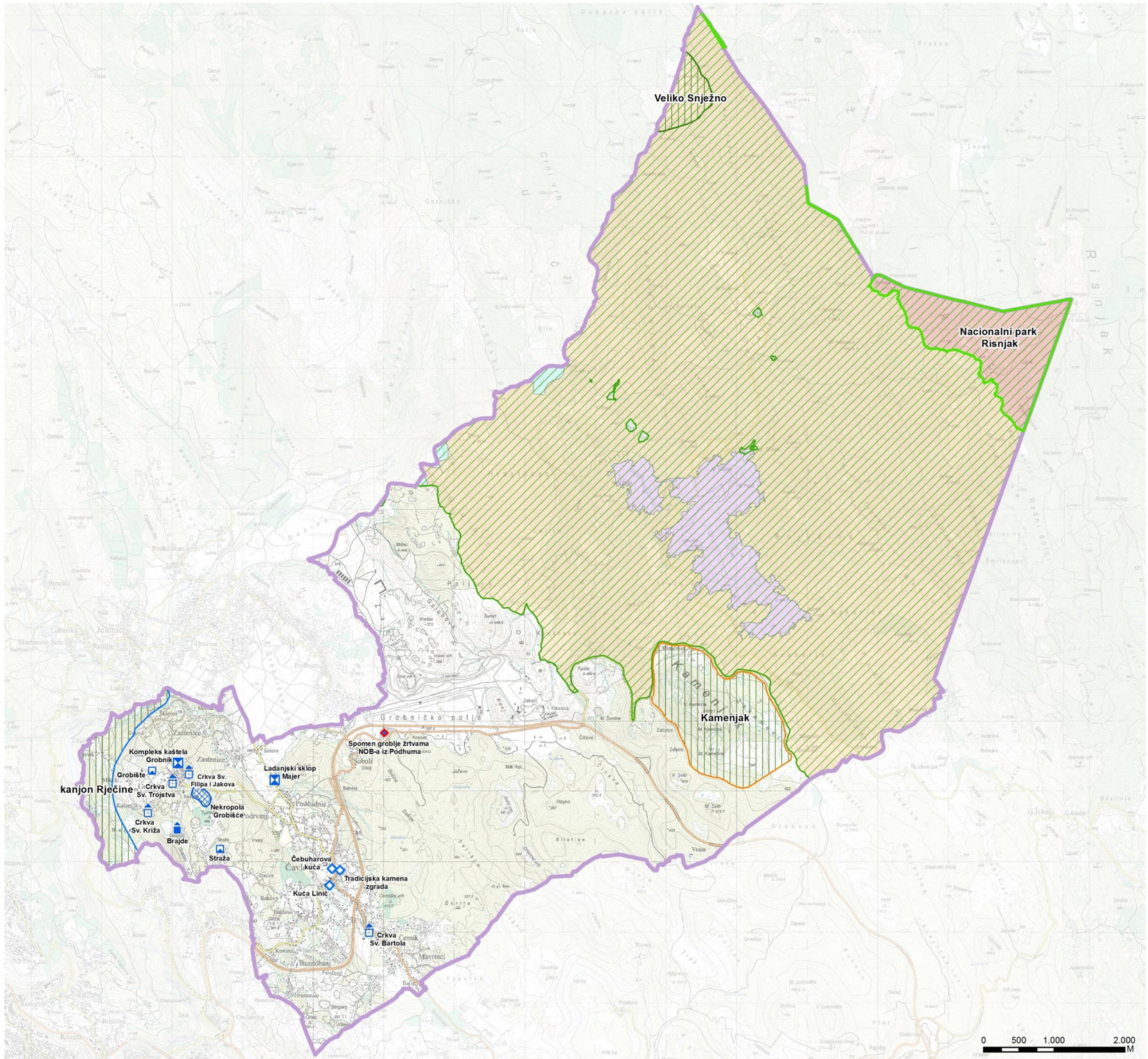
- Granica zone 1
- Granica zone 2
- Granica zone 3

Izvor podataka:
KD Autotrolej d.o.o.
2017. godina

Kartografski prikaz 11: Zauzetost prostora Općine Čavle infrastrukturnim koridorima

Kartografski prikaz 12: Zaštićena prirodna područja i kulturna baština

Tumač znakovlja:

- Administrativna granica Općine Čavle

ZAŠTIĆENA PODRUČJA

- Nacionalni park Risnjak

PREDLOŽENO ZA ZAŠTITU

- Posebni rezervat - botanički
- Posebni rezervat - geomorfološki
- Zaštićeni krajolik

EKOLOŠKA MREŽA - NATURA 2000

PODRUČJE OČUVANJA ZNAČAJNO ZA VRSTE I STANIŠNE TIPOVE

- HR2000447, Nacionalni park Risnjak
- HR2000643, Obruč
- HR2000658, Rječina
- HR2000707, Gornje Jelenje prema Platku
- HR5000019, Gorski kotar i sjeverna Lika

PODRUČJE OČUVANJA ZNAČAJNO ZA PTICE

- HR1000019, Gorski kotar i sjeverna Lika

KULTURNA BAŠTINA

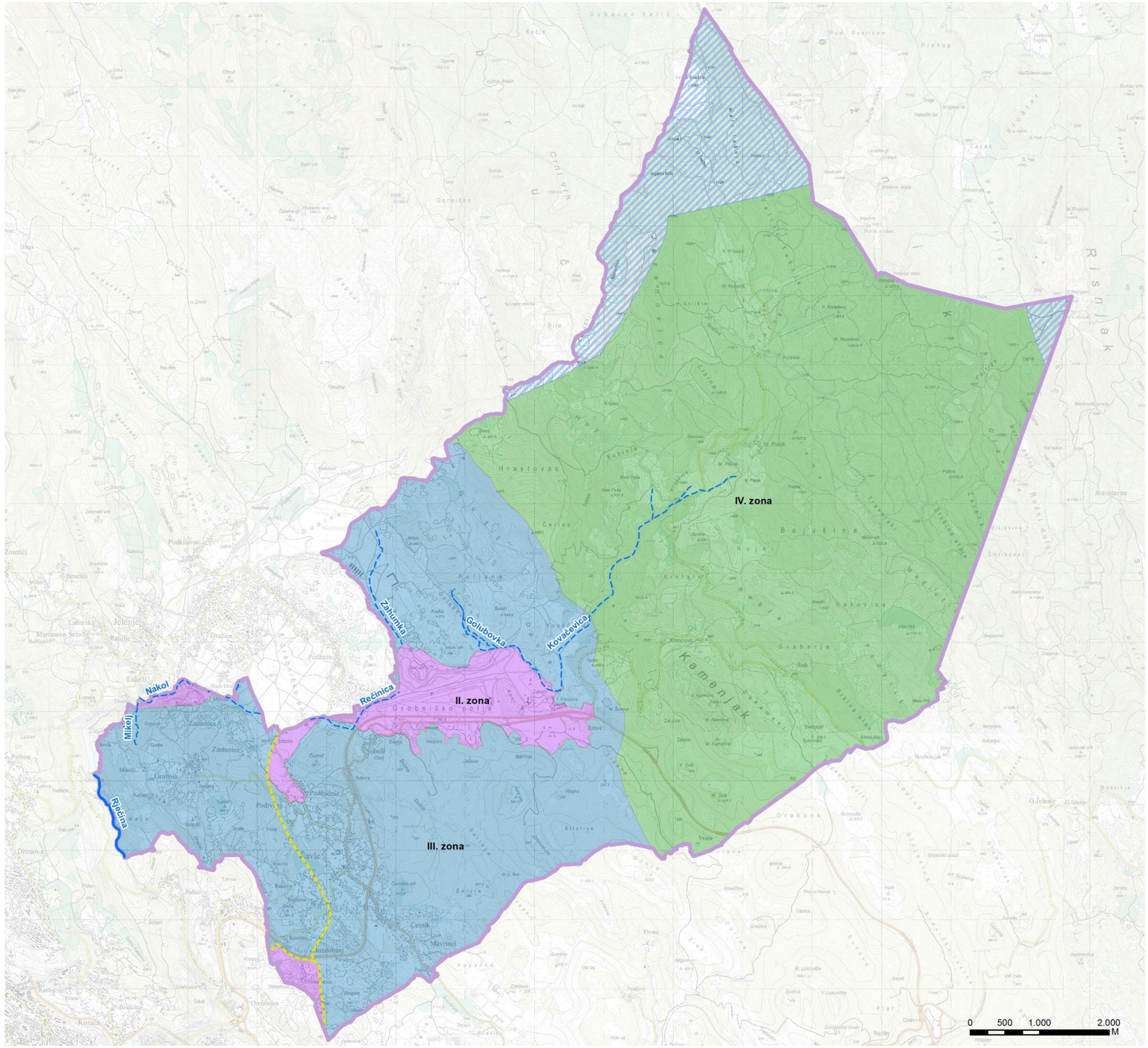
REGISTRIRANO

- Etnološka građevina
- Graditeljski sklop
- Spomen (memorijalni) objekt
- Arheološko područje

EVIDENTIRANO

- Arheološki pojedinačni lokalitet
- Civilna građevina
- Sakralna građevina

Kartografski prikaz 13: Zaštita i korištenje voda

Tumač znakovlja:

- Administrativna granica Općine Čavle
- Razvodnica slivova

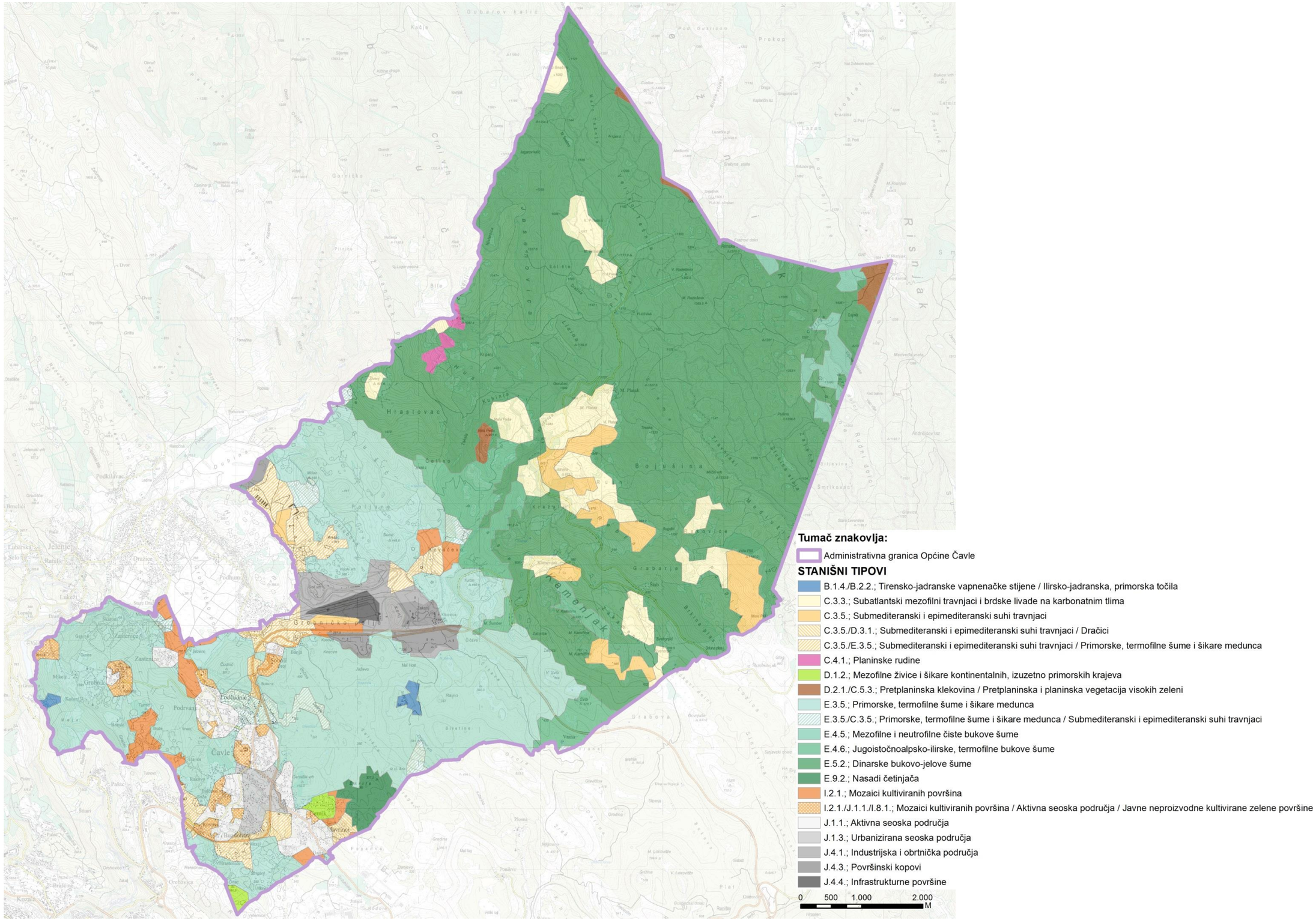
VODOTOCI

- Stalni vodotok
- Bujični vodotoci

ZONA SANITARNE ZAŠTITE VODA

- Vodozaštitno područje - II. zona
- Vodozaštitno područje - III. zona
- Vodozaštitno područje - IV. zona
- Vodoopskrbni rezervat

Kartografski prikaz 14: Stanišni tipovi

Kartografski prikaz 15: Prostorno-planska dokumentacija

